

ЗВІТ УРЯДУ 2018

 #УРЯДГРОЙСМАНА

З М І С Т

ВСТУП	3
ШЛЯХ ДО ЄВРОПИ	12
ОСНОВНА ЧАСТИНА	
I. ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ	18
II. ЕФЕКТИВНЕ ВРЯДУВАННЯ	92
III. РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ	120
IV. ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА І БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ	162
V. БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНА	180
ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА	215

ВСТУП

 #УРЯДГРОЙСМАНА

У 2018 році Урядом продовжувалась послідовна робота для досягнення визначеної Середньостроковим планом пріоритетних дій Уряду до 2020 року мети – забезпечення зростання рівня життя громадян і підвищення його якості в результаті сталого економічного розвитку.

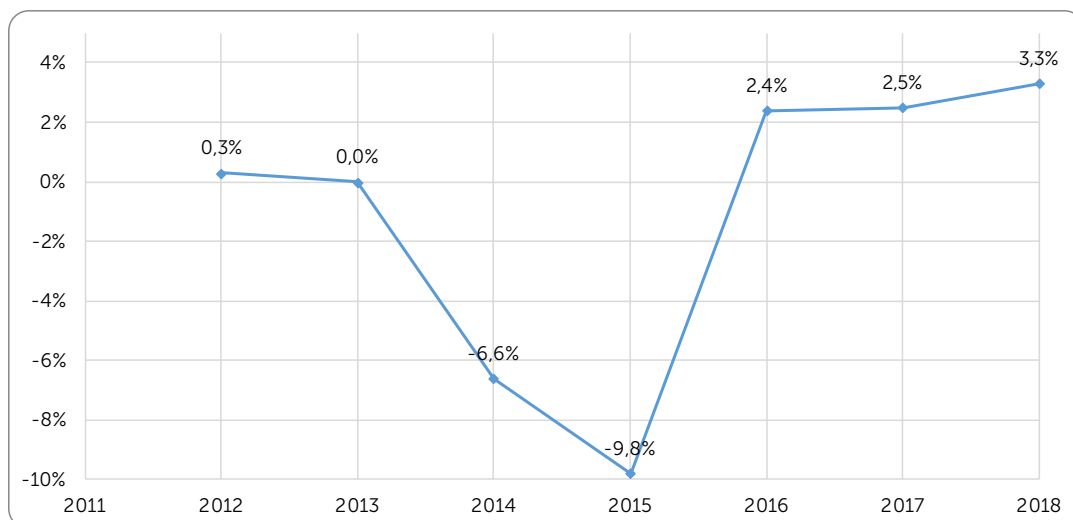
У зв'язку з цим, зусилля Уряду були спрямовані на реалізацію таких цілей:

- економічне зростання;
- ефективне врядування;
- розвиток людського капіталу;
- верховенство права і боротьба з корупцією;
- безпека і оборона.

Як наслідок проведення послідовних та комплексних реформ у 2018 році зафіксовано продовження позитивних економічних тенденцій, підвищення доходів населення та посилення інвестиційної складової економічного росту.

За розрахунками Мінекономрозвитку річне зростання валового внутрішнього продукту становитиме 3,2 відсотка (за оцінкою Національного банку – 3,3 відсотка), що є максимальним рівнем за останні 7 років.

Зміна реального ВВП, % до попереднього року
(2018 р. за оцінкою Національного банку)

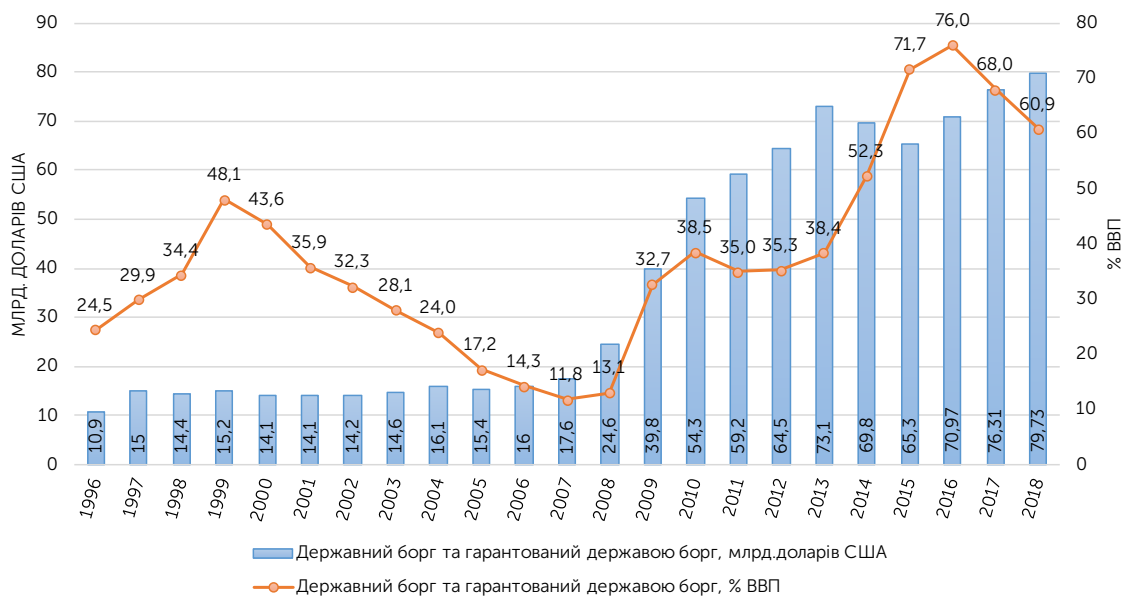

Джерело: Держстат, Національний банк

Також вперше за 5 років вдалося повернути значення рівня інфляції до однозначного рівня, який за підсумками року становить 9,8 відсотка.

Завдяки курсу на стабілізацію державних фінансів, злагодженим діям влади щодо фіскальної консолідації та проведення реформ, відсоток співвідношення державного та гарантованого державою боргу до валового внутрішнього продукту зменшився і став наближатися до граничного рівня, який вважається безпечним. Так, за попередніми розрахунками у 2018 році співвідношення становило 60,9 відсотка. Проведена Урядом робота сприятиме не тільки підвищенню ефективності управління державним боргом та подальшому зниженню його рівня, а і зростанню прогнозованості тенденцій розвитку державних фінансів України та підвищенню рівня довіри до нашої країни з боку українських та міжнародних інвесторів.

Розмір державного боргу за роками та його частка у ВВП

Джерело: Держстат, Національний банк, Мінфін, Мінекономрозвитку

Починаючи з 2016 року, триває позитивна тенденція індексу ділових очікувань підприємств, який у IV кварталі 2018 року становив 117,3 відсотка (у IV кварталі 2017 року – 115,2 відсотка). Пожвавлення ділової активності в наступні 12 місяців очікують респонденти всіх видів економічної діяльності. Найоптимістичніші прогнози у підприємств переробної промисловості – 129,3 відсотка.

Основними джерелами економічного зростання, як і у 2017 році, стали саме внутрішні чинники – інвестиційний та споживчий попит.

У 2018 році продовжилося зростання інвестицій двозначними темпами, зокрема обсяги освоєних капітальних інвестицій за 9 місяців 2018 року зросли на 19,9 відсотка.

Це відбувалося в умовах активізації державної інвестиційної політики, збільшення обсягів інвестування в інфраструктурні проекти, виробництво військової техніки, а також завдяки кооперації між вітчизняними виробниками та покращення якості вітчизняної інвестиційної продукції. Капітальні видатки зведеного бюджету в січні-листопаді 2018 року збільшились у 1,5 раза порівняно з відповідним періодом 2017 року.

У 2018 році реалізовано низку великих проектів національного рівня з розвитку дорожньої та залізничної інфраструктури. Завдяки нарощуванню державних інвестицій протяжність відремонтованих та збудованих автомобільних доріг загального користування є найвищою за останні 14 років. Зокрема, відкрито Бескидський тунель, в результаті чого підвищилась пропускна здатність маршруту з 47 до 100 потягів на добу. Також збудовано та реконструйовано 957 об'єктів виробничого призначення: цехи, склади та сховища, електростанції тощо.

Зростанню інвестицій у 2018 році сприяло розширення власних фінансових можливостей підприємств, кошти яких залишаються ключовим джерелом фінансування інвестицій (73,2 відсотка у структурі капітальних інвестицій у січні-вересні 2018 року), а також поступове послаблення інвестиційних ризиків, що стало можливим на тлі збереження макрофінансової стабільності та продовження процесів реформування, ініційованих Урядом.

Так, інвестиції Укрзалізниці у 2018 році становили 16,9 млрд. гривень, що на 55 відсотків більше ніж у 2017 році. Вперше за 25 років придбано та виготовлено на власних виробничих потужностях 3,4 тис. вантажних вагонів, та оновлено 118 пасажирських вагонів. Крім цього, поставлено 15 сучасних локомотивів General Electric і ще 15 надійшло на початку 2019 року; 115 локомотивів відремонтовано.

За рейтингом легкості ведення бізнесу (Doing Business), починаючи з 2013 року, Україна покращила свої позиції на 41 пункт – зі 112 місця у 2013 році (Doing Business 2014) до 71 місця у 2018 році (Doing Business 2019). Найшвидшими темпами позиція України зростала за категоріями «оподаткування» (+110 позицій), «міжнародна торгівля» (+70 позицій) та «захист прав міноритарних інвесторів» (+56 позицій).

Зміни, що відбулися, мали позитивний відгук у бізнес-середовищі, зокрема ознакою цього є зниження рівня тіньової економіки з 35 відсотків від валового внутрішнього продукту за підсумком 6 місяців 2017 року до 32 відсотків за 6 місяців 2018 року.

З початку запровадження ініціативи проведення дерегуляційних засідань Уряду скасовано або змінено більше 760 актів, які заважали розвитку бізнесу. У 2018 році запроваджено ризик-орієнтований підхід до державного нагляду (контролю), в тестовому режимі запущено роботу інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) «Інспекційний портал», прийнято 26 системних рішень щодо дерегуляції у сфері електроенергетики, агрохімії, будівництва, лісового господарства, надкористування, митного контролю, телекомунікацій, трудових відносин тощо.

З метою нарощування видобутку природного газу та інших енергоносіїв для досягнення енергетичної незалежності, Урядом запроваджено низку заходів щодо дерегуляції та залучення інвестицій у надкористування. З 1 січня 2019 року спеціальні дозволи на користування надрами надаються виключно за відкритими конкурентними процедурами на електронних торгах. Для залучення інвесторів у видобуток, схвалено Дорожню карту з проведення нафтогазових аукціонів та погоджено 12 угод про розподіл продукції. Для підвищення інвестиційної привабливості добувної галузі забезпечено прозорість та публічність геологічної інформації, скасовано обов'язкову переоцінку запасів кожні 5 років та запроваджено стимулюючі рентні ставки на нові свердловини на рівні 12 відсотків та 6 відсотків (залежно від глибини залягання покладів).

У зовнішньоекономічній діяльності спостерігалася позитивна динаміка нарощування експорту українських товарів на зовнішні ринки, зокрема за даними Держстату у січні-листопаді 2018 року обсяг експорту товарів збільшився на 9,9 відсотка до 43 247,6 млн. доларів США.

ЄС став найбільшим ринком для української продукції – 42,6 відсотка загального експорту товарів. При цьому динаміка обсягів торгівлі свідчить про те, що Україна нарощує свою присутність на ринку ЄС більш високими темпами, аніж імпорт з країн ЄС (15,7 відсотка зростання обсягів експорту проти 12,4 відсотка росту імпорту). Крім того, Україна увійшла в п'ятірку найбільших поставачальників аграрної продукції до ЄС.

У 2018 році здійснювалася виважена бюджетна політика, в якій пріоритет надавався фінансуванню першочергових видатків на оборону і безпеку, підвищення розмірів соціальних стандартів, здійснення у повному обсязі видатків на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг.

За 2018 рік до Державного бюджету при затвердженому показнику доходів в обсязі 918,0 млрд. гривень надійшло 928,1 млрд. гривень, або 101,1 відсотка (+10,1 млрд. гривень). Доходи загального фонду державного бюджету за 2018 рік порівняно із 2017 роком зросли на 19,4 відсотка (+135,2 млрд. гривень) до 833,6 млрд. гривень.

Видаткова частина державного бюджету за 2018 рік була виконана в обсязі 985,8 млрд. гривень, що більше ніж у 2017 році на 146,4 млрд. гривень або на 17,4 відсотка. Видатки загального фонду державного бюджету становили 884,2 млрд. гривень, що більше за аналогічний показник 2017 року на 16,7 відсотка, або на 126,6 млрд. гривень.

За даними Держказначейства, видатки загального фонду державного бюджету за 2018 рік на заробітну плату з нарахуваннями зросли порівняно з 2017 роком на 28 відсотків, на оборону та безпеку на 28,6 відсотка.

З метою підтримки населення в умовах підвищення тарифів на газ та тепло, у 2018 році касові видатки з державного бюджету місцевим бюджетам на субвенцію з оплати енергоносіїв та житлово-комунальних послуг були здійснені у сумі 70 млрд. гривень.

Державний бюджет у 2018 році було виконано з фактичним дефіцитом у сумі 59,2 млрд. гривень при встановленому граничному обсязі дефіциту державного бюджету на рівні 80,6 млрд. гривень.

З метою забезпечення макроекономічної стабільності та стійкості публічних фінансів запроваджено правове підґрунтя для середньострокового бюджетного планування та схвалено Середньострокову стратегію управління державним боргом.

Завдяки мобілізації зусиль Президента України, Парламенту та Уряду було забезпечено виконання узгоджених із МВФ попередніх заходів, що створило передумови для прийняття 18 грудня 2018 р. Радою директорів МВФ позитивного рішення про започаткування нової Програми «Стенд-бай» тривалістю 14 місяців із загальною сумою фінансування 2,8 млрд. спеціальних прав запозичення (близько 3,9 млрд. доларів США). Також Радою директорів МВФ прийнято рішення про виділення Україні першого траншу за Програмою у розмірі 1 млрд. спеціальних прав запозичення (близько 1,38 млрд. доларів США). Виділена кредитна допомога забезпечила суттєву підтримку макроекономічної стабільності України у складний період, а також стала важливим сигналом для міжнародних партнерів щодо надійності продовження співробітництва з Україною.

Започаткована у 2018 році Програма «Стенд-бай» направлена на збереження фіскальної консолідації та зменшення інфляції, а також на реформи, спрямовані на зміцнення податкового адміністрування, фінансового та енергетичного секторів. Реалізація Програми «Стенд-бай» створить умови для подальшого збереження макроекономічної стабільності та зростання економіки.

У співпраці з Європейським союзом Уряд продовжує комплексну реформу державного управління, покликану модернізувати державний апарат та забезпечити нову якість державної політики. Здійснюється відбір за прозорими конкурсами державних службовців на посади фахівців з питань реформ (оголошено 1325 конкурсів та подано 31710 анкет в електронному вигляді), також вперше проведено та оприлюднено результати оцінки діяльності державних службовців категорії «А». В рамках реформи Урядом схвалено законопроект «Про адміністративну процедуру», який встановлює чіткі правила взаємодії держави та громадян і бізнесу.

За оцінкою програми Sigma OECD якість державного управління в Україні наразі не посту-

пається балканським країнам, які є кандидатами на вступ до ЄС. В Індексі глобальної конкурентоспроможності Україна зросла за показником «Прозорість формування державної політики» на 34 позиції.

З метою підвищення ефективності використання активів, які належать державі, та скорочення можливостей для корупції, Урядом взято курс на приватизацію та підвищення якості управління державною власністю. У 2018 році прийнято новий закон про приватизацію, який осучаснив та зробив більш ефективними процедури приватизації, а з 2019 року планується повноцінно розпочати процес приватизації великих підприємств. У той же час, успішно запущено процес малої приватизації, за яким у 2018 році було проведено 476 успішних аукціонів на суму 580 млн. гривень.

В рамках реформи управління державними підприємствами призначено професійних членів до незалежних наглядових рад в АТ «Укрзалізниця», НЕК «Укренерго» та АТ «Укрпошта». Завершується формування наглядових рад ДП «Адміністрація морських портів України» та ДП «Міжнародний аеропорт Бориспіль».

Завдяки підвищенню ефективності управління державною власністю частина чистого прибутку, що вилучається до державного бюджету, та дивіденди господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність, у 2018 році зросли на 61,3 відсотка порівняно з 2017 роком, до 39,7 млрд. гривень.

Уряд активно запроваджує електронне урядування, зокрема на Урядовому порталі kmu.gov.ua доступно 118 електронних послуг, а кількість звернень за послугами в електронному вигляді зросла у 3 рази. Для запровадження системи електронної ідентифікації запущено сервіс Mobile ID. На порталі openbudget.gov.ua відкрито дані про державний та місцеві бюджети.

Децентралізація залишається одним із ключових пріоритетів Уряду. Наразі в Україні сформовано 876 об'єднаних територіальних громад (+211 об'єднаних територіальних громад за 2018 рік), в яких, включаючи міста обласного значення, проживає 68 відсотків населення. Власні доходи місцевих бюджетів у 2018 році зросли на 21,9 відсотка, а капітальні видатки – на 22,7 відсотка. При цьому, власні доходи об'єднаних територіальних громад зросли (за підрахунками Мінрегіону) у 1,62 раза, а капітальні видатки – у 1,7 раза. Загалом, в рамках реалізації державної політики з підтримки регіонального розвитку, у 2018 році виділено 9,8 млрд. гривень.

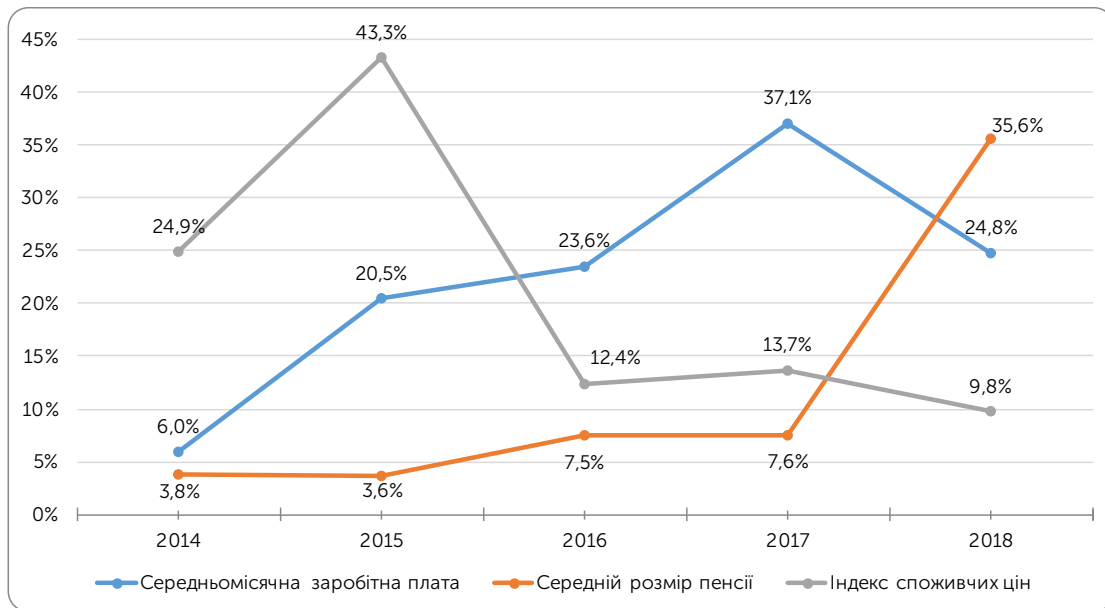
Завдяки нарощуванню темпів економічного зростання та підвищенню державних соціальних гарантій суттєво зросли доходи населення. Так, середня заробітна плата в Україні в грудні 2018 року становила 10573 гривні, що у 2,8 раза більше показника мінімальної зарплати.

Мінімальна заробітна плата у 2018 році збільшилась на 16,3 відсотка порівняно з 2017 роком і становила 3723 гривні. Станом на 1 січня 2019 р. мінімальна заробітна плата становить 4173 гривні. Загалом, за період роботи Уряду, мінімальна заробітна плата зросла у 3 рази.

Завдяки проведеним заходам щодо удосконалення солідарної системи пенсійного забезпечення у 2018 році вдалося значно (на 35,6 відсотка) підвищити розмір середньої пенсії, що дозволило зробити зростання пенсій загалом за період 2016–2018 років вищим за темпи інфляції. Станом на 1 січня 2019 року мінімальний розмір пенсії за віком, за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу, становить 1497 гривень, максимальний розмір пенсії – 14970 гривень, середній розмір пенсії – 2645,7 гривень.

Зростання середньомісячної зарплати та середньої пенсії відносно інфляції, %

Джерело: Держстат

3 січня 2018 року здійснено перерахунок пенсій для понад 540 тис. військовослужбовців (середній розмір підвищення становив 1476 гривень).

За січень-вересень 2018 року рівень безробіття населення у віці 15–70 років, за методологією Міжнародної організації праці, становив 8,6 відсотка, порівняно із 9,4 відсотка у січні-вересні 2017 року. Зменшення рівня безробіття обумовлено підвищенням рівня оплати праці, модернізацією виробничих процесів та зростанням економіки.

Кількість осіб, працевлаштованих за сприяння державної служби зайнятості, становила 826,1 тис. (на 43 тис. осіб більше, ніж у відповідному періоді 2017 року), зокрема, 51 відсоток були працевлаштовані оперативним чином до надання статусу безробітного. В той же час, кількість безробітних на обліку державної служби зайнятості станом на 1 січня 2019 року порівняно з відповідною датою 2018 року, скоротилася на 4 відсотки та становила 341,7 тис. осіб.

Окрему увагу в роботі Уряду приділено підтримці сімей з дітьми. Створено 24,2 тисячі додаткових місць у дитячих садках. З 1 вересня 2018 року сім'ям з новонародженими дітьми надається «Пакунок маляти», в який входить набір із 25 необхідних для новонародженого речей (пакунки вже отримало понад 120 тисяч сімей). З січня 2019 року запроваджено державну послугу «Муніципальна няня».

У сфері охорони здоров'я продовжувалася імплементація медичної реформи. В Україні запрацювала нова модель фінансування первинної ланки, в рамках якої вже понад 25 мільйонів громадян обрали свого сімейного лікаря, понад 1100 медичних закладів уклали договори з Національною службою здоров'я України, завдяки чому зарплати лікарів та медичних сестер первинної ланки у таких закладах зросли у 2-3 рази.

Третина аптек в Україні бере участь у програмі «Доступні ліки», в рамках якої держава частково або повністю компенсує пацієнтами придбання ліків за 261 торговельним найме-

нуванням (з яких 59 – повністю безоплатні). У 2018 році відшкодовано більше 18 мільйонів рецептів на загальну суму понад 1 млрд. гривень.

В освітній сфері продовжується запровадження реформи «Нова українська школа». З 1 вересня 2018 року 448,6 тисяч першокласників навчаються за новими державними стандартами початкової освіти. Проведено масштабне підвищення кваліфікації вчителів, зокрема підготовлено 2,1 тис. тренерів-педагогів, загалом за новими методиками працюють 105,7 тис. педагогічних працівників. Нарощуються інвестиції у шкільну інфраструктуру та обладнання: одного лише комп'ютерного та мультимедійного обладнання закуплено у кількості 20,6 тис. одиниць для 1716 кабінетів у 1368 школах. Для підвищення доступності якісної освіти у сільській місцевості, створено 277 опорних закладів загальної середньої освіти та 302 їхні філії, а також закуплено 268 шкільних автобусів.

Уряд продовжує забезпечувати підтримку та розбудову системи нових антикорупційних та правоохоронних органів, зокрема новоствореного Вищого антикорупційного суду та Державного бюро розслідувань. Це стосується не лише фінансування даних структур, а й надання їм необхідних приміщень та забезпечення якісного проведення конкурсів на зайняття посад у них в чіткій відповідності до чинного законодавства.

З метою мінімізації можливостей для корупції Урядом розширюється сфера використання електронних аукціонів для продажу майна, оренди землі та спецдозволів на надрокористування через систему «Prozorro.Продажі», продажу арештованого майна через систему СЕТАМ. Також продовжено розвиток державних закупівель в електронній формі через систему «Prozorro», яка отримала світове визнання за свою інноваційність і продовжує швидко розвиватися: +16 відсотків учасників, +5 відсотків організаторів закупівель та +25 відсотків закупівель у 2018 році.

У рейтингу «Індекс сприйняття корупції» Transparency International Україна піднялась на 10 позицій.

В умовах постійної загрози з боку Російської Федерації Урядом приділялась особлива увага питанню посилення Збройних Сил, розвитку оборонно-промислового комплексу та забезпеченню громадської безпеки. У 2018 році на забезпечення підтримки Збройних Сил та внутрішнього порядку спрямовано 191,8 млрд. гривень.

Схвалено Стратегію розвитку оборонно-промислового комплексу України на період до 2028 року, якою визначено стратегічні напрямки розвитку в контексті нейтралізації внутрішніх та зовнішніх загроз національній безпеці та модернізації і випереджувального розвитку оборонно-промислового комплексу, нарощування його виробничих потужностей. Це дозволить у довгостроковій перспективі задовільнити потреби Збройних Сил та інших військових формувань в озброєнні, військовій та спеціальній техніці за рахунок власного виробництва.

В рамках прийнятих середньострокових державних цільових програм продовжено реформування та розвиток оборонно-промислового комплексу, до Збройних Сил було поставлено понад 8 тис. одиниць основних зразків нового та модернізованого озброєння та військової техніки. Відновлювалась інфраструктура навчальних центрів і полігонів Збройних Сил, комплексів аеродромних споруд і злітно-посадкових смуг.

Завдяки ефективній роботі правоохоронних органів у 2018 році вдалося зменшити кількість вчинених кримінальних правопорушень на 7 відсотків, а кількість вчинених тяжких та особливо тяжких злочинів – на 13 відсотків. Зокрема, завдяки застосуванню профілактичних та превентивних методів роботи, вдалося знизити кількість крадіжок на 9 відсотків, розбійних нападів – на 25 відсотків, грабежів – на 24 відсотки та незаконних заволодінь транспортними засобами – на 26 відсотків.

Розуміючи важливість інформаційної політики для протидії гібридній російській агресії та просування інтересів України у світі, Урядом проведено понад 67 інформаційних кампаній на телебаченні, радіо, в мережі Інтернет та на зовнішніх носіях.

Загалом у 2018 році Уряду вдалося забезпечити успішну реалізацію реформ та заходів, визначених Середньостроковим планом пріоритетних дій Уряду до 2020 року, про що свідчить пришвидшення економічного зростання та зростання соціальних стандартів, а також покращення ситуації у сфері державного управління, правопорядку та безпеки.

ШЛЯХ ДО ЄВРОПИ

 #УРЯДГРОЙСМАНА

Інтеграція України до Європейського Союзу

2018 рік став першим повним роком імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС з дня набрання нею чинності та став визначальним етапом на шляху європейської інтеграції України.

Виконання Угоди про асоціацію, включно із положеннями про зону вільної торгівлі, отримало позитивну оцінку на 20-му Саміті Україна — ЄС 9 липня 2018 року. На найвищому рівні політичного діалогу було визначено чотири пріоритетні напрями співпраці для посилення політичної асоціації та економічної інтеграції сторін в галузях цифрового ринку, митної політики, енергетики, а також юстиції, свободи та безпеки.

17 грудня 2018 р. в Брюсселі ЄС і Україна провели п'яте засідання Ради асоціації, яке засвідчило схвалення ЄС досягнутого Україною прогресу у виконанні Угоди про асоціацію, незважаючи на виклики, з якими стикається Україна. Відзначено зусилля Уряду у виконанні та моніторингу Угоди про асоціацію, схвалення Дорожньої карти законодавчого забезпечення виконання Угоди про асоціацію, яка має особливе значення для прискорення імплементації Угоди.

У 2018 році залучено нову фінансову підтримку від ЄС на забезпечення програми реформ та макрофінансової стабільності України. У стислі строки у тісній співпраці із Європейською Стороною започатковано четверту програму макрофінансової допомоги ЄС для України в обсязі до 1 млрд. євро. Крім того, забезпечено виконання першої частини нової програми, що дозволило вже наприкінці 2018 року (11 грудня 2018 р.) отримати від ЄС перший транш кредитної допомоги номінальним обсягом 500 млн. євро. Макрофінансова допомога ЄС є ефективним засобом інтенсифікації реформ і охоплює заходи в таких пріоритетних сферах, як управління державними фінансами, належне урядування та боротьба з корупцією, секторальні реформи та реформи управління державними підприємствами, соціальна політика.

Виконання Україною своїх зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію позитивно вплинуло на розвиток двосторонніх торговельних відносин. Завдяки скасуванню тарифів значно зросла двостороння торгівля товарами. Так, за підсумками січня-листопада 2018 р. Україна експортувала до країн ЄС товарів на суму понад 16 млрд. євро, на 15,7 відсотка більше, ніж за аналогічний період 2017 року.

Невід'ємною умовою виконання Угоди про асоціацію та адаптацією законодавства України до вимог ЄС є впровадження численних змін у митній сфері. У 2018 році була прийнята дорожня карта приєднання України до спільної транзитної процедури ЄС/ЄАВТ. Метою цього документа є всеосяжне загальне планування необхідних кроків для застосування NCTS у світлі приєднання до Конвенції про спільний режим транзиту. У рамках дорожньої карти в 2018 році була досягнута попередня домовленість про можливість закупівлі Європейською Стороною для ДФС програмного забезпечення "Minimum Common Core", розробленого Єврокомісією.

У січні 2019 р. Урядом схвалено проект Закону України "Про режим спільного транзиту", метою якого є імплементація Конвенції про єдиний режим транзиту від 20 травня 1987 року, Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами та інтеграції до NCTS. Прийняття Закону створить необхідну правову основу для запровадження європейської моделі контролю за товарами (гарантування митних платежів, пломбування), одержання безпосереднього доступу до інформації митних органів держав-членів ЄС, що значно підвищить рівень безпеки транзитних перевезень, а також довіру до митних органів України.

Крім того, зроблено перший важливий крок для приведення транзитних процедур України у відповідність з умовами Конвенції про єдиний режим транзиту – прийнято Закон України від 6 вересня 2018 р. № 2530-VIII "Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо запровадження механізму "єдиного вікна" та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України", яким відповідно надається право запровадження використання нових типів митних декларацій, які аналогічні деклараціям, що використовуються в ЄС для процедури спільного транзиту відповідно до Конвенції.

У рамках виконання зобов'язань України щодо застосування міжнародних документів, що використовуються у митній справі і торгівлі щодо керівних принципів ЄС, таких як Митні прототипи (Customs Blueprints) у грудні 2018 р. Уряд прийняв рішення про утворення Державної податкової служби України та Державної митної служби України.

Україна продовжує подальшу імплементацію критеріїв візової лібералізації з ЄС, впроваджуючи європейські стандарти у сфері управління кордонами та міграцією.

У напрямі управління кордонами основними досягненнями України є:

- відкриття оновленого пункту пропуску "Паланка" на кордоні з Республікою Молдова, на якому проводилась масштабна реконструкція;
- приєднання до румунсько-молдовського Спільного контактного центру "Галац", що дасть змогу проводити оперативний обмін інформацією між прикордонними, митними та поліцейськими відомствами країн-учасниць;
- співробітництво Держприкордонслужби з Європейською Агенцією FRONTEX;
- завершення опрацювання з боку Польщі нового проекту Угоди про спільний контроль, адаптованого до Кодексу Шенгенських кордонів та рекомендацій ЄС, що дасть змогу поширити практику здійснення спільного контролю на інші пункти пропуску, а також здійснювати спільні перевірки не лише в пунктах пропуску на території Польщі, а і на території України.

Відповідно до Угоди про асоціацію Україна взяла на себе зобов'язання поступово забезпечити відповідність з технічними регламентами ЄС. Дотримання принципів і практик, викладених у діючих регламентах ЄС, дасть змогу усунути технічні бар'єри у двосторонній торгівлі та зробити українську продукцію конкурентоспроможною на ринках ЄС. Для досягнення цієї мети у 2018 році у сфері технічного регулювання тривала робота з розроблення та затвердження ряду технічних регламентів.

Також тривала робота з реалізації Угоди про асоціацію у сфері стандартизації. Метою наближення законодавства України до права ЄС у цій сфері є забезпечення відповідності продукції, процесів або послуг своєму призначенню, забезпечення охорони життя, здоров'я, прав та інтересів споживачів.

З цією метою в 2018 році було затверджено переліки національних стандартів, які ідентичні гармонізованим європейським стандартам та відповідність яким надає презумпцію відповідності.

Одним з пріоритетів на 2018 рік у сфері метрології було приєднання до Метричної Конвенції та набуття повного членства України в Міжнародній організації законодавчої метрології (OIML). З цією метою 23 травня 2018 р. прийнято Закон України "Про приєднання України до Метричної Конвенції" і вже з серпня 2018 р. Україна набула повноправного членства в Метричній Конвенції.

У сфері оцінки відповідності та акредитації триває робота з приведення законодавства України у відповідність з правом ЄС та Угодою про технічні бар'єри у торгівлі СОТ.

Пріоритетним напрямом наближення законодавства України до права ЄС залишається розвиток системи правової охорони інтелектуальної власності, зокрема спрощення процедури створення і комерційного використання інноваційних продуктів та продуктів творчої діяльності, а також досягнення належного та ефективного рівня охорони і захисту прав інтелектуальної власності.

22 липня 2018 р. набрав чинності Закон України № 2415-VIII "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав". Із прийняттям у 2014 році Директиви Європейського Парламенту та Ради №2014/26/ЄС від 26.02.2014 "Про колективне управління авторським та суміжними правами та мультитериторіальне ліцензування прав на музичні твори з метою он-лайн використання на внутріш-

ньому ринку” виникла потреба у модернізації моделі регулювання діяльності організацій колективного управління в Україні. Закон визначає правові та організаційні засади колективного управління майновими правами суб’єктів авторського права і (або) суміжних прав, а також заходів контролю за діяльністю організацій колективного управління в Україні.

Одним із важливих досягнень у 2018 році було започаткування процесу інтеграції України до Єдиного цифрового ринку Європейського Союзу, що дасть змогу в майбутньому подолати бар’єри, які існують на шляху до поширення онлайн-послуг між Україною та країнами ЄС.

У рамках європейської політики сусідства між Державним космічним агентством України та Європейською Комісією було підписано Угоду про співробітництво в галузі доступу до даних і використання даних супутників “Sentinel” програми “Copernicus” 25 травня 2018 року.

Загалом, незважаючи на складнощі, євроінтеграційний поступ України зберігає доволі високі темпи. Серед пріоритетних напрямів європейської інтеграції у 2019 році залишаються:

- реформи в контексті інтеграції до енергетичного ринку ЄС у секторах газу та електроенергії, зокрема оновлення Додатка XXVII “Співпраця у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику” до Угоди про асоціацію;
- подальше сприяння взаємній торгівлі, у зв’язку з чим сьогодні основною метою є усунення нетарифних бар’єрів та укладення Угоди про оцінку відповідності та прийняття промислової продукції (АСАА) – так званого “промислового безвізу”, а також приєднання до конвенцій, що спрощують митні процедури;
- регулярний діалог Україна – ЄС у сфері цифрової економіки, повне виконання існуючих зобов’язань згідно з Угодою про асоціацію, зокрема в частині телекомунікаційних послуг;
- подальше поглиблення діалогу на основі нового порядку денного Україна-ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки. Взаємний інтерес становить співпраця в галузі інтегрованого управління кордонами, кібербезпеки, боротьби з організованою злочинністю, протидії гібридним загрозам, реагування на втручання у виборчий процес та дезінформацію.

Досягнення результатів за цими напрямами потребує узгодженої роботи Уряду та Парламенту, зокрема щодо внесення змін до деяких законодавчих актів України.

Залишаючись відданим європейським цінностям, Уряд продовжуватиме рішучі та послідовні дії на шляху інтеграції України в європейський політичний, економічний та правовий простір.

Інтеграція до євроатлантичного безпекового простору

Також Урядом продовжується активна діяльність, спрямована на поглиблення співробітництва та інтенсифікацію безпекового діалогу з НАТО.

Однією з головних подій у відносинах між Україною та НАТО у 2018 році стало визнання стороною НАТО прагнень України стати членом НАТО. У Заяві головуючого про відносини НАТО-Україна (Брюссельський саміт 2018 року) зазначається, що з огляду на відновлення Україною прагнень щодо членства в НАТО в Альянсі дотримуються рішень, схвалених на Бухарестському та подальших самітах. Тим самим держави — члени НАТО підтримали євроатлантичні прагнення України та підтвердили перспективу її членства в Альянсі.

Ключовим інструментом здійснення реформ в Україні за підтримки Альянсу залишаються річні національні програми під егідою Комісії Україна-НАТО, які розробляються з 2009 року. 2 жовтня 2018 р. оновлено порядок розроблення річних національних програм та оцінювання результатів їх виконання відповідно до Указу Президента України № 298 “Про річні національні програми під егідою Комісії Україна – НАТО”.

Загальну координацію виконання державними органами завдань, визначених у Програмі, продовжує здійснювати Комісія з питань координації євроатлантичної інтеграції України під головуванням Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Основними досягненнями України у рамках виконання Програми за підсумками 2018 року, зокрема, є:

- активізація процесу консолідації курсу на європейську та євроатлантичну інтеграцію на конституційному рівні;
- оновлення підходів до інтеграції з НАТО та організація роботи із стратегічного зближення України з НАТО;
- відновлення цілеспрямованої та планомірної інформаційної роботи із змісту та кінцевої мети співробітництва України з НАТО з метою отримання свідомої підтримки громадськості державної політики у сфері євроатлантичної інтеграції;
- зміцнення обороноздатності Збройних Сил України в рамках реалізації Комплексного пакета допомоги НАТО для України, у тому числі в межах Трастових фондів, Програм та проектів НАТО на підтримку України;
- переведення сектору безпеки та оборони на стандарти НАТО;
- активна підготовка підрозділів Збройних Сил України інструкторами держав — членів та партнерів НАТО;
- отримання Україною з боку держав — членів НАТО сучасних зразків озброєння, у тому числі летальної зброї;
- інтегрування принципів рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сектор безпеки і оборони.

Представники держав — членів НАТО позитивно оцінили виконання річної національної програми на 2018 рік, прогрес проведення ключових реформ в Україні, акцентуючи увагу на важливості Законів України "Про національну безпеку" і "Про Вищий антикорупційний суд". Альянс засвідчив свою подальшу політичну та практичну підтримку нашої держави, визнаючи, що триваюча російська агресія та її дестабілізуючі дії негативно впливають на досягнення Україною цілей реформування.

У 2019 році Уряд зберігатиме курс на поглиблення співробітництва та стратегічне зближення України з НАТО з метою подальшої інтеграції у євроатлантичний безпековий простір та залучення підтримки держав — членів НАТО для відсічі російській збройній агресії.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

 #УРЯДГРОЙСМАНА

 #УРЯДГРОЙСМАНА

ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

ОСНОВНА
ЧАСТИНА

ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛІ ВІДПОВІДНО ДО СЕРЕДНЬОСТРОКОВОГО ПЛАНУ

Динамічне, стале та інклюзивне зростання на базі структурної модернізації економіки, покращення умов ведення бізнесу та ефективності публічного сектору має важливе значення для майбутнього України. Формування сильної та сучасної економіки є базовою передумовою для створення нових робочих місць та підвищення доходів громадян і відповідно для підвищення якості життя кожного українця.

Запорукою економічного зростання є створення рівних, прозорих та передбачуваних правил ведення бізнесу, включення України до регіональних та глобальних ланцюгів створення доданої вартості, створення умов для розвитку високотехнологічних виробництв, прискорення залучення інвестицій в економіку України та розвиток експортного потенціалу українських виробників.

КЛЮЧОВІ ПРІОРИТЕТИ УРЯДУ У 2018 РОЦІ

Для досягнення зазначеної цілі дії Кабінету Міністрів України у 2018 році були зосереджені на:

- продовженні спрощення адміністрування податків, поліпшенні якості та підвищенні ефективності роботи митниці;
- оновленні засад стратегічного реформування державного банківського сектору з метою підвищення конкурентоспроможності та ефективності діяльності державних банків;
- забезпеченні створення ефективної системи моніторингу та контролю державної допомоги суб'єктам господарювання;
- вдосконаленні регулювання фінансового ринку, збільшенні привабливості фінансових інструментів для іноземного інвестора та лібералізації валютного регулювання;
- створенні належних умов для ведення бізнесу та продовженні дерегуляції;
- удосконаленні корпоративного управління юридичних осіб, акціонером (засновником, учасником) яких є держава, затвердженні основних засад впровадження політики власності щодо суб'єктів господарювання державного сектору економіки;
- удосконаленні приватизаційних процесів, зокрема шляхом запровадження прозорого процесу продажу об'єктів малої приватизації через електронні майданчики;
- продовженні розвитку системи публічних закупівель шляхом професіоналізації сфери закупівель, удосконалення законодавчої бази, посилення контролю у сфері закупівель та розвитку електронної системи закупівель;
- удосконаленні інституційного та правового забезпечення сфери інтелектуальної власності та стимулюванні інноваційної діяльності;
- розвитку промислового виробництва, залученні інвестицій, підтримці та розвитку експорту товарів і послуг, розширенні та диверсифікації зовнішньоекономічних зв'язків;
- підтримці регіонального розвитку шляхом підвищення якості реалізації проектів, що фінансуються за рахунок Державного фонду регіонального розвитку, запровадження засад смарт-спеціалізації, розширення мережі агенцій регіонального розвитку;

- реалізації політики на ринку праці, спрямованої на прискорення повернення безробітних до роботи, задоволення потреб роботодавців у кваліфікованих кадрах;
- стимулюванні розвитку агропромислового комплексу, в тому числі підтримці розвитку фермерських господарств;
- приведенні національного законодавства у сфері безпеки та якості харчових продуктів у відповідність з директивами та регламентами ЄС;
- визначенні стратегічних орієнтирів розвитку паливно-енергетичного комплексу України;
- підвищенні енергетичної незалежності України, зокрема стимулюванні інвестиційних проектів у нафтогазовому секторі, зменшенні використання вугілля антрацитових марок та переведенні енергоблоків теплоелектростанцій на газову групу вугілля;
- впровадженні нової моделі ринку електричної енергії України;
- впровадженні інструментів стимулювання і підтримки здійснення заходів з підвищення рівня енергетичної ефективності будівель та енергозбереження;
- збільшенні кількості та потужності об'єктів відновлюваної енергетики;
- спрощенні доступу до геологічної інформації та запровадження нових механізмів продажу дозволів на користування надрами на електронних торгах;
- визначенні пріоритетів транспортної політики на довгострокову перспективу, залученні іноземних інвестицій у транспортну галузь;
- реалізації інфраструктурних проектів, відновленні та поліпшенні стану автомобільних доріг;
- модернізації та оновленні рухомого складу залізниці;
- забезпеченні поступової інтеграції вітчизняної авіаційної галузі до міжнародного авіаційного простору, відкритті нових маршрутів та залученні іноземних авіакомпаній.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ У 2018 РОЦІ

- Зростання реального ВВП очікується на 3,2 відсотка (розрахунки Мінекономрозвитку).
- Покращено на 5 позицій місце у рейтингу Doing Business 2019 – 71 місце.
- Частка оформлення митних декларацій за принципом «єдине вікно» складала в середньому – 85,2 відсотка (в 2017 р. – 20 відсотків).
- За новими прозорими принципами проведено відбір та сформовано наглядові ради в АТ «Укрзалізниця», ДП «НЕК «Укренерго», АТ «Укрпошта».
- Проведено три дерегуляційних засідання Уряду – прийнято/схвалено 26 нормативно-правових актів, що покращують діяльність суб'єктів господарювання у сферах електроенергетики, агрохімії, лісового господарства, надрокористування, митного контролю, телекомунікацій, трудових відносин.
- Здійснено продаж об'єктів малої приватизації через електронні майданчики на базі державного підприємства «ПРОЗОРРО.ПРОДАЖІ» – 476 успішних аукціонів, очікувана сума доходу – 579,95 млн гривень, середнє збільшення початкової ціни продажу склало 93,45 відсотка.

- Державні інвестиції на оновлення і розвиток виробничих потужностей підприємств оборонно-промислового комплексу склали понад 3 млрд. гривень.
- Передано 1,45 млн. гектарів земель сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність 647 об'єднаним територіальним громадам.
- Реалізовано програми підтримки агропромислового комплексу, основними результатами яких є:
  - введення в експлуатацію 51 тваринницького об'єкта;
  - збільшення на 26,6 відсотка приросту валового збору товарного зерна від посіву сертифікованим насінням;
  - придбання 17 182 одиниць техніки та обладнання загальною вартістю 4,4 млрд. гривень (за програмою часткової компенсації вартості).
- Здійснено шість поставок свіжого ядерного палива компанії «Westinghouse» США на енергоблоки атомних станцій, що дало змогу зменшити залежність від поставок російського палива у 2018 році на 30 відсотків.
- Збільшено видобуток нафти з газовим конденсатом до 2,15 млн. тонн (на 3 відсотка), у тому числі підприємствами НАК «Нафтогаз України» до 1,9 млн. тонн (+40 тис. тонн).
- Зросло на 736,1 млн. кВт·год (38,8 відсотка) виробництво електроенергії альтернативними джерелами (вітряними та сонячними електростанціями, електростанціями на біомасі).
- Видано 22,5 тис. «теплих» кредитів на загальну суму 1,1 млрд. гривень.
- Запроваджено тимчасовий експериментальний проект із впровадження продажу спеціальних дозволів на користування надрами на електронних торгах (аукціонах).
- Відремонтовано рекордні кілометри автошляхів.
- Пасажиропотік аеропортів України перевищив 20 млн. пасажирів (на 25 відсотків більше ніж у 2017 році).
- Реалізовано масштабні інфраструктурні проекти, зокрема:
  - залізничне сполучення між Києвом та міжнародним аеропортом «Бориспіль»;
  - двоколіїний Бескидський тунель.

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ЗА 2018 РІК

1. Спрощення адміністрування податків

З метою побудови ефективної моделі здійснення заходів державної податкової та митної політики, впровадження кращих світових практик схвалено концептуальні напрями реформування системи органів, що реалізують державну податкову та митну політику (розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1101). Розпочато перший етап їх реалізації – реформування ДФС шляхом створення податкової та митної служб.

Розпочато структурну реорганізацію територіальних органів ДФС в областях та м. Києві (постанова Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 р. № 296), що передбачає втрату статусу юридичних осіб податковими інспекціями в районах, містах (крім м. Києва), районах у містах, об'єднаними державними податковими інспекціями та приєднання їх до головних управлінь ДФС у регіонах; виконання державними податковими інспекціями виключно сервісних функцій, перенесення на рівень головних управлінь ДФС функції контрольно-перевірочної роботи, погашення податкового боргу, розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Для врегулювання проблемних питань, які виникають під час адміністрування місцевих податків і зборів, забезпечено обмін інформацією між контролюючими органами та органами місцевого самоврядування (Закон України від 23 листопада 2018 р. № 2628-VIII). Отримання органами місцевого самоврядування інформації від контролюючих органів щодо сум нарахованих та сплачених місцевих податків і зборів забезпечить своєчасне планування на належному рівні, затвердження показників місцевих бюджетів.

Розпочато реалізацію експериментального проекту щодо реєстрації та експлуатації новітніх моделей програмних та/або програмно-технічних комплексів (постанова Кабінету Міністрів України від 13 червня 2018 р. № 472), що забезпечить демонополізацію ринку засобів для реєстрації розрахункових операцій, спрощення умов їх введення в експлуатацію та використання, зменшення витрат підприємців на придбання та обслуговування.

Для спрощення порядку реєстрації касової техніки та її технічного обслуговування запроваджено реєстр екземплярів реєстраторів розрахункових операцій та реєстр центрів сервісного обслуговування, що дасть можливість зменшити вплив людського фактора на прийняття рішень в цій сфері, бізнес зможе здійснювати реєстрацію екземплярів реєстраторів в один крок за один робочий день на підставі заяви за спрощеною формою (постанова Кабінету Міністрів України від 13 червня 2018 р. № 496).

Продовжено активний розвиток інформаційно-телекомунікаційної системи "Електронний кабінет". З метою підвищення якості обслуговування платників податків та спрощення процедури подання податкової декларації ДФС розширено функціонал електронного кабінету платника податків шляхом запровадження нових сервісів для:

- часткового автоматичного заповнення декларації з податку на додану вартість, а з січня 2019 р. – декларації про майновий стан і доходи на підставі облікових даних платника, відомостей про отримані доходи, наявних у Державному реєстрі фізичних осіб та відомостей про об'єкти нерухомого чи рухомого майна, що сприятиме скороченню часу і витрат на подання звітності, мінімізувати помилки під час заповнення декларації;
- пошуку та перегляду покупцями товарів (послуг) фіскального касового чека, що формується традиційними та новітніми реєстраторами розрахункових операцій в режимі реального часу (доступ за посиланням <https://cabinet.sfs.gov.ua/cashregs/check>), що забезпечить спрощення отримання, оперативність та достовірність інформації про здійснені розрахункові операції у будь-якій торговельній точці будь-якого населеного пункту країни.

Довідково: на сьогодні електронним кабінетом користується понад 9 млн. осіб.

З метою покращення сервісного обслуговування платників постійно триває процес актуалізації розділу «Запитання-відповіді з Бази знань» загальнодоступного інформаційно-довідкового ресурсу. У 2018 році внесено 2759 нових редакцій питань-відповідей та обмежено термін дії 1418 питань-відповідей у зв'язку із змінами в законодавстві. У тестовому режимі працює система фіксації рівня задоволеності платників податків інформаційно-довідковими послугами, яка дає можливість оцінити якість уніфікованих відповідей. Розроблено мобільний інтерфейс та мобільні додатки до загальнодоступного інформаційно-довідкового ресурсу на базі операційних систем Android та iOS.

Забезпечено повноцінну роботу механізму надання узагальнюючих податкових консультацій. Протягом 2018 року видано 15 узагальнюючих податкових консультацій.

23 липня 2018 р. підписано Багатосторонню конвенцію про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування (Конвенція MLI). На даний час виконуються усі внутрішньодержавні процедури щодо ратифікації Конвенції. Набрання чинності Багатосторонньою конвенцією забезпечить виконання кроків 6 "Запобігання зловживанням у зв'язку із застосуванням договорів про уникнення подвійного оподаткування" та 14 "Застосування процедури взаємного узгодження" Плану дій для боротьби з розмиванням бази оподаткування і переміщенням прибутків за кордон (План дій BEPS), дасть змогу зменшити переміщення українського капіталу до юрисдикцій з низьким рівнем оподаткування для мінімізації податкових зобов'язань, що в свою чергу сприятиме збільшенню доходів бюджету.

Довідково:

- податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування – 79,1 млрд. гривень (+ 15,6 млрд. гривень, або збільшення на 24,6 відсотка порівняно з 2017 роком);
- податок на додану вартість з ввезених на територію України товарів – 295,1 млрд. гривень (+ 44,6 млрд. гривень, або збільшення на 17,8 відсотка порівняно з 2017 роком);
- податок та збір на доходи фізичних осіб – 91,7 млрд. гривень (+ 16,7 млрд. гривень, або збільшення на 22,3 відсотка порівняно з 2017 роком);
- податок на прибуток підприємств – 95,7 млрд. гривень (+ 31,8 млрд. гривень, або збільшення на 49,8 відсотка порівняно з 2017 роком);
- ввізне мито – 23,3 млрд. гривень (+1 млрд. гривень, або збільшення на 4,5 відсотка порівняно з 2017 роком).

2. Реформа митниці як інструмент покращення інвестиційного середовища

Забезпечено подальший розвиток електронної системи обміну інформацією за принципом "єдиного вікна": вдосконалено механізм взаємодії підприємств, органів доходів і зборів та державних органів під час митного оформлення товарів; запроваджено ризик-орієнтований підхід до контролю товарів, що переміщуються у дерев'яному чи паперовому пакувальному матеріалі та на дерев'яних палетах; прийнято акти Уряду для реалізації положень Закону України від 6 вересня 2018 р. 2530-VIII "Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо запровадження механізму «єдиного вікна» та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України" (постанови Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 44, від 24 жовтня 2018 р. № 960).

Довідково: протягом 2018 року частка оформлення митних декларацій за принципом "єдиного вікна" становила в середньому – 85,2 відсотка (у 2017 році – 20 відсотків). Станом на кінець грудня 2018 року – майже 99 відсотків загальної кількості митних оформлень імпорту.

ЄДИНЕ ВІКНО НА МИТНИЦІ

Стимулювання експорту і розвиток міжнародної торгівлі – одна із складових економічного зростання держави. Прозорий кордон відіграє тут ключову роль. Відсутність не стільки фізичних бар'єрів – парканів чи пунктів пропуску, скільки процедурних – залізний «плюс» для підприємців.

Розпочате за ініціативи Уряду з 2016 року введення такого «плюсу» на митниці, переросло в повноцінний законодавчо врегульований механізм з жовтня 2018 року.

Мова про «єдине вікно». Це електронні бази даних, мінімум спілкування з чиновниками та службовцями, максимум економії часу, який раніше витрачався на біганину і збір необхідних довідок. Всі кроки з проведення державного контролю вантажу – чіткі й усталені. Додаткові перевірки на кордоні – виключно в разі виявлення прямих ризиків, наприклад, якщо зафіксовано перевищення радіаційного фону.

4 години –
максимальний час для
первинного контролю

Зменшення кількості поданих документів для проведення державного контролю – якщо є попередні декларації

Електронні відмітки –
без печаток

Створено умови для розвитку виробництва та його локалізації в Україні шляхом надання розстрочення сплати податку на додану вартість на 24 місяці під час імпорту обладнання для власного виробництва (відповідно до Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році"). Надано розстрочення на суму 213 млн. гривень під час ввезення обладнання для власного виробництва, зокрема, підприємствами легкої, харчової, металообробної промисловості, будівельної галузі, медичного обладнання.

Довідково: протягом 2018 року з поданих до митниць ДФС 173 заяв про надання розстрочення, розглянуто 169 заяв, з яких щодо 76 прийнято рішення про надання розстрочення на загальну суму 6,1 млн. євро та 1,4 млн. доларів США; щодо 59 заяв надано відмову через недотримання обов'язкових вимог (наявність податкового боргу, відсутність інформації про предмет або суму контракту); 34 заяви відкликано платниками та прийнято рішення щодо митного оформлення з повною сплатою податку на додану вартість.

З метою врегулювання питання ввезення транспортних засобів на митну територію України, а також на виконання Закону України від 8 листопада 2018 р. № 2612-VIII "Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо ввезення транспортних засобів на митну територію України" Урядом затверджено Тимчасовий порядок виконання митних формальностей під час здійснення митного оформлення транспортних засобів для їх вільного обігу на митній території України (постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 1077), що передбачає застосування виключно електронної форми декларування транспортних засобів; скорочення строку фізичного перебування автомобілів на митниці з метою зменшення фінансових витрат громадян на оплату послуг стоянки; регламентацію дій митниці та декларанта у разі перевірки заявленої фактурної вартості оцінюваного транспортного засобу.

Довідково: з 25 листопада 2018 р. по 3 лютого 2019 р. громадяни України здійснили митне оформлення 69,4 тис. транспортних засобів з іноземною реєстрацією, які були ввезені на митну територію України з 1 січня 2015 р. до набрання чинності новими правилами ввезення таких автомобілів та перебувають у митних режимах тимчасового ввезення або транзиту.

Загальна сума надходжень до бюджету від митного оформлення автомобілів з іноземною реєстрацією становила 4 млрд. 370 млн. гривень (з них 405 млн. гривень – мито, 1 млрд. 320 млн. гривень – податок на додану вартість, 2 млрд. 148 млн. гривень – акцизний податок, 497 млн. гривень – кошти, які були добровільно сплачені громадянами до державного бюджету для звільнення від адміністративної відповідальності за порушення митних режимів). Усі митні платежі, які надходять в результаті митного оформлення автомобілів з іноземною реєстрацією, спрямовуються до Пенсійного фонду України.

З метою посилення митного контролю та облаштування пунктів пропуску:

- проведено закупівлю семи сканерів стаціонарного типу, які на сьогодні встановлюються у пунктах пропуску через державний кордон "Ягодин", "Ужгород", "Чоп", "Краківець", "Рава-Руська", "Шегині" та "Порубне";
- розпочато роботи із влаштування 11 вагових комплексів поосьового зважування вантажних автомобілів у Волинській, Львівській та Закарпатській митницях ДФС та розбудови пунктів пропуску "Лужанка", "Ужгород" Закарпатської митниці ДФС та "Порубне" Чернівецької митниці ДФС.

Запроваджено принцип "однієї зупинки" – спільний митно-прикордонний контроль (постанова Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 р. № 948), що передбачає:

- вдосконалення пропуску через державний кордон осіб, транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними через державний кордон;
- скорочення часу проходження контрольних процедур в автомобільних пунктах пропуску;
- зменшення впливу людського фактора під час проведення прикордонного та митного

контролю в пунктах пропуску з метою мінімізації корупційних ризиків.

Проведено експериментальний проект щодо створення умов для унеможливлення ухилення від сплати митних платежів шляхом забезпечення цілодобової присутності працівників поліції в зонах митного контролю в пунктах пропуску (постанова Кабінету Міністрів України від 20 червня 2018 р. № 479).

Довідково: митницями ДФС виявлено 27,7 тис. порушень митних правил із вартістю предметів правопорушень на суму 2,4 млрд. гривень.

За аналогічний період 2017 року митницями ДФС складено 19,1 тис. протоколів про порушення митних правил на загальну суму 0,6 млрд. гривень.

Кількість складених протоколів про порушення митних правил порівняно з аналогічним періодом 2017 року збільшилася на 45 відсотків, а вартість предметів правопорушень – майже в чотири рази.

З метою боротьби із "сірим" імпортом з 1 січня 2018 р. запроваджено нові правила безмитного ввезення на митну територію України (норма "24/72"). За перші місяці роботи норми "24/72" почало спостерігатися значне скорочення черг на кордоні та збільшення надходжень митних платежів.

Довідково: У 2018 році сума митних платежів, сплачених фізичними особами під час ввезення товарів на митну територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню, становила 319,5 млн. гривень, що порівняно з 2017 роком більше на 37,9 млн. гривень (або + 13,4 відсотка).

При цьому сума митних платежів, що сплачена фізичними особами, які були відсутні в Україні менше ніж 24 години або вїжджали в Україну частіше одного разу протягом 72 годин, становила 533,3 тис. гривень.

З метою подальшого розвитку системи управління ризиками у сфері митного контролю та модернізації автоматизованої системи митниці в структурі ДФС утворено окремий структурний підрозділ з питань управління митними ризиками із забезпеченням цілодобового режиму функціонування (Департамент таргетингу та управління митними ризиками) (накази ДФС від 26 червня 2018 р. № 406 та від 30 серпня 2018 р. № 562); запроваджено таргетинг під час здійснення митного контролю найбільш ризикових зовнішньоекономічних транзакцій. Практична реалізація таргетингу як складової циклу з управління ризиками передбачає, зокрема:

- аналіз інформації з використанням усіх доступних джерел інформації;
- внесення інформації про окремі очікувані зовнішньоекономічні операції до Автоматизованої системи аналізу та управління ризиками (АСАУР) із визначенням посиленних форм та обсягів митного контролю;
- контроль виконання митних формальностей із застосуванням можливостей віддаленого онлайн-відеоспостереження;
- аналіз результатів виконання митних формальностей, визначення ефективності здійснених заходів.

З метою створення більш сприятливих умов провадження господарської діяльності та скорочення часових витрат під час здійснення імпортно-експортних процедур розроблено комплексний проект Закону України "Про режим спільного транзиту", яким встановлюються основні засади організації та здійснення режиму спільного транзиту товарів через митну територію України, порядок і умови переміщення таких товарів митною територією України, здійснення митних формальностей, застосування механізму гарантування сплати митного боргу, застосування спеціальних транзитних спрощень та інші особливості здійснення операцій в режимі спільного транзиту. Проведено консультації щодо положень законопроекту з експертами Європейської Комісії.

3. Реформування та розвиток фінансового сектору

21 лютого 2018 р. оновлено Засади стратегічного реформування державного банківського сектору, реалізація яких дасть змогу зробити банківський сектор прибутковим та більш привабливим для іноземних та українських інвесторів, полегшить доступ до додаткового фінансування за більш привабливими ставками та забезпечить збільшення доходів для державного бюджету. З урахуванням реалізації оновлених Зasad затверджено стратегії розвитку для АТ КБ "ПРИВАТБАНК", АТ "Ощадбанк", АБ "УКГАЗБАНК", що забезпечить відновлення їх діяльності як стабільних, прибуткових установ, що функціонують на комерційних засадах.

Для запровадження найкращих світових стандартів у корпоративному управлінні державними банками визначено порядок формування складу наглядових рад, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності та ефективності діяльності банків, що в свою чергу підвищить привабливість банків державного сектору як об'єктів інвестування і стане передумовою для виконання основного завдання Зasad стратегічного реформування державного банківського сектору: скорочення частки держави у банківському секторі (Закон України від 5 липня 2018 р. № 2491-VIII).

З метою створення сприятливих умов для здійснення фінансової реструктуризації зобов'язань боржників та покращення якості кредитного портфеля банківської системи Урядом схвалено та внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України "Про внесення змін до деяких Законів України щодо вдосконалення процедури проведення фінансової реструктуризації" (реєстраційний номер 9236). Розроблення та впровадження підходів для роботи з непрацюючими кредитами з метою зменшення тиску на баланс банків державного сектору, максимізації їх залишкової вартості є одним з основних напрямів оновлених Зasad стратегічного реформування державного банківського сектору.

Схвалено та внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" (реєстраційний номер 9417), яким, зокрема, передбачено:

- поступове впровадження ризик-орієнтованого підходу у сфері запобігання та протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму;
- спрощення структури звітності для суб'єктів первинного фінансового моніторингу;
- удосконалення процедури визначення кінцевих бенефіціарних власників компаній;
- впровадження адекватних заходів впливу за порушення антилегалізаційного законодавства.

Україна перемогла в конкурсі "Найкраща справа Егмонтської Групи", що проводився серед фінансових розвідок всього світу. Багатоступеневе та безпрецедентне за своєю складністю розслідування фактів корупції та відмивання коштів колишніми високопосадовцями України завершилося конфіскацією в дохід держави близько 1,5 млрд. доларів США.

Довідково: за результатами п'ятого раунду оцінки Комітету MONEYVAL Україну визнано надійною юрисдикцією у питаннях боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення. На даний час Україна досягла рівня таких держав-членів FATF, як США, Австрія, Канада, Сінгапур, Данія, Швеція, Швейцарія та Австралія.

Урядом прийнято рішення щодо дострокового погашення векселів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Це дало змогу погасити у 2018 році частину заборгованості Фонду перед державним бюджетом у сумі 1 млрд. гривень та зменшити фінансове навантаження на Фонд.

Здійснювалися заходи щодо впровадження нової ліберальної системи валютного регулювання, що забезпечить скасування обмежень і перехід до режиму вільного руху капіталу, спрощення ведення бізнесу та поліпшення інвестиційного клімату в Україні, приплив іно-

земного капіталу. Так, зокрема, Національним банком затверджено:

- умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України (постанова Національного банку України № 1 від 2 січня 2019 р.);
- умови здійснення операцій із валютними цінностями (постанова Національного банку України № 2 від 2 січня 2019 р.);
- Положення про транскордонне переміщення валютних цінностей (постанова Національного банку України № 3 від 2 січня 2019 р.);
- перелік заходів захисту, порядок та критерії їх запровадження (постанова Національного банку України № 4 від 2 січня 2019 р.);
- заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті (постанова Національного банку України № 5 від 2 січня 2019 р.);
- порядок надання банками Національному банку України інформації щодо договорів, які передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками (постанова Національного банку України № 6 від 2 січня 2019 р.);
- порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів (постанова Національного банку України № 7 від 2 січня 2019 р.);
- порядок здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції (постанова Національного банку України № 8 від 2 січня 2019 р.);
- правила функціонування Системи підтвердження угод на валютному ринку України (постанова Національного банку України № 10 від 2 січня 2019 р.);
- документування обліку та реєстрації валютно-обмінних операцій (постанова Національного банку України № 16 від 4 січня 2019 р.).

З метою спрощення умов доступу іноземних інвесторів до вітчизняного ринку цінних паперів, а також на виконання Закону України "Про внесення змін до деяких Законів України щодо сприяння залученню іноземних інвестицій" від 15 травня 2018 р. № 2418-VIII НКЦПФР забезпечено правове врегулювання запровадження інституту номінального утримувача, зокрема встановлено вимоги до договору про надання послуг з обслуговування рахунка в цінних паперах номінального утримувача та внесено зміни до Положення про провадження депозитарної діяльності (рішення від 13 грудня 2018 р. № 866, від 28 грудня 2018 р. № 928).

З метою імплементації актів Європейського Союзу та на виконання норм Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів" НКЦПФР прийняті рішення (від 19 квітня 2018 р. № 243, від 21 червня 2018 р. № 426, від 25 вересня 2018 р. № 659, від 27 вересня 2018 р. № 670, від 4 грудня 2018 р. № 854), якими врегульовано такі питання:

- удосконалення системи розкриття інформації на ринку цінних паперів;
- встановлення порядку здійснення публічної пропозиції цінних паперів;
- удосконалення корпоративного управління в акціонерних товариствах;
- забезпечення врегулювання провадження діяльності з надання інформаційних послуг на фондовому ринку.

З метою удосконалення системи звітності здійснювалися заходи щодо запровадження системи подання фінансової звітності в єдиному електронному форматі XBRL, зокрема укладено Меморандум про взаєморозуміння щодо розробки і запровадження системи фінансової звітності в єдиному електронному форматі XBRL між Мінфіном, НКЦПФР, Національним

банком та Нацкомфінпослуг; НКЦПФР, Проектом USAID "Трансформація фінансового сектору" та Програмою технічної підтримки за пріоритетними напрямками українського фінансового сектору «EU-FINSTAR» підписано Меморандум про взаєморозуміння щодо закупівлі та впровадження в Україні Системи фінансової звітності; розроблено та схвалено таксономію UA XBRL МСФЗ.

Перехід на звітність у форматі XBRL істотно покращить ефективність державного нагляду, зокрема фінансові регулятори отримуватимуть стандартизовані та консолідовані дані, що підвищить можливість їх аналізу, вчасного виявлення та реагування на ризики, що в свою чергу дасть змогу забезпечити підвищення рівня захисту інтересів інвесторів та інвестиційної привабливості України.

З метою удосконалення біржового сегмента та підвищення надійності професійних учасників фондового ринку удосконалено вимоги до лістингу та показники, що обмежують ризики професійної діяльності на фондовому ринку. Зокрема, НКЦПФР затверджено зміни до:

- Положення про функціонування фондових бірж (рішення від 3 вересня 2018 р. № 546);
- Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками (рішення від 19 вересня 2018 р. № 640).

Для розвитку інформаційних технологій на фондовому ринку, забезпечення використання новітніх інформаційних технологій професійними учасниками фондового ринку НКЦПФР удосконалено вимоги до програмних продуктів, які використовуються на фондовому ринку, і порядок подання звітності та адміністративних даних учасників фондового ринку (рішення від 9 жовтня 2018 р. № 708 та від 29 листопада 2018 р. № 839 відповідно).

З метою забезпечення модернізації інфраструктури ринків капіталу відповідно до міжнародних стандартів НКЦПФР затверджено Концепцію реформи інфраструктури ринків капіталу в Україні (рішення від 26 жовтня 2018 р. № 740).

Для упорядкування проведення планових заходів державного нагляду (контролю), що забезпечить покращення якості надання фінансових послуг небанківськими фінансовими установами, а також посилення захисту майнових прав та інтересів споживачів фінансових послуг затверджено:

- критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері ринків фінансових послуг та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Нацкомфінпослуг (постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 976);
- критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів), що підлягає ліцензуванню, та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) НКЦПФР (постанова Кабінету Міністрів України від 21 січня 2019 р. № 39).

Для переходу на нові методи формування страхових резервів відповідно до міжнародних стандартів оцінки обсягу страхових зобов'язань, визначених вимогами міжнародних принципів державного регулювання та нагляду відповідно до стандартів IAIS, удосконалено Методику формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя (розпорядження Нацкомфінпослуг від 18 вересня 2018 р. № 1638). Впровадження нових методів формування страхових резервів значно підвищить якість активів, платоспроможність та рівень капіталізації страховиків, що сприятиме захисту прав споживачів послуг у сфері страхування і забезпечить здійснення заходів, передбачених Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року.

4. Створення системи моніторингу та контролю державної допомоги суб'єктам господарювання

З метою створення ефективної системи моніторингу та контролю державної допомоги затверджено критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання, а саме для:

- професійної підготовки працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 11 січня 2018 р. № 11);
- працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць (постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 33);
- відновлення платоспроможності та реструктуризації суб'єктів господарювання (постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 36);
- забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва (постанова Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 57);
- проведення наукових досліджень, технічного розвитку та інноваційної діяльності (постанова Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 118).

Антимонопольним комітетом проводився моніторинг та контроль за наданням державної допомоги, що забезпечило прозорість її виділення суб'єктам господарювання, дотримання вимог доцільності та допустимості для конкуренції.

Довідково: протягом 2018 року Антимонопольним комітетом прийнято перші 185 рішень, з яких два – рішення про недопустимість державної допомоги для забезпечення захисту конкуренції на міському рівні у сфері поводження з побутовими відходами; перевезень на автобусних маршрутах загального користування.

5. Деретуляція і розвиток підприємництва та конкуренції

З метою зменшення адміністративного тиску на суб'єктів господарювання, мінімізації втручання в їх господарську діяльність контролюючих органів на регулярній основі проводяться тематичні засідання Уряду з питань перегляду нормативно-правових актів, що обмежують діяльність підприємців у різних сферах господарської діяльності. Зокрема, у 2018 році проведено три таких засідання Уряду.

Довідково: за результатами системного перегляду у 2018 році Урядом прийнято/схвалено 26 нормативно-правових актів, що покращують діяльність суб'єктів господарювання у сферах електроенергетики, агрохімії, лісового господарства, надрокористування, митного контролю, телекомунікацій, трудових відносин тощо.

В цілому з початку запровадження такої ініціативи понад 760 актів Уряду, наказів центральних органів виконавчої влади, що створювали регуляторні бар'єри в підприємницькій діяльності, зазнали змін або втратили чинність.

Вжито заходів, спрямованих на підвищення позицій України у рейтингу Doing Business, що відображається Групою Світового банку.

Довідково: за чотири роки Україна піднялася на 41 позицію (із 112 до 71 місця у 2018 році). Вражаючий успіх здійснено в категоріях:

- «оподаткування» (110 позицій);
- «міжнародна торгівля» (70 позицій);
- «захист прав міноритарних інвесторів» (56 позицій);
- «реєстрація власності» (34 позиції).

Впроваджено ризик-орієнтований підхід в діяльність інспекційних органів, визначено нові вимоги до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, що забезпечить оптимальний перерозподіл уваги органів державного нагляду (контролю) із суб'єктів господарювання, діяльність яких має менший ступінь ризику, до суб'єктів з більшим ризиком (постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 342).

Для моніторингу ефективності та законності роботи контролюючих органів у частині проведення комплексних перевірок проводиться робота із створення інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) (ІАС ДНК), що забезпечить вільний доступ підприємців до інформації про заходи державного нагляду (контролю).

Довідково: пілотний модуль ІАС ДНК розміщений за адресою inspections.gov.ua. До роботи на Інспекційному порталі долучились 23 контролюючі органи (із 33), з них 100 відсотків відкрили інформацію про свої перевірки 16 органів. В єдину систему в 2018 році внесено інформацію про більш ніж 108 тис. проведених планових перевірок, майже 27 тис. з яких було внесено до комплексного плану проведення заходів державного нагляду (контролю), та більше 35 тис. позапланових заходів державного нагляду (контролю).

З метою спрощення провадження господарської діяльності скасовано вимогу щодо використання суб'єктами господарювання печаток (незалежно від їх наявності), а також надано можливість використання підпису як основного способу засвідчення супровідних документів на продукцію. Це забезпечує зменшення непродуктивних витрат суб'єктів господарювання (постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 343; постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 353).

Довідково: прийняті рішення спростили діяльність для майже:

- 100 тисяч суб'єктів, що здійснюють роздрібну торгівлю алкогольними напоями;
- 1000 компаній, що здійснюють роздрібну торгівлю нафтопродуктами, та 7000 автомобільних заправних станцій;
- 1000 компаній та понад 10 тисяч фізичних осіб-підприємців, що здійснюють ремонт побутових виробів.

Оптимізовано процес ведення трудових книжок в представництвах іноземних юридичних осіб шляхом скасування обов'язку зберігання та ведення трудових книжок (постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 р. № 301; розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 липня 2018 р. № 513).

Довідково: забезпечено спрощення ведення трудових книжок працівників для більш ніж 3000 представництв іноземних юридичних осіб, зменшення витрат на 2–3 млн. доларів США на рік, з розрахунку 300 доларів США за кожну операцію з трудовою книжкою.

З метою підвищення інвестиційної привабливості країни та позиції України у рейтингу Doing Business, а також дерегуляції господарської діяльності в будівництві у 2018 р. переглянуто 27 державних будівельних норм, якими приведено у відповідність до міжнародно визнаних принципів нормування у будівництві; запроваджено вимоги щодо проектування об'єктів будівництва, які забезпечили підвищення їх енергоефективності; удосконалено вимоги до архітектурно – планувальних рішень, вимоги пожежної безпеки при розміщенні готелів, автостоянок та гаражів, закладів торгівлі; виключено норми, що є предметом регулювання нормативно – правових актів та зумовлюють корупційні ризики.

Довідково: переглянуті 27 державні будівельні норми складають 27 відсотків від загальної кількості чинних державних будівельних норм; цими державними будівельними нормами запроваджено не менше 200 якісних змін щодо методів і об'єктів нормування, що відповідають провідній світовій практиці.

Для вирішення проблемних питань у сфері поховання Урядом розроблено та подано до Верховної Ради України проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення сфери поховання" (реєстраційний номер 8248). Прийняття Закону сприятиме дерегуляції підприємницької діяльності у сфері надання ритуальних послуг, а також створенню конкурентного середовища серед суб'єктів господарської діяльності, що надають ритуальні послуги, розвиток кремації з урахуванням європейського досвіду.

З метою реалізації Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року затверджено план заходів з її реалізації, що передбачає виконання заходів, спрямованих на розширення кредитування малого і середнього підприємництва комерційними банками, активізації використання векселів, створення веб-порталу з метою задоволення потреб суб'єктів малого і середнього підприємництва у доступі до якісної інформації (розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 292).

В рамках гармонізації законодавства України із законодавством ЄС розроблено та схвалено Концепцію реформування інституту саморегулювання в Україні (розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 308), реалізація якої забезпечить подальше впровадження моделі ефективного саморегулювання в Україні для усіх суб'єктів господарювання, оптимальне співвідношення державного управління і приватноправових механізмів регулювання окремих сфер підприємницької діяльності.

Для покращення умов ведення бізнесу спрощено умови вчинення окремих видів узгоджених дій суб'єктів господарювання у сфері трансферу технологій, що дає змогу вчиняти такі узгоджені дії без дозволу органів Антимонопольного комітету (розпорядження Антимонопольного комітету від 9 листопада 2018 р. № 21-рп).

З метою забезпечення захисту економічної конкуренції, інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від порушень Антимонопольним комітетом прийнято 1344 рішення щодо припинення порушень законодавства про економічну конкуренцію, з них:

- 216 зловживань монополієм (домінуючим) становищем;
- 263 порушення у вигляді антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання ;
- 454 порушення у вигляді антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування;
- 168 порушень у вигляді недобросовісної конкуренції;
- 243 інші порушення.

Довідково: економічний ефект від запобігання та припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції (тобто сума повернутих та відвернутих втрат і витрат фізичних та юридичних осіб) за 2018 рік становив понад 3,9 млрд. гривень (за 2017 рік – 2,6 млрд. гривень). Сума сплачених штрафів у 2,9 рази вища, ніж у 2015–2016 роках.

Створено систему електронних довірчих послуг шляхом прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на наближення національного законодавства до законодавства Європейського Союзу та його приведення у відповідність з Регламентом (ЄС) 910/2014 Європейського Парламенту та Ради від 23 липня 2014 р. про електронну ідентифікацію та довірчі послуги для електронних транзакцій в межах внутрішнього ринку та про скасування Директиви 1999/93/ЄС.

Довідково: Забезпечено функціонування та ведення Довірчого списку із додаванням електронної печатки центрального засвідчувального органу у вигляді, придатному для автоматизованої обробки. Зокрема, затверджено:

- вимоги у сфері електронних довірчих послуг та Порядок перевірки дотримання вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг (постанова Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2018 р. № 992);

- Порядок використання електронних довірчих послуг в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях державної форми власності (постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 749);
- Порядок зберігання документованої інформації та її передавання центральному засвідчувальному органу в разі припинення діяльності кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг (постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 р. № 821);
- обов'язкові вимоги до Довірчого списку (постанова Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2018 р. № 775; наказ Мін'юсту від 29 жовтня 2018 р. № 3373/5).

Довірчий список містить відомості щодо центрального засвідчувального органу, засвідчувального центру та 21 кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг, а також щодо 97 кваліфікованих електронних довірчих послуг, які вони надають.

Введено у промислову експлуатацію систему електронної ідентифікації та кваліфікованого електронного підпису з використанням ресурсів мереж мобільного зв'язку Mobile ID, яка базується на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів від кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг АЦСК органів юстиції України за міжнародними стандартами криптографічного захисту.

Впроваджено онлайн-сервіс створення та перевірки кваліфікованого електронного підпису за технологією Mobile ID із підтримкою міжнародного алгоритму підпису ECDSA, чотирьох форматів підпису CADES та контейнера електронного документа ASIC-S. Введено в дію 22 пункти надання послуг Mobile ID в 11 містах України.

АЦСК органів юстиції України отримав атестат відповідності комплексної системи захисту інформації інформаційно-телекомунікаційної системи з урахуванням впровадження технології Mobile ID.

Довідково: користувачі системи Mobile ID зможуть отримати адміністративні та інші види послуг в електронній формі в сучасному та зручному форматі через власні портативні пристрої, які підтримують SIM-картки. При цьому для створення кваліфікованого електронного підпису необхідно використовувати спеціалізовані SIM-картки. Сфера використання технології Mobile ID включає в себе, зокрема:

сервіси електронного документообігу;

безпечний доступ до інформаційних ресурсів;

безпечні транзакції в галузі електронної комерції;

клієнт-банкінг та транзакції без використання банківських карток;

безпечний доступ до ресурсів електронних карток пацієнтів;

електронне декларування доходів;

фіскальну звітність;

доступ до інформаційних ресурсів державних реєстрів для отримання адміністративних послуг.

Для удосконалення проведення оцінки ризиків від туроператорської діяльності, що підлягає ліцензуванню, визначено нові критерії ризику та періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) (постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 747).

З метою виявлення порушень ліцензійних умов та вжиття заходів щодо їх усунення знято мораторій на проведення Мінекономрозвитку планових перевірок туроператорів, проведено перевірки, за результатами яких анульовано три ліцензії на право провадження туроператорської діяльності (постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 752).

Приведено у відповідність з міжнародними та європейськими стандартами чотири національні стандарти у сфері туризму, що сприятиме підвищенню якості національного туристичного продукту (накази державного підприємства "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" від 19 грудня 2018 р. № 513 і № 517).

З метою популяризації туристичного потенціалу України проведено маркетингову компанію щодо поширення інформації про туристичні можливості України на вітчизняних та міжнародних заходах, зокрема на виставкових заходах в Туреччині, Німеччині, Великобританії, Польщі, а також розміщено інформаційні матеріали про Україну в засобах масової інформації Казахстану, Білорусі, Грузії, Польщі, Азербайджану та Португалії.

Довідково: у 2018 році Україну відвідало 14,2 млн. іноземних туристів, у тому числі з Туреччини – 279,2 тис. осіб (+1,3 відсотка), Німеччини – 237,9 тис. осіб (+13,3 відсотка), Великобританії – 116 тис. осіб (+47,3 відсотка), Іспанії – 36,8 тис. осіб (+68 відсотків).

Обсяг надходжень до місцевих бюджетів від сплати туристичного збору за 2018 рік зріс на 29,2 відсотка порівняно з 2017 роком і становив 90,7 млн. гривень.

До державного бюджету надійшло податкових платежів від юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, які провадять туристичну діяльність, за 2018 рік на 20,7 відсотка більше (на суму 4,2 млрд. гривень), порівняно з 2017 роком.

8 листопада 2018 р. укладено Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Кувейт про співробітництво у сфері туризму. Реалізація Угоди сприятиме впровадженню спільних проектів у цій сфері, розширенню договірно-правової бази між Україною та Державою Кувейт, а також зміцненню дружніх відносин між країнами.

Довідково: за 2018 рік до України вїхало 2 тис. туристів з Кувейту (+39,4 відсотка порівняно з 2017 роком).

Для забезпечення комплексного підходу до формування та реалізації державної політики у сфері курортів Урядом схвалено проект Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про курорти", прийняття якого забезпечить включення до переліку документів клопотання відомостей про функціональне призначення території, визначення органів, які здійснюють погодження клопотання із землевласниками, урегулювання питань планування, забудови та іншого використання території курортів тощо.

Відновлено процес встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), шляхом заміни органів із сертифікації (постанова Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 р. № 607). У 2018 році проведено дев'ять засідань Комісії із встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), за результатами яких видано 44 свідоцтва.

6. Управління державною власністю та приватизація

Затверджено перелік об'єктів великої приватизації державної власності (22 об'єкти), що підлягають приватизації у 2018 році (розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 358 із змінами). Проведено роботу для забезпечення продажу об'єктів великої приватизації, зокрема:

- утворено аукціонні комісії для продажу 21 об'єкта великої приватизації та одну конкурсну комісію з продажу пакета ПАТ "Центренерго";
- визначено радників для надання послуг з підготовки до приватизації та продажу двох об'єктів великої приватизації, а саме ПАТ "Центренерго" та ПрАТ "Президент-Готель". Для підготовки до приватизації та продажу пакета акцій ПАТ "Центренерго" рішенням Уряду визначено компанію Ernst & Young spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Corporate Finance sp. K, пакета акцій ПрАТ "Президент-Готель" – ТОВ "Конкорд Консалтинг";
- відібрано радників для підготовки до приватизації та продажу п'яти великих підприємств: ПАТ "Одеський припортовий завод", ПрАТ "Індар", ПАТ "Об'єднана гірничо-хімічна компанія", державного підприємства "Завод "Електроважмаш", державного підприємства "Вугільна компанія "Краснолиманська".

Об'єкти, що не були продані в 2018 році, будуть пропонуватися для продажу у 2019 році та у подальших періодах до завершення продажу.

З метою вдосконалення приватизаційних процесів щодо об'єктів малої приватизації для підвищення їх прозорості та відкритості:

- утворено державне підприємство "ПРОЗОРРО.ПРОДАЖІ" (наказ Мінекономрозвитку від 20 березня 2018 р. № 374);
- встановлено виключну обов'язковість продажу об'єктів малої приватизації державної і комунальної власності на електронних аукціонах (постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 432);
- впроваджено сучасні технології продажу об'єктів на електронних аукціонах із застосуванням електронної торгової системи, що забезпечило відкритість та прозорість процедури проведення продажу, розширення кола потенційних покупців, збільшення надходжень до державного та місцевих бюджетів (постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 433);

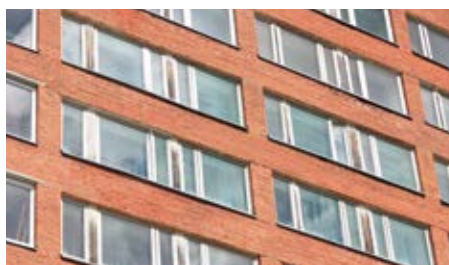
Довідково: за інформацією державного підприємства "ПРОЗОРРО.ПРОДАЖІ", за час продажу об'єктів малої приватизації проведено 476 успішних аукціонів, очікувана сума доходу – 579,95 млн. гривень, у тому числі: державного майна – 230 аукціонів на суму 311,95 млн. гривень; комунального майна – 246 аукціонів на суму 268 млн. гривень.

За результатами проведених електронних аукціонів укладено 171 договір купівлі-продажу об'єктів малої приватизації. Ціна продажу за укладеними договорами становить 189,196 млн. гривень.

Середнє збільшення початкової ціни продажу становило 93,45 відсотка.

МАЛА ПРИВАТИЗАЦІЯ

Влітку минулого року в Україні стартувала мала приватизація – продаж державних активів, які не мають стратегічного значення для економічної безпеки країни. Таких активів держава має сотні, і більшість з них – занедбані будівлі, покинуті промислові об'єкти, довгобуди та навіть об'єкти соціально-культурного напрямку, які могли б отримати «друге дихання» з приходом нового власника. Таким власником, за планом, мали стати представники малого та середнього бізнесу. А місцем торгів – електронна платформа ProZorro, де немає «своїх» і «чужих», де все видно, а інформація оновлюється в режимі онлайн.

План спрацював. За результатами успішно проведених аукціонів очікувана сума доходів становить майже 580 млн гривень.

у 2 рази – середнє збільшення вартості об'єкту під час торгів

230 аукціонів продажу об'єктів малої приватизації державного майна (на суму 312 млн. гривень)

246 аукціонів з продажу об'єктів малої приватизації комунального майна (на суму 268 млн. гривень)

З метою спрощення для суб'єктів управління об'єктами державної власності процедури збору та аналізу звітності, що надходить від підпорядкованих їм суб'єктів господарювання введено в експлуатацію електронну систему збору та обробки інформації, що удосконалило аналіз ефективності використання державної власності (прийнято спільний наказ Мінекономрозвитку та Мінфіну від 17 серпня 2018 р. №1140/701 "Про затвердження Порядку подання звітності та інформації про фінансові ризики до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Міністерства фінансів України", який зареєстровано в Мін'юсті від 26 грудня 2018 р. за № 1463/32915).

Довідково: у 2018 році користувачами електронної системи були Мінфін та Мінекономрозвитку. В подальшому передбачається використання даних єдиної бази електронної звітності усіма заінтересованими органами, створення єдиної точки доступу до всіх державних баз даних, що містять інформацію про суб'єктів господарювання державного сектору економіки, та відмову від паперового документообігу (що сприятиме значній економії матеріальних ресурсів).

Забезпечено збільшення надходження коштів до державного бюджету України від оренди державного майна у 2018 році на 36,9 відсотка порівняно з рівнем попереднього року (у 2018 році доходи від оренди становили 1 445,494 млн. гривень, у 2017 році – 1 055,818 млн. гривень).

До державного бюджету мобілізовано 39,7 млрд. гривень частини чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, а також дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутному капіталі яких є державна власність, що на 9,4 відсотка перевищує планові показники 2018 року.

Для підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки 10 жовтня 2018 р. затверджено Основні засади впровадження політики власності щодо суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що розроблені з урахуванням кращих світових практик політики власності державних підприємств, зокрема OECD Guidelines on Corporate Governance of SOEs (Рекомендації щодо корпоративного управління державними підприємствами Організації економічного співробітництва та розвитку), який є модельним документом, відповідно до якого суб'єкти управління здійснюють управління державними компаніями. Триває затвердження окремих політик власності особливо важливих для економіки суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

Довідково: Мінінфраструктури, Мінмолодьспорт, ДАЗВ, Держкомтелерадіо, Державним концерном "Укроборонпром" затверджено окремі політики 15 особливо важливих для економіки суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

З метою забезпечення ефективного формування і діяльності менеджменту державних підприємств удосконалено порядок призначення керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки та членів їх наглядових рад (постанова Кабінету Міністрів України від 21 березня 2018 р. № 190), а саме:

- Комітет з призначень утворюється Кабінетом Міністрів України;
- Комітет з призначень здійснює всі основні процеси: ініціацію відбору, визначення критеріїв, відбір кандидатів, рекомендації щодо умов контракту;
- зменшено кількість членів Комітету з призначень з 18 (дев'ять міністрів з правом голосу та дев'ять незалежних членів з правом дорадчого голосу) до восьми членів, чотири з яких є незалежними членами;
- замість декількох комісій з відбору при міністерствах створено одну комісію при Комітеті з призначень, яка відповідає за попередній відбір кандидатів;

- для унеможливлення політичного впливу відбір кандидатів здійснюватимуть професійні рекрутингові компанії, які обиратимуться за результатами тендеру;
- порядок роботи Комітету з призначень і процес відбору кандидатів чітко визначені.

У рамках реформи корпоративного управління створено незалежні наглядові ради чотирьох особливо важливих для економіки державних підприємств, а також окремих підприємств, в яких утворення наглядових рад згідно із законодавством не є обов'язковим. У 2018 році утворено наглядові ради трьох особливо важливих для економіки підприємств: АТ "Укрзалізниця", державне підприємство "НЕК "Укренерго" та АТ "Укрпошта", а також на інших підприємствах державного сектору економіки – ПАТ "Магістральні газопроводи України", державне підприємство "Поліграфічний комбінат "Україна" та державне підприємство "Прозорро. ПРОДАЖІ". Триває формування наглядових рад ще двох державних підприємств: державне підприємство "Адміністрація морських портів України" та державне підприємство "Міжнародний аеропорт "Бориспіль". Формування наглядових рад зазначених підприємств завершиться у I кварталі 2019 року.

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Управління стратегічними державними підприємствами – важливий напрямок роботи органів влади. Разом з тим, принцип прямого підпорядкування держкомпаній міністерствам і відомствам давно довів свою неспроможність. Різниця в результатах управління в державному і приватному секторах економіки з року в рік була очевидною. Держкомпанії нерідко ставали, швидше, «годівницями» для окремих чиновників, аніж джерелом доходів для країни. Змінити ситуацію допомогли зміни у корпоративному управлінні. Однією з них стало запровадження інституту наглядових рад великих державних компаній. Їх формують незалежні фахівці, що обираються на конкурсах, та представники держави.

---

70 – середня кількість претендентів на посаду незалежного члена наглядової ради держкомпанії

3 наглядові ради утворені - АТ «Укрзалізниця», ДП «НЕК «Укренерго» та АТ «Укрпошта»
2 наглядові ради – будуть сформовані в 1 кварталі 2019 року (ДП «АМПУ» та ДП«МА «Бориспіль»)

7. Розвиток публічних закупівель

З метою професіоналізації сфери публічних закупівель та опрацювання на практиці механізму централізованих закупівель, який дасть можливість підвищити їх ефективність шляхом об'єднання замовлень на типові товари у великі тендери із залучення кваліфікованих спеціалістів, протягом 2018 року було продовжено реалізацію пілотного проекту з організації діяльності централізованої закупівельної організації (постанова Кабінету Міністрів України від 16 травня 2018 р. № 377; наказ Мінекономрозвитку від 13 червня 2018 р. № 810).

Довідково: державною установою "Професійні закупівлі", на яку в рамках пілотного проекту покладено функції централізованої закупівельної організації, було успішно проведено 14 процедур закупівель в інтересах інших замовників-учасників пілотного проекту, за результатами яких закуплено товарів на 34,04 млн. гривень.

З урахуванням результатів пілотного проекту та практики діяльності централізованих закупівельних організацій в інших країнах для масштабування цього механізму в Україні визначено особливості створення та діяльності централізованих закупівельних організацій (постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р.), що дасть змогу створювати такі організації як на центральному, так і на регіональному рівнях.

Забезпечено технічну можливість здійснення Державною аудиторською службою та її територіальними органами в електронній системі закупівель в режимі он-лайн моніторингу закупівель, зокрема із застосуванням автоматичних індикаторів ризику.

Довідково: на сьогодні запроваджено 35 автоматичних індикаторів ризиків, використання яких дає можливість автоматично виявляти процедури закупівель, що містять ознаки порушень законодавства.

Забезпечено нормативне регулювання та технічну можливість застосування механізму закупівлі товарів і послуг в електронній системі закупівель за рамковими угодами (наказ Мінекономрозвитку від 31 жовтня 2018 р. № 1596). Використання цього механізму надасть можливість замовникам оперативно задовольняти потреби у товарах і послугах, визначаючи коло їх потенційних постачальників на строк до чотирьох років.

Здійснено інтеграцію електронної системи закупівель "ProZorro" з Державним реєстром лікарських засобів, що ведеться МОЗ. Наведене створило умови для зменшення корупційних зловживань у сфері закупівель лікарських засобів, спрощення проведення замовниками та учасниками закупівель лікарських засобів завдяки можливості вибирати міжнародну непатентовану назву з Державного реєстру лікарських засобів під час оголошення процедури, сприяння конкурентному розвитку ринку лікарських засобів (спільний наказ Мінекономрозвитку та МОЗ від 5 січня 2018 р. № 6/19).

Довідково: у 2018 році порівняно з 2017 роком на 40 відсотків зменшилася кількість лотів, у яких назва лікарських засобів вказана без зазначення міжнародної непатентованої назви.

Здійснено унікальний IT-проект щодо міграції всіх сервісів електронної системи закупівель "ProZorro" з Amazon Web Services до українського дата-центру – захищеної хмари De Novo G-Cloud. Наведене дасть змогу всі матеріали, дані та компоненти електронної системи закупівель зберігати в Україні, забезпечить дотримання вимог законодавства щодо захисту інформації в державних інформаційних системах, що є умовою для створення комплексної системи захисту інформації електронної системи публічних закупівель.

Протягом 2018 року мала місце позитивна динаміка у функціонуванні електронної системи закупівель:

- здійснено понад 1 млн. закупівель загальною вартістю понад 657 млрд. гривень, що на

25 відсотків більше за кількістю та на 31 відсоток за вартістю проведених закупівель 2017 року;

- загальне зменшення вартості закупівель в результаті застосування електронних аукціонів становило майже 30 млрд. гривень;
- кількість учасників електронної системи закупівель збільшилася на 16 відсотків порівняно з 2017 роком і становила 147 тис. учасників;
- в електронній системі закупівель активними були 28 тис. замовників, що на 5 відсотків більше, ніж у 2017 році.

8. Розвиток інновацій та реформа у сфері інтелектуальної власності

Утворено Раду з питань інтелектуальної власності (постанова Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 90) як тимчасовий консультативно-дорадчий орган Кабінету Міністрів України, основними завданнями якого визначено координацію діяльності у сфері інтелектуальної власності, а також реалізація Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні.

З метою спрощення доступу до спеціалізованих баз даних патентної та науково-технічної інформації для винахідників, малих та середніх підприємств, представників промислового сектору, дослідників у технологічних центрах та навчальних закладах, професіоналів у сфері інтелектуальної власності створено Центр підтримки технологій та інновацій (TISC) (розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 20; Меморандум про взаєморозуміння між Мінекономрозвитку та Всесвітньою організацією інтелектуальної власності щодо створення Центрів підтримки технологій та інновацій в Україні, який підписано у м. Женева 23 липня 2018 р. та в м. Києві 26 липня 2018 р.).

Створено державну організацію "Національний офіс інтелектуальної власності" (наказ Мінекономрозвитку від 24 травня 2018 р. №718), що провадитиме освітню, інформаційну, наукову та іншу діяльність для забезпечення функціонування і розвитку державної системи правової охорони інтелектуальної власності.

Удосконалено систему колективного управління майновими авторськими і суміжними правами (Закон України від 15 травня 2018 р. № 2415) у напрямі:

- забезпечення прозорості та ефективності діяльності організацій колективного управління, їх підзвітності правовласникам;
- встановлення процедур здійснення контролю за діяльністю організацій колективного управління з боку Мінекономрозвитку;
- збільшення обсягів винагороди, зібраної та виплаченої суб'єктам авторського права і суміжних прав організаціями колективного управління, покращення міжнародного іміджу країни з точки зору дотримання майнових інтересів іноземних суб'єктів авторського права і суміжних прав.

Прийнято рішення про запровадження експериментального проекту з організації діяльності фонду державного стимулювання створення і використання винаходів (корисних моделей) та промислових зразків (постанова Кабінету Міністрів України від 20 червня 2018 р. № 500). Реалізація проекту дасть змогу розпочати стимулювання фізичних осіб та суб'єктів господарювання до створення і використання винаходів, корисних моделей, промислових зразків, ноу-хау та інших результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

З метою стимулювання інноваційної діяльності створено Фонд розвитку інновацій (розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2018 р. № 895), що сприятиме пошуку потенційних інвесторів для інноваційних проектів та комерціалізації українських винаходів та наукових розробок.

Для усунення бар'єрів на шляху цифрової трансформації України схвалено Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затверджено план заходів щодо її реалізації (розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67). Реалізація Концепції забезпечить стимулювання економіки та залучення інвестицій; створення нових можливостей для розвитку інноваційних, креативних і "цифрових" індустрій та бізнесу; розвиток експорту "цифрової" продукції та послуг (ІТ-аутсорсинг).

З метою забезпечення розвитку телекомунікаційної мережі загального користування, розвитку інформаційного суспільства, вжито заходів до забезпечення розвитку "твердих" та "м'яких" цифрових інфраструктур у промисловості та на транспорті. Зокрема, затверджено правила надання доступу до інфраструктур:

- кабельної каналізації електрозв'язку (постанова Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2018 р. № 253);
- об'єкта транспорту (постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2018 р. № 586);
- об'єкта будівництва (постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2018 р. № 610);
- будинкової розподільної мережі (постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2018 р. № 611);
- об'єкта електроенергетики (постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2018 р. № 853).

Для розвитку академічного підприємництва в студентському середовищі, поширення стартап-руху серед молоді створено підприємницькі клуби на базі закладів вищої освіти України (Меморандум про співробітництво та взаємодію між МОН та громадською організацією "Платформа інноваційного партнерства" (УЕР) від 12 березня 2018 р.).

Довідково: станом на кінець 2018 року підприємницькі клуби відкрито у 25 закладах вищої освіти, розташованих у м. Києві, Дніпрі, Харкові, Полтаві, Житомирі, Черкасах та Ужгороді.

Відібрано кластерний проект "Майбутня електронна сфера охорони здоров'я на основі технології 5G" ("Future eHealth powered by 5G") Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" для фінансування за Міжнародною європейською інноваційною науково-технічною програмою "EUREKA". Реалізація проекту дасть змогу створити нові сервіси для моніторингу стану здоров'я пацієнтів, надати лікарям оперативний доступ до медичних баз даних, передбачає співпрацю з науковцями з дев'яти країн – Фінляндії, Іспанії, Угорщини, Південної Кореї, Ізраїлю, Туреччини, Франції, Німеччини, Швеції.

9. Розвиток промислового виробництва та залучення інвестицій

Схвалено Стратегію відродження вітчизняного авіабудування на період до 2022 року та план заходів щодо її реалізації (розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 429). Виконуються заходи із заміни комплектувальних виробів із Російської Федерації на літаках Ан, здійснюється поглиблена модернізація вертольотів Мі-2 та Мі-8 для потреб силових відомств, а також підготовка виробництва вертольотів злітною масою 4–5 та 7–8 тонн тощо.

Для поліпшення якості, збільшення обсягів виробництва та відновлення стабільної роботи галузі літакобудування доповнено перелік суб'єктів літакобудування, щодо яких запроваджуються тимчасові заходи державної підтримки. Це дасть змогу більшій кількості підприємств літакобудування отримати передбачені законодавством пільги та спрямувати вільні кошти на проведення науково-дослідних та дослідницько-конструкторських робіт

(постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 349).

Урядом схвалено Стратегію розвитку оборонно-промислового комплексу України на період до 2028 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 червня 2018 р. № 442). Стратегією визначено довгострокові пріоритети державної військово-промислової політики; створено умови для виробництва конкурентоспроможних на світовому ринку озброєнь і військової техніки; дано старт другому етапу реформи оборонно-промислового комплексу України.

Активізовано державне інвестування оборонно-промислового комплексу. Так, державні інвестиції на оновлення і розвиток виробничих потужностей підприємств оборонно-промислового комплексу становлять понад 3 млрд. гривень, що майже у 8 разів більше проти 2017 року (у 2017 році профінансовано державних інвестицій на суму 385 млн. гривень).

Створено основу для серійного виробництва високоточної зброї ("Вільха", "Нептун" тощо), техніки радіоелектронної боротьби та радіолокаційних засобів розвідки, а також відновлення боєприпасної галузі. У 2018 році на казенному науково-виробничому об'єднанні «Форт» МВС запущено лінію повного циклу виробництва патронів для пістолетів калібрів 9x18мм (Makarov) та 9x19мм (Luger).

З метою формування умов для стабілізації автомобілебудівної промисловості оптимізовано процедуру імпорту компонентів для потреб виробництва автомобілів і використання цих компонентів у виробничих процесах автомобілебудівної промисловості (постанова Кабінету Міністрів України від 16 травня 2018 р. № 483).

Для створення оптимальних умов по забезпеченню підприємств хімічної галузі сировиною доповнено перелік підприємств, які отримують як сировину для виробництва в хімічній промисловості речовини, що використовуються як компоненти моторних палив, та визначено обсяги квот на відвантаження, ввезення хімічної сировини для підприємств, зокрема бензолу, суміші ароматичних вуглеводнів тощо. Наведене забезпечить конкурентні переваги для вітчизняних виробників (постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1155).

Продовжено строк дії переліку відходів та брухту чорних і кольорових металів, операції з постачання яких, зокрема операції з імпорту, тимчасово звільняються від обкладення податком на додану вартість до 1 січня 2022 р. (постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1177), відповідно до норм Податкового кодексу України. Це забезпечить ліквідацію схем ухилення від оподаткування та мінімізації податкових зобов'язань з податку на додану вартість.

Продовжено реалізацію започаткованої у 2017 році ініціативи з відродження галузі машинобудування для агропромислового комплексу в частині удосконалення положення про комісію з формування переліку вітчизняної техніки та обладнання для агропромислового комплексу, вартість яких частково компенсується за рахунок коштів державного бюджету (наказ Мінекономрозвитку від 16 березня 2018 № 371).

Довідково: у 2018 році до оновленого переліку техніки та обладнання включено 9254 одиниці сільськогосподарської техніки та обладнання 141 українських заводів-виробників (у 2017 році – 2094 та 60 відповідно).

Інтегровано існуючі кластери в Україні з Європейською платформою співпраці кластерів. Реєстрація на платформі сприяє формуванню та посиленню співпраці між українськими кластерними ініціативами та європейськими кластерами, обміну досвідом та використанню можливостей платформи. Загалом на Європейській платформі співпраці кластерів зареєстровано 20 українських кластерів.

З метою підготовки проектів державно-приватного партнерства, спрямованих на розбудову транспортної та соціальної інфраструктури, у тому числі житлово-комунальної сфери, надання якісних суспільних послуг, утворено державну організацію "Агенція з питань підтримки державно-приватного партнерства", що сприятиме приросту інвестицій, ство-

ренню нових робочих місць, зростанню надходжень до місцевих бюджетів (наказ Мінекономрозвитку від 2 листопада 2018 р. № 1607).

Довідково: розроблено Урядом та прийнято Верховною Радою України у першому читанні проект Закону України "Про концесії" (реєстраційний номер 8125), яким передбачено забезпечення системного підходу до врегулювання відносин залучення приватного бізнесу до реалізації проектів державно-приватного партнерства в усіх сферах.

У 2018 році в рамках державно-приватного партнерства укладено три договори на місцевому рівні.

Продовжено розширення мережі індустріальних парків. У 2018 році до Реєстру індустріальних (промислових) парків включено дев'ять індустріальних парків (у Донецькій, Кіровоградській, Львівській, Миколаївській, Дніпропетровській, Тернопільській, Сумській та Київській (два парки) областях).

10. Розвиток експорту та розширення зовнішньоекономічних зв'язків

З метою створення сприятливих умов для розвитку вітчизняного експорту прийнято рішення про утворення приватного акціонерного товариства "Експортно-кредитне агентство" та затверджено його установчі документи (статут, положення про наглядову раду, про правління, про ревізійну комісію, порядок проведення конкурсного відбору кандидатів на посаду члена наглядової ради), призначено виконуючого обов'язки голови правління, зареєстровано юридичну особу, сформовано статутний капітал у розмірі 200 млн. гривень та забезпечується здійснення комплексу заходів щодо приватного розміщення першого випуску акцій (постанова Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 65; розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 р. № 866).

В рамках реалізації Експортної стратегії України утворено державну установу "Офіс з просування експорту України" (розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 р. № 199; наказ Мінекономрозвитку від 23 червня 2018 р. № 864; наказ Мінекономрозвитку від 27 вересня 2018 р. № 1379; постанова Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 р. № 859).

Довідково: проведено перший рік освітньої програми "Експортна революція в Україні", в рамках якої спеціалізоване навчання завершили понад 650 підприємців-початківців та 68 компаній-експортерів, а також запущено освітню програму "Креативний експорт в Україні" – першу секторальну освітню програму для підприємців та експортерів, представників креативних індустрій. Понад 1000 підприємців продовжує навчання в рамках двох програм.

Запущено послугу для іноземних імпортерів щодо пошуку українських постачальників товарів, якою скористалося понад 70 іноземних компаній.

Розроблено та імплементовано Експортний бренд України та виставковий бренд-бук.

Вперше організований Національний стенд України на Китайській міжнародній імпортній виставці в листопаді 2018 року.

Для забезпечення розвитку високотехнологічних галузей, залучення інвестицій та зміцнення міждержавних зв'язків здійснено заходи щодо підготовки до участі України у Всесвітній виставці "Експо Дубаї-2020" (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 р. № 94; розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1066).

З метою відкриття нових можливостей для збуту вітчизняної продукції на коротко- та довгострокову перспективу, а також подальшої диверсифікації торговельних потоків з України 21 січня 2019 р. підписано Угоду про вільну торгівлю між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль (розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 893). У середньостроковій перспективі очікується покращення сальдо торговельного балансу у двосторонній торгівлі на 34,7 млн. доларів США.

Активізовано переговорний процес з укладення Угоди про вільну торгівлю між Урядом України та Урядом Турецької Республіки.

1 лютого 2018 р. Україна набула статусу учасниці Регіональної конвенції про Пан-євро-середземноморські преференційні правила походження, що створює додаткові можливості для преференційного експорту вітчизняних товарів. Для застосування положень Конвенції розпочато заходи щодо внесення змін до угод про вільну торгівлю, які укладені Україною з учасницями Конвенції. Зокрема:

- замінено Протокол I до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, що дає можливість з 1 січня 2019 р. застосовувати положення Конвенції у торгівлі з ЄС (рішення № 1/2018 Підкомітету Україна – ЄС з питань митного співробітництва від 21 листопада 2018 р. “Стосовно заміни Протоколу I “Щодо визначення концепції “походження товарів” і методів адміністративного співробітництва” до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони”);
- проведено переговори з Грузинською Стороною та узгоджено проект Протоколу про внесення змін до Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Грузія про вільну торгівлю від 9 січня 1995 р. в частині застосування правил походження Конвенції Пан-Євро-Мед у двосторонній торгівлі.

Забезпечено максимальне використання можливостей зони вільної торгівлі з ЄС в рамках Угоди про асоціацію.

Довідково:

- Європейський Союз залишається найбільшим торговельним партнером України;
- за одинадцять місяців 2018 р. обсяги експорту товарів до ЄС збільшилися на 15,7 відсотка, при цьому питома вага експорту товарів до ЄС становила 42,6 відсотка загального обсягу;
- зросла кількість українських компаній, які здійснюють експорт товарів до держав-членів ЄС, у 2018 році експорт до ЄС здійснили 14715 компаній; збільшується кількість орієнтованих на Європу експортерів – статус уповноваженого експортера отримали 229 підприємств;
- активно використовувались можливості безмитного експорту у рамках тарифних квот – у 2018 році вітчизняні експортери використовували можливості 32 з 40 тарифних квот (у 2017 році – 29 з 40 тарифних квот).

Забезпечено діяльність Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі та його підкомітетів, що створило умови для успішної імплементації положень розділу IV “Торгівля і питання, пов’язані з торгівлею” Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та вирішення актуальних питань двосторонньої співпраці в торговельній сфері (прийнято рішення № 1/2018 Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі від 14 травня 2018 р. – оновлення додатка XXI до Глави 8 “Державні закупівлі” Розділу VI “Торгівля і питання, пов’язані з торгівлею” Угоди про асоціацію і надання позитивного висновку стосовно Стратегії реформування системи публічних закупівель (“дорожньої карти”); а також рішення № 2/2018 Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі від 14 травня 2018 р. – перераховує графік скасування експортних мит, встановлений в додатках 1-C і 1-D до Угоди про асоціацію).

Утворено Раду з питань торгівлі та сталого розвитку як консультативно-дорадчий орган Кабінету Міністрів України, яким започатковано роботу Дорадчої групи з питань сталого розвитку та здійснюються заходи з відбору кандидатів до групи експертів відповідно до статті 299 “Інститути громадянського суспільства” та статті 301 “Група експертів” глави 13 “Торгівля та сталий розвиток” розділу IV “Торгівля і питання, пов’язані з торгівлею” Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (постанова Кабінету Міністрів України від 13 червня 2018 р. № 478).

Започатковано діалог з Британською Стороною щодо умов двосторонньої торгівлі між Сторонами та збереження режиму преференційної торгівлі після виходу Великої Британії з ЄС. За результатами ряду експертних консультацій з представниками урядових структур Великої Британії фактично сформовано позицію Української Сторони та досягнуто домов-

леностей щодо можливих параметрів майбутньої угоди.

Забезпечено співпрацю в рамках Діалогу Україна – ЄС високого рівня щодо горизонтальних питань та окремих секторів промисловості. Під час Другого засідання 27 березня 2018 р. політично схвалено Дорожню карту (Матрицю) Промдіалогу. Також взято участь у пленарному засіданні Групи Європейської Комісії з питань постачання сировинних матеріалів (Raw Materials Supply Group/RMSG) та у засіданні Європейського інноваційного партнерства з питань сировинних матеріалів (The European Innovation Partnership Sherpa on Raw Materials).

Завершено комплекс заходів щодо модернізації інструменту спільних міжурядових комісій для підвищення ефективності його застосування під час просування інтересів держави в економічній сфері. Це сприятиме активізації торговельно-економічного співробітництва з державами-партнерами, підвищенню міжнародного іміджу України, можливості участі представників іноземних держав у приватизаційних процесах в Україні, інтенсифікації процесу зняття торговельних бар'єрів та розширення договірно-правової бази в пріоритетних сферах, налагодженню взаємовигідного співробітництва, вирішенню актуальних питань двосторонньої співпраці (постанови Кабінету Міністрів України: від 23 травня 2018 р. № 505; від 29 серпня 2018 р. № 675).

Довідково: у 2018 році організовано та проведено 21 засідання Спільних міжурядових комісій (у 2017 році – 19), два засідання Робочих груп (у 2017 році – 1), три зустрічі Співголів (у 2017 році – не проводилися).

Проведено роботу з підготовки головування України в Організації за демократію та економічний розвиток – ГУАМ у 2019 році. У рамках участі України в діяльності ГУАМ досягнуто значних результатів у розвитку економічного виміру співпраці, відбулась друга зустріч Глав Урядів країн-членів Організації. Прем'єр-міністром України та Главами Урядів інших країн-членів ГУАМ ухвалено рішення щодо розвитку зони вільної торгівлі країн-членів ГУАМ, реалізації проекту створення транспортного коридору та проекту сприяння торгівлі і транспортування. Ініційовано нові напрями співпраці, зокрема у сфері інновацій, та створено Асоціацію інноваційного розвитку ГУАМ. Забезпечено координацію Україною співробітництва країн-членів Організації у сфері транспорту, боротьби з організованою злочинністю, кібербезпеки, молоді та спорту. Зміцнено співпрацю ГУАМ з Японією на основі рамкової програми та започатковано партнерство з Канадою.

З метою забезпечення добросовісного конкурентного середовища на внутрішньому ринку України розроблено законопроекти, спрямовані на удосконалення правового поля у сфері інструментів торговельного захисту. Зокрема, передбачено удосконалення правил і процедур проведення антидемпінгових, антисубсидійних, спеціальних розслідувань та прийняття рішень в рамках таких розслідувань з урахуванням норм СОТ та кращої світової практики (проекти Законів України: "Про захисні заходи" (реєстраційний номер 8102), "Про захист від субсидованого імпорту" (реєстраційний номер 8103), "Про захист від демпінгового імпорту" (реєстраційний номер 8104), "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері торговельного захисту" (реєстраційний номер 8105), "Про внесення змін до Митного кодексу України щодо торговельного захисту" (реєстраційний номер 8106)).

Забезпечено збереження, покращено умови доступу української продукції на зовнішні ринки, зокрема завдяки вжитим заходам:

- скасовано антидемпінгові заходи щодо імпорту мідного дроту до Туреччини;
- антидемпінгове розслідування щодо імпорту до Республіки Індія акрилового волокна завершено без застосування заходів;
- Європейською Комісією припинено антидемпінгове розслідування щодо імпорту феросиліцію українського походження без застосування обмежувальних заходів;
- за результатами п'ятирічного перегляду антидемпінгових заходів щодо нітрату амонію в США було прийнято рішення про припинення застосування заходів щодо українського товару;

- за результатами опрацювання з Американською Стороною питання щодо імпорту сталевих труб з України прийнято рішення про продовження дії Угоди про цінові зобов'язання стосовно імпорту сталевих труб з України ще на один рік;
- за результатами опрацювання з Європейською Стороною питання щодо імпорту української металопродукції, у контексті захисного розслідування, Україна отримала індивідуальні квоти за 12-ма категоріями товарів, які відповідають історичним обсягам поставок, враховуючи при цьому зростання попиту в країнах ЄС. Таким чином, українська металургійна продукція продовжує експортуватися до країн ЄС у традиційних обсягах, при цьому за деякими товарними позиціями було зафіксовано зростання поставок у 2018 році.

Довідково: орієнтовний потенційний обсяг експорту українських товарів, доступ яких на зовнішній ринок відповідних країн збережено або покращено, становить близько 1,65 млрд. доларів США.

Для захисту інтересів національних виробників на внутрішньому ринку застосовано:

- антидемпінгові заходи щодо імпорту в Україну арматури та катанки походженням з Російської Федерації;
- антидемпінгові заходи щодо імпорту в Україну карбамідо-формальдегідної продукції походженням з Російської Федерації;
- спеціальні заходи щодо імпорту в Україну кислоти сірчаної та олеуму незалежно від країни походження та експорту;

та порушено:

- п'ять антидемпінгових розслідувань щодо імпорту в Україну: пробок гумових медичного призначення з КНР та Республіки Польща; прутків з вуглецевої та інших легованих сталей з Білорусі та Молдови; цементу з Росії, Білорусі та Молдови; деякого прокату з корозійностійким покриттям з Росії та КНР; підшипників кочення роликів радіальних з Казахстану;
- два перегляди антидемпінгових заходів у зв'язку із закінченням строку дії заходів щодо імпорту склотари медичного призначення з Росії та електричних ламп розжарювання з КНР.

Довідково: надходження до державного бюджету від сплати антидемпінгових / компенсаційних / захисних мит під час імпорту товарів в Україну загалом за 2018 рік становило близько 561,52 млн. гривень, що в 2 рази більше порівняно з показниками 2017 року (268,505 млн. гривень)

З метою відстоювання інтересів національного товаровиробника, забезпечення захисту прав та інтересів України продовжено активне використання механізму врегулювання суперечок СОТ.

Забезпечено захист економічних інтересів України у справі DS512 "Російська Федерація – заходи щодо обмеження транзитного руху". Вперше за період членства України у СОТ перейдено до апеляційного етапу врегулювання суперечок (DS493 "Україна – антидемпінгові заходи щодо нітрату амонію" і DS499 "Російська Федерація – заходи щодо імпорту залізничного рухомого складу, стрілочних переводів та іншого залізничного обладнання"). Крім цього, у справі DS499 отримано та опрацьовано зустрічну апеляцію Російської Федерації. Ініційовано та проведено консультації на захист позиції України у справах із Республікою Казахстан (DS530 "Казахстан – антидемпінгові заходи щодо сталевих труб"), Республікою Вірменія (DS569 "Вірменія – антидемпінгові заходи щодо сталевих труб"), Киргизькою Республікою (DS570 "Киргизька Республіка – антидемпінгові заходи щодо сталевих труб").

З метою реалізації переваг членства України в СОТ представлено позиції України у трьох справах, в яких Україна є третьою стороною, та приєднано третьою стороною до 19 справ, в яких існує системний інтерес України у застосуванні і тлумаченні угод СОТ. Також взято участь у засіданнях Органу врегулювання суперечок СОТ, що мало вплив на створення позитивного іміджу України та сприяло розв'язанню нагальної потреби врегулювання питання щодо призначення членів у Апеляційний орган СОТ.

Удосконалено порядок забезпечення захисту прав та інтересів України в торговельно-економічній сфері в рамках Світової організації торгівлі (постанова Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 р. № 861).

Внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції та лібералізації адміністративних послуг у сфері зовнішньоекономічної діяльності" (реєстраційний номер 9388).

Україною набуто повноправне членство в Метричній конвенції, а також в Генеральній конференції з мір та ваг (CGPM), що сприятиме просуванню вітчизняної продукції на міжнародний ринок (Закон України від 23 травня 2018 р. № 2445-VIII "Про приєднання України до Метричної конвенції").

Забезпечено прийняття технічних регламентів у відповідних секторах промислової продукції, що відповідають актам законодавства ЄС, зокрема:

- прийнято чотири нові технічні регламенти щодо: енергетичного маркування побутових духових шаф та кухонних витяжок; встановлення системи для визначення вимог з еко-дизайну енергоспоживчих продуктів; вибухових матеріалів промислового призначення; обмеження викидів летких органічних сполук унаслідок використання органічних розчинників у лакофарбових матеріалах для будівель та ремонту колісних транспортних засобів;
- внесено зміни до восьми технічних регламентів щодо: низьковольтного обладнання; електромагнітної сумісності; безпеки машин, пакувальних комплектів для зберігання та захоронення радіоактивних відходів; рухомого обладнання, що працює під тиском; безпечності іграшок; приладів, що працюють на газоподібному паливі; законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки.

Довідково: загалом в Україні станом на 31 грудня 2018 р. прийнято 61 технічний регламент.

Прийнято 2152 національних стандарти, гармонізованих з європейськими та міжнародними, що сприятиме усуненню бар'єрів у торгівлі, а також підвищенню якості та конкурентоспроможності української продукції, впровадженню інновацій та новітніх досягнень науки і технологій, застосуванню передових систем управління та розв'язанню екологічних і соціальних проблем (національні стандарти прийнято національним органом стандартизації, функції якого виконує державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості").

Довідково: у 2018 році прийнято 2152 національних стандарти, з яких 2002 – міжнародні та європейські стандарти, прийняті як національні. У 2017 році прийнято 1439 національних стандартів, з яких 1358 – міжнародні та європейські стандарти, прийняті як національні.

Розширено географію існуючих ринків збуту та диверсифікації вітчизняного експорту шляхом забезпечення політико-дипломатичної підтримки вітчизняних експортерів (проведено шість засідань Ради експортерів та інвесторів при МЗС, виставкові заходи тощо). Зокрема, забезпечено участь українських експортерів у понад 200 тендерах і конкурсних торгах. Започатковано понад 10 інвестиційних проектів.

Поглиблено економічну взаємодію з ключовими та важливими партнерами, у тому числі з країнами Аравійського півострова, Африканського континенту, Азіатсько-Тихоокеанського регіону, Латинської Америки, в рамках регіональних та субрегіональних об'єднань. Проведено більше 100 засідань дво- та багатосторонніх органів між Україною та її партнерами, що сприяло підвищенню рівня торгово-економічного та військово-технічного співробітництва. Розширено географію існуючих ринків збуту та диверсифікації вітчизняного експорту шляхом забезпечення доступу українських підприємств до Електронної системи державних закупівель Республіки Чилі. Досягнуто принципової домовленості про можливість закупівлі Україною катарського скрапленого газу, потребують опрацювання шляхи та маршрути його доставки до України.

11. Регіональний економічний розвиток

У 2018 році державна фінансова підтримка регіонального розвитку здійснювалася за рахунок:

- субвенції на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад, передбачено 1,9 млрд. гривень (+0,4 млрд. гривень проти 2017 року);
- субвенції на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій, передбачено 5 млрд. гривень;
- коштів Державного фонду регіонального розвитку, передбачено 6 млрд. гривень (+ 2,5 млрд. гривень проти 2017 року). Кошти державного фонду регіонального розвитку розподілено між 806 проектами у обсязі 5,98 млрд. гривень.

Довідково: із загальної кількості проектів завершено 221 проект, у тому числі: 89 закладів освіти, 17 об'єктів водопостачання та водовідведення, 35 об'єктів у сфері охорони здоров'я та соціального захисту, 20 об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури, 11 об'єктів сфери культури, 31 об'єкт сфери спорту, вісім центрів надання адміністративних послуг, шість інших об'єктів, та по два об'єкти газо,-тепло,-енергопостачання та закупівлі спеціалізованих транспортних засобів.

З метою створення умов для забезпечення комплексного підходу при реалізації проектів, що фінансуються за рахунок Державного фонду регіонального розвитку, підвищення якості проектів встановлено кошторисну вартість на рівні (постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2018 р. № 574):

- не менше 5 000 тис. гривень – для проектів будівництва;
- 1 000 тис. гривень – для інших проектів.

Передбачено запровадження засад смарт-спеціалізації у систему стратегічного планування регіонального розвитку з урахуванням досвіду та методики ЄС, що забезпечить розроблення обласними та Київською міською державними адміністраціями протягом 2019 року 25 регіональних стратегій розвитку на новий плановий період (до 2027 року), а також сприятиме зростанню рівня інноваційної й інвестиційної активності регіонів (постанова Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 р. № 959).

У рамках реалізації другого етапу Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року залучено 15 млн. євро секторальної бюджетної підтримки в рамках Угоди між Урядом України та Європейським Союзом про фінансування Програми підтримки секторальної політики. Виконання даної Програми забезпечить створення умов для розвитку людського потенціалу, підвищення інвестиційної спроможності регіонів, залучення інвестицій, сприятиме розв'язанню проблем соціально-економічного розвитку депресивних територій

та підвищенню ефективності управління регіональним розвитком (постанова Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 р. № 733).

З метою реалізації державної регіональної політики розширено мережу агенцій регіонального розвитку, зокрема забезпечено функціонування 16 агенцій регіонального розвитку, а також створено дві нові – у Київській та Рівненській областях.

Шляхом запровадження європейського підходу фінансування регіонального розвитку реалізовано 70 відібраних за конкурсом проектів у сфері розвитку інноваційної економіки та інвестицій, сільських територій, людського потенціалу, туризму та загальноукраїнської солідарності, що відповідають завданням Державної стратегії регіонального розвитку (розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 569; постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. № 701).

Довідково: оціночна вартість відібраних проектів становить 902,88 млн. гривень; на реалізацію цих проектів з державного бюджету за рахунок коштів ЄС виділено 616,12 млн. гривень.

Ратифіковано Угоду про фінансування Дунайської транснаціональної програми, що створює правові підстави для фінансування проектів за участю українських партнерів у розмірі 5 млн. євро на безоплатній основі в рамках зазначеної Програми (Закон України від 19 вересня 2018 р. № 2554-VIII).

12. Сприяння продуктивній зайнятості, реформа ринку праці

У рамках здійснення модернізації державної служби зайнятості та сприяння продуктивній зайнятості запроваджено у роботу служби зайнятості профілювання безробітних та шукачів роботи, ведення індивідуальних планів надання послуг та працевлаштування (постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 792; наказ Мінсоцполітики від 19 грудня 2018 р. № 1910).

Довідково: у 2018 році за сприяння державної служби зайнятості було працевлаштовано 826,1 тис. безробітних, що на 5,5 відсотків більше, ніж у 2017 році. Чисельність зайнятого населення у віці 15–70 років за дев'ять місяців 2018 р. порівняно з аналогічним періодом 2017 року зросла на 185 тисяч.

З метою створення системи кваліфікації відповідно до кращих європейських практик затверджено три професійних стандарти (вчитель початкових класів, стюард (послуги в дорозі), машиніст електровоза), що дає можливість привести зміст підготовки кадрів у відповідність з потребами роботодавців (наказ Мінсоцполітики від 22 січня 2018 р. № 74).

У рамках реалізації Концепції реформування системи управління охороною праці в Україні створено національну систему запобігання виробничим ризикам, що забезпечить вироблення механізму формування та функціонування національної системи запобігання виробничим ризикам, заохочення до створення безпечних і здорових умов праці, а також приведення її у відповідність з міжнародними нормами Європейського Союзу з безпеки та гігієни (розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 989).

Для забезпечення підвищення престижності праці, рівнів матеріального та соціального забезпечення вдосконалено оплату праці окремих працівників бюджетної сфери (постанови

Кабінету Міністрів України: від 11 січня 2018 р. № 22 та № 23; від 21 березня 2018 р. № 192; від 11 квітня 2018 р. № 262; від 18 квітня 2018 р. № 279; від 18 квітня 2018 р. № 281; від 25 квітня 2018 р. № 304; від 23 травня 2018 р. № 394; від 5 вересня 2018 р. № 708).

Довідково: середньомісячна заробітна плата у галузі освіти за січень-грудень 2018 р. зросла на 20,2 відсотка, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – на 17,6 відсотка, мистецтві та спорті – на 15,2 відсотка (порівняно з відповідним періодом 2017 року).

З метою посилення захисту трудових прав громадян, легалізації зайнятості, а також детінізації заробітної плати Урядом прийнято рішення щодо проведення Державною службою України з питань праці, Державною фіскальною службою України, Пенсійним фондом України, Національною поліцією України, іншими центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування спільних комплексних заходів спрямованих на детінізацію відносин у сфері зайнятості населення (розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2018 р. № 649).

Довідково: кількість прийнятих на роботу осіб за вересень-грудень 2018 р. збільшилась на 26 відсотків, порівняно з відповідним періодом 2017 року (+372,4 тис.), тоді як за перші 8 місяців 2018 року було зниження;

кількість зареєстрованих суб'єктів господарювання у вересні-грудні 2018 року зросла на 71 відсоток, порівняно з відповідним періодом 2017 року (+48,1 тис.), водночас за перші 8 місяців 2018 року було зниження.

Прийнято Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті на фінансову підтримку заходів із створення робочих місць для відтворення та розвитку інфраструктури Донецької області (постанова Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 р. № 454).

За результатами конкурсного відбору відібрано 19 проектів (щодо будівництва, реконструкції, капітального ремонту інфраструктурних соціальних об'єктів, що перебувають у державній або комунальній власності, та придбання обладнання і предметів довгострокового користування), на які у державному бюджеті на 2018 рік передбачено 80 млн. гривень (використано кошти у сумі 61,7 млн. гривень).

13. Земельна реформа

Проведено загальнонаціональну (всеукраїнську) нормативну грошову оцінку земель сільськогосподарського призначення (постанова Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 105). Затверджено Технічну документацію із загальнонаціональної (всеукраїнської) нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення (наказ Мінагрополітики від 16 листопада 2018 р. № 552).

Довідково: загальнонаціональну (всеукраїнську) нормативну грошову оцінку земель сільськогосподарського призначення проведено на площі 35,4 млн. гектарів (крім земель, розташованих у межах населених пунктів).

Результати оцінки внесені до Державного земельного кадастру та оприлюднені на спеціально створеному веб-ресурсі (<https://ngo.land.gov.ua>), який дає змогу зручно та безкоштовно отримати офіційну інформацію про нормативну грошову оцінку будь-якої земельної ділянки сільськогосподарського призначення за межами населених пунктів та здійснювати розрахунок оцінки масиву земельних ділянок та ділянок з довільними межами.

Активізовано проведення земельних торгів в Україні, – збільшено кількість земельних аукціонів, забезпечено транспарентність процесу розпорядження землями сільськогосподарського призначення державної власності і, як наслідок, – зростання рейтингу інвестиційної привабливості та додаткове надходження коштів до місцевих бюджетів.

Довідково: всього у 2018 році на земельних торгах продано прав оренди на 3022 земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності загальною площею 64,1 тис. гектарів.

За результатами земельних торгів річна орендна плата зросла з 8,16 відсотка (92,8 млн. гривень) до 19,32 відсотка від нормативної грошової оцінки, що наповнило місцеві бюджети на 219,8 млн. гривень, а це на 85 відсотків більше за показники 2017 року (у 2017 році – 118,7 млн. гривень).

Запроваджено проведення земельних торгів з продажу прав оренди на земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності в електронній формі (постанова Кабінету Міністрів України від 21 червня 2017 р. № 688). Розпочато співпрацю з електронними майданчиками: державними підприємствами "СЕТАМ" та "ПРОЗОПРО.ПРОДАЖІ".

Наведене сприяло подоланню корупційних чинників, збільшило кількість учасників земельних торгів (вільний доступ он-лайн) та забезпечило розвиток конкуренції і, як наслідок, зростання надходжень до місцевих бюджетів від орендної плати за землі сільськогосподарського призначення державної власності.

Довідково: всього у 2018 році на електронних земельних торгах продано прав оренди на 191 земельну ділянку сільськогосподарського призначення державної власності загальною площею 4,1 тис. гектарів.

За результатами електронних земельних торгів річна орендна плата зросла з 8,13 відсотка (7,1 млн. гривень) до 19,61 відсотка від нормативної грошової оцінки, що наповнило місцеві бюджети на 17,2 млн. гривень.

У рамках пілотного проекту запроваджено удосконалений механізм надання адміністративних послуг у частині реєстрації заяви про здійснення державної реєстрації земельної ділянки сертифікованими інженерами-землевпорядниками в електронній формі із застосуванням веб-технологій.

Довідково: у 2018 році всього зареєстровано 1 234,1 тис. земельних ділянок, з них у рамках пілотного проекту на підставі заяв, поданих в електронному вигляді, – 645,7 тис. земельних ділянок.

Розроблено та подано на розгляд Верховної Ради України проект Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про Державний земельний кадастр" щодо розширення переліку осіб, які здійснюють внесення відомостей до Державного земельного кадастру та надання відповідної інформації з нього" (реєстраційний номер 8049). Проектом Закону передбачено здійснення децентралізації повноважень у сфері ведення Державного земельного кадастру, запровадження удосконаленого механізму надання адміністративних послуг у частині реєстрації заяви про здійснення державної реєстрації земельної ділянки сертифікованими інженерами-землевпорядниками в електронній формі із застосуванням веб-технологій, з використанням особистого електронного цифрового підпису, скорочення строку здійснення державної реєстрації земельної ділянки до семи робочих днів.

Здійснено заходи щодо вдосконалення механізму погодження всіх видів документації із землеустрою територіальними органами Держгеокадастру за принципом екстериторіальності за результатами пілотного проекту. Запроваджено можливість автоматичного отримання розробником висновку про розгляд проекту у разі подання такого проекту через веб-сервіс.

Довідково: у 2018 році на погодження надійшло 297 305 проектів землеустрою (у 2017 році – 318 884), з них 61 відсоток он-лайн (181 950 проектів) (у 2017 році – 117 172 проекти, он-лайн – 37 відсотків). На сьогодні вже надіслано більше 140 тис. висновків розробникам в автоматичному режимі.

Також розроблено та подано на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення прозорості при погодженні документації із землеустрою та врегулювання інших питань у сфері землеустрою” (реєстраційний номер 9194). Законопроектом передбачається погодження всіх видів документації із землеустрою територіальними органами Держгеокадастру за принципом екстериторіальності.

Прийнято рішення щодо передачі земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність об’єднаних територіальних громад (розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 60). З 1 лютого 2018 р. почалася передача земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності в комунальну власність відповідних об’єднаних територіальних громад. Таким чином, всі об’єднані територіальні громади, утворені до 2018 року, та які виявили бажання, отримали належним чином оформлені землі державної власності сільськогосподарського призначення у комунальну власність, що є основним засобом виробництва та основою економічного розвитку територій.

Довідково: у 2018 році передано 1,45 млн. гектарів земель сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність 647 об’єднаним територіальним громадам.

Здійснено кроки в напрямі удосконалення законодавчого механізму збереження ґрунтів та економічного стимулювання відтворення їх родючості. Урядом розроблено та подано на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України” (реєстраційний номер 9291), прийняття якого дасть змогу запровадити ефективний механізм використання коштів, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, та створить додаткове джерело для фінансування витрат на освоєння земель для сільськогосподарських і лісогосподарських потреб, поліпшення відповідних угідь, охорону земель відповідно до розроблених програм та проектів землеустрою, а також на здійснення інших заходів.

Забезпечено здійснення ефективного контролю за використанням та охороною земель. Збільшено надходження до бюджетів шляхом детінізації використання земель, зокрема майже вдвічі збільшено відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок порушення вимог земельного законодавства.

Довідково: протягом 2018 року накладено адміністративних стягнень на суму 2 039 228 гривень (у 2017 році – 1 327 852 гривень), з яких сплачено штрафів у добровільному та стягнуто у примусовому порядку 1 733 858 гривень (у 2017 р. – 822 914 гривень).

Забезпечено здійснення контролю за відшкодуванням втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва.

Довідково: розраховано шкоду, заподіяну внаслідок самовільного зайняття, нецільового використання земельних ділянок та зняття поверхневого (родючого) шару ґрунту у розмірі 119 582 869 гривень (у 2017 році – 115 939 345 гривень), відшкодовано в добровільному порядку шкоди, завданої державі, на суму 47 650 714 гривень (у 2017 році – 26 130 548 гривень).

Розроблено та подано на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про національну інфраструктуру геопросторових даних” (реєстраційний номер 7523). Прийняття

законопроекту дасть змогу встановити правові основи створення, функціонування та розвитку Національної інфраструктури геопросторових даних, сприятиме задоволення потреб суспільства у різних сферах життєдіяльності та інтеграції України до європейської та глобальної інфраструктури геопросторових даних у рамках директиви INSPIRE. Завдяки розбудові національної інфраструктури геопросторових даних органи державної влади, органами місцевого самоврядування та представники приватного сектору зможуть спиратись на повну і достовірну базу інформації для прийняття рішень щодо земельних відносин та розвитку територій, буде виключено дублювання робіт та витрат державного бюджету на створення геопросторових даних на різних рівнях, будуть задоволені інформаційні потреби у сфері будівництва та інженерних вишукувань, екології, навігації, оборони та безпеки держави.

Завершено реалізацію проекту “Створення Національної інфраструктури геопросторових даних в Україні” з Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA), результатом якого стало створення прототипу системи Національної інфраструктури геопросторових даних для пілотної території у Вінницькій області (<https://nsdi.land.gov.ua>). Розроблено профіль стандартів у сфері географічної інформації та проведено навчання утримувачів геопросторової інформації.

Розпочато реалізацію проекту “Карти для сприяння належного управління землями в Україні” з Картографічною службою Королівства Норвегія, метою якого є створення державної Української постійно діючої мережі глобальних навігаційних супутникових систем (УПМ-ГНСС) та базової цифрової топографічної карти на всю територію України у масштабі 1:50 000.

Розроблено та подано на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо передачі права власності фермерським господарствам на земельні ділянки, надані засновникам таких господарств у постійне користування, довічне успадковане володіння для створення та/або ведення фермерського господарства (селянського (фермерського) господарства)” (реєстраційний номер 8236). Прийняття зазначеного законопроекту дасть змогу забезпечити відновлення конституційних прав громадян, збільшити статутний капітал фермерського господарства, а також отримати іпотечне кредитування під заставу земельних ділянок, сприятиме розвитку фермерських господарств, підвищенню зайнятості населення та дасть позитивний поштовх для розвитку сільського господарства.

14. Удосконалення механізмів стимулювання розвитку агропромислового комплексу

Державна підтримка розвитку підприємств агропромислового комплексу відповідно до Закону України “Про Державний бюджет України на 2018 рік”, становила 4,2 млрд. гривень.

Програми підтримки були сконцентровані на пріоритетних напрямках агропромислового комплексу:

- тваринництві;
- фермерстві та кооперації;
- здешевленні сільськогосподарської техніки;
- садівництві, виноградарстві та хмелярстві;
- здешевленні вартості кредитів.

У рамках підтримки розвитку тваринництва затверджено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки галузі тваринництва (постанова Кабі-

нету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 107). Програмою підтримки скористався 1 571 суб'єкт господарювання та 152,5 тис. фізичних осіб. Обсяг державної підтримки становив 2,4 млрд. гривень.

Довідково: результатами виконання Програми стало:

- сповільнення темпів зменшення поголів'я тварин у підприємствах (збільшено поголів'я тварин на підприємствах: птиці – на 4,9 відсотка, свиней – на 2,1 відсотка, корів – на 0,3 відсотка);
- збільшення кількості одержаних яєць від птиці свійської у підприємствах на 6,4 відсотка;
- збільшення реалізації на забій сільськогосподарських тварин у підприємствах (у живій масі) на 2,5 відсотка);
- створення 734 робочих місць;
- введення в експлуатацію 51 тваринницького об'єкта (у галузі скотарства – 20, свинарства – 16, птахівництва – 12, а також один забійний цех та два переробних).

Програмами підтримки фермерства у 2018 році скористалися 5 090 одержувачів. Всього виплачено коштів на суму 204,3 млн. гривень. З метою ефективного використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств затверджено відповідний порядок (постанова Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 106).

Довідково: протягом 2018 р. за результатами реалізації програми:

- часткова компенсація вартості насіння сільськогосподарських рослин вітчизняного виробництва: компенсовано 6 425,2 тис. гривень 253 одержувачам;
- часткова компенсація вартості техніки та обладнання: закуплено 5783 одиниць техніки, компенсовано 108 937,5 тис. гривень 1984 одержувачам;
- часткова компенсація витрат, пов'язаних з наданими сільськогосподарськими дорадчими послугами: компенсовано 203,5 тис. гривень 24 одержувачам;
- часткова компенсація відсоткової ставки за залученими кредитами, наданими державними банками: компенсовано 8 457,1 тис. гривень 247 одержувачам;
- бюджетна субсидія на одиницю оброблюваних угідь новоствореним фермерським господарствам: 28 661,6 тис. гривень, 560 одержувачів;
- бюджетна субсидія на одиницю оброблюваних угідь для інших фермерських господарств: 43 046,3 тис. гривень, 2016 одержувачів;
- компенсовано 8,6 млн. гривень шести кооперативам (два з яких створені в рамках програми) за придбання 302 одиниць обладнання для комплектації трьох камер заморозки і зберігання плодово-ягідної продукції, двох цехів з виготовлення твердих сирів та комплекту обладнання зберігання та збирання молочної продукції;
- збільшено приріст валового збору товарного зерна від посіву сертифікованого насіння, зде-шевленого за рахунок державної програми на 26,6 відсотка;
- збільшено частку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів молочарського та плодово-ягідного напрямів діяльності на 2,3 відсотка;
- збільшено кількість обладнання, закупленого сільськогосподарськими обслуговуючими кооперативами молочарського та плодово-ягідного напрямів діяльності на 1,6 відсотка.

Крім того, 154 фермерські господарства отримали фінансову підтримку через Український державний фонд підтримки фермерських господарств на загальну суму 42 580,1 тис. гривень за рахунок коштів спеціального фонду державного бюджету.

Довідково: протягом 2018 року за результатами реалізації програми зазначені кошти спрямовані фермерським господарствам для:

- придбання техніки, обладнання – 17 493,2 тис. гривень;

- поновлення обігових коштів – 18 429,5 тис. гривень;
- виробництва та переробки сільськогосподарської продукції – 5 026,8 тис. гривень;
- будівництва та реконструкції виробничих і невиробничих приміщень – 965,5 тис. гривень;
- закладення багаторічних насаджень – 665,1 тис. гривень.

У рамках програми часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва сільськогосподарським товаровиробникам надавалася компенсація у розмірі 25 відсотків вартості техніки та обладнання (без урахування податку на додану вартість) за придбані техніку та обладнання починаючи з 1 січня 2018 року Програмою скористалося 7 043 сільськогосподарські товаровиробники (у тому числі 3,6 тис. фермерських господарств). Сума часткової компенсації вартості техніки та обладнання становила 912,94 млн. гривень.

Довідково: у 2018 році за програмою часткової компенсації вартості техніки та обладнання сільськогосподарські товаровиробники придбали 17 182 одиниць техніки та обладнання на загальну вартість 4 401,5 млн. гривень (у 2017 році сільськогосподарські товаровиробники придбали 2 906 одиниць техніки та обладнання на загальну вартість 489,1 млн. гривень).

Надавалася державна підтримка сільськогосподарським товаровиробникам на розвиток хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляду за ними. Для належної реалізації програми внесено зміни до порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства (постанова Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 104). У 2018 р. фінансування проводилося за такими напрямками:

- компенсація 80 відсотків вартості посадкового матеріалу (спрямовано кошти у сумі 261,1 млн. гривень, закладено 3925 гектарів насаджень, кількість суб'єктів, які отримали кошти – 167);
- компенсація за будівництво холодильників з регульованим газовим середовищем (спрямовано коштів у сумі 130,5 млн. гривень, побудовано та введено в експлуатацію холодильники загальним об'ємом 14 тис. тонн, кількість суб'єктів, які отримали кошти – 9).

Довідково: протягом 2018 року у результаті реалізації програми:

- збільшено площі закладення багаторічних насаджень у 2018 році до 3925 гектарів з 1081,1 гектарів у 2017 році;
- збільшено обсяги будівництва холодильників з регульованим газовим середовищем у 2018 р. до 14 тис. тонн ємності з 1,7 тис. тонн ємності у 2017 року.

За програмою здешевлення кредитів було спрямовано 266 млн. гривень. Зазначені кошти дали можливість здешевити кредити, залучені суб'єктами господарювання агропромислового комплексу, спрямувавши їх на відтворення та розширення власного виробництва.

Довідково: кошти у сумі 266 млн. гривень дозволили 723 позичальникам залучити пільгові кредити в обсязі понад 8,5 млрд. гривень, у тому числі 7,3 млрд. гривень короткострокових та 1,2 млрд. гривень довгострокових кредитів.

Верховною Радою прийнято ініційований Кабінетом Міністрів України Закон України від 4 вересня 2018 р. № 2518 – VIII “Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України “Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру”. Відміна адміністративних регуляторів (квотування, цінове обмеження) дасть змогу українській бурякоцукровій галузі зміцнити свої позиції на внутрішньому та зовнішньому ринках та використати можливості для планування на майбутнє.

Виробники не обмежені квотами на виробництво і реалізацію цукру на внутрішньому ринку, що дає їм можливість більше інвестувати в бізнес, а реалізація цукру здійснюється відповідно до кон'юнктури ринку в умовах вільної конкуренції. Завдяки скасуванню щорічного квотування виробництва цукру та встановлення мінімальних цін на цукор і цукрові буряки вітчизняна бурякоцукрова галузь розпочала сезон 2018–2019 маркетингового року зі зниження споживчих цін на цукор.

Довідково: з початку 2018–2019 маркетингового року оптово-відпускні та споживчі ціни на цукор знизилися у порівнянні з початком попереднього періоду: у виробників – на 26 відсотків, споживчі – на 23 відсотки.

15. Забезпечення якості і безпечності харчових продуктів

З метою реалізації Закону України “Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин” проводилася робота щодо удосконалення правового поля:

- затверджено критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення господарської діяльності, а також порядок визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю операторів ринку (потужностей) Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 896). Це черговий крок України до гармонізації вітчизняного законодавства згідно з Регламентами ЄС № 854/2004, № 882/2004 та Директивою Ради ЄС № 97/78/ЄС. Прийняття постанови дозволило операторам ринку та представникам територіальних органів Держпродспоживслужби приймати прозорі та узгоджені рішення щодо частоти перевірок;
- затверджено форму загального ветеринарного документа на ввезення та загально-го документа на ввезення (постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2018 р. № 570), що спрямовано на посилення контролю за переміщенням через державний кордон України харчових продуктів;
- затверджено критерії та порядок (процедуру) проведення уповноваження акредитованих лабораторій, у тому числі референс-лабораторій, а також встановлено порядок перевірки дотримання критеріїв уповноваження та позбавлення такого уповноваження (постанова Кабінету Міністрів України від 10 січня 2019 р. № 10). Зазначеним рішенням забезпечено максимально можливу незалежність акредитованих лабораторій, уповноважених на проведення лабораторних досліджень (випробувань) для цілей державного контролю, а також об'єктивність відповідних результатів лабораторних досліджень (випробувань);
- затверджено порядок проведення арбітражних лабораторних досліджень (випробувань) з використанням підтверджувальних (референс) методів та врахування їх результатів для цілей державного контролю (постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 648). Порядком встановлено чітку та прозору процедуру проведення арбітражних лабораторних досліджень (випробувань) акредитованими лабораторіями з використанням підтверджувальних (референс) методів та врахування їх результатів для цілей державного контролю, забезпечено реалізацію права операторів ринку оскаржувати результати лабораторного дослідження (випробування) проведеного акредитованою лабораторією для цілей державного контролю;

- затверджено перелік харчових продуктів нетваринного походження та кормів нетваринного походження, вантажі з якими при ввезенні (пересиланні) на митну територію України підлягають посиленому державному контролю (наказ Мінагрополітики від 26 червня 2018 р. № 158). Це сприятиме запобіганню потрапляння на територію України небезпечних харчових продуктів та кормів нетваринного походження;
- затверджено форму протоколу про порушення Закону України “Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров’я та благополуччя тварин”, законодавства про харчові продукти та корми (наказ Мінагрополітики від 23 січня 2018 р. № 29). Це дозволить операторам ринку та представникам територіальних органів Держпродспоживслужби приймати прозорі та узгоджені рішення щодо проведення перевірок;
- затверджено порядок надання статусу офіційного ветеринарного лікаря, уповноваженого ветеринара, працівника бійні, уповноваженого на виконання обов’язків помічника державного ветеринарного інспектора, та здійснення їх діяльності (наказ Мінагрополітики від 16 березня 2018 р. № 141);
- затверджено перелік продуктів, які підлягають державному контролю на призначених прикордонних інспекційних постах (наказ Мінагрополітики від 26 березня 2018 р. № 159), що забезпечило спрощення проведення державного контролю значної кількості товарів, що переміщуються через державний кордон України;
- затверджено методи відбору зразків для визначення максимально допустимих рівнів залишків пестицидів у продуктах рослинного та тваринного походження для цілей державного контролю (наказ Мінагрополітики від 25 червня 2018 р. № 289). Це дозволить впровадити єдині для державних інспекторів, акредитованих лабораторій та операторів ринку методи відбору та підготовки зразків для визначення максимально допустимих рівнів залишків пестицидів у продуктах рослинного та тваринного походження для цілей державного контролю, встановити прозорі та законодавчо обґрунтовані вимоги під час відбору зразків для визначення максимально допустимих рівнів залишків пестицидів у продуктах рослинного та тваринного походження для цілей державного контролю;
- врегульовано процедуру проведення державного контролю потужностей, розташованих у країнах – експортерах, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України, та ведення державного реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України (наказ Мінагрополітики від 11 червня 2018 р. № 262). Приведено згадану процедуру до вимог Регламенту ЄС від 29 квітня 2004 р. № 854/2004, яким встановлюються спеціальні норми офіційного контролю продуктів тваринного походження, призначених для споживання людьми, та Регламенту ЄС від 29 квітня 2004 р. № 882/2004 щодо офіційного контролю, що здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про харчові продукти і корми та нормам щодо здоров’я і благополуччя тварин;
- врегульовано питання надання операторами господарства інформації про стан здоров’я тварин, застосування засобів захисту тварин, переміщення тварин із зон захисту та спостереження (нагляду), що є надзвичайно важливим у контексті забезпечення епізоотичного благополуччя держави, а також врегульовано питання поведінки з вимушено забитими тваринами (наказ Мінагрополітики від 13 червня 2018 р. № 270). Це забезпечило деталізацію умов, надання інформації про харчовий ланцюг господарства походження про тварину, призначену для забою, у тому числі про стан її здоров’я, лікування та застосування ветеринарних препаратів; врегулювало питання прийняття рішення про транспортування із зони захисту або зони нагляду тварин, призначених для негайного забою; встановило вимоги щодо вимушено забитих тварин;
- затверджено методи відбору зразків для визначення максимально допустимих рівнів певних забруднюючих речовин у продуктах для цілей державного контролю та забезпечено виконання Україною міжнародних зобов’язань законодавства про побічні продукти тваринного походження під час ввезення (пересилання) таких побічних продуктів на митну територію України (наказ Мінагрополітики від 25 червня 2018 р. № 288);

- затверджено порядок визначення та застосування періодичності документальних перевірок, перевірок відповідності, фізичних перевірок, лабораторних досліджень (випробувань) вантажів, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України (наказ Мінагрополітики від 19 жовтня 2018 р. № 501), що дозволило: регламентувати види контролю, що його може застосовувати компетентний орган до вантажів з об'єктами санітарних заходів, що ввозяться (пересилаються) на територію України (документальні перевірки, перевірки відповідності, фізичні перевірки, лабораторні дослідження (випробування); зменшити навантаження на суб'єктів господарської діяльності, що ввозяться (пересилаються) на територію України, в частині зменшення періодичності документальних перевірок, перевірок відповідності, фізичних перевірок, лабораторних досліджень (випробувань).

Розроблено та затверджено методичні рекомендації щодо проведення фітосанітарного моніторингу шкідників, хвороб та бур'янів, що має на меті забезпечити уникнення масових спалахів хвороб та шкідників у посівах сільськогосподарських культур шляхом ідентифікації видоспецифічних ознак шкідливих організмів (протокол Науково-методичної ради Держпродспоживслужби від 25 травня 2018 р. № 2). Це дасть можливість збільшити обсяги проведення фітосанітарної діагностики саме тих видів, які підлягають моніторингу, оцінки стану їх популяцій за морфо-фізіологічними показниками, які базуються на сучасних технологіях, наявних інструментальних методах обліку чисельності шкідливих організмів.

Довідково: з метою забезпечення контролю безпечності харчових продуктів у 2018 р. збільшено кількість перевірок порівняно з 2017 р. - з 2966 перевірок до 19 145 перевірок. У ході перевірок планово здійснено 3 840 відборів зразків, у результаті встановлено 595 невідповідностей, позапланово здійснено 3 774 відбори зразків, при перевірці яких виявлено 422 невідповідності.

З метою усунення порушень законодавства операторам ринку в 2018 р. надано 3505 приписів (у 2017 р. – 1128).

Зазначені показники свідчать про необхідність дотримання одного з основних принципів державного нагляду (контролю), а саме здійснення його за принципом пріоритетності безпеки у питаннях життя і здоров'я людини, функціонування і розвитку суспільства, середовища проживання і життєдіяльності перед будь-якими іншими інтересами і цілями у сфері господарської діяльності.

З метою впровадження процедури відеофіксації Держпродспоживслужбою розроблено та затверджено методичні рекомендації фіксування процесу здійснення планового або позапланового заходу державного нагляду (контролю) засобами відеофіксації. Запровадження зазначених рекомендацій спрямоване на:

- спрощення вжиття заходів дисциплінарного впливу до осіб які зловживають своїми повноваженнями під час здійснення заходів державного контролю та нагляду;
- уникнення необ'єктивності при прийнятті рішень у разі наявності неупереджених доказів;
- доведення неправомірності дій інспектора або порушення вимог законодавства підприємцем;
- підтвердженням порушень законодавства господарюючими суб'єктами.

Довідково: відсоток планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) із засобами відеофіксації від загальної кількості заходів державного (нагляду) за 2018 р. становить 73 відсотки, за жовтень-листопад 2018 р. – 87 відсотків, за грудень – 93 відсотки.

16. Розвиток органічного ринку

Створено законодавчі засади у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, зокрема за активної підтримки Уряду Верховною Радою України прийнято Закон України від 10 липня 2018 р. № 2496-VIII "Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції".

Законом визначено загальні засади державного регулювання у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції, визначено повноваження органів, що здійснюють державне управління та контроль у зазначеній сфері. Також визначено систему прав та обов'язків суб'єктів ринку органічної продукції, зокрема операторів ринку, органів сертифікації, регламентовано вимоги до виробництва, маркування та обігу органічної продукції, чітко встановлено основні засади здійснення процедури сертифікації органічного виробництва з деталізацією за галузями.

Окремо встановлено вимоги до переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), які дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання в гранично допустимих кількостях. Визначено процедуру, за якою вони можуть бути дозволені до використання, вимоги до зберігання, перевезення, реалізації, декларування та маркування органічної продукції.

Реалізація положень Закону сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних виробників органічної продукції та розширенню зовнішніх ринків її збуту, а також забезпечить прозорі умови провадження господарської діяльності у сфері виробництва та обігу органічних продуктів.

На даний час здійснюється підготовка проектів нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, необхідних для забезпечення впровадження зазначеного Закону.

17. Підвищення енергетичної незалежності

Створено подальші передумови для реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2035 року: схвалено план заходів до 2020 року з реалізації першого етапу Енергетичної стратегії України на період до 2035 року, яким визначені завдання органам влади з розбудови енергетичного сектору відповідно до потреб економічного і соціального розвитку України (розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 р. № 497).

Актуалізовано План заходів щодо реалізації Концепції розвитку газовидобувної галузі України (розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 р. № 842). Для збільшення видобутку власного газу та досягнення енергетичної незалежності Урядом зроблено безпрецедентні кроки щодо залучення інвестицій у сектор та оголошено старт прозорих онлайн торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами.

Забезпечено фінансування спільного з Європейським інвестиційним банком проекту Державного підприємства "Національна енергетична компанія "Укренерго" з підвищення надійності підстанцій об'єднаної енергетичної системи України (розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 травня 2018 р. № 341). Підписання гарантійної угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком у сумі 136 млн. євро дозволить реалізувати заходи з модернізації існуючої енергетичної інфраструктури.

У рамках Проекту "Програма підвищення надійності підстанцій" передбачається здійснити реконструкцію 11 підстанцій 330 кВ та 1 підстанції 750 кВ Дніпровської електроенергетичної системи.

У 2018 році на теплових електростанціях енергогенеруючих компаній продовжилась робота щодо проведення технічного переоснащення енергоблоків теплових електростанцій на спалювання газової марки вугілля для заміщення дефіцитного антрацитового вугілля.

Довідково: у 2018 році завершено роботи з переведення на газову марку вугілля: одного енергоблока (300 МВт) Трипільської ТЕС, одного енергоблока (185 МВт) Зміївської ТЕС ПАТ "Центренерго" та одного енергоблока (150 МВт) Придніпровської ТЕС АТ "ДТЕК Дніпроенерго".

Завдяки прийнятому рішення щодо проведення технічного переоснащення на газову марку вугілля енергоблоків теплових електростанцій з 2016 р. по 2018 р. переведено сім енергоблоків потужністю 1300 МВт, завдяки чому вдалось замістити 3,3 млн. тонн антрацитового вугілля.

У рамках реалізації державної технічної політики здійснено оцінку та визначено пріоритетні технічні рішення щодо підвищення ефективності та економічності роботи розподільчих електричних мереж.

Відповідно до погоджених Міненергівугілля інвестиційних програм на 2018 рік, операторами систем розподілу здійснюються, перш за все, заходи, спрямовані на зниження втрат в електричних мережах:

- виконання техніко - економічних обґрунтувань, проектно – вишукувальних та будівельно-монтажних робіт із встановлення регульованих пристроїв компенсації реактивної потужності в електричних мережах;
- виконання техніко - економічних обґрунтувань, проектно - вишукувальних будівельно-монтажних робіт з підвищення енергоефективності роботи розподільчих електричних мереж шляхом комплексної реконструкції з переходом на більш високий клас напруги зі зміною конфігурації мережі та її автоматизацією.

Довідково: 19 операторами систем розподілу розроблені техніко - економічні обґрунтування з встановлення регульованих пристроїв компенсації реактивної потужності та виконані проектно-вишукувальні роботи.

Усього до реалізації було заплановано 38 проектів, з яких у 2018 році реалізовано 17 проектів, на 2019 р. планується – 21 проект.

Також згідно з виконаними техніко-економічними обґрунтуваннями по 31 енерговузлу різних областей України підтверджено економічну та технічну ефективність комплексного підходу до реконструкції мереж для підвищення енергоефективності роботи розподільних мереж.

Продовжено диверсифікацію джерел постачання ядерного палива для атомних електростанцій. Здійснено шість поставок свіжого ядерного палива компанією "Westinghouse" США на енергоблоки атомних станцій, що дозволило зменшити залежність від поставок російського палива у 2018 році на 30 відсотків.

Здійснено заходи щодо будівництва нових енергоблоків та продовження строків експлуатації існуючих енергоблоків для підтримання встановленої потужності атомної генерації у загальному обсязі виробництва електроенергії, що забезпечить стабільне та безперебійне постачання електроенергії споживачам та в цілому підвищить показники безпеки, ефективності та надійності експлуатації енергоблоків атомних електростанцій України.

Розпочато виконання основних будівельних робіт з будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива українських атомних електростанцій з реакторами ВВЕР, що забезпечить уникнення монопольної залежності від Російської Федерації та дозволить зекономити 200 млн. доларів США щороку.

Схвалено відкориговане техніко-економічне обґрунтування будівництва енергоблоків № 3 і 4 Хмельницької АЕС (розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 р. № 579).

Продовжено строк експлуатації атомних енергоблоків, а саме:

- енергоблока № 3 Рівненської АЕС на 20 років (17 липня 2018 р. видано ліцензію № ЕО000944);
- енергоблока № 4 Запорізької АЕС на 10 років (12 жовтня 2018 р. видано ліцензію № ЕО001069).

Довідково: за 2018 рік обсяг виробництва електричної енергії електростанціями, які входять до Об'єднаної енергетичної системи України, досяг 159 350,5 млн. кВт-год, що на 3 935,9 млн. кВт-год більше порівняно з відповідним періодом 2017 року.

За 2018 рік обсяги видобутого газу в Україні склали 21 млрд. куб. метрів, що більше на 500,0 млн. куб. метрів, порівняно з показником 2017 р., у тому числі підприємствами НАК "Нафтогаз України" видобуто 16,6 млрд. куб. метрів газу, що на 200,0 млн. куб. метрів більше, ніж у 2017 році.

Обсяги видобутку нафти з газовим конденсатом у 2018 р. становили 2,15 млн тонн, що на 3 відсотка більше, ніж у 2017 р., у тому числі обсяги видобутку підприємствами НАК "Нафтогаз України" збільшилися на 40 тис. тонн (до 1,9 млн. тонн).

18. Впровадження принципів Третього енергетичного пакета ЄС

З метою реалізації Закону України "Про ринок електричної енергії" прийнято ряд актів, що створює правові передумови для належного функціонування нового ринку електричної енергії:

- постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 324 "Про затвердження Порядку надання тимчасової підтримки виробникам, що здійснюють комбіноване виробництво електричної та теплової енергії на теплоелектроцентралях";
- постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 325 "Про утворення Комісії з підготовки висновку щодо доцільності надання тимчасової підтримки виробникам, що здійснюють комбіноване виробництво електричної та теплової енергії на теплоелектроцентралях";
- постанова Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 575 "Про затвердження переліку особливо важливих об'єктів електроенергетики, у тому числі територій забороненої зони та контрольованої зони гідротехнічних споруд, які підлягають охороні відомчою воєнізованою охороною";
- постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 1055 "Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення постачальника універсальних послуг";
- постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 1056 "Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення постачальника "останньої надії";
- постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1209 "Деякі питання постачання електричної енергії захищеним споживачам та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України";
- наказ Міненергівугілля від 26 жовтня 2018 р. № 539 "Про затвердження Порядку формування прогнозного балансу електричної енергії об'єднаної енергетичної системи України на розрахунковий рік".

Розроблено та подано на розгляд Верховній Раді України законопроект "Про особливості погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії" (реєстраційний номер 8253).

Прийнято нормативно-правові акти, що забезпечують створення та функціонування центрального органу виконавчої влади, що здійснює державний нагляд (контроль) у галузі електроенергетики, відповідно до вимог Закону України "Про ринок електричної енергії":

- постанова Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 р. № 77 “Деякі питання Державної інспекції енергетичного нагляду України”;
- постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1194 “Про утворення територіальних органів Державної інспекції енергетичного нагляду”.

Розпорядженням від 12 грудня 2018 р. № 1023 Кабінет Міністрів України визначив державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності “Укрінтеренерго” постачальником “останньої надії” з 1 січня 2019 р. до 1 січня 2021 р., що дозволить забезпечити безперервне електропостачання споживачам у разі ліквідації або банкрутства їх діючого електропостачальника.

Створено передумови для майбутнього приєднання об’єднаної енергетичної системи України до континентальної європейської енергетичної системи ENTSO-E (розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1097 “Про затвердження плану заходів щодо синхронізації об’єднаної енергетичної системи України з об’єднанням енергетичних систем держав-членів Європейського Союзу”). Відповідно до плану синхронізації заплановано проведення комплексу організаційних, технічних та інвестиційних заходів з реалізації Угоди про умови майбутнього приєднання об’єднаної енергетичної системи України до континентальної європейської енергетичної системи ENTSO-E.

Довідково: протягом 2018 році експортовано 6 166,4 млн. кВт-год електроенергії, що на 999,5 млн. кВт-год (або на 19,4 відсотка) більше за відповідний показник 2017 року.

У рамках співробітництва між Україною та Європейською комісією щодо посилення безпеки постачання природного газу в Україні на виконання Закону України “Про ринок природного газу” переглянуто та вдосконалено правила про безпеку постачання природного газу та національний план дій на основі результатів навчань із забезпечення готовності до аварійних та кризових ситуацій (накази Міненерговугілля від 19 листопада 2018 р. № 580 та від 23 листопада 2018 р. № 591).

Впроваджено правила безпеки постачання електричної енергії та здійснення моніторингу безпеки постачання електричної енергії шляхом визначення мінімальних стандартів безпеки енергопостачання, встановлення вимог щодо якості енергозабезпечення (наказ Міненерговугілля від 27 серпня 2018 р. № 448 “Про затвердження Правил про безпеку постачання електричної енергії”).

Запроваджено сучасні стандарти корпоративного управління на особливо важливих підприємствах паливно-енергетичного комплексу, спрямовані на забезпечення прозорості та підвищення ефективності діяльності підприємств, взаємозв’язок між менеджментом та наглядовою радою, яка покликана захищати інтереси акціонера / держави шляхом здійснення стратегічного, фінансового планування та контролю діяльності підприємства:

- забезпечено проведення конкурсних відборів незалежних членів наглядових рад та обрано членів наглядових рад Державного підприємства “Національна енергетична компанія “Укренерго” та ПАТ “Магістральні газопроводи України”;
- призначено членів наглядової ради ПАТ “Магістральні газопроводи України”;
- затверджено документи, що регулюють діяльність наглядових рад державного підприємства “Регіональні електричні мережі”, державного підприємства “Східний гірничо-збагачувальний комбінат”, державного підприємства “Держвуглепостач” та ПАТ “Укргідроенерго”.

19. Реформа вугільної галузі

Розпочато роботу з оптимізації структури державних підприємств вугільної промисловості. На виконання рішення Уряду створено державне підприємство "Національна вугільна компанія", до складу якого мають увійти всі підприємства галузі (наказ Міненерговугілля від 17 травня 2018 р. № 260). Розпочато здійснення реорганізації державних вугільних підприємств та приєднання їх до складу державного підприємства "Національна вугільна компанія" (накази Міненерговугілля від 7 листопада 2018 р. № 551-568).

Реалізація намічених заходів дасть змогу покращити фінансово-економічний, технічний і технологічний стан вугледобувних підприємств, зберегти вугільну промисловість як базову галузь вітчизняного паливно-енергетичного комплексу та гаранта енергетичної безпеки країни, швидко та безболісно закрити безперспективні збиткові шахти власними силами підприємства, зекономивши бюджетні кошти, здійснити технічне переоснащення перспективних шахт та прискорити їх інноваційний розвиток.

Зменшено кількість збиткових вугледобувних підприємств за рахунок ліквідації двох шахт: № 5 "Нововолинська" та № 1 "Червоноградська".

Спільно з вугледобувними підприємствами, активізовано передачу в комунальну власність об'єктів соціальної інфраструктури, які перебувають на балансах державних вугледобувних підприємств. У 2018 р. зменшено кількість об'єктів соціальної інфраструктури на балансах державних вугледобувних підприємств на 3,3 відсотка. Зокрема, з балансу відокремленого підрозділу "Шахта "Котляревського" державного підприємства "Селидіввугілля" списано базу відпочинку «Вуглик», а державне підприємство "Шахтоуправління "Південнодонбаське № 1" передало у комунальну власність 2 гуртожитка.

Довідково: за 2018 р. вугледобувними підприємствами України видобуто 33 286,4 тис. тонн. У тому числі видобуток енергетичного вугілля склав 27 477,3 тис. тонн вугілля, а коксівного вугілля - 5 809,1 тис. тонн.

Державними вугледобувними підприємствами за 2018 р. видобуто 4 139,7 тис. тонн вугілля. У тому числі видобуток енергетичного вугілля склав 3 579,6 тис. тонн, а коксівного вугілля – 560,1 тис. тонн.

Покращено якісні показники видобутого вугілля державними вугледобувними підприємствами: зольність вугілля зменшено на 1,9 відсотка (фактичний показник 2018 р. становить 41,9 відсотка).

У 2018 р. на державних вугледобувних підприємствах підготовлено 13 нових лав загальною довжиною 1 625 метрів, введено в дію 16 очисних вибоїв, проведено 44,8 км гірничих виробок та 32,5 км розкривних і підготовчих виробок.

20. Розвиток відновлюваної енергетики

В Україні спостерігається стрімкий розвиток відновлюваної енергетики, збільшення кількості та загальної потужності об'єктів. Така динаміка можлива завдяки державній підтримці, яка дозволяє зробити нові проекти відновлюваної енергетики більш доступними та економічно обґрунтованими.

За 2018 рік виробництво електроенергії за допомогою альтернативних джерел (сонячна та вітрова енергетика, біомаса) порівняно з показником 2017 роком збільшилось на 736,1 млн. кВт-год або на 38,8 відсотка та становило 2 632,4 млн. кВт-год. Виробництво електроенергії гідроелектростанціями та гідроакумулювальними електростанціями становило 12 008,4 млн. кВт-год та збільшилось на 1 441,2 млн. кВт-год, або на 13,6 відсотка від показника 2017 року.

Довідково: у 2018 році введено в експлуатацію 190 МВт потужності об'єктів теплоенергетики, що працюють з використанням альтернативних видів палива (промисловість – 14,9 МВт, бюджетна сфера – 120,5 МВт, теплокомуненерго – 54,6 МВт).

Станом на 1 січня 2019 р. в Україні встановлена потужність об'єктів відновлюваної електроенергетики, яким встановлено "зелений" тариф, становить 2 274 МВт, з яких за 2018 р. отримали "зелений" тариф 848 МВт (майже у 3 рази більше ніж у 2017 р. — 291 МВт), з них:

- об'єкти вітроенергетики — 533 МВт (введено у 2018 р. — 68 МВт);
- об'єкти сонячної енергетики — 1388 МВт (введено у 2018 р. — 646 МВт);
- об'єкти сонячної енергетики приватних домогосподарств — 157 МВт (введено у 2018 р. — 106 МВт);
- об'єкти малої гідроенергетики — 99 МВт (введено у 2018 р. — 4 МВт);
- об'єкти енергетики, що виробляють електроенергію з біомаси — 51 МВт (введено у 2018 р. — 13 МВт);
- об'єкти енергетики, що виробляють електроенергію з біогазу — 46 МВт (введено у 2018 р. — 12 МВт).

Довідково: загалом за останні чотири роки у введення нових потужностей відновлюваної енергетики інвестовано близько 1,7 млрд. євро, з них: 1,2 млрд. євро у введення 1 307 МВт нових потужностей електроенергетики; 500 млн євро у введення 2 120 МВт нових потужностей теплоенергетики.

РОЗВИТОК ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

Україна активно підтримує світовий тренд переходу на відновлювані і екологічно безпечні джерела енергії. В Україні збудовано 2 274 МВт потужностей електроенергетики, що працюють за «зеленим» тарифом, при цьому у 2018 році введено рекордні 848 МВт таких потужностей (порівняно із попередніми роками).

Загалом за останні 4 роки у введення нових потужностей відновлюваної енергетики інвестовано близько 1,7 млрд. євро, з них: 1,2 млрд. євро у введення 1 307 МВт нових потужностей електроенергетики; 500 млн. євро у введення 2 120 МВт нових потужностей теплоенергетики.

7450 – домогосподарств в Україні встановили і користуються енергією сонячних станцій

98,0 млн.тонн умовного палива на рік – потенціал вироблення енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива

Верховною Радою України прийнятий ініційований Кабінетом Міністрів України Закон України від 23 листопада 2018 р. № 2628-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів", яким передбачено стимулювання розвитку сфери відновлюваної електроенергетики, зокрема:

- з 1 січня 2019 р. до 31 грудня 2022 р. звільнення від оподаткування податком на додану вартість операції із ввезення на митну територію України: вітроенергетичних електрогенераторних установок, сонячних фотоелектричних панелей, інверторів потужністю понад 7,5 кВт.
- на землях, віднесених до категорії земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення, можуть розміщуватися об'єкти альтернативної енергетики, що використовують відновлювані джерела енергії, незалежно від цільового призначення таких земельних ділянок.

Крім того, Верховною Радою України 20 грудня 2018 р. прийнятий за основу в першому читанні проект Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії" (реєстраційний номер 8449-д), який дозволить запровадити нову конкурентну модель стимулювання розвитку відновлюваної енергетики шляхом проведення аукціонів.

З метою створення умов для розміщення у зоні відчуження об'єктів альтернативної енергетики Уряд надав ТОВ "Вітряний парк Поліський" дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок загальною площею 7 гектарів для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів передачі електричної та теплової енергії (електростанції з використанням енергії вітру) (розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2018 р. № 840).

Крім того, на промайданчику Чорнобильської АЕС компанією "Солар Чорнобиль" завершено роботи з будівництва та введено в експлуатацію сонячну електростанцію "Solar Chernobyl" потужністю 1 МВт.

21. Забезпечення енергоефективності та енергозбереження

Закладено основи для подальшого повноцінного запуску роботи Фонду енергоефективності. 24 липня 2018 р. Фонд енергоефективності зареєстровано як юридичну особу та відкрито рахунки у Казначействі. Сформовано повноважний склад Наглядової ради Фонду, який у грудні розпочав свою роботу, призначено виконуючого обов'язки директора Фонду.

Статутний капітал Фонду енергоефективності у 2018 році наповнено у розмірі 1,5 млрд. гривень. Законом України "Про Державний бюджет України на 2019 рік" передбачено фінансування функціонування Фонду енергоефективності в обсязі 1,6 млрд. гривень.

Підписано міжнародні угоди щодо співфінансування Фонду енергоефективності.

Довідково: у квітні 2018 р. відбулось підписання Фінансової угоди між Україною та ЄС (програма EE4U) щодо надання 50 млн. євро безповоротного фінансування проектів Фонду енергоефективності та підписання Угоди між Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC, входить до системи Світового банку), Європейським Союзом та Урядом Німеччини про створення Мультидонорського фонду для співфінансування українського Фонду енергоефективності. Угода щодо Програми підтримки енергоефективності в Україні EE4U набула чинності 18 квітня 2018 року. Такі домовленості забезпечують фінансову та політичну підтримку на 5 років.

У грудні 2018 року підписано додаткову Угоду про фінансування заходу "Програма підтримки енергоефективності в Україні – EE4U-II" відповідно до інструменту європейського сусідства, що надає можливість Україні залучити фінансування від ЄС в обсязі 54 млн. євро для реалізації заходів енергоефективності у житловому секторі.

Також Уряд здійснив ряд заходів, необхідних для повноцінного функціонування Фонду енергоефективності відповідно до Закону України "Про Фонд енергоефективності":

- схвалив основні напрями діяльності Державної установи "Фонд енергоефективності" (розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2018 р. № 138);
- встановив вимоги щодо професійної компетенції та ділової репутації посадових осіб державної установи "Фонд енергоефективності" (постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2018 р. № 138);
- затвердив положення про Наглядову раду державної установи "Фонд енергоефективності" (постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2018 р. № 142);
- затвердив типову форму договору з незалежним членом Наглядової ради державної установи "Фонд енергоефективності" (постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2018 р. № 581");
- затвердив методику розрахунку економії енергії в результаті реалізації заходів з енергоефективності, які фінансуються державною установою "Фонд енергоефективності" (постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2018 р. № 149);
- затвердив порядок обрання, призначення, звільнення членів Наглядової ради державної установи "Фонд енергоефективності" (постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2018 р. № 582);
- збільшив статутний капітал державної установи "Фонд енергоефективності" (постанова Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 р. № 665);
- призначив представників Кабінету Міністрів України до складу наглядової ради державної установи "Фонд енергоефективності" (розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 922).
- затвердив порядок визначення розміру економії бюджетних видатків на житлові субсидії, яка виникає в результаті заходів Фонду енергоефективності (постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1170).

У рамках реалізації Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010 – 2020 роки здійснювалися заходи щодо підвищення енергоефективності, забезпечення економного використання енергетичних ресурсів населенням.

Довідково: за рахунок реалізації програми досягнуто економію газу у розмірі 273,07 млн. куб. метрів на рік, з них за 2018 рік досягнуто економію у 88,17 млн. куб. метрів газу на рік.

У 2018 році видано 22,5 тис. кредитів на загальну суму 1,1 млрд. гривень, в тому числі на придбання:

- "негазових" котлів – 1 271 кредит на суму 36,4 млн. гривень;
- енергоефективного обладнання та/або матеріалів для фізичних осіб – 19 672 кредити на суму 598,6 млн. гривень;
- енергоефективного обладнання та/або матеріалів для ОСББ / ЖБК – 1 604 кредити на суму 462,9 млн. гривень.

Запроваджено місцеві програми відшкодування частини відсоткової ставки або суми за "теплими" кредитами для населення (фізичних осіб та об'єднань співвласників багатоквартирних будинків). Реалізується 171 місцева програма (19 обласних, 65 районних, 73 міських, 7 в об'єднаних територіальних громадах, 7 сільських), що на 10 відсотків більше ніж у 2017 році. На реалізацію зазначених програм у 2018 році місцевими бюджетами виділено близько 166 млн. гривень, що на 30 відсотків більше ніж у 2017 році.

Створено умови для підвищення енергетичної ефективності існуючих будівель, економного використання енергетичних ресурсів у будівлях, підвищення рівня життя населення у результаті скорочення витрат на оплату енергетичних ресурсів, раціонального використання коштів державного та місцевих бюджетів, які спрямовуються на компенсацію витрат, пов'язаних з використанням енергетичних ресурсів, сприяння підвищенню енергетичної незалежності та енергетичної безпеки держави. Для цього з метою запровадження системи енергетичної сертифікації будівель відповідно до Закону України "Про енергетичну ефективність будівель", зокрема затверджено:

- перелік будівель промислового та сільськогосподарського призначення, об'єктів енергетики, транспорту, зв'язку та оборони, складських приміщень, на які не поширюються мінімальні вимоги до енергетичної ефективності будівель та які не підлягають сертифікації енергетичної ефективності будівель (постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 р. № 265);
- порядок обміну інформацією між центральними органами виконавчої влади, атестаційними комісіями в процесі проведення незалежного моніторингу, професійної атестації та ведення баз даних сертифікатів, фахівців та звітів (постанова Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 р. № 602);
- порядок проведення професійної атестації осіб, які мають намір провадити діяльність із сертифікації енергетичної ефективності та обстеження інженерних систем (постанова Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 р. № 605);
- порядок ведення баз даних звітів про результати обстеження інженерних систем, атестованих енергоаудиторів та фахівців з обстеження інженерних систем, енергетичних сертифікатів (наказ Мінрегіону від 21 березня 2018 р. № 62);
- методику визначення енергетичної ефективності будівель (наказ Мінрегіону від 11 липня 2018 р. № 169);
- методику визначення економічно доцільного рівня енергетичної ефективності будівель (наказ Мінрегіону від 11 липня 2018 р. № 170);
- порядок застосування розрахункових елементів програмного забезпечення для визначення енергетичної ефективності будівель (наказ Мінрегіону від 11 липня 2018 р. № 171);
- порядок проведення сертифікації енергетичної ефективності та форми енергетичного сертифіката (наказ Мінрегіону від 11 липня 2018 р. № 172);
- методику обстеження інженерних систем будівлі (наказ Мінрегіону від 11 липня 2018 р. № 173);
- порядок незалежного моніторингу звітів про результати обстеження інженерних систем (наказ Мінрегіону від 18 жовтня 2018 р. № 274);
- порядок рецензування звітів про обстеження інженерних систем (наказ Мінрегіону від 18 жовтня 2018 р. № 275);
- порядок незалежного моніторингу енергетичних сертифікатів (наказ Мінрегіону від 18 жовтня 2018 р. № 276).

Здійснювалося підвищення енергоефективності об'єктів місцевих та центральних органів виконавчої влади внаслідок реалізації енергоефективних заходів через механізм енергосервісу та запровадження систем енергомоніторингу/енергоменеджменту:

- через систему ProZorro оголошено понад 370 ЕСКО-тендерів та підписано 210 ЕСКО-договорів на суму близько 218 млн. гривень;

- енергоменеджмент/енергомоніторинг запроваджено у 178 місцевих органах влади (14 областях, 48 районах, 106 містах та 10 об'єднаних територіальних громадах), що у три рази більше, ніж у квітні 2017 року.

З урахуванням запровадження системи підготовки та атестації осіб, що мають намір здійснювати діяльність у сфері енергетичної сертифікації та обстеження інженерних систем будівель забезпечено ведення бази енергетичних сертифікатів, яка розміщена на веб-сторінці "Енергетична ефективність будівель" Держенергоефективності (<http://saee.gov.ua/uk/content/buildings-certification>). Протягом II півріччя 2018 р. у співпраці із закладами вищої освіти створено 31 атестаційну комісію, запроваджено навчання в 22 закладах вищої освіти.

У результаті видано 440 кваліфікаційних атестатів (258 — сертифікація енергетичної ефективності будівлі, 182 — обстеження інженерних систем).

У рамках запровадження систем енергетичного маркування та встановлення вимог щодо екодизайну енергоспоживчих продуктів у 2018 році затверджено такі технічні регламенти:

- Технічний регламент щодо встановлення системи для визначення вимог з екодизайну енергоспоживчих продуктів (постанова Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 р. № 804);
- Технічний регламент енергетичного маркування побутових духових шаф та кухонних витяжок (наказ Мінрегіону від 7 лютого 2018 р. № 28).

22. Підвищення ефективності виробництва та постачання теплової енергії

Затверджено порядок та умови надання у 2018 р. субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення різниці між фактичною вартістю теплової енергії, послуг з централізованого опалення, постачання гарячої води, централізованого водопостачання та водовідведення, постачання холодної води та водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, бюджетним установам і організаціям та/або іншим підприємствам теплопостачання, централізованого питного водопостачання та водовідведення, які надають такі послуги, та тарифами, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування (постанова Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 р. № 110).

На виконання постанови узагальнено та подано 12 узагальнених реєстрів договорів про організацію взаєморозрахунків на суму 998,92 млн. гривень, зокрема: 150 договорів на суму 872,79 млн. гривень, укладених підприємствами теплокомуненерго, та 31 договір на суму 126,13 млн. гривень, укладених підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства, що надало можливість підприємствам скоротити на зазначені суми кредиторську заборгованість. Профінансовано договори про організацію взаєморозрахунків на суму 978,3 млн. гривень, рівень освоєння бюджетних коштів складає 97,8 відсотка.

Удосконалено порядок розподілу коштів для теплопостачальних і теплогенеруючих організацій, які не є ліцензіатами НКРЕКП та на яких поширюється дія статті 19-1 Закону України «Про теплопостачання», зокрема у частині забезпечення можливості провадження інвестиційної діяльності, а також забезпечення єдиного підходу до потреб теплогенеруючих організацій, які використовують для виробництва теплової енергії будь-які види палива, крім природного газу (постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2018 р. № 144). Таким чином збалансовано інтереси теплопостачальних та теплогенеруючих організацій під час розподілу коштів, що надходять від споживачів теплової енергії та поліпшено фінансовий стан підприємств галузі теплопостачання.

Для 135 підприємств теплопостачання, включених до Реєстру нормативів перерахування коштів, що надходять як плата за теплову енергію та/або надані комунальні послуги з централізованого опалення, централізованого постачання гарячої води від усіх категорій споживачів та як плата теплопостачальних організацій за вироблену теплогенеруючими організаціями теплову енергію у 2018 році, передбачено врахування їх витрат на обслуговування та повернення кредитів міжнародних фінансових організацій та на фінансування інвестиційних програм, які узгоджені (погоджені) органами місцевого самоврядування.

Уряд до 1 квітня 2019 р. зменшив необхідний рівень розрахунків виробника теплової енергії, за якого НАК "Нафтогаз України" постачає природний газ, з 90 відсотків до 78 відсотків, а для виробників теплової енергії, управління майном якого здійснює Фонд державного майна — до 60 відсотків (постанова Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 р. № 942). Зазначене рішення дозволить врегулювати питання забезпечення теплопостачальних підприємств природним газом та забезпечити стале проходження опалювального сезону.

Крім того, продовжувалася робота щодо реалізації заходів, визначених Законом України "Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії". Так, станом на 1 січня 2019 р. 225 підприємств включено до Реєстру підприємств, що беруть участь у процедурі врегулювання заборгованості (теплокомуненерго — 206, водопровідно-каналізаційні господарства — 19), що надає можливість підприємствам згідно із Законом уникнути арешту рахунків за позовами енергопостачальних компаній, реструктуризувати заборгованість за енергоносіями у сумі 10,5 млрд. гривень (теплокомуненерго - 8,8 млрд. гривень, водопровідно-каналізаційні господарства -1,7 млрд. гривень) та списати пені та штрафні санкції у сумі 6,6 млрд. гривень.

Довідково: станом на 1 січня 2019 р. списано пені/штрафних санкцій на суму 2 744,98 млн. гривень.

23. Розвиток житлово-комунального господарства

Урядом розроблено та подано на розгляд Верховній Раді України законопроект "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо питної води та питного водопостачання" (реєстраційний номер 8347). Реалізація запропонованих законопроектом змін дасть змогу суттєво покращити економічний стан підприємств водопровідно-каналізаційного господарства, запобігти виникненню надзвичайних ситуацій техногенного характеру, забезпечити охорону навколишнього природного середовища. Це також дасть змогу забезпечити споживачів якісною та безпечною для здоров'я питною водою, підвищить рівень обслуговування населення у даній сфері.

Створено належні умови для реалізації житлових прав мешканцями гуртожитків шляхом затвердження Порядку користування гуртожитками та житловою площею в них (постанова Кабінету Міністрів України від 20 червня 2018 р. № 498). Спрощено взаємовідносини між власниками гуртожитків та громадянами, які в них проживають, що забезпечить належну реалізацію житлових прав близько 305 988 мешканцями гуртожитків (у тому числі 281 764 – мешканці гуртожитків комунальної форми власності, 24 224 – мешканці гуртожитків, включених до статутних капіталів товариств, утворених у процесі приватизації корпоратизації).

Удосконалено механізм запровадження обов'язкового комерційного та розподільного обліку теплової енергії, гарячої та питної води, для чого:

- встановлено загальні вимоги та механізм інформування оператором зовнішніх інженерних мереж власників (співвласників) будівлі про намір встановлення вузла комерційного обліку, а саме: строки інформування, перелік інформації, яка повинна бути зазначена у повідомленні, можливі варіанти дій власників (співвласників) будівлі (постанова Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 р. № 444);

- створено умови для кожного споживача у будинку щодо вибору оптимального способу забезпечення розподільного обліку споживання послуг з опалення у належному йому приміщенні (постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 р. № 829). Дозволено у будинках з вертикальною схемою системи централізованого опалення, де немає можливості встановлення індивідуальних теплових лічильників, встановлювати прилади - розподільвачі теплової енергії на радіаторах опалення для їх подальшого використання, що сприятиме можливості заощаджувати споживання тепла і платити виключно за власним лічильником. Реалізація положень акта забезпечить комерційний облік на рівні 100 відсотків та раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів, сприятиме налагодженню більш прозорих та взаємовигідних відносин між споживачами та суб'єктами господарювання, що надають відповідну послугу.

Проводився постійний моніторинг стану оснащеності будівель вузлами комерційного обліку комунальних послуг у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Довідково: вузлами комерційного обліку теплової енергії оснащено 78,6 відсотка (65 236 одиниць) житлових будинків та 77,7 відсотка (32 990 одиниць) нежитлових будівель.

Вузлами комерційного обліку питної води оснащено 71 відсоток (1 073 158 одиниць) житлових будинків та 93,5 відсотка (175 173 одиниць) нежитлових будівель.

Вузлами комерційного обліку гарячої води оснащено 15,9 відсотка (4 588 одиниць) житлових будинків та 53,5% (6229 одиниць) нежитлових будівель.

Урегульовано питання надання послуги з управління багатоквартирним будинком та затверджено Типовий договір про надання послуги з управління багатоквартирним будинком (постанова Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2018 р. № 712). Це дасть змогу реалізувати можливість вільного укладення договорів про надання послуги з управління та користуватися загальнообов'язковими правилами щодо її надання. Укласти договори на надання послуги з управління зобов'язані 5 517 суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб – управителів.

Крім того, з метою досягнення ефективного та якісного забезпечення населення житлово-комунальними послугами затверджено:

- Порядок проведення перевірки відповідності якості надання деяких комунальних послуг та послуг з управління багатоквартирним будинком параметрам, передбаченим договором про надання відповідних послуг (постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1145);
- Порядок атестації за професією "менеджер (управитель) житлового будинку (групи будинків)" та критерії, яким повинні відповідати підприємства, установи, організації, що здійснюють професійну атестацію за професією "менеджер (управитель) житлового будинку (групи будинків)" (постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопад 2018 р. № 1010);
- Порядок проведення розрахунків із співвласниками багатоквартирного будинку, які мають заборгованість перед об'єднанням співвласників такого багатоквартирного будинку, у разі виконання ними робіт, необхідних для утримання спільного майна співвласників (постанова Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2018 р. № 711);
- Порядок обслуговування внутрішньобудинкових систем теплопостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води (наказ Мінрегіону від 15 серпня 2018 р. № 219);

- перелік технічної документації на багатоквартирний будинок (наказ Мінрегіону від 17 липня 2018 р. № 176);
- обов'язковий перелік робіт (послуг), витрати на які включаються до складу витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території (наказ Мінрегіону від 27 липня 2018 р. № 190).

Також внесено зміни до Порядку проведення конкурсу з призначення управителя багатоквартирного будинку (наказ Мінрегіону від 13 серпня 2018 р. № 211).

24. Розвиток мінерально-сировинної бази

Запроваджено реалізацію тимчасового експериментального проекту із впровадження продажу спеціальних дозволів на користування надрами на електронних торгах (постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2018 р. № 848). Метою проекту є спрощення процедур організації аукціону, продажу спеціальних дозволів на користування надрами із застосуванням доступного, прозорого, публічного механізму електронних торгів; зменшення часу на реєстрацію та участь в аукціоні; надання можливості спостереження за проведенням електронного аукціону; збільшення кількості потенційних учасників та, як наслідок, збільшення обсягу надходжень до державного бюджету.

Також зазначений механізм дасть можливість удосконалити систему державного управління, задовольнити потреби та очікування як суб'єктів господарювання, так і громадян, що є ключовим для забезпечення стабільного розвитку країни та зменшення корупційних ризиків. Реалізацію експериментального проекту із впровадження електронних аукціонів із запровадження порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами шляхом електронних торгів заплановано у 2019 році.

Довідково: в першому раунді конкурсу 6 грудня 2018 р. виставлено 10 нафтогазоносних ділянок. Потенційна ресурсна база лотів становить 86 млрд. куб. метрів газу та 16 млн. тонн рідких вуглеводнів. У другому раунді конкурсу 29 січня 2019 року виставлено дев'ять ділянок з них сім нафтогазоносних. Потенційна ресурсна база лотів становить 2 млрд. куб. метрів газу.

Заявки приймаються в першому раунді на 10 нафтогазових ділянок до 6 березня 2019 р включно, а на другий раунд (сім ділянок з покладами вуглеводнів) до 29 квітня 2019 року.

У цілому на сьогодні запропоновано 17 нафтогазових ділянок для міжнародних та вітчизняних інвесторів із 30 запланованих на 2019 рік. Початкова вартість запропонованих 30-ти лотів становить майже 50 млн. доларів США. Прогнозовані ресурси 30-ти ділянок становлять 130 млрд. куб метрів газу.

Крім електронних аукціонів, підготовано 12 ділянок для продажу на умовах угод про розподіл продукції в семи областях (постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1178 – 1189). Площа ділянок становить близько 15 тис. кв. метрів, а мінімальні інвестиції за всіма 12 угодам – близько 300 млн. доларів США.

Для збільшення обсягу видобутку українського газу та досягнення енергетичної незалежності в 2019 році держава запропонує інвесторам 42 нафтогазові ділянки, загальною площею понад 20 тис. кв. метрів (30 електронних аукціонів, 12 угод про розподіл продукції). Приблизні заплановані інвестиції з продажу 42 ділянок становлять 350 млн доларів США.

АУКЦІОНИ З ПРОДАЖУ ДОЗВОЛІВ НА ВИДОБУТОК ГАЗУ

Україна оголосила курс на енергонезалежність і формує прозорий ринок видобутку власного газу. За підрахунками вчених наша країна посідає третє місце за покладами газу в Європі. І зараз ми маємо всі шанси за короткий проміжок часу повністю закрити потребу у ресурсі за рахунок власних джерел.

Цьому сприятиме механізм електронних аукціонів з продажу дозволів на видобуток палива. Законодавчу основу закладено у вересні 2018 року. Перші 17 лотів вже представлені на платформі ProZorro. Продажі. Кількість підготовлених на торги ділянок – 30. Прогнозна вартість дозволів – близько 1,5 млрд. грн. «плюс» 40 млн. грн. за купівлю геологічної інформації. Кошти надійдуть до державного бюджету.

130 млрд. кубометрів газу – прогнозований обсяг ресурсів до видобутку

5 тис. кв. км. – площа нафтогазоносних ділянок, що виставляються на аукціони

90 днів – тривалість підготовки до аукціону по нафтогазоносним ділянкам

У 2018 році видано 582 спеціальних дозволів на користування надрами без проведення аукціону (надання, продовження строку дії, внесення змін, переоформлення, дублікати). Відповідно до Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594, у 2018 році проведено три аукціони, за результатами яких продано 12 спеціальних дозволів на користування надрами на загальну суму 21 799 350 гривень.

У цілому у 2018 році поповнення державного бюджету за рахунок продажів спеціальних дозволів на користування надрами становлять 798,8 млн. гривень.

Скасовано плату за продовження строку дії дозволу, платежу за приріст запасів та вимог щодо їх переоцінки без вагомих підстав, як це передбачено європейським законодавством (постанова Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 333).

Запроваджено нові принципи розподілу запасів і ресурсів на облікові групи відповідно до прийнятої Урядом України Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, яка повністю відповідає розробленій Рамковій класифікації викопних енергетичних і мінеральних запасів і ресурсів (РКООН) (постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 764). Оновлення класифікації було обов'язковою умовою для переходу на міжнародну систему обліку і статистики, визнання міжнародних класифікацій та адаптація до міжнародної стандартної галузевої класифікації всіх видів економічної діяльності, що сприятиме спрощенню господарської діяльності у сфері надрокористування та запровадженню інноваційних методів для державного управління у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр. Виконання постанови дасть змогу отримати на кожен вкладену бюджетну гривню прирости запасів і ресурсів мінеральної сировини в надрах на суму 12,7 гривні, а з приросту вуглеводнів в надрах на суму 11,6 гривні.

Затверджено новий порядок розпорядження геологічною інформацією (постанова Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2018 р. № 939), що дасть змогу вдосконалити правовідносини у сфері розпорядження геологічною інформацією шляхом спрощення доступу до неї, впорядкування відомостей в єдиному каталозі, унеможливити виникнення неоднозначності тлумачення та застосування понять первинної та вторинної (обробленої) геологічної інформації, уникнути ризиків втрати такої інформації, створити передумови для її оцифрування та залучення в ринковий обіг.

З 1 січня 2019 р. геологічна інформація буде розміщуватися в онлайн - доступі. Геоінформацію, накопичену у звітах, дозволено надавати у користування безкоштовно у відкритому доступі, а саме дані про ділянки, де потенційно може бути відкрита нафта та газ. Відомості про решту геологічної інформації, у тому числі приватної власності, будуть внесені до відкритого державного каталогу відомостей про геологічну інформацію, в якому буде розміщено перелік геологічних робіт (без розкриття їх змісту), які проведені надрокористувачем на власній ліцензійній ділянці, та його контакти. Результати аналізу дасть змогу побачити комплексну картину регіону та сприятимуть кооперації надрокористувачів. Вимогу щодо попереднього погодження передачі геоінформації надрокористувачем замінено на інформування. Перевірити, хто є власником даних перед їх придбанням, можна буде у каталозі.

Довідково: за геологічну інформацію в 2018 році надрокористувачі сплатили до державного бюджету понад 33,5 млн. гривень.

ВІДКРИТА КАРТА МІНЕРАЛЬНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Питання енергонезалежності України – це не тільки про забезпечення потреб країни ресурсами. Це й побудова прозорого ринку палива, який буде відкритим для всіх інвесторів. Їх ефективна робота принесе успіх країні і з часом виведе її до клубу країн, енергетично самодостатніх і незалежних від будь-яких «голок» чи шантажу.

Значний крок на цьому шляху – відкриття карти мінеральних ресурсів. Тут є все – від покладів нафти й газу до родовищ руд металів та інших видів копалин. Раніше всі дані були «під замком», а зараз – будь ласка, плануйте видобуток, отримуйте дозвіл і будьте успішними.

---

20 тисяч родовищ
маємо у надрах

117 видів корисних копалин –
розмаїття для добувної галузі

48% — частка добування
у промисловому
потенціалі країни

Вся інформація доступна онлайн —
minerals-ua.info

У 2018 році здійснено заходи щодо законодавчого стимулювання збільшення видобутку природного газу. Законом України від 1 березня 2018 р. № 2314-VIII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції в нафтогазовій галузі", створено сприятливі умови для залучення інвестицій у видобуток природного газу шляхом податкового стимулювання буріння нових свердловин.

З 1 січня 2018 р. до 1 січня 2023 р. застосовується стимулююча ставка рентної плати за користування надрами для природного газу. Так, для нових свердловин рента на видобуток природного газу знижена до 12 відсотків (для свердловин глибиною до 5 тис. метрів) і до 6 відсотків (для свердловин глибше ніж 5 тис. метрів).

Довідково: в рамках забезпечення національної – економіки мінерально-сировинними ресурсами здійснено:

- геологічне довивчення площ масштабу 1:200000 – 1 100 кв. кілометрів;
- підготовку перспективних нафтогазових об'єктів – два об'єкти (прогнозні ресурси умовного палива на перспективних нафтогазових об'єктах - 2 млн. тонн умовного палива);
- вивчено перспективні нафтогазові об'єкти на площі 7 кв. кілометрів;
- приріст запасів та ресурсів урану – 0,102 умовних одиниць;
- приріст запасів і ресурсів кам'яного вугілля – 6 768 тис. тонн;
- приріст запасів підземних питних вод (на рік) – 308,3 тис. куб. метрів;
- приріст запасів титану, TiO₂ – 0,43 умовних одиниць;
- приріст ресурсів та запасів глини (бентонітові) – 10 028 тис. тонн.

25. Забезпечення ефективного та безпечного поводження з відходами

З метою впровадження європейських підходів у сфері державного регулювання у сфері управління відходами та відповідно до Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року розроблено проекти нової редакції рамкового Закону України "Про управління відходами" та Національний план управління відходами до 2030 року. Завдання та заходи Національного плану стануть основою для регіональних планів управління відходами, що забезпечить ефективне функціонування системи управління відходами в Україні на інноваційних засадах.

З метою приведення законодавчої бази України у сфері поводження з радіоактивними відходами у відповідність з узгодженими на міжнародному рівні вимогами та нормами безпеки розроблено та прийнято 17 квітня 2018 р. Верховною Радою України в першому читанні проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань поводження з радіоактивними відходами".

Затверджено Порядок використання коштів Державного фонду поводження з радіоактивними відходами для забезпечення узгодження процедури регулювання у сфері поводження з радіоактивними відходами з міжнародними вимогами безпеки (постанова Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 330). Порядком встановлено, що кошти Фонду можуть спрямовуватися на проектування, будівництво, прийняття в експлуатацію, експлуатацію, ремонт, реконструкцію комплексу виробництв з дезактивації, перевезення, переробки, зберігання та захоронення радіоактивних відходів та об'єктів інфраструктури, що технологічно з ним пов'язані, довготривалого зберігання радіоактивних відходів, які утворилися після переробки відпрацьованого ядерного палива українських атомних електростанцій, заходів з моніторингу стану навколишнього природного середовища та ступеня впливу на нього зазначених радіоактивних матеріалів та відходів тощо.

Затверджено критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами та з виробництва особливо небезпечних хімічних речовин (постанови Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 1006 і 1007).

Довідково: проведено 105 планових та 52 позапланових заходи державного нагляду (контролю) з додержання вимог ліцензійних умов з поводження з небезпечними відходами, а також 12 планових та один позаплановий захід державного нагляду (контролю) з додержання вимог ліцензійних умов з виробництва особливо небезпечних хімічних речовин.

Видано три ліцензії на провадження господарської діяльності з виробництва особливо небезпечних хімічних речовин та 20 ліцензій з поводження з небезпечними відходами.

Видано 2034 висновки на транскордонне перевезення небезпечних відходів.

Внесено зміни до Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням (постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 року). На сьогодні в Україні відсутні спеціалізовані потужності для знищення непридатних засобів для захисту рослин в екологічно безпечний спосіб та за умови дотримання відповідних технологій та екологічних стандартів. Саме ухвалений документ допоможе розв'язати проблему накопичення непридатних пестицидів та запустить механізм їх безпечної утилізації через транскордонне переміщення небезпечних відходів відповідно до умов Базельської конвенції, до якої приєдналася Україна.

Запроваджено електронний сервіс здійснення дозвільних процедур у сфері поводження з відходами – систему подання декларацій про відходи в електронному вигляді. На єдиному державному порталі адміністративних послуг зареєстровано близько 17 тис. декларацій про відходи, поданих суб'єктами господарювання.

Завершено будівельні роботи та введено в експлуатацію завод з переробки рідких радіоактивних відходів та сховище № 21А пункту захоронення радіоактивних відходів "Буряківка".

Довідково: у 2018 році на захоронення до пункту захоронення радіоактивних відходів "Буряківка" прийнято 5 тис. куб. метрів твердих радіоактивних відходів Чорнобильської АЕС.

Завершено будівельні роботи першої черги комплексу виробництв з дезактивації, транспортування, переробки та захоронення радіоактивних відходів з територій, забруднених внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. У рамках проведення "гарячих" випробувань до Централізованого сховища відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання прийнято на довгострокове зберігання 264 одиниці джерел іонізуючого випромінювання.

Продовжувалася реалізація міжнародних проектів, що фінансуються Європейським банком реконструкції та розвитку, – "Будівництво нового безпечного конфайтменту об'єкта "Укриття" Чорнобильської АЕС" (НБК) та Сховища відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-2).

26. Реформа регулювання транспортної галузі

Визначено стратегічні засади збалансованого розвитку транспортної галузі на період до 2030 р. (розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 р. № 430 "Про схвалення Національної транспортної стратегії на період до 2030 року"). Стратегією передбачено подальше формування ефективної системи управління з урахуванням принципу мультимодальності; виконання зобов'язань в рамках Угоди про Асоціацію з ЄС, у тому числі імплементація кращих світових практик, створення конкурентного ринку надання транспортних послуг; формування ефективної транспортної системи та логістики в умовах зміни геополітичної ситуації та фактичної війни з Росією.

Створено підґрунтя для розділення функцій державного та господарського управління залізничною сферою – затверджено “дорожню карту” прийняття нормативно-правових актів з питання розділення функцій (наказ Мінінфраструктури від 18 грудня 2018 р. № 628).

Здійснено нормативно-правове врегулювання оцінки відповідності у залізничній галузі (постанова Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 р. № 797). Прийняття акту спрямоване на:

- підвищення рівня безпеки та надійності перевезення пасажирів і вантажів залізничним транспортом;
- забезпечення високої якості технологічного процесу перевезення пасажирів та вантажів залізничним транспортом;
- забезпечення розвитку конкуренції та обмеження монополізму під час виконання процесів перевезення пасажирів та вантажів залізничним транспортом;
- забезпечення створення умов для виходу на європейські ринки суб'єктів господарювання, у тому числі суб'єктів малого підприємництва, які здійснюють діяльність, пов'язану з перевезенням пасажирів та вантажів залізничним транспортом та виробляють продукцію для потреб залізничного транспорту.

Затверджено нову редакцію Морської доктрини України, якою визначено державну морську політику з метою забезпечення захисту національних інтересів у Світовому океані, відновлення та захисту суверенітету і територіальної цілісності країни, інтенсифікації розвитку морської індустрії на основі сучасних технологій та перетворення її на потужний сектор економіки, посилення інтеграційних зв'язків із світовим морським співтовариством, забезпечення сталого розвитку морської індустрії та приморських регіонів країни (постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1108).

Довідково: у 2018 році морські порти України перевалили понад 135 млн. тонн вантажів, що на 2,6 млн. тонн більше, ніж у 2017 році.

Експорт у портах становив 99 млн. тонн, що на 509,23 тис. тонн більше, ніж у 2017 році, імпорт – 23,78 млн. тонн, що на 3,36 млн. тонн більше показника 2017 році.

Перевалка контейнерів – 10,93 млн. тонн, збільшення обробки контейнерних вантажів – на 38,7 відсотка.

Внутрішні перевезення між морськими портами України – 2,1 млн. тонн, що на 16,4 відсотка (260 тис. тонн) більше, ніж в 2017 році.

Завершено проведення аудиту та отримано фінальний звіт Міжнародної морської організації (ІМО) за результатами проходження аудиту. Установлено рівень виконання Україною її міжнародних обов'язків та зобов'язань, що впливають із членства у Міжнародній морській організації, та забезпечення наближення України до високих стандартів охорони людського життя на морі, захисту морського природного середовища та безпеки судноплавства, розроблено та затверджено перелік коригуючих заходів.

Здійснено заходи щодо забезпечення функціонування Морської адміністрації, а саме:

- утворено міжрегіональні територіальні органи Державної служби морського та річкового транспорту (розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2018 р. № 213);
- затверджено штатний розпис Державної служби морського та річкового транспорту (наказ Морської адміністрації від 26 квітня 2018 р. № 3);

- проведено конкурс на зайняття вакантної посади Голови Державної служби морського та річкового транспорту (розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2018 р. № 125), за результатами якого визначено переможця та призначено на посаду (розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 р. № 227);
- приведено нормативно-правові акти, що регулюють діяльність Державної служби морського та річкового транспорту у відповідність із законодавством для забезпечення безперебійного функціонування Морської адміністрації (постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. №719; наказ Мінінфраструктури від 06 серпня 2018 р. № 354);
- завершено утворення Державної служби морського та річкового транспорту України та забезпечено її функціонування (розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. №621), головним завданням якої є реалізація державної політики у сфері безпеки на морському і річковому транспорті.

Пройдено аудит ICAO з метою попередньої оцінки підготовки України до координаційної валідаційної місії (ICVM). Аудиторами ICAO відмічений значний прогрес у розробленні нормативно-правових актів з питань експлуатації, укомплектування Державіаслужби кваліфікованим персоналом та створення інструментарію, технічних керівництв та системи надання критичної інформації з точки зору безпеки польотів.

27. Забезпечення якості та ефективності транспортних сервісів

Створено та впроваджено в тестову експлуатацію сервіс “Електронний кабінет перевізника”, який дає можливість подавати документи на отримання ліцензії, а також усім автоперевізникам повідомляти про зміну даних до дійсної ліцензії в електронній формі (про транспорт, персонал, матеріально-технічну базу тощо). Он-лайн сервіс сприятиме спрощенню процедури отримання послуг від органу ліцензування, мінімізації рівня корупції у цій сфері та підвищення безпеки пасажирських перевезень.

Довідково: Електронний кабінет перевізника доступний на сайті: e-services.dsbt.gov.ua, а також – на Урядовому порталі в розділі “Електронні послуги”.

28. Залучення коштів у транспортну галузь

Затверджено Державну цільову економічну програму розвитку автомобільних доріг загального користування державного значення на 2018—2022 роки (постанова Кабінету Міністрів України від 21 березня 2018 р. № 382), якою визначено напрями відновлення та розвитку автомобільних доріг загального користування державного значення, пріоритети поліпшення транспортно-експлуатаційного стану та розвиток автомобільних доріг за основними маршрутами, насамперед за напрямками міжнародних і національних транспортних коридорів, на підходах до великих міст, дорогах із найвищою інтенсивністю руху.

У рамках функціонування Дорожнього фонду 26,21 млрд. гривень було спрямовано на відновлення та експлуатаційне утримання доріг державного значення.

Зокрема, протягом 2018 року здійснювалося будівництво, реконструкція, капітальний та поточний ремонт, а також заходи щодо розвитку мереж та експлуатаційного утримання наступних доріг:

- М-03 Київ – Харків – Довжанський
- М-04 Знам'янка – Луганськ – Изварине
- М-05 Київ – Одеса
- М-09 Тернопіль – Львів – Рава-Руська
- М-11 Львів – Шегині
- М-12 Стрий – Тернопіль – Кропивницький – Знам'янка
- М-15 Одеса – Рені
- М-19 Доманове – Ковель – Чернівці – Теремблече
- М-21 Виступовичі – Житомир – Могилів-Подільський
- М-23 Берегове – Виноградів – Велика Копаня
- М-25 КПП "Соломоново" – Велика Добронь – Яноші
- Н-08 Бориспіль – Кременчук – Дніпро – Запоріжжя – Маріуполь
- Н-10 Стрий – Мамалига
- Н-11 Дніпро – Миколаїв
- Н-20 Слов'янськ – Донецьк – Маріуполь
- Н-26 Чугуїв – Мілове
- Н-30 Василівка – Бердянськ
- Н-31 Дніпро – Царичанка – Кобеляки – Решетилівка
- Р-41 обхід м. Тернополя
- Р-46 Харків – Охтирка
- Р-65 КПП "Миколаївка" – Семенівка – Новгород-Сіверський – Глухів – КПП "Катеринівка"

Довідково: виконання дорожніх робіт у 2018 році:

1 427,9 кілометра введено в експлуатацію автомобільних доріг загального користування державного значення, також виконано робіт на 3290 пог. метрах мостів;

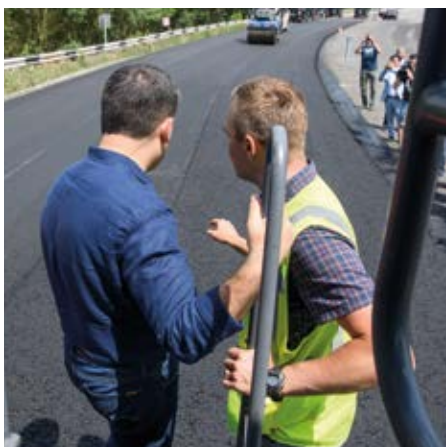
1 275,1 кілометра влаштовано верхніх шарів покриття на автомобільних дорогах загального користування місцевого значення;

2 636 461,6 кв. метра влаштовано верхніх шарів покриття вулиць та доріг комунальної власності.

Також виконано роботи з ремонту доріг і вулиць комунальної власності місцевими органами влади за рахунок коштів місцевих бюджетів, одержаних додатково в рамках реформи з децентралізації.

ПРОЕКТ GO HIGHWAY

Go Highway – великий інфраструктурний проект, що має на меті поєднати порти Чорного та Балтійського морів і увійти до європейської TEN-T мережі. Дорога поєднає кілька обласних центрів і сприятиме логістичному розвитку регіонів та України в цілому. Наразі до коридору входять ділянки доріг державного значення:

М-05 Київ-Одеса,

М-09 Тернопіль-Львів-Рава-Руська,

М-12 Стрий-Тернопіль-Кропивницький-Знам'янка,

М-14 Одеса-Мелітополь-Новоазовськ.

Деякі з них не ремонтувалися з 70-х років минулого століття.

За останні два роки в межах GO Highway повністю відремонтовані траса Львів – Умань у Львівській, Тернопільській областях та частково у Вінницькій та Черкаській областях. Вже до кінця 2019 року весь обсяг робіт від Львова до Умані буде завершено. Захід і центр України з'єднає якісний, європейського рівня маршрут. За планом, Одеса і Миколаїв «доєднуються» до траси у 2020 році.

1746 км –
загальна протяжність
коридору

1088 км –
територією
України

32 тис. на добу –
кількість транспортних засобів
на відремонтованій ділянці
М-09 Тернопіль-Львів-Рава-Руська

Відкрито 24 травня 2018 р. двоколіїний Бескидський тунель, що дасть змогу збільшити пропускну спроможність Пан-європейського міжнародного транспортного коридору № 5 (збільшення швидкості вантажних поїздів до 60 км/год, збільшення пропускну спроможності ділянки з 47 до 100 пар поїздів на добу).

Завершено будівництво лінії залізничного пасажирського сполучення між м. Києвом та Міжнародним аеропортом "Бориспіль" (розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 р. № 38). Відкрито 30 листопада 2018 р. залізничне сполучення та запущено поїзд між Києвом та Міжнародним аеропортом "Бориспіль", що покращило транспортне сполучення між цими пунктами призначення.

БЕСКИДСЬКИЙ ТУНЕЛЬ

Лічені хвилини безпечного і сучасного шляху двома залізничними коліями замість черги, очікувань і тихого ходу в 15 км/год по старому тунелю 1886 року. Це новий Бескидський тунель. Він з'єднав і суттєво прискорив залізничне сполучення між Україною та державами ЄС. Ідея проекту виникла ще на початку 2000-х. Але знадобилося без малого півтора десяти років, аби довести всі роботи до кінця. Перший потяг пройшов новим тунелем у травні 2018 року, а зараз щодоби тут може проїхати 100 пар поїздів – пасажирських та вантажних.

---

7 км колії у складних гірських умовах

60 км/год
швидкість руху

67 тис. м³
ізоляційної мембрани

82 тис. м³
монолітних бетонних
конструкцій

Затверджено 19 лютого 2018 р. проект реконструкції інфраструктури залізничного транспорту з електрифікацією дільниці Потоки – Золотнишине регіональної філії “Південна залізниця” АТ “Укрзалізниця” (наказ Мінінфраструктури від 19 лютого 2018 р. № 69), а відкрито 6 вересня 2018 р. електрифіковану дільницю на цьому напрямку, що забезпечило електро-тягою напрямок Полтава – Кременчук – Користівка –Знам’янка та скоротило витрати на організацію перевезень.

Затверджено проект з реконструкції дільниці залізничного транспорту Долинська – Миколаїв (розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 884). Реконструкція цієї ділянки залізниці підвищить пропускну спроможність на одному із головних напрямків залізничного сполучення з морськими портами України та дасть змогу наростити обсяги та скоротити строки доставки вантажів.

Затверджено проект “Реконструкція споруд залізниці з електрифікацією і будівництвом нових пристроїв СЦБ та зв’язку дільниць Миколаїв – Колосівка та з’єднувальна дуга б/п 225 км – пост 102 км” (розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 883).

Схвалено техніко-економічне обґрунтування реконструкції споруд залізниці з електрифікацією дільниці Ковель – Ізов – Держжордон (розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 р. № 772).

З 20 лютого 2018 р. АТ “Укрзалізниця” застосувала право самостійно, як і інші власники вагонів, формувати за ринковими цінами плату за використання власних вагонів. Деретуляція сприяла підвищенню конкуренції на ринку, забезпечила отримання АТ “Укрзалізниця” додаткових фінансових ресурсів, необхідних на ремонт та оновлення вагонного парку.

У 2018 році поставлено 15 одиниць магістральних вантажних тепловозів серії ТЕ33АС “Три-зуб” виробництва компанії General Electric на загальну суму 1568,12 млн. гривень. Ще 15 надійшли на початку 2019 року.

ЛОКОМОТИВИ General Electric ТРИЗУБ

Один з найбільш амбітних проектів останніх років. Між першим раундом перемовин за участю перших осіб Уряду, Укрзалізниці та компанії General Electric та підписанням контракту вартістю в 1 млрд. дол. США пройшли лічені місяці. Причому домовленості серйозні: проект розрахований на 15 років плідної співпраці, а рівень локалізації виробництва в Україні – близько 40%. Це означає, що українські виробники-залізничники так само будуть задіяні – і в цьому проекті, і в загальному промисловому ланцюзі General Electric. Локомотиви «Тризуб» – це нове покоління машин. Конструкційна швидкість – 120 км/год. Вони мають більші міжремонтні пробіги, обладнані сучасними системами безпеки руху та радіозв'язку, системою автоматичного виявлення пожежі й пожежогасіння. У них високі тягові властивості за рахунок вбудованої комп'ютеризованої мікропроцесорної системи управління та діагностики. Місце «роботи» тепловозів - у найбільш завантаженому з індустріальної точки зору регіоні – в південно-східних областях. Перші 15 локомотивів поставлено наприкінці 2018 року, а ще 15 надійшли на початку цього року.

9,7 млн. грн – економічний ефект експлуатації одного тепловоза GE на рік

3,8 тис. тонн залізної руди – перший вантаж в напрямку Мелітополь – Волноваха – Маріуполь

Виконано модернізацію та капітальний ремонт з подовженням строку служби для 65 одиниць локомотивів на загальну суму 553,33 млн гривень, додатково виконано капітальний ремонт (КР-1, КР-2) для 50 одиниць локомотивів на суму 346,3 млн. гривень.

Придбано та побудовано 3 351 вантажний вагон на загальну суму 3 625,04 млн. гривень, з них закуплено за власні кошти — 450 напіввагонів на суму 462,73 млн. гривень і побудовано на вагоноремонтних філіях АТ “Укрзалізниця” 2 868 напіввагонів на суму 3 122,84 млн. гривень та 33 фітінгові платформи на суму 39,47 млн. гривень без урахування податку на додатку вартість для філії “ЦТС “Ліски”. Відремонтовано 7 296 вантажних вагонів на загальну суму 884,53 млн. гривень.

Довідково: робочий парк вантажних вагонів у 2018 році збільшився на 10 333 одиниці (парк напіввагонів поповнився на 6509 одиниць, парк зерновозів – на 3 824 одиниці). Станом на 2019 рік робочий парк вантажних вагонів в Україні становить 150 173 одиниці.

Придбано вісім пасажирських вагонів на суму 230,3 млн. гривень та відремонтовано 118 пасажирських вагонів в обсязі капітально-відновлювального ремонту на суму 1 031,8 млн. гривень.

За результатами відкритих торгів в електронній системі публічних закупівель “ProZorro” 10 серпня 2018 р. між АТ “Укрзалізниця” та ПАТ “Крюківський вагонобудівний завод” було укладено договір про поставку шести одиниць дизельних поїздів ДПКр-3 для регіональних пасажирських перевезень у тривагонному складі.

Виконано капітальний ремонт та модернізацію під час капітального ремонту з подовженням строку служби 72 секцій електропоїздів на суму 547,6 млн. гривень.

Також по філії “Українська залізнична швидкісна компанія” виконано капітальний ремонт двох міжрегіональних поїздів у складі вагонів локомотивної тяги (МПЛТ) та модернізацію 14 міжрегіональних поїздів.

29. Запровадження сучасної системи безпеки на транспорті

Затверджено Державну програму підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року (постанова Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 435). Її виконання забезпечить:

- підвищення рівня безпеки дорожнього руху, зниження негативних наслідків (соціальних та економічних втрат і збитків) від аварійності на дорогах держави;
- підвищення ефективності державної системи управління безпекою дорожнього руху;
- ефективне використання кадрового потенціалу та наявних технічних і фінансових ресурсів на здійснення заходів у сфері безпеки дорожнього руху;
- покращення експлуатаційних показників автомобільних доріг і вулиць за параметрами безпечності та їх відповідність високим світовим та європейським стандартам;
- покращення умов руху транспортних засобів та всіх інших учасників дорожнього руху на вулично-дорожній мережі;

- підвищення ефективності системи підготовки водіїв транспортних засобів та інших учасників дорожнього руху;
- підвищення рівня дотримання правил дорожнього руху його учасниками, їх правової свідомості та відповідальності;
- безпеку експлуатації транспортних засобів та зменшення їх негативного впливу на навколишнє природне середовище, насамперед у населених пунктах;
- покращення роботи аварійно-рятувальних і медичних служб у разі дорожньо-транспортної пригоди.

Продовжуються ремонти і модернізація судноплавних шлюзів Дніпровського каскаду, що в подальшому забезпечить безпеку під час їх проходження, зокрема здійснено заходи щодо виготовлення такого обладнання:

- насосів для системи осушення судноплавної камери Київського судноплавного шлюзу;
- нових двостулкових воріт Київського судноплавного шлюзу;
- механізмів управління новими воротами Київського судноплавного шлюзу;
- монтажного обладнання та пристосувань до механізмів воріт Київського судноплавного шлюзу.

Отримано сертифікат Європейського агентства з безпеки польотів (EASA) Державним підприємством обслуговування повітряного руху України.

30. Забезпечення міської мобільності та регіональної інтеграції

Інтеграція в європейський авіаційний простір

Забезпечено гармонійний розвиток авіаційної галузі як складової частини національної транспортної системи та його поступову інтеграцію у внутрішній ринок ЄС та спільний авіаційний простір. Підвищено рівень конкурентоспроможності авіаперевізників шляхом залучення нових авіаперевізників; створено необхідні умови для задоволення існуючого попиту на ринку та зростання пасажиропотоку.

Довідково: пасажиропотік аеропортів України вперше в історії перевищив 20 млн. пасажирів і становив 20 млн. 550 тис. пасажирів, що на 25 відсотків перевищує показник 2017 року.

Вітчизняними авіакомпаніями перевезено понад 12,5 млн. пасажирів, що на 18,6 відсотка більше, ніж у 2017 році, у тому числі перевезення на міжнародні напрямки зросло на 19 відсотків та становили 11 442,3 тис. осіб.

Суттєво зросла кількість пасажирів в основних аеропортах: Київ (Жуляни) – на 57,3 відсотка; Львів – на 46,6 відсотка; Запоріжжя – на 19 відсотків; Одеса – на 19,3 відсотка; Харків – на 18,1 відсотка; Бориспіль – на 17,6 відсотка; Дніпропетровськ – на 7,4 відсотка.

Також значний приріст обсягів пасажирських перевезень зафіксовано в аеропортах м. Чернівці (на 55,3 відсотка) та Херсон (на 51,1 відсотка).

Обсяги авіаперевезень вантажів та пошти становили 100 тис. тонн, зростання – на 21 відсоток.

Частка лоукостів у міжнародному сполученні збільшилася до рекордних 30 відсотків.

Відкрито 28 нових міжнародних маршрутів для іноземних авіакомпаній та 20 міжнародних та внутрішніх маршрутів для українських авіакомпаній.

Затверджено розклад руху регулярних рейсів до/з аеропортів України новим авіаперевізникам, а саме: Iraqi Airways, Jordan Aviation, My Way, Ryanair, Brussels Airlines, Tarom, WizzAir UK, FunAir, SkyUp.

Знято обмеження на паритетних засадах щодо кількості авіакомпаній і здійснюваних ними рейсів між Україною та Австрією, Україною та Німеччиною, Україною та Угорщиною.

Довідково: збільшено кількість рейсів за основними маршрутами Київ – Берлін, Київ – Франкфурт, Київ – Мюнхен з 28 до 52 рейсів на тиждень (сукупно за трьома зазначеними маршрутами для кожної сторони).

Збільшено кількість рейсів з 9 до 14 з метою задоволення попиту на повітряні перевезення українського перевізника за маршрутом Київ – Будапешт – Київ.

Нові залізничні маршрути

Запущено поїзд за маршрутом Кишинів – Одеса – Кишинів. За 2018 рік поїздом в напрямку Кишинів – Одеса перевезено 31 048 пасажирів, в зворотному напрямку – 30 825 пасажирів.

Запущено “поїзд 4 столиць”, що сполучив Україну з країнами Балтики (сполучення Київ – Мінськ – Вільнюс – Рига). З 28 вересня 2018 р. по 31 грудня 2018 р. здійснено 13 рейсів, перевезено 3,7 тис. пасажирів.

Розвиток міського транспорту

Створено умови для використання енергоефективних видів транспорту та поліпшення якості надання послуг громадянам у містах, оновлення парку та інфраструктури.

Забезпечено співпрацю з Європейським інвестиційним банком щодо розширення кредитної лінії для розвитку громадського транспорту; портфель потенційних проектів становить 200 млн. євро.

Схвалено Керівним комітетом проекту “Міський громадський транспорт України” та погоджено з Європейським інвестиційним банком 11 підпроектів у семи містах з розвитку міського пасажирського транспорту на суму 163,36 млн. євро, зокрема:

- оновлення рухомого складу Харківського метрополітену;
- придбання рухомого складу Харківського комунального підприємства “Тролейбусне депо №3”;
- придбання автобусів для Львівського комунального підприємства “Автотранспортне підприємство №1”;
- придбання трамваїв для Львівського комунального підприємства “Львівелектротранс”;
- придбання тролейбусів для підвищення ефективності громадського електротранспорту в м. Чернігові;
- оновлення рухомого складу Сумського комунального підприємства “Електроавтотранс”;
- оновлення автобусного та трамвайного парку, а також кабін фунікулера для комунального підприємства “Київпастрас”;
- придбання трамваїв для магістрального трамвайного маршруту прямого сполучення “Північ – Південь” в м. Одеса;
- придбання тролейбусів для м. Луцьк.

КЛЮЧОВІ ПОДАЛЬШІ ДІЇ УРЯДУ У 2019 РОЦІ

Спрощення процесу сплати податків і зборів, єдиного внеску шляхом відкриття єдиних рахунків для платників податків.

Підвищення ефективності митного контролю шляхом встановлення сканерів у пунктах пропуску через державний кордон.

Впровадження веб-порталу "Єдине вікно для міжнародної торгівлі", що оптимізує здійснення контрольних процедур під час митного оформлення товарів.

Зменшення регуляторного тиску на бізнес шляхом системного перегляду регуляторних актів та проведення щокварталу засідань Кабінету Міністрів за тематикою дерегуляції.

Промислова експлуатація інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю).

Впровадження електронних податкових перевірок (е-аудит), що удосконалив ризик-орієнтовану систему податкового контролю.

Експлуатація сервісу "Електронний протокол", що забезпечить підвищення прозорості процедури здійснення державного нагляду (контролю) у сфері автомобільного транспорту.

Продовження реформи корпоративного управління – проведення відбору, призначення керівників і формування наглядових рад на особливо важливих для економіки державних підприємствах.

Продовження оптимізації державного сектору економіки шляхом продажу об'єктів великої та малої приватизації через електронні майданчики державного підприємства «ПРОЗОРО. ПРОДАЖІ».

Утворення на центральному та регіональному рівні централізованих закупівельних організацій, що підвищить ефективність проведення тендерів та збільшить економію коштів.

Оптимізація моніторингу публічних закупівель як дієвого механізму контролю у цій сфері.

Вдосконалення системи публічних закупівель зокрема шляхом гармонізації національного законодавства з правилами ЄС, адаптації ключових концепцій, понять та приведення процедур закупівлі у відповідність з міжнародними стандартами.

Сприяння інноваційному розвитку промислового виробництва.

Продовження імплементації в Україні методики смарт-спеціалізації Європейської Комісії.

Розвиток кластерної співпраці.

Впровадження енергоменеджменту та підвищення енергоефективності підприємств.

Запровадження державної політики підтримки енергоефективності промислових підприємств.

Оновлення механізму регулювання діяльності наукових парків.

Розвиток мережі центрів підтримки технологій та інновацій.

Створення трьох пілотних центрів трансферу технологій, що збільшить кількість технологій, переданих закладами вищої освіти та науковими установами у реальний сектор економіки.

Підвищення ефективності регулювання трудових відносин, зокрема в частині запровадження обов'язкової письмової форми трудового договору; запровадження гнучких умов праці; можливостей для легальної зайнятості; удосконалення порядку надання відпусток.

Посилення роботи із запобігання поширенню нелегальної та застосуванню незадекларованої праці.

Запровадження інституту кар'єрних радників.

Забезпечення формування сталого землекористування, визначення основних організаційно-правових засад консолідації земель сільськогосподарського призначення та створення умов для забезпечення їх реалізації.

Продовження надання державної підтримки агропромислового комплексу, зокрема шляхом підтримки фермерських господарств, технічного переоснащення агропромислового комплексу, сприяння розвитку тваринництва, розширення площ плодово-ягідних насаджень виноградників, хмільників та поліпшення інфраструктури галузі.

Посилення державного контролю за безпечністю та якістю харчових продуктів, обігом та маркуванням органічної продукції, приведення законодавства у відповідність з європейськими нормами.

Здійснення заходів, спрямованих на інтеграцію енергетичних ринків України з енергетичними ринками ЄС.

Створення нормативних передумов для розвитку регулюючих маневрених потужностей в об'єднаній енергетичній системі України разом із запровадженням конкурентної моделі стимулювання виробництва електричної енергії з відновлюваних джерел енергії.

Зниження залежності вітчизняного атомно-промислового комплексу від послуг підприємств Російської Федерації.

Створення умов для залучення іноземних інвесторів та покращення регуляторного середовища в сфері видобутку природного газу.

Повноцінний запуск Фонду енергоефективності, що дасть змогу підтримувати ініціативи громадян та ОСББ щодо модернізації житлового фонду та знизити нарахування за житлово-комунальні послуги.

Підвищення якості та надійності надання послуг і ефективності використання енергії комунальними підприємствами, модернізація інфраструктури водопостачання та водовідведення, підвищення енергоефективності теплосистем.

Продовження масштабного ремонту і будівництва доріг та розвиток дорожньої інфраструктури.

Здійснення заходів для підвищення рівня безпеки дорожнього руху на аварійно небезпечних ділянках автомобільних доріг в рамках виконання Державної програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року.

Введення в експлуатацію майданчиків зважування у русі (Weight-in-Motion, або WiM), що сприятиме збереженню доріг шляхом дотримання габаритно-вагових параметрів транспортних засобів.

Оновлення та електрифікація залізничних шляхів та рухомого складу.

ЕФЕКТИВНЕ ВРЯДУВАННЯ

ОСНОВНА
ЧАСТИНА

ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛІ ВІДПОВІДНО ДО СЕРЕДНЬОСТРОКОВОГО ПЛАНУ

Створення системи урядування, здатної до проведення системних реформ в Україні, з дотриманням принципів демократії, верховенства права, захисту прав людини та принципів гендерної рівності, інклюзивності та спільної участі є ще однією базовою передумовою успіху України.

Організація своєчасного надання державних послуг з економним використанням публічних ресурсів та у прозорий і підзвітний громадянам спосіб. Збереження природних ресурсів та забезпечення життя людей в екологічно чистому, різноманітному довкіллі. Саме якість надання публічних послуг свідчить про рівень поваги держави до прав і гідності кожної людини.

КЛЮЧОВІ ПРІОРИТЕТИ УРЯДУ У 2018 РОЦІ

Для досягнення зазначеної цілі дії Кабінету Міністрів України були зосереджені на:

- реформуванні системи державного управління, розвитку та забезпеченні системи урядування, яка спроможна готувати якісні урядові рішення та реалізовувати ключові національні реформи;
- розвитку електронного урядування шляхом розширення кількості електронних послуг та публікації відкритих даних;
- продовженні реформи децентралізації з наданням необхідних матеріальних та фінансових ресурсів новоствореним об'єднаним територіальним громадам;
- впровадженні бюджетного планування на середньострокову перспективу та розробленні механізмів щодо підвищення ефективності та контролю за використанням державних коштів;
- реалізації ефективної державної політики у сфері збереження природної спадщини та запобіганні змін клімату;
- запровадженні нових принципів управління водними ресурсами та забезпеченні охорони вод.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ У 2018 РОЦІ

- Затверджено оновлену Стратегію реформування державного управління, яка базується на результатах комплексної оцінки, Програмою SIGMA стану державного управління.
- ЄС високо оцінив прогрес у виконанні індикаторів реформування державного управління та виплатив транш бюджетної підтримки у розмірі 15,5 млн. євро.
- Продовжено формування професійної та престижної державної служби нової якості, яка орієнтується на потреби громадян.
- Завдяки інформаційній кампанії та зручній онлайн-процедурі подання документів кількість

кандидатів на окремі посади державної служби збільшилася з 1,7 до 30 претендентів на місце.

- Уряд схвалив проект Закону України «Про адміністративну процедуру», який встановлює чіткі правила взаємодії держави та громадян і бізнесу.
- Вперше встановлено річні показники ефективності, проведено і оприлюднено результати оцінки діяльності державних службовців, які обіймають посади категорії «А».
- Створено 54 центри надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах, 47 віддалених робочих місць адміністратора при центрі, три мобільних центри надання адміністративних послуг.
- Надано майже 15 млн. послуг через центри надання адміністративних послуг.
- Запроваджено 118 електронних послуг, які доступні на Урядовому порталі kmu.gov.ua.
- Україна посіла 17-те місце серед країн світу в сфері розвитку відкритих даних за даними рейтингу Open Data Barometer.
- Надано широку підтримку утворенню об'єднаних територіальних громад – загальна кількість утворених об'єднаних територіальних громад 876, до складу яких увійшло 4010 (36,6 відсотка від загальної кількості рад базового рівня) місцевих рад з населенням 9 млн. осіб (25,5 відсотка від загальної кількості населення України) та площа яких становить 209,6 тис. кв. кілометрів (37,6 відсотка від загальної площі України).
- Створено 277 опорних закладів загальної середньої освіти та 302 їх філії, у тому числі 165 опорних закладів та 213 їх філій в об'єднаних територіальних громадах.
- Законодавчо забезпечено впровадження середньострокового бюджетного планування на постійній основі і на всіх рівнях бюджетної системи.
- Затверджено оновлену Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2018–2020 роки. За 2018 рік рівень державного боргу та гарантованого державою боргу зменшився до 60,9 відсотка прогнозованого внутрішнього валового продукту (проти 71,8 відсотка внутрішнього валового продукту у 2017 році та 80,9 відсотка внутрішнього валового продукту у 2016 році).
- схвалено Концепцію щодо підвищення ефективності впровадження спільних з міжнародними фінансовими організаціями проектів.
- Значного прогресу досягнуто на шляху підвищення прозорості бюджету. Запущено в експлуатацію модуль «Open Budget» з метою відкритого відображення даних щодо бюджетних показників.

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ЗА 2018 РІК

1. Реформування системи державного управління

У 2018 році Уряд продовжив реформування системи державного управління в Україні відповідно до Стратегії реформування державного управління на 2016 – 2020 роки. Загальний прогрес виконання заходів реформи є стабільним та відповідає динаміці попереднього року. Окрім того, вдалося закласти основи багатьох процесів, результати яких будуть помітні в довгостроковій перспективі.

Вперше проведено оцінку стану державного управління за показниками Програми SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management, спільна ініціатива ОЕСР та ЄС), які застосовуються для країн – кандидатів на вступ до ЄС. Отримані за 37 індикаторами результати є на рівні та часом вищі за оцінки країн – кандидатів. Результати оцінювання будуть використовуватись як базове значення для оцінки впровадження реформи у майбутньому.

З урахуванням висновків і рекомендацій звіту SIGMA у 2018 році Уряд схвалив оновлену Стратегію реформування державного управління. Оновлена Стратегія містить план дій до 2021 року, оцінку вартості запланованих заходів та чіткі індикатори впровадження.

Для комплексної реалізації запланованих змін у системі державного управління, підвищення її ефективності розпочато роботу над змінами у рамковому законодавстві щодо державного управління: Регламенті Кабінету Міністрів, Законах України «Про Кабінет Міністрів», «Про центральні органи виконавчої влади», «Про державну службу».

У напрямі посилення інституційної спроможності міністерств

У 2018 році продовжувався процес реформування міністерств, спрямований на посилення їх інституційної спроможності щодо стратегічного планування та формування державної політики.

Затверджено уніфіковані вимоги до формування структури апарату пілотних міністерств (постанова Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 р. № 946) та оновлено Концепцію оптимізації системи центральних органів виконавчої влади відповідно до результатів оцінки SIGMA.

Відповідно до зазначених документів цільова структура апарату міністерства спрямована на:

- посилення спроможності міністерств щодо формування державної політики шляхом розмежування функцій формування та реалізації політики;
- поступове позбавлення міністерств від невластивих функцій, зокрема надання адміністративних послуг, здійснення управління об'єктами державної власності та інспекційно-наглядової діяльності;
- оптимізацію рівнів управління у структурі апарату міністерств та усунення дублювання функцій між структурними підрозділами, зосередження функцій щодо організаційно-правового, матеріально-технічного та іншого забезпечення діяльності міністерства в секретаріаті міністерства.

У десяти пілотних міністерствах, двох державних агентствах та Секретаріаті Кабінету Міністрів України сформовано 58 директоратів, в яких станом на 1 січня 2019 року призначено 43 генеральні директори. Працює 532 фахівця з питань реформ (категорії Б та В), з них 54 відсотки жінок і 46 відсотків чоловіків, які пройшли відповідний конкурсний відбір.

РЕФОРМА МІНІСТЕРСТВ

У 2017 році стартувала одна з найамбітніших реформ Уряду – реформа державного управління. У пілотних міністерствах та Секретаріаті Кабінету Міністрів України створені директорати та оголошені конкурси на нові посади державної служби – посади фахівців з питань реформ.

Завдяки реформі професіонали з різних сфер і куточків України отримали змогу долучитися до важливих реформ, не чекаючи змін в країні, а творити їх самим. Ще 10-15 років тому це було б неможливо. Державна служба повсякчас була «закритим клубом для обраних». А тепер вона відкрита для усіх, хто може, вміє і готовий працювати задля успіху України.

Реформу активно підтримують європейські партнери, найкращі міжнародні та українські експерти.

10 міністерств

2 агентства

Секретаріат Кабінету Міністрів

58 директоратів

створено

532 державних службовців

призначено

Одночасно з процесом реформування міністерств здійснювалися заходи щодо вдосконалення процедури підготовки урядових рішень та вироблення міністерствами ефективної та якісної державної політики.

Постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 326 «Про внесення змін до Регламенту Кабінету Міністрів України» запроваджено оцінку впливу проектів урядових рішень на ключові інтереси заінтересованих сторін. Кожен проект урядового рішення має супроводжуватися оцінкою впливу за встановленою формою. Підготовка розробниками такої оцінки сприятиме більш активній взаємодії із заінтересованими сторонами та допомагає приймати більш зважені рішення.

Удосконалено механізм проведення гендерно-правової експертизи та усунуто дискримінаційні норми на етапі підготовки нормативно-правових актів та в чинних нормативно-правових актах. Зокрема, упорядковано питання щодо обов'язкового проведення гендерно-правової експертизи розробниками під час підготовки ними проектів законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, а також міністерствами та іншими органами виконавчої влади під час підготовки ними власних нормативно-правових актів (постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 997).

У напрямі побудови професійної та етичної державної служби

Метою реформи є формування державної служби нової якості, яка є високопрофесійною та престижною, орієнтується на потреби громадян та готує якісні рішення.

Уряд посилив вимоги до претендентів на посади державної служби категорії «А», зокрема щодо володіння однією з офіційних мов Ради Європи, та вимоги до професійних компетентностей. Такі зміни мають допомогти залучити талановитих кандидатів на відповідальні посади державної служби.

У 2018 році вперше відбувся цикл оцінювання результатів службової діяльності державних службовців категорії «А». Усім державним секретарям міністерств Уряд встановив однакові показники результативності на рік, а керівникам центральних органів виконавчої влади – типові показники. Показники стосувалися, зокрема, реалізації плану пріоритетних дій Уряду, Угоди про Асоціацію з ЄС, заходів з електронного урядування та запровадження сучасних практик управління персоналом.

12 грудня 2018 р. Урядом затверджено результати оцінювання службової діяльності державних службовців, які обіймають посади державної служби категорії «А», призначення на посаду та звільнення з посади яких здійснюється Кабінетом Міністрів України. Під час такої процедури визначено якість виконання відповідними державними службовцями поставлених на поточний рік завдань та потреби у їх подальшому професійному навчанні. Такий механізм дозволяє розставити пріоритети в роботі міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, сприяє підвищенню якості роботи державних службовців та переорієнтації з процесу на результат.

3 осені 2018 року триває інформаційна кампанія щодо популяризації вакансій та збільшення кількості кандидатів на посади державної служби. Мета цієї кампанії також полягає у покращенні іміджу держави як роботодавця та інформуванні про новий механізм електронної подачі документів. Станом на кінець 2018 року через портал career.gov.ua подано більше ніж 31 тис. анкет кандидатів на посади фахівців з питань реформ, конкурс становить в середньому 30 претендентів на одну вакансію.

З метою подальшої оптимізації та професіоналізації конкурсного відбору розпочато процес утворення Центру оцінювання претендентів на посади державної служби. Для цього буде реорганізовано Всеукраїнський центр підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування (розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 474). У 2019 році Центр оцінювання розпочне здійснювати автоматизовані етапи відбору (тестування) кандидатів.

Триває реформа системи професійного навчання державних службовців. Затверджено план заходів щодо реалізації Концепції реформування системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад (розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 342). Заходи спрямовано на покращення умов для професійного розвитку державних службовців, зокрема шляхом створення ринку освітніх послуг для державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, а також системи оцінки якості таких послуг.

Впроваджено індивідуальні програми підвищення рівня професійної компетентності державних службовців, які враховують потреби службовців у навчанні і складаються за результатами оцінки їх службової діяльності.

Розроблено і впроваджено стандарт вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН від 29 жовтня 2018 р. № 1172).

Триває впровадження інформаційної системи управління людськими ресурсами (HRMIS). У 2018 році розроблено технічне завдання, проведено тендер на закупівлю програмного забезпечення та обрано переможця. На сьогодні опрацьовується проект контракту на придбання програмного забезпечення щодо впровадження інформаційної системи управління людськими ресурсами (HRMIS).

23 квітня 2018 р. між Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Центром з питань демократії, розвитку та верховенства права Стенфордського університету, Київською школою економіки та Асоціацією «Професійний Уряд» підписано меморандум про співпрацю та розпочато проєкт «Цикл зворотного зв'язку державної служби». В рамках співпраці вперше в Україні проведено опитування про організаційну культуру на державній службі, в якому взяли участь майже 2000 державних службовців з 14 міністерств та Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Результати опитування дозволять виміряти рівень культури за такими параметрами, як меритократичність, орієнтація на результат, командна робота, сформувані рекомендації щодо вдосконалення організаційної культури, а також порівняти Україну з іншими країнами, де проходило аналогічне дослідження.

Подальші кроки в реформуванні державної служби включають розроблення Концепції реформи оплати праці на державній службі, робота над якою розпочалась у 2018 році. Реформа оплати праці передбачає підвищення рівня прозорості та передбачуваності зарплати, впровадження зв'язку рівня зарплати з якістю роботи, а також впровадження співвідношення фіксованої та варіативної частин заробітної плати в пропорції 70 до 30.

У напрямі реформування дипломатичної служби

19 грудня 2018 р. набрав чинності Закон України «Про дипломатичну службу», який передбачає прозорість конкурсної процедури вступу на дипломатичну службу, посилення відповідальності кожного дипломата, імперативність ротації, можливість залучення місцевого персоналу для роботи в закордонних дипломатичних установах України.

Проводиться робота в напрямі професійного підсилення роботи дипломатичної служби. Так, за 2018 рік проведено 165 конкурсів на зайняття посад дипломатичної служби, кандидатами подано 1 172 заяви, за результатами конкурсів визначено 100 переможців.

Створено нову систему підготовки дипломатів завдяки утворенню державної науково-освітньої установи післядипломної освіти «Дипломатична академія України ім. Геннадія Удовенка при Міністерстві закордонних справ».

Започатковано діяльність 56 візових центрів України за кордоном у 34 державах світу та впроваджено централізоване оформлення е-Віз для в'їзду в Україну іноземцям.

Завершено автоматизацію процесу реєстрації консульських дій та зборів шляхом введення в дослідну експлуатацію перших двох модулів системи «E-consul» в усіх закордонних установах України. Система передбачає автоматизацію та прискорення надання консульських послуг громадянам України за кордоном.

У напрямі удосконалення надання адміністративних послуг

Кабінетом Міністрів схвалено та подано до Верховної Ради України проект Закону України «Про адміністративну процедуру» (реєстраційний номер 9456). Зокрема, законопроектом пропонується встановити: право заінтересованої особи бути вислуханою, надати пояснення або заперечення у справі до прийняття рішення, яке може мати негативний вплив; право особи на доступ до інформації, пов'язаної з прийняттям та виконанням рішення органу влади; право на оскарження будь-яких адміністративних рішень. Прийняття зазначеного Закону сприятиме забезпеченню прав і законних інтересів громадян у відносинах з органами влади.

Для підвищення якості та доступності надання адміністративних послуг продовжено розбудову мережі центрів надання адміністративних послуг. Протягом 2018 року створено 54 центри надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах, 47 віддалених робочих місць адміністратора при центрах, утворених органами місцевого самоврядування, та три мобільних центри надання адміністративних послуг.

Довідково: на даний час в Україні функціонує 778 центрів надання адміністративних послуг (325 – створено органами місцевого самоврядування, з яких 125 центрів утворено в об'єднаних територіальних громадах, 453 – створено місцевими державними адміністраціями), 90 віддалених робочих місць для роботи адміністраторів центрів, у тому числі 68 – в об'єднаних територіальних громадах, а також функціонують три мобільних центри.

За 2018 рік через центри надано майже 15 млн. послуг. В середньому щодня надається понад 57 тис. послуг. Найбільш запитуваними послугами є: реєстрація бізнесу та нерухомості, надання інформації з Державного земельного кадастру, реєстрація місця проживання, оформлення паспортних документів, надання дозвільних документів.

3 жовтня 2018 року реалізується пілотний проект співпраці сервісних центрів МВС з органами місцевого самоврядування. Через центр надання адміністративних послуг у м. Києві надаються послуги первинної реєстрації транспортних засобів та заміни посвідчення водія. З часом проект буде запроваджений в інших регіонах.

Станом на 1 січня 2019 р. з метою видачі паспорта громадянина України у формі ID-картки та паспорта громадянина України для виїзду за кордон до Єдиного державного демографічного реєстру підключено 134 центри надання адміністративних послуг, у яких установлено 276 робочих станцій.

Також надано доступ до відомостей Державного земельного кадастру: у режимі видачі відомостей з Державного земельного кадастру 97 центрам надання адміністративних послуг, а також 72 сільським, селищним, 59 міським та одній районній радам; у режимі читання – 46 центрам надання адміністративних послуг, а також 216 сільським, селищним, міським радам.

Доступ до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, а також до державного реєстру речових прав на нерухоме майно мають 90 відсотків центрів надання адміністративних послуг.

Сервісними центрами МВС запроваджується надання в онлайн-режимі послуги з виготовлення макетів індивідуальних номерних знаків транспортних засобів.

На веб-сайті Головного сервісного центру МВС створено онлайн-сервіс відкритих даних про первинну реєстрацію автомобілів в Україні.

Запроваджено функціонування онлайн-сервісу «Електронний кабінет водія». Сервіс доступний на сайті e-driver.hsc.gov.ua та на Урядовому порталі kmu.gov.ua у розділі «Електронні послуги». Відтепер кожен може дізнатися актуальну інформацію про власні авто та посвідчення водія, перевірити та оплатити штрафи за адміністративні правопорушення, переглянути історію будь-якого автомобіля за VIN - кодом та записатися в електронну чергу до сервісних центрів МВС. Також у межах сервісу запроваджується надання в онлайн-режимі послуги з виготовлення макетів індивідуальних номерних знаків транспортних засобів.

На офіційному веб-сайті ДМС розміщено комплекс електронних послуг, пов'язаних з отриманням паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон.

Також для доступу суб'єктів звернення до інформації про адміністративні послуги та отримання їх в електронній формі забезпечено функціонування Єдиного державного порталу адміністративних послуг (www.my.gov.ua).

Довідково: на Єдиному державному порталі адміністративних послуг розміщено інформацію про:

- більше ніж 1000 адміністративних послуг (нормативно-правові акти, якими регулюється надання зазначених послуг, електронні форми заяв (у форматі doc та pdf) та інші документи, необхідні для їх отримання, місце та способи отримання тощо);
- 44 органи влади та понад 750 центрів надання адміністративних послуг, їх адреси, порядок роботи та посилання на веб-сайти (у разі їх існування).

Користувач на порталі має можливість:

- створити персональний кабінет за допомогою логіну та пароля, електронного цифрового підпису або системи ідентифікації Національного банку України Bank ID;
- замовити та отримати в електронному вигляді 100 адміністративних послуг;
- записатися за допомогою електронної черги на прийом для отримання паспорта громадянина України та паспорта для виїзду за кордон (10 послуг);
- подати звітність, що подається суб'єктами господарювання у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення до НКРЕКП (41 звіт);
- перейти за посиланням та отримати 56 послуг в електронному вигляді на інших інформаційних ресурсах;
- оплатити адміністративні послуги за допомогою платіжних систем EasyPay, Портмоне, iPay та PayMaster.

Також на порталі забезпечено доступ до інформації про послуги та замовлення їх для людей з порушеннями зору.

Підвищується якість надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану. У відділах державної реєстрації актів цивільного стану відкрито офіси «Open Space», де за принципом «єдиного вікна» та «відкритого простору» з використанням електронної черги на місці можна зробити оплату обраної послуги.

Довідково: у відділах державної реєстрації актів цивільного стану утворено 26 офісів, до яких у 2018 році звернулося 94 938 громадян. Офіси надають 14 послуг, серед яких – реєстрація народження дитини, подання документів для реєстрації шлюбу, розірвання шлюбу чи зміни імені, внесення змін до актових записів цивільного стану, проставлення апостиля, отримання витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян чи копій документів.

Запроваджено електронну послугу, яка дозволить батькам дитини звертатися до відділів державної реєстрації актів цивільного стану із заявою про державну реєстрацію народження, поданою в електронній формі, з використанням електронного цифрового підпису чи іншого альтернативного засобу ідентифікації особи, зареєструвавшись на офіційному веб-порталі Мін'юсту (наказ Мін'юсту від 29 серпня 2018 р. № 2825/5).

Довідково: 452 відділи державної реєстрації актів цивільного стану України у 468 закладах охорони здоров'я надають послугу щодо прийому документів, необхідних для державної реєстрації народження,

та видачі відповідного свідоцтва безпосередньо у пологових відділеннях. Такою послугою у 2018 році скористалося 162 129 громадян (у 2015 році – 5 426, у 2016 році – 94 587, у 2017 році – 145 231).

Під час державної реєстрації народження та видачі свідоцтва про народження, у тому числі у пологових будинках, відділами державної реєстрації актів цивільного стану надається послуга щодо прийому заяв про реєстрацію місця проживання новонародженої дитини. У 2018 році подано 73 235 заяв (у 2017 році – 43 232).

У 2018 році відбулось приєднання 14 нових населених пунктів до пілотного сервісу «Шлюб за добу» за обранням заявниками місцем. На даний час така послуга надається у 72 населених пунктах, у тому числі двох селах. Восени 2018 році у відділах державної реєстрації актів цивільного стану запроваджено надання послуги «Ювілейне весілля» з проведення офіційних обрядів ювілеїв весілля.

Довідково: у 2018 році такою послугою скористалося 549 громадян, найбільші показники у Луганській (59), Київській (55), Полтавській (37), Вінницькій (30) областях.

2. Розвиток електронного урядування

Розроблено та затверджено План заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні (розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 617). Даний План у період до 2020 року передбачає покрокове формування ефективної системи електронного урядування в Україні для задоволення інтересів та потреб фізичних та юридичних осіб, вдосконалення системи державного управління.

З метою підвищення якості обслуговування громадян та представників бізнесу, забезпечення отримання доступних, найменш затратних, швидких та зручних електронних послуг запроваджено 118 електронних послуг, які доступні на Урядовому порталі kmi.gov.ua. Користування електронними послугами за 2018 рік зросло втричі.

Довідково: на Урядовому порталі kmi.gov.ua доступні електронні послуги: соціальний захист (14 послуг); будівництво та нерухомість (10 послуг); земля та екологія (20 послуг); реєстрація та ведення бізнесу (27 послуг); громадянство та міграція (8 послуг); фінанси та податки (28 послуг); транспорт (7 послуг); безпека та суд (4 послуги).

У 2018 році для отримання електронних послуг було надано звернень:

- у сфері фінансів і податків – близько 15 млн. звернень;
- у транспортній сфері – близько 19 млн. звернень;
- у сфері земля та екологія – більше 6 млн. звернень;
- у сфері будівництва та нерухомості – близько 3 тис. звернень (лише дані ДАБІ);
- у сфері соціального захисту – більше 700 тис. звернень.

Затверджено план дій з реалізації принципів Міжнародної хартії відкритих даних (розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 900). Цей план передбачає покрокове до 2020 року впровадження принципів, затверджених Положенням про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних (постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835), а саме відкритість за замовчуванням, оперативність і чіткість, доступність і використання, порівнянність та інтероперабельність, покращене урядування і залучення громадян, інклюзивний розвиток та інновації.

Проведено модернізацію Єдиного державного веб-порталу відкритих даних, що зробило відкриті дані доступнішими для громадськості та бізнесу. Оновлений портал має ряд переваг як для користувачів, так і для розпорядників інформації, а саме:

- зручну навігацію та пошук по всьому інформаційному наповненню порталу для роботи з відкритими даними для розпорядників інформації і для користувачів;

- впровадження аналітичного модуля в роботі з відкритим даними з урахуванням міжнародного досвіду;
- забезпечення премодерації наборів відкритих даних, які опубліковують розпорядники інформації, що забезпечує якість наборів для подальшого повторного використання;
- забезпечення для всіх користувачів єдиного інформаційного простору спільних стандартів розміщення інформаційних матеріалів;
- забезпечення ефективної двосторонньої комунікації через канали зворотного зв'язку;
- функцію харвестингу, завдяки чому українські відкриті дані вже з'явилися на Європейському порталі відкритих даних <https://www.europeandataportal.eu>.

Забезпечено введення порталу в дослідну експлуатацію та його передачу в адміністрування державному підприємству «Державний центр інформаційних ресурсів України».

Довідково: з початку роботи модернізованого порталу відкритих даних вже завантажено більше 11 000 та успішно пройшли модерацію понад 5 000 наборів даних органів державної влади та органів місцевого самоврядування у форматі відкритих даних.

Запроваджено механізм доступу посадових осіб органів державної влади та інших визначених законом осіб до Державного реєстру обтяжень рухомого майна, що дозволило пришвидшити та покращити взаємодію органів державної влади та інших уповноважених осіб під час роботи з обтяженням рухомого майна (постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 967).

Визначено процедуру інформаційної взаємодії Державного реєстру актів цивільного стану громадян та Єдиного державного демографічного реєстру, у тому числі для цілей ідентифікації особи під час оформлення, видачі, обміну, визнання недійсними та знищення документів, передбачених Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» (спільний наказ Мін'юсту та МВС від 14 червня 2018 р. № 1843/5/507).

Забезпечено проведення закупівлі системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів для Державного агентства з питань електронного урядування України. Запровадження даної системи дозволить автоматизувати процеси створення, відправлення, передавання, одержання, оброблення, використання, зберігання, знищення електронних документів та контролю за виконанням актів, протокольних рішень Кабінету Міністрів України та інших документів.

Довідково: у 2018 році введено в дослідну експлуатацію систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів (систему інтероперабельності), отримано експертний висновок Держспецзв'язку на захищені компоненти системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів.

Визначено новий порядок ведення Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів, а також розширено перелік пріоритетних державних електронних ресурсів (постанова Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2018 р. № 357). Оновлений порядок дозволить державним органам ефективніше використовувати інформацію, якою вони розпоряджаються, та підвищити швидкість надання державних адміністративних послуг для громадян, спростивши адміністративні процеси. Для забезпечення цього триває розробка відповідного програмного забезпечення, проводиться випробування, тестування модернізованого Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів, тестова реєстрація державних електронних інформаційних ресурсів, розробляється проектна документація.

Розроблено та затверджено формат нового електронного документа (наказ Державного агентства з питань електронного урядування від 7 вересня 2018 р. № 60) та забезпечено здійснення обміну документами між центральними органами виконавчої влади в електронній формі з використанням засобів системи міжвідомчого електронного документообігу

(постанова Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55).

Довідково: до системи електронної взаємодії органів виконавчої влади підключено всі центральні органи виконавчої влади, всі облдержадміністрації, 336 райдержадміністрацій, 8 міст обласного значення та 12 територіальних громад. Загалом в рамках зазначеної системи здійснюється електронний документообіг між 636 абонентами.

В середньому щодня система електронної взаємодії органів виконавчої влади забезпечує транспортування близько 5000 документів в електронному вигляді. За 2018 рік відправлено 1 350 005 повідомлень (за 2017 рік – 1 270 146 повідомлень).

У 2018 році забезпечено організацію та здійснення заходів щодо створення інтегрованої системи електронної ідентифікації України, розпочатих у 2017 році, до рівня дослідного зразка.

Закуплено та встановлено активне та пасивне обладнання системи, а також розширено функціональні можливості інтегрованої системи електронної ідентифікації, зокрема:

- електронний цифровий підпис із забезпеченням взаємодії з усіма акредитованими центрами сертифікації ключів України;
- BankID із забезпеченням взаємодії з п'ятьма проміжними вузлами (хабами) електронної ідентифікації з використанням інфраструктури банківських установ, у тому числі Національного банку України;
- MobileID з підключенням українських операторів мобільного зв'язку, зокрема «Київстар», «Водафон» та «Лайфселл»;
- ідентифікацію користувачів за допомогою електронного посвідчення особи громадянина України (паспорта громадянина України у формі ID-картки);
- інтероперабельність (сумісність) системи із базовими реєстрами України.

Розроблено вимоги до засобів електронної ідентифікації, рівнів довіри до засобів електронної ідентифікації для їх використання у сфері електронного урядування (наказ Державного агентства з питань електронного урядування України від 27 листопада 2018 р. № 86).

Впроваджена комплексна система захисту інформації інтегрованої системи електронної ідентифікації з підтвердженою відповідністю.

Довідково: протягом грудня 2018 р. громадяни та бізнес здійснили 23 847 успішних ідентифікацій в інтегрованій системі електронної ідентифікації (<https://id.gov.ua/>) для отримання доступу до електронного кабінету водія.

З метою визначення основних принципів державної політики щодо використання програмного забезпечення в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, державних установах, на державних підприємствах та у навчальних закладах державної і комунальної форми власності, регулювання використання комп'ютерних програм та запобігання утворенню монополій під час закупівлі програмних продуктів та комплексних інформаційних продуктів за рахунок бюджетного фінансування розроблено та подано до Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Національну програму інформатизації» (реєстраційний номер 9166).

Введено в дослідну експлуатацію Єдиний веб-портал електронного урядування, що є внутрішнім (Інтернет) порталом у системі органів державної влади.

Довідково: портал призначений для забезпечення вертикальної та горизонтальної комунікації в органах виконавчої влади, автоматизації процедур збору, обробки та аналізу інформації, підтримки прийняття управлінських рішень вищим керівництвом країни, створення єдиного середовища для розміщення, пошуку та спільної роботи над проектами документів, створення, планування, контролю та оперативного моніторингу стану виконання задач.

3. Децентралізація

Щодо створення нової територіальної основи для діяльності органів місцевого самоврядування

З метою забезпечення законодавчого підґрунтя для створення нової територіальної основи для діяльності органів місцевого самоврядування:

- Верховною Радою України прийнято Закон України від 3 квітня 2018 р. № 2379-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст республіканського Автономної Республіки Крим, обласного значення»;
- розроблено та подано до Верховної Ради України проект Закону України «Про засади адміністративно-територіального устрою» (реєстраційний номер 8051), який визначає основні засади адміністративно-територіального устрою України, порядок утворення, ліквідації, встановлення і зміни меж адміністративно-територіальних одиниць;
- внесено зміни до перспективних планів формування територій громад 23 областей з урахуванням продовження процесу добровільного об'єднання територіальних громад (прийнято 30 розпоряджень Кабінету Міністрів України);
- у 2018 році визнано спроможними 426 об'єднаних територіальних громад (прийнято 3 розпорядження Кабінету Міністрів України);
- схвалено та подано на розгляд Верховної Ради України проекти постанов Верховної Ради України: «Про зміни в адміністративно-територіальному устрої Донецької області, зміну і встановлення меж міста Горлівка та Бахмутського району Донецької області» (реєстраційний номер 8576); «Про зміну і встановлення меж міста Овруч Овруцького району Житомирської області» (реєстраційний номер 9133); «Про зміну і встановлення меж міста Лозова і Лозівського району Харківської області» (реєстраційний номер 9292).

Загальна кількість утворених об'єднаних територіальних громад станом на початок січня 2019 року становить 876 (211 за 2018 р.) одиниць. До їх складу увійшло 4010 місцевих рад (36,6 відсотка загальної кількості рад базового рівня станом на 1 січня 2015 р.) з населенням 9 млн. осіб (25,5 відсотка загальної кількості населення України). Площа об'єднаних територіальних громад становить 209,6 тис. кв. кілометрів (37,6 відсотка від загальної площі України). 68 відсотків населення України (9,4 відсотка за 2018 рік) проживає в об'єднаних територіальних громадах та містах обласного значення.

Довідково: 69 об'єднаних територіальних громад очікують рішення Центральної виборчої комісії України про призначення перших виборів, в тому числі 45 об'єднаних територіальних громад, у яких не відбулися вибори у зв'язку з введенням воєнного стану; в одній громаді Центральною виборчою комісією України призначено повторні (перші) вибори на 3 березня 2019 року.

Забезпечено державну фінансову підтримку розвитку інфраструктури об'єднаних територіальних громад. У 2018 році розподілено 1,9 млрд. гривень субвенції на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад пропорційно до їх площі та кількості сільського населення у територіальних громадах (розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2018 р. № 201) і удосконалено порядок та умови надання цієї субвенції (постанова Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2018 р. № 242).

Триває подальше збільшення місцевих бюджетів 665 об'єднаних територіальних громад, які перейшли на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом. Територіальні громади забезпечено відповідним матеріальним та фінансовим ресурсом.

Довідково: за підсумками 2018 року до місцевих бюджетів надійшло 234,1 млрд. гривень, що на 21,9 відсотка більше від надходжень, отриманих у 2017 році.

Із розрахунку на одного жителя місцеві бюджети отримали 5477 гривень, що більше від аналогічного періоду 2017 року на 1 006 гривень, або на 22,5 відсотка.

ОБ'ЄДНАНІ ГРОМАДИ – НОВИЙ ЕТАП ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Одна з найуспішніших реформ Уряду – реформа місцевого самоврядування. Зміни переходять на новий етап – закріплення вже досягнутих результатів. Наразі в Україні сформовано 876 спроможних громад, дві третини з них мають прямі відносини з державним бюджетом і беруть участь у програмах фінансової допомоги регіонам.

Ідея цієї реформи полягає у передачі на місця фінансових ресурсів та адміністративних повноважень, закріплення у власності громад земель сільськогосподарського призначення за межами населених пунктів. Переваги децентралізації відчують вже 68% населення. Спроможні громади здатні розвивати свої території – будувати житло, оновлювати інфраструктуру, відкривати нові дитячі садочки, школи, амбулаторії, примножувати економічні можливості на місцях.

Області – рекордсмени за кількістю ОТГ:

Дніпропетровська, Житомирська,
Вінницька, Тернопільська, Запорізька,
Полтавська, Хмельницька

234,1 млрд грн надійшло до місцевих бюджетів за підсумками 2018 року, що на 21,9 відсотка більше від надходжень, отриманих у 2017 році.

Відповідно до Закону України «Про співробітництво територіальних громад» відбулась активізація практики міжмуніципального співробітництва, в рамках якої забезпечено ефективне використання сільськими, селищними, міськими радами наявних ресурсів у забезпеченні соціального, економічного та культурного розвитку територій на договірних засадах. Так, 1 262 територіальні громади (з них 675 у 2018 році) уклали 325 договорів про міжмуніципальне співробітництво (192 у 2018 році).

Забезпечено координаційний механізм залучення міжнародної технічної допомоги – створено Раду донорів з питань децентралізації (понад 30 програм загальним бюджетом понад 9 млрд. гривень). Рада донорів працює у форматі робочих груп за різними напрямками підтримки реформи децентралізації. Досягнуто згоди щодо підтримки DG NEAR (Директорат Єврокомісії з питань розширення та політики добросусідства) спільної ініціативи Мінрегіону та Програми «U-LEAD з Європою» «Рівний рівному» на постійній основі та забезпечення відповідного фінансування через фінансовий інструмент Сусідства, розвитку і внутрішнього співробітництва (NDICI).

Забезпечено роботу та участь делегації України у 34-му засіданні Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи. Спільно з доповідачем Конгресу підготовлено резолюцію щодо забезпечення виборчих прав на місцевому рівні як елемента успішної інтеграції мігрантів та внутрішньо переміщених осіб (Voting rights at local level as an element of successful long-term integration of migrants and IDPs in Europe's municipalities and regions (CG/MON10(2018)12), що сприяло формуванню позитивного іміджу України на міжнародній арені.

Зростає підтримка реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади з боку українського суспільства. Так, за результатами соціологічного опитування населення України рівень позитивного ставлення українців до процесів реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади підвищився порівняно з 2017 роком.

Довідково: в 2018 році на 15 відсотків збільшилася підтримка населенням об'єднання територіальних громад порівняно з 2017 роком. Більше половини населення України (58 відсотків) вважають реформу потрібною.

Щодо розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади (секторальна децентралізація)

Вдосконалено порядок використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток медицини в сільській місцевості (постанова Кабінету Міністрів України від 20 червня 2018 р. № 517), відповідно до якого забезпечено фінансування будівництва 517 амбулаторій в сільській місцевості та закупівлі 513 автомобілів для цих амбулаторій.

З метою розширення можливостей органів місцевого самоврядування, врегулювання питання передачі земель колективної власності ліквідованих колективних сільськогосподарських підприємств до комунальної власності, завершення допаявання до 2025 року сільськогосподарських угідь з обов'язковою передачею несільськогосподарських угідь у комунальну власність Верховною Радою України прийнято Закон України від 10 липня 2018 р. № 2498-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні».

Для забезпечення своєчасного доступу населення до послуг вторинної медичної допомоги належної якості та оптимізації ресурсів закладів охорони здоров'я затверджено госпітальні округи в усіх областях крім Закарпатської.

Довідково: у 2018 році затверджено госпітальні округи у Львівській (1), Миколаївській (4) та Харківській областях (1), а також у 2019 році затверджено госпітальні округи в Сумській області (6).

Забезпечено рівний доступ дітей до якісної освіти, раціональне і ефективне використання ресурсів завдяки формуванню мережі опорних закладів освіти.

У 2018 році створено 277 опорних закладів у мережі закладів загальної середньої освіти та 302 їх філії, у тому числі в об'єднаних територіальних громадах 165 та 213 відповідно.

Довідково: станом на 1 січня 2019 р. у мережі закладів загальної середньої освіти налічується 753 опорних заклади та 1228 їх філій, у тому числі в об'єднаних територіальних громадах створено 317 опорних закладів та 512 їх філій.

Прийнято рішення щодо утворення територіальних органів Державної служби якості освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2018 р. № 935), чим забезпечено розподіл компетенцій та сфер відповідальності між Державною службою якості освіти та місцевими державними адміністраціями обласного та районного рівнів в частині оцінювання якості освітньої діяльності закладів освіти та державного нагляду (контролю).

4. Реформування системи управління державними фінансами

З метою реалізації послідовної та передбачуваної бюджетної політики, яка дозволить забезпечити фінансову стабільність, законодавчо забезпечено впровадження в Україні середньострокового бюджетного планування на постійній основі і на всіх рівнях бюджетної системи (Закон України від 6 грудня 2018 р. № 2646-VIII), що дозволить:

- запровадити складення Бюджетної декларації та прогнозів місцевих бюджетів як документів середньострокового бюджетного планування, що визначатимуть показники відповідно державного та місцевого бюджетів на середньостроковий період;
- розширити бюджетні правила;
- узгодити стратегічне та бюджетне планування.

Довідково: за січень – грудень 2018 р. доходи державного бюджету становили 928,1 млрд. гривень, що на 134,7 млрд. гривень, або на 17 відсотків більше ніж за аналогічний період 2017 року.

Касові видатки державного бюджету за січень – грудень 2018 року становили 985,8 млрд. гривень, що на 146,4 млрд. гривень, або на 17,4 відсотків більше ніж за аналогічний період 2017 року.

З метою підвищення рівня прогнозованості тенденцій розвитку державних фінансів України затверджено оновлену Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2018 – 2020 роки (постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 883), що сприятиме підвищенню ефективності управління державним боргом, а також підвищенню рівня довіри до нашої країни з боку українських та міжнародних інвесторів.

Довідково: за 2018 рік рівень державного боргу та гарантованого державою боргу зменшився до 60,9 відсотка прогнозованого внутрішнього валового продукту (проти 71,8 відсотка внутрішнього валового продукту у 2017 році та 80,9 відсотка внутрішнього валового продукту у 2016 році), відношення державного боргу України до внутрішнього валового продукту на кінець 2018 року за попередніми оцінками становить близько 52,2 відсотка.

Інститут міжнародних фінансів (IIF) випустив (19 жовтня 2018 р.) щорічний рейтинг якості взаємодії суверенних емітентів із міжнародними портфельними інвесторами і визнав найбільший прогрес України серед країн, що розвиваються.

У жовтні 2018 р. Україна вийшла на міжнародний ринок капіталу із випуском довгострокових єврооблігацій на суму 2 млрд. доларів США та продемонструвала можливість залучення коштів на фоні несприятливого ринкового середовища.

21 грудня 2018 р. міжнародне рейтингове агентство Moody's Investors Service підвищило суверенний рейтинг України в національній та іноземній валютах та встановило стабільний прогноз (до Сaa1 з Сaa2).

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ

Стратегія управління державним боргом — складова комплексної Стратегії управління публічними фінансами. Це розрахунок всіх ризиків, пошук оптимальних боргових інструментів та збереження «безпечних» для економіки боргових позначок. Минулого року Уряду вдалося перейти до поступового зменшення обсягу боргового навантаження. На кінець 2018 року відношення державного боргу України до ВВП за попередніми оцінками становить близько 52,2%.

В рамках запровадження трирічного бюджетного планування вже визначені орієнтири подальшого зниження боргу – до 49% ВВП у 2020-му. Оптимальний обсяг боргового навантаження, як і продовження якісних реформ, дозволить зробити українську економіку сильнішою до зовнішніх шоків та викликів, результатом чого буде збільшення інвестиційної привабливості та зміцнення довіри інвесторів, що матиме синергетичний ефект. Показово, що після оприлюднення Стратегії світові рейтингові агенції надали стабільний прогноз - як за суверенними рейтингами України, так і по оцінці державних цінних паперів.

Випуск ОЗДП в гривнях —
пропозиція Міністерства фінансів
для іноземних інвесторів

Посилення співпраці з МФО —
для програм пільгового кредитування
та перекредитування

Вчасно подано до Верховної Ради України проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік», а також забезпечено його вчасне прийняття Верховною Радою України (Закон України від 23 листопада 2018 р. № 2629-VIII). Усі планові та звітні показники державного та місцевих бюджетів публікуються у відкритому доступі на порталі «Open Budget».

Довідково: основні параметри Державного бюджету України на 2019 рік:

- доходи у сумі 1 026,1 млрд. гривень;
- видатки Державного бюджету України у сумі 1 112,1 млрд. гривень;
- граничний обсяг дефіциту – 89,99 млрд. гривень.

БЮДЖЕТ-2019 — БЮДЖЕТ РОЗБУДОВИ КРАЇНИ

підсумки ГОЛОСУВАННЯ № 96	
ЗА	240
ПРОТИ	28
УТРИМАЛИСЬ	22
НЕ ГОЛОСУВАЛИ	19
ВСЬОГО	309
РІШЕННЯ ПРИЙНЯТО	

Проект державного бюджету на 2019 рік вчасно поданий Урядом на розгляд Парламенту і вперше, за понад 10 років, схвалений Верховною Радою до грудня - відповідно до Бюджетного кодексу.

Головний фінансовий документ країни є збалансований і містить всі пріоритети роботи Уряду та плану розвитку країни. В Україні збережено фінансову стабільність, визначено пріоритети та ключові макрофінансові орієнтири.

Вчасно

внесення - 15 вересня
перше читання - 18 жовтня
схвалення - 23 листопада

Історичний максимум по доходах

1 026,1 млрд.грн.

Пріоритети

економічне зростання,
соціальні стандарти, освіта,
медицина, безпека і оборона

5. Реформування системи державного фінансового контролю на центральному, регіональному та місцевому рівні

Розроблено та подано до Верховної Ради України проект Закону України «Про основні засади діяльності органів державного фінансового контролю» (реєстраційний номер 9086), прийняття якого сприятиме вибудові та розвитку консолідованого, гармонізованого та ефективного законодавства з дієвими механізмами його імплементації у сфері державного фінансового контролю, що є осередком стратегічних реформ розвитку держави в середньостроковій перспективі.

Визначено напрями і механізми розвитку системи державного фінансового контролю на державному, місцевому та регіональному рівні для удосконалення системи управління та використання державних (місцевих) ресурсів в Україні та забезпечення ефективного функціонування Держаудитслужби зокрема та державного фінансового контролю загалом (розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 310).

Здійснено заходи щодо уніфікації нормативно-методологічної бази та стандартизації державного фінансового контролю, зокрема, удосконалено та посилено інституційні основи наявних видів державного фінансового аудиту, що здійснює Держаудитслужба, та впроваджено в діяльність нові види аудиту.

Урегульовано процес організації і здійснення аудиту:

- бюджетних програм (постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. № 743);
- місцевих бюджетів (постанова Кабінету Міністрів України від 04 липня 2018 р. № 578);
- державних (регіональних) цільових програм (постанова Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2018 р. № 692);
- інвестиційних проектів (постанова Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 р. № 740).

Визначено чіткий механізм проведення державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування (постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1147).

Довідково: органи Держаудитслужби за 2018 рік провели загалом 1993 заходи державного фінансового контролю, з яких 1611 – ревізії і перевірки та 382 – державні фінансові аудити:

- за результатами ревізій та перевірок загальна сума виявлених фінансових порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, у звітному періоді становила понад 2,2 млрд. гривень; забезпечено відшкодування та поновлення майже 960,3 млн. гривень втрат фінансових та матеріальних ресурсів, або 42,7 відсотка від виявлених таких порушень (у 2017 році - 34,5 відсотка);
- за результатами державних фінансових аудитів виявлено фактів неефективних управлінських дій та рішень або ризикових операцій, що призвели або можуть призвести до упущених вигод/неотриманих доходів або непродуктивних/зайвих витрат, на загальну суму понад 15,5 млрд. гривень; попереджено втрат фінансових і матеріальних ресурсів на суму майже 463 млн. гривень, а також відшкодовано та поновлено відповідних втрат на 82,9 млн. гривень.

Модернізовано механізм здійснення контролю за публічними закупівлями, досягнуто сприяння дотриманню законодавства у сфері публічних закупівель замовниками, удосконалено порядок проведення перевірок закупівель органами державного фінансового контролю (постанова Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 р. № 659).

Затверджено форму висновку про результати моніторингу закупівлі та порядок його заповнення (наказ Держаудитслужби від 23 квітня 2018 р. № 86) та затверджено Методику визначення автоматичних індикаторів ризиків, їх перелік та порядок застосування (наказ Держаудитслужби від 11 вересня 2018 р. № 196).

Довідково: за результатами контролю у сфері закупівель:

- протягом 2018 року за результатами аналізу закупівель попереджено наслідків порушень у цій сфері на суму понад 21,3 млрд. гривень (зокрема шляхом відміни торгів на 20,1 млрд. гривень та розірвання договорів – на 1,2 млрд. гривень), що майже у 1,3 рази більше за аналогічний показник 2017 року (16,8 млрд. гривень);
- завершено 151 моніторинг закупівель (здійснюється з листопада 2018 р. на виконання статті 71 Закону України «Про публічні закупівлі»), якими охоплено майже 6,7 млрд. гривень та попереджено порушень у відповідній сфері на суму понад 22,6 млн. гривень.

6. Запобігання зміні клімату та адаптація до неї

Схвалено Стратегію низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, яка розроблена на виконання міжнародних зобов'язань України згідно з пунктом 19 статті 4 Паризької угоди та пунктом 35 Рішення 1/CP.21 Конференції Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату.

Довідково: Україна стала дев'ятою із 184 країн – Сторін Паризької угоди, що прийняла зазначений стратегічний документ та розмістила його на офіційній веб-сторінці Секретаріату Рамкової конвенції ООН про зміну клімату.

Стратегія визначає узгоджене заінтересованими сторонами національне бачення щодо відокремлення подальшого економічного зростання та соціального розвитку держави від збільшення обсягу викидів парникових газів. Стратегія є підставою для розроблення і впровадження економічних інструментів підтримки переходу України до низьковуглецевого розвитку, залучення інноваційних технологій і міжнародних фінансових ресурсів. Вона дозволить розпочати роботу з перегляду національно-визначеного внеску України до Паризької угоди.

Розроблено та подано для розгляду Верховною Радою України проект Закону України «Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази» (реєстраційний номер 9082). Проект спрямований на створення правових та організаційних засад регулювання відносин у сфері поводження з речовинами, використання яких впливає на озоновий шар та зміну клімату, а також обладнанням, яке працює з їх використанням, виконання Україною міжнародних зобов'язань, зокрема в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а також здійснення більш ефективного контролю за озоноруйнівними речовинами та фторованими парниковими газами, дотримання вимог Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар.

Розроблено та подано для розгляду Верховною Радою України проект Закону України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів» (реєстраційний номер 9253). Прийняття законопроекту дозволить адаптувати акти законодавства ЄС у сфері довкілля, зокрема щодо створення системи моніторингу, звітності та верифікації парникових газів (Директива 2003/87/ЄС), відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

На виконання міжнародних зобов'язань України за Рамковою конвенцією ООН зі зміни клімату та Кіотського протоколу до неї, а також з метою удосконалення національної системи обліку викидів та абсорбції парникових газів для забезпечення розроблення та реалізації складових державної політики у сфері зміни клімату підготовлено та оприлюднено на офіційному сайті Секретаріату Рамкової конвенції ООН зі зміни клімату Національний кадастр антропогенних викидів із джерел та абсорбції поглиначами парникових газів в Україні за 1990 – 2016 роки.

Врегульовано питання щодо встановлення джерел формування спеціального фонду Державного бюджету України на 2018 рік у частині доходів, а також визначення напрямку, за яким спрямовуватимуться кошти, отримані від розподілу (продажу) часток щорічної національної квоти на імпорт озоноруйнівних речовин (Закон України від 6 грудня 2018 р. № 2648-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік»). Зокрема, 1 млн. гривень, що отримані за результатами аукціонів у 2018 році, було спрямовано до державного бюджету.

Продовжено реалізацію пілотного проекту із впровадження електронних аукціонів з розподілу часток щорічної національної квоти на імпорт озоноруйнівних речовин (розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 274), що дало можливість у 2018 р. суб'єктам господарювання в режимі електронних торгів придбати частки щорічної національної квоти на імпорт озоноруйнівних речовин, а також здійснити розподіл щорічної національної квоти в обсязі 16,42 тонни озоноруйнівного потенціалу між суб'єктами господарювання в прозорий та вільний від корупційних ризиків спосіб. Здійснення розподілу часток щорічної національної квоти в межах дозволеного обсягу та контроль імпорту

озоноруйнівних речовин забезпечує дотримання міжнародних зобов'язань України згідно з Монреальським протоколом про речовини, що руйнують озоновий шар.

Затверджено нову редакцію технологічних нормативів допустимих викидів забруднюючих речовин із теплосилових установок, номінальна теплова потужність яких перевищує 50 МВт, що розроблена з урахуванням схваленого Національного плану дій зі скорочення викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря від великих спалювальних установок (наказ Мінприроди від 16 лютого 2018 р. № 62).

Довідково: взято на державний облік об'єкти, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, – 559 суб'єктів господарювання. Видано 164 дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, суб'єктам господарювання, об'єкт якого належить до першої групи.

З метою збереження клімату здійснювалися заходи щодо розвитку лісової галузі. Обсяги садіння і висівання лісу проведено на площі 29 тис. гектарів, у тому числі створено нових лісів (лісорозведення) на площі 1,9 тис. гектара.

Підписано Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю в галузі лісового господарства з FSC (Лісова опікунська рада (ForestStewardshipCouncil)). Зміцнено та посилено співпрацю з Німеччиною щодо підготовки до проведення національної інвентаризації лісів в Україні.

З метою визначення основних етапів та необхідних заходів для зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему прийнято Закон України від 16 жовтня 2018 р. № 2595-VIII «Про внесення змін до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему».

У 2018 році у зоні відчуження та зоні безумовного (обов'язкового) відселення здійснювалися роботи та заходи із зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи у зоні відчуження та інтеграції її до господарського комплексу держави.

7. Збереження природної спадщини

Верховною Радою України прийнято ініційований Кабінетом Міністрів України Закон України від 22 березня 2018 р. № 2362-VIII «Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища», яким передано частину повноважень щодо управління природно-заповідним фондом на місцевому рівні від ліквідованих територіальних органів Мінприроди до обласних державних адміністрацій.

З метою розвитку мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду і формування національної екологічної мережі підготовлено та подано Президентові України проекти Указів Президента України:

- «Про створення національного природного парку «Нобельський»;
- «Про зміну меж території Ужанського національного природного парку»;
- «Про зміну меж території національного природного парку «Олешківські піски»;
- «Про зміну меж території національного природного парку «Білобережжя Святослава».

Крім зазначених проектів Указів Президента України щодо збільшення площі природно-заповідного фонду, у 2018 році схвалено та подано до Адміністрації Президента України ще два проекти рішень Президента України (щодо оголошення ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Базавлуцький прибережно-річковий комплекс» в Дніпропетровській області площею 3538,12 гектара, ботанічного заказника загальнодержавного значення

«Жолоби» в Тернопільській області площею 60 гектарів, збільшення площі ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Тарасів Обрій» у Черкаській області на 311 гектарах, та про приведення у відповідність найменування землекористувача земель, які мають бути надані у постійне користування Нижньодністровському національному природному парку).

Загалом схвалення зазначених проектів дозволить розширити межі природоохоронних територій на 50 000 гектарів. Також створено більше 90 територій природно-заповідного фонду місцевого значення площею близько 7 000 гектарів

Всього на розвиток об'єктів природно-заповідного фонду (транспорт, приміщення, обладнання) виділено 238 млн. гривень, що в 14,5 рази більше ніж у 2017 році.

Надання природоохоронного статусу територіям, які пропонується включити до складу природно-заповідного фонду, створить умови для:

- збереження і відновлення генофонду флори і фауни, зокрема рідкісних, зникаючих, реліктових, ендемічних видів, типових екосистем і біотопів, а також унікальних геологічних об'єктів;
- попередження зміні клімату;
- здійснення заходів щодо запобігання проникненню та контролю за поширенням чужорідних видів рослин і тварин;
- об'єднання територій та об'єктів природно-заповідного фонду в єдину природоохоронну структуру;
- формування системи полігонів для моніторингу навколишнього природного середовища.

Також Урядом схвалено рішення про надання дозволів на розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок природного заповідника «Древлянський» та Національного природного парку «Дністровський каньйон» (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 р. № 107 та від 29 серпня 2018 р. № 611).

Довідково: Кабінетом Міністрів України надано дозволи на розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок у розмірі:

природного заповідника «Древлянський» – 16611,3 гектара;

національного природного парку «Дністровський каньйон» – 3938,5 гектара.

На виконання міжнародних зобов'язань, взятих Україною в рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, та участі у Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі забезпечено подання до Секретаріату Бернської конвенції пропозицій щодо 60 нових пропозицій стосовно створення територій Смарагдової мережі в Україні площею більше 1 млн. гектарів.

Напрацьовано досвід залучення та розвитку малого бізнесу до ефективного використання рекреаційних та рослинних ресурсів національних природних парків, що дало можливість створити інфраструктуру для відпочинку населення, нові робочі місця, збільшити відвідуваність парків.

Впроваджено два пілотних проекти з розвитку малого бізнесу, пов'язаного із збереженням та «зеленим» використанням природних ресурсів «Розробка, бренд і продаж місцевих еко - продуктів (виробництво в єднанні з природоохоронним напрямком) в зонах дев'яти національних природних парків Карпат» та «Кемпінговий комплекс «Протичанський» у національному природному парку «Бузький Гард». Отриманий досвід можливо поширити на 47 національних природних парків та 5 біосферних заповідників.

Розпочато будівництво з'єднувального каналу для відновлення водного сполучення Азовського моря з Молочним лиманом у Приазовському національному природному парку. Будівництво з'єднувального каналу довжиною 2030 метрів сприятиме відновленню екологічної рівноваги гідрологічного заказника Молочний лиман та забезпечить позитивну динаміку проходження риби на нерест, поліпшенню та збагаченню кормової бази навколоводних та водних птахів і риб.

Відновлення водообміну надасть змогу зберегти більше 100 видів птахів, 33 видів риб, 30 видів ссавців, 300 видів інших представників біологічного комплексу, створить умови для відновлення діяльності близько 14 дитячих оздоровчих центрів, функціонування яких залежить від стану Молочного лиману.

8. Належне екологічне врядування

Розроблено та подано на розгляд Верховної Ради України проект Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (реєстраційний номер 8328), яким здійснено перегляд основних стратегічних завдань державної екологічної політики, сформовано бачення стану довкілля, якого Україна має досягнути до 2030 року.

Довідково: серед основних показників оцінки реалізації державної екологічної політики до 2030 року (порівняно з 2015 роком):

збільшення частки відновлюваних джерел енергії (включно з гідрогенеруючими потужностями та термальною енергією) з 4 до 17 відсотків;

зменшення скидів забруднених стічних вод у водні об'єкти з 15,7 до 5 відсотків;

зменшення частки відходів, що захоронюються з 50 до 35 відсотків;

збільшення площі земель природно-заповідного фонду (у відсотках до загальної території країни) з 6,3 до 15 відсотків;

збільшення кількості підприємств, в яких запроваджено системи управління хімічними речовинами згідно з міжнародними стандартами, – до 100 відсотків.

Реалізується Закон України від 20 квітня 2018 р. № 2354-VIII «Про стратегічну екологічну оцінку», спрямований на адаптацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради. Так, запроваджено систематичний процес виявлення екологічних факторів і можливих екологічних наслідків пропонованих стратегій, планів і програм та їх урахування під час прийняття рішень, які стосуються цих стратегій, планів і програм.

Законом передбачено встановлення механізму стратегічної екологічної оцінки та внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення охорони навколишнього природного середовища під час планування суспільного розвитку та господарської діяльності із врахуванням пріоритетності факторів впливу на довкілля, в тому числі здоров'я населення, та забезпечення сталості екосистем у процесі прийняття стратегічних рішень.

На виконання зазначеного Закону прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 р. № 45 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», яка спрямована на впровадження механізмів запобігання негативних наслідків виконання документів державного планування.

Здійснено стратегічну екологічну оцінку Національного плану управління відходами до 2030 року, а саме 30 жовтня 2018 р. на веб-сайті Мінприроди опубліковано Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту; 15 листопада 2018 р. на веб-сайті Мінприроди опубліковано Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту та розпочато громадське обговорення, яке тривало до 15 грудня 2018 року.

Впроваджено та забезпечено функціонування Єдиного реєстру із оцінки впливу на

довкілля. За 2018 р. зареєстровано 1749 справ, проведено більше 500 громадських слухань, видано більше 250 висновків з оцінки впливу на довкілля.

Схвалено Концепцію створення загальнодержавної автоматизованої системи «Відкрите довкілля» (розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2018 р. № 825), яка відрображає євроінтеграційний курс держави, цілеспрямоване системне реформування природоохоронної діяльності для впровадження належного екологічного врядування, виконання Україною Орхуської конвенції, визначає шляхи та механізми модернізації державного природоохоронного управління, надання вільного доступу до екологічної інформації через Інтернет. Зазначена Концепція є першим у сфері природоохоронної діяльності України стратегічним документом з модернізації управлінської природоохоронної діяльності на основі впровадження централізованої електронної системи управління екологічною інформацією відповідно до європейських стандартів і вимог, забезпечення дотримання екологічних прав громадян і забезпечення надання вільного доступу до екологічної інформації про стан довкілля, екологічні ризики / загрози для безпечної життєдіяльності, екологічну перспективу.

9. Стале управління водними ресурсами

Запроваджено європейські підходи у сфері моніторингу вод, створено організаційні та інституційні передумови досягнення визначеного екологічного та хімічного стану масивів поверхневих, підземних і морських вод (постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 758). Удосконалена система моніторингу дасть можливість оцінити реальний стан вод з урахуванням усіх компонентів водного середовища, ухвалювати ефективніші рішення щодо використання та відтворення водних ресурсів. Крім того, це дозволить кожному громадянину отримувати у доступний спосіб класифіковані дані про стан водних масивів, басейнів річок загалом.

Довідково: вдвічі розширено кількість досліджуваних показників. Введено нові досліджувані показники – гідроморфологічні, гідробіологічні та пріоритетні та специфічні показники для визначення хімічного стану вод (близько 90 показників).

Оптимізовано кількість суб'єктів моніторингу вод (скорочено з 11 до 5).

Збільшено кількість об'єктів моніторингу вод (масиви поверхневих та підземних вод та морські води). Кількість пунктів моніторингу у 2017 році – 436, плановий показник після затвердження нового порядку – 500.

Розроблено методики визначення масивів поверхневих та підземних вод, віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масивів поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод; запроваджено нові принципи віднесення масивів поверхневих вод до екологічного та хімічного станів. Також забезпечено новим обладнанням лабораторії моніторингу вод для проведення вимірювань забруднюючих речовин, що віднесені до переліку пріоритетних речовин, за якими визначається хімічний стан масивів поверхневих вод за Водною Рамковою Директивою ЄС на загальну суму 6 366,3 тис. гривень (накази Мінприроди від 14 січня 2019 р. № 4 та № 5).

Підписано угоду про закупівлю додаткового обладнання у рамках проекту ЄС Водна ініціатива плюс для Східного партнерства.

Узгоджено закупівлю обладнання для лабораторії Держводагентства на суму 350 тис. євро у рамках програми міжнародної технічної допомоги.

Впроваджено новий механізм інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом відповідно до засад належного урядування. Затверджено нову організаційну структуру Держводагентства, бюджетних установ та організацій, що належать до сфери управління агентства, та порядок їх взаємодії (наказ Держводагентства від 1 березня 2018 р. № 95).

Реалізація нових принципів управління водними ресурсами забезпечує узгодження інтересів та координації дій заінтересованих сторін, дає можливість вирішувати нагальні питання щодо управління водними ресурсами у межах району річкового басейну, залучити до процесу управління водними ресурсами водокористувачів, органи виконавчої влади та місцевого самоврядування, науковців, громадські організації.

Довідково: у 2018 році затверджено регламент роботи та сформовано персональний склад 13 басейнових рад для забезпечення узгодження та врахування інтересів усіх заінтересованих сторін щодо використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів у межах річкового басейну. Крім того, створено 15 регіональних офісів водних ресурсів.

Запроваджується надання адміністративної послуги «видача дозволу на спеціальне водокористування» в електронній формі. Здійснено тестовий запуск системи.

Для ведення постійного моніторингу та отримання даних щодо гідрометеорологічної ситуації, яка формується в басейнах річок Дністер, Прут та Сірет, функціонує автоматизована інформаційно-вимірювальна система (АІВС «Прикарпаття»). Вона складається із 40 автоматизованих станцій, які забезпечують вимірювання рівнів, витрат води, опадів, температури та тиску із трансляцією даних через відповідний веб-ресурс щогодини. Дана система дає можливість прогнозувати виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з ризиками затоплення паводковими водами.

Створено систему автоматичного оповіщення населення, елементи якої розміщено в 24 точках Чернівецької та Івано-Франківської областей, яка дозволить вчасно комунікувати з населенням у разі виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з руйнівною дією паводкових вод.

Довідково: система оповіщення створена на базі сучасних цифрових технологій та як складова майбутньої обласної та загальнодержавної системи оповіщення населення про надзвичайні ситуації. Дані спостережень в режимі он-лайн розміщено на офіційному веб-сайті dprbuivr.gov.ua.

Проводиться робота з відтворення водних біоресурсів України. Так, державними рибовідтворювальними комплексами з початку 2018 року здійснено вселення молоді цінних видів риб у кількості більше 14 млн. екземплярів до Київського, Дністровського та Каховського водосховища, а також річок Дністер, Десна, Сейм, Шостка, Південний Буг, Чайка, Конка, Серет, Черемош, Прут, Сула, Сугокля та пониззя р. Дніпро.

Основними видами відтворення є: рослиноїдні види (короп, білий амур, товстолобик, строкатий товстолобик) та аборигенні види (щука, судак, сом). Крім того, здійснено зариблення червонокнижних видів риб, таких як російський осетер та стерлядь до пониззя р. Дніпро у кількості 1,6 млн. екземплярів, що на 35 відсотків перевищує планові показники.

КЛЮЧОВІ ПОДАЛЬШІ ДІЇ УРЯДУ У 2019 РОЦІ

Оптимізація процесів організації роботи Уряду з питань формування та планування державної політики шляхом розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту про внесення змін до Законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про центральні органи виконавчої влади».

Реформування системи оплати праці державних службовців.

Створення умов для забезпечення повноцінного функціонування Міністерства у справах ветеранів України.

Запровадження нових суспільно-важливих публічних електронних послуг.

Забезпечення доступу фізичних та юридичних осіб до публічних послуг та даних через інтегровану систему електронної ідентифікації.

Підключення пріоритетних державних електронних інформаційних ресурсів до системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів для забезпечення обміну електронними даними та спрощення процедури надання адміністративних послуг.

Забезпечення відкритості та прозорості діяльності органів державної влади шляхом розширення переліку та підвищення якості наборів даних, що публікуються.

Реалізація другого етапу децентралізації, що передбачає формування нової територіальної основи для діяльності органів влади на рівні громад і районів; передачу повноважень органів місцевого самоврядування та їх розмежування між рівнями і органами за принципом субсидіарності; створення належної ресурсної бази для здійснення повноважень місцевого самоврядування; упорядкування системи державного контролю та нагляду за законністю діяльності органів місцевого самоврядування.

Утворення нових центрів надання адміністративних послуг та удосконалення існуючих в об'єднаних територіальних громадах.

Врегулювання діяльності опорного закладу освіти як одного з інструментів формування спроможних мереж закладів освіти.

Надання методичної допомоги місцевим органам управління освітою у процесі оптимізації мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Розроблення та подання до Верховної Ради України Бюджетної декларації на 2020 – 2022 роки.

Реалізація Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2018 -2020 роки та її актуалізація на 2019 - 2021 роки.

Удосконалення законодавства у сфері державного фінансового контролю для підвищення його якості та ефективності на державному, регіональному та місцевому рівні.

Стандартизація та уніфікація підходів до проведення державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм, інвестиційних проектів та аудиту державних (регіональних) цільових програм, попередження зловживань під час використання державних (місцевих) ресурсів.

Здійснення заходів щодо перетворення об'єкта "Укриття" Чорнобильської АЕС на екологічно безпечну систему.

Започаткування інвентаризації лісів в Україні на основі статистичних методів.

Підготовка пропозицій щодо створення / розширення не менше чотирьох територій та об'єктів природно-заповідного фонду України.

Формування додаткового списку потенційних об'єктів Смарагдової мережі відповідно до проведених нових досліджень.

Перегляд (актуалізація) цілей і завдань державної морської природоохоронної політики, спрямованої на забезпечення охорони та відтворення довкілля Азовського та Чорного морів.

Впровадження нового порядку здійснення державного моніторингу вод.

Забезпечення відкритого доступу громадян до інформації щодо водних об'єктів України шляхом розвитку геопорталу "Водні ресурси України".

Забезпечення сталого управління водними біоресурсами, зниження рівня незаконного, непідзвітного, неконтрольованого рибальства, а також створення сприятливих умов для суб'єктів рибного господарства.

#УРЯДГРОЙСМАНА

РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

ОСНОВНА
ЧАСТИНА

ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛІ ВІДПОВІДНО ДО СЕРЕДНЬОСТРОКОВОГО ПЛАНУ

Повноцінний розвиток людського капіталу є основним результатом ефективної роботи Уряду. Подолання суспільної кризи передбачає значне підвищення якості життя та забезпечення належного рівня соціальних стандартів. Держава має сприяти створенню можливостей для реалізації громадянами свого потенціалу, що впливає на зростання національної економіки і зміцнення конкурентної позиції України у світі.

З огляду на зазначене дії Уряду спрямовуються на формування та реалізацію ефективної політики у сфері освіти, науки, охорони здоров'я, соціального захисту та культури, на розширення прав і можливостей української мови, формування почуття патріотизму у громадян, що має велике значення для національної ідентичності та гордості.

КЛЮЧОВІ ПРІОРИТЕТИ УРЯДУ У 2018 РОЦІ

- Створення та запровадження нової моделі фінансування сфери охорони здоров'я, яка передбачає чіткі та прозорі гарантії держави щодо обсягу безоплатної медичної допомоги, кращий фінансовий захист громадян у випадку хвороби, ефективний та справедливий розподіл публічних коштів та скорочення неформальних платежів, створення стимулів до поліпшення якості медичної допомоги, що надається населенню державними та комунальними закладами охорони здоров'я, та підвищення ефективності процесу її надання.
- Орієнтація системи охорони здоров'я на збереження та зміцнення здоров'я, збільшення тривалості та покращення якості життя, запобігання захворюванням, продовження активного та працездатного віку і, відповідно, зменшення економічного навантаження на бюджет охорони здоров'я.
- Запровадження механізму відшкодування вартості основних лікарських засобів, включених до Національного переліку основних лікарських засобів; реформування принципів державного регулювання цін на лікарські засоби з урахуванням досвіду та принципів ЄС.
- Запровадження нового підходу до надання екстреної медичної допомоги та покращення ефективності надання екстреної медичної допомоги населенню.
- Удосконалення організації надання невідкладної медичної допомоги пацієнтам із серцево-судинною патологією, гострим інфарктом міокарда та судинно-мозковою недостатністю.
- Надання якісної високоспеціалізованої медичної допомоги населенню, зокрема шляхом збільшення кількості трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів, їх доступності, якості та безпечності.
- Удосконалення системи надання соціальних послуг.
- Розвиток реабілітаційних послуг для осіб (дітей) з інвалідністю в об'єднаних територіальних громадах.
- Удосконалення механізму забезпечення осіб з інвалідністю технічними та іншими засобами реабілітації.
- Удосконалення нормативно-правової бази щодо протидії домашньому насильству та за-

безпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків.

- Впровадження нового змісту початкової освіти, що базується на компетентнісному підході.
- Створення Національної освітньої електронної платформи.
- Створення додаткових місць у закладах освіти для дітей дошкільного віку.
- Розвиток інклюзивної освіти.
- Затвердження стандартів професійної (професійно-технічної) освіти, розроблених на основі компетентнісного підходу, впровадження проектів партнерства у сфері освіти. Запровадження елементів дуальної форми навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.
- Оновлення вимог до змісту вищої освіти, удосконалення процедури формування Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти на конкурсній основі.
- Визначення порядку роботи Національного репозитарію академічних текстів.
- Утворення Національного фонду досліджень.
- Розширення обсягів фінансової підтримки наукових проектів та стипендіальних програм для молодих вчених.
- Удосконалення чинної солідарної системи пенсійного забезпечення.
- Уніфікація механізму житлових субсидій, перехід до монетизації надання пільг.
- Удосконалення системи контролю під час надання соціальної підтримки.
- Посилення соціального захисту сімей з дітьми, зменшення кількості дітей, які виховуються поза сімейним оточенням.
- Забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа. Нормативно-правове забезпечення функціонування малих групових будинків.
- Удосконалення організації комплексних заходів щодо захисту прав та інтересів дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Продовження розвитку патронатних сімей.
- Популяризація державної мови, придбання україномовних книг для поповнення фондів публічних бібліотек.
- Державна підтримка кінематографії.
- Оновлення змісту мистецької освіти, забезпечення інституційного розвитку закладів спеціалізованої мистецької освіти, модернізації матеріально-технічної бази державних спеціалізованих мистецьких шкіл-інтернатів, розширення доступу населення до якісних мистецьких послуг.
- Проведення заходів, спрямованих на національно-патріотичне виховання молоді.
- Створення умов для оздоровчої рухової активності населення в Україні.
- Створення дієвих інструментів та механізмів для підтримки ідей молоді, її участі у процесі прийняття рішень, реалізації суспільно значущих проектів та заходів.
- Формування позитивного іміджу України у світовому спортивному русі, зокрема забезпечення участі національних збірних команд України у міжнародних спортивних змаганнях, проведення міжнародних спортивних змагань в Україні.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ У 2018 РОЦІ

- Запроваджено нову модель фінансування системи охорони здоров'я. НСЗУ оплатила понад 3,4 млрд. гривень за послуги первинної медичної допомоги закладам охорони здоров'я за новим принципом "гроші йдуть за пацієнтом".
- 1788 медичних закладів, понад 24,4 тис. лікарів та 25,5 млн. пацієнтів долучено до електронної системи охорони здоров'я.
- Понад 25 млн. українців обрали своїх сімейних лікарів.
- Створено 6 обласних центрів громадського здоров'я: у м. Києві, у Львівській, Сумській, Рівненській, Херсонській та Кіровоградській областях.
- Продовжено реалізацію Урядової програми "Доступні ліки", яка уже працює в 7501 аптечному закладі і в рамках якої у 2018 році пацієнти отримали ліки за 18 млн. рецептами на суму понад 1 млрд. гривень.
- Забезпечено наявність всіх вакцин за національним календарем щеплень до 2021 року.
- Закуплено 14 ангиографів, з них два – введено в експлуатацію та працюють в повному режимі, решта буде встановлена та запущена після проведення реконструкції або ремонту приміщень.
- Вперше на 100 відсотків забезпечено потребу у стент-системах.
- Встановлено відповідне обладнання та розпочато прийом пацієнтів у нових відділеннях Національної дитячої спеціалізованої лікарні "Охматдит", розпочато будівництво другого пускового комплексу.
- Введено в дію 7 оперативного-диспетчерських служб центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (Вінницька, Волинська, Донецька, Київська, Львівська, Одеська та Чернігівська області).
- Затверджено Державний стандарт початкової освіти, що базується на компетентнісному підході, за яким з 1 вересня 2018 р. розпочали навчання 448,6 тис. першокласників.
- Затверджено типові освітні програми для 1–4 класів закладів загальної середньої освіти.
- Оновлено освітнє середовище для "Нової української школи" — дидактичні матеріали, сучасні меблі, комп'ютерне обладнання (за рахунок коштів державного бюджету — 998,8 млн. гривень).
- Створено 24 211 додаткових місць у закладах освіти для дітей дошкільного віку.
- Створено 516 інклюзивно-ресурсних центрів.
- Створено 24 ресурсні центри підтримки інклюзивної освіти.
- Оптимізовано мережу закладів професійної (професійно-технічної) освіти — створено 5 багатопрофільних центрів професійної освіти.
- Створено 50 навчально-практичних центрів за галузевим спрямуванням за рахунок коштів державного бюджету на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти.
- Оновлено вимоги до змісту вищої освіти – сформовано систему стандартів вищої освіти, яка відповідає національній рамці кваліфікацій, затверджено 51 стандарт бакалавра та 4 стандарти магістра.

- Утворено Національний фонд досліджень.
- Збільшено в 1,63 раза загальний обсяг фінансової підтримки наукових проєктів та стипендіальних програм для молодих вчених (до 94 869,5 тис. гривень).
- Осучаснено пенсії із застосуванням показника заробітної плати:
  - з 1 квітня 2018 р. автоматизованим способом без особистого звернення особи проведено перерахунок пенсій 2,7 млн. особам;
  - з 1 грудня 2018 р. проведено перерахунок пенсій та доплат (надбавок, підвищень, допомог) з урахуванням нового розміру прожиткового мінімуму.
- Перераховано пенсії особам, які звільнені з військової служби та колишнім працівникам міліції — середній розмір підвищення пенсії становив 1 476 гривень.
- Розроблено нові та внесено зміни до державних стандартів соціальних послуг.
- За новим порядком забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю для людей з вадами зору та слуху видано 318 460 засобів реабілітації на суму понад 1 млрд. гривень.
- Запроваджено механізм надання житлових субсидій населенню у грошовій формі.
- Запроваджено урядову ініціативу “пакунок маляти” — з 1 вересня 2018 р. до регіонів поставлено понад 140 тис. таких пакунків.
- Поповнено фонди публічних бібліотек — придбано 986 455 примірників (714 назв) україномовних видань на суму 114,4 млн. гривень.
- Відібрано та реалізовано 16 творчих проєктів на суму 979,7 тис. гривень.
- Укладено 65 договорів на виробництво фільмів патріотичного спрямування за державної підтримки.
- Оновлено репертуар національних театрів, концертних організацій та професійних мистецьких колективів — придбано 31 твір музичного мистецтва на загальну суму 2,2 млн. гривень.
- Українським культурним фондом здійснено фінансову підтримку реалізації 293 культурно-мистецьких проєктів.
- Оновлено зміст мистецької освіти та модернізовано матеріально-технічну базу державних спеціалізованих мистецьких шкіл-інтернатів (закуплено музичні інструменти на суму понад 17,9 млн. гривень, навчальне обладнання та комп’ютерну техніку — понад 1,1 млн. гривень, проведено ремонтні роботи корпусів — понад 20,2 млн. гривень).
- До Пакту заради молоді — 2020 долучилися 34 нові партнери-підписанти з числа компаній та організацій, що будуть утворювати місця для стажування і першого робочого місця молоді.
- Створено 210 партнерств із освітнім сектором, в рамках яких утворено 11 064 місця для стажування та першого робочого місця.
- Відібрано 30 проєктів національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надавалась фінансова підтримка, та реалізовано 28 проєктів.
- Забезпечено участь українських спортсменів у міжнародних змаганнях: спортсмени національної збірної команди України з олімпійських видів спорту взяли участь у 813 міжнародних змаганнях та вибороли 434 нагороди, з неолімпійських видів спорту — у 305 міжнародних змаганнях та вибороли 3896 нагород.
- На території України організовано та проведено 60 міжнародних спортивних змагань з олімпійських видів спорту та 28 — з неолімпійських видів.

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ЗА 2018 РІК

1. Створення нової системи організації охорони здоров'я на засадах медичного страхування

Запроваджено нову модель фінансування системи охорони здоров'я, якою передбачено, що заклади, які надають первинну медичну допомогу, отримують оплату за базовим тарифом з урахуванням коригувальних коефіцієнтів залежно від вікової групи пацієнта (від 370 до 1480 гривень за обслуговування одного пацієнта). Такі зміни сприяють скороченню прямих платежів громадян на оплату медичних послуг та лікарських засобів, зменшенню рівня неформальних платежів, а також підвищенню мотивації медичних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 407 "Про затвердження Порядку реалізації державних гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій для первинної медичної допомоги на 2018 рік").

Довідково: у 2018 році НСЗУ оплатила понад 3,4 млрд. гривень за послуги первинної медичної допомоги закладам охорони здоров'я за новим принципом "гроші йдуть за пацієнтом".

Медичні заклади отримали фінансову свободу та сьогодні можуть самостійно розпоряджатися своїм бюджетом, оскільки вони більше не обмежені тарифною сіткою чи штатним розписом, що дало змогу головним лікарям переглянути зарплатну політику. Дохід лікарів, які ефективно працюють, зріс у два–три рази. Слід зазначити, що суттєво підвищився і дохід молодшого медичного персоналу.

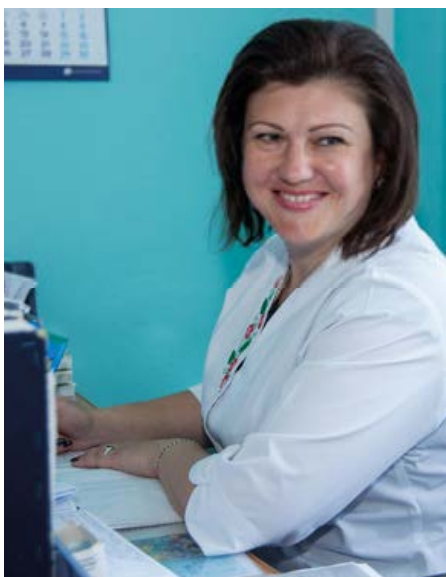
Довідково: головними умовами зростання доходу лікаря є велика кількість підписаних декларацій, новий колективний договір з урахуванням кількості декларацій та підтримка місцевої влади. Так, наприклад заробітна плата сімейного лікаря комунального некомерційного підприємства "Балтський центр первинної медико-санітарної допомоги" становить 16 011 гривень (заробітна плата зросла в 2,7 рази), а медичної сестри – 6383 гривні (заробітна плата зросла в 2,1 рази).

З 1 квітня 2018 р. стартувала національна кампанія з вибору сімейних лікарів, терапевтів та педіатрів. Українці вперше змогли вільно обрати сімейного лікаря, терапевта чи педіатра, незалежно від місця реєстрації (наказ МОЗ від 19 березня 2018 р. № 503 "Про затвердження Порядку вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу").

Довідково: за час проведення кампанії з вибору сімейних лікарів 25 млн. українців обрали своїх лікарів (сімейних, терапевтів або педіатрів). А це означає, що понад 60 відсотків українців вже мають свого лікаря, якому довіряють і до якого можуть звернутися з будь-якими проблемами із здоров'ям або дізнатися, як вести здоровий спосіб життя і не хворіти. Також передбачається можливість у будь-який момент змінити лікаря, підписавши декларацію з іншим.

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

З липня 2018 року перші медичні заклади, де працюють сімейні лікарі, терапевти і педіатри, почали отримувати оплату за обслуговування кожного пацієнта, з яким лікарі цього закладу підписали декларацію. Такий принцип ще називають «гроші йдуть за пацієнтом». Новостворена Національна служба здоров'я України не утримує стіни та лікарняні ліжка, а оплачує реально надані людям медичні послуги. У медзакладах, які уклали договір з НСЗУ та мають активну і вмотивовану команду, персонал почав отримувати зарплати у 2-3 рази вище. Водночас збільшився і дохід таких медзакладів. Кошти спрямовують на закупівлю обладнання, витратні матеріали, покращення умов перебування пацієнтів. З'явився чітко визначений перелік медичних послуг «первинки», які оплачуються державою і є безоплатними для пацієнтів. Вперше українці змогли вільно обирати лікаря, якому довіряють, без прив'язки до місця реєстрації.

Підписання декларацій про вибір лікаря та забезпечення оплати НСЗУ за кожного пацієнта саме у той медзаклад, де ця послуга надається, стало можливим завдяки електронній системі охорони здоров'я. Це перший крок до переходу на електронний документообіг в українських медзакладах.

**Понад 25 млн.
українців**
обрали свого лікаря

1788 закладів приєдналися
до електронної системи
охорони здоров'я

У **2-3 рази** зросла зарплата
лікарів та медперсоналу

Пацієнти і лікарі отримали чіткий перелік медичних послуг, які оплачує НСЗУ на первинній ланці (наказ МОЗ від 19 березня 2018 р. № 504 "Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги").

Довідково: згідно із соціологічним дослідженням, що проводилось у жовтні 2018 р., 76 відсотків пацієнтів, які обрали свого лікаря, задоволені ним і наданими ним послугами.

Відбулася майже повна комп'ютеризація закладів охорони здоров'я. Встановлено чіткий перелік обладнання, яке має бути в усіх закладах, що надають первинну медичну допомогу (наказ МОЗ від 26 січня 2018 р. № 148 "Про затвердження Примірного таблиця матеріально-технічного оснащення закладів охорони здоров'я та фізичних осіб – підприємців, які надають первинну медичну допомогу").

Довідково: за результатами аналізу стану комп'ютеризації закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу, 97 відсотків з них мають хоча б один комп'ютер з доступом до системи Електронне здоров'я.

Затверджено порядок функціонування електронної системи охорони здоров'я, визначено список реєстрів, які ведуться у Центральній базі даних (постанова Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 411 "Деякі питання електронної системи охорони здоров'я").

Довідково: в електронній системі охорони здоров'я зареєстровано 1788 медичних закладів, понад 24,4 тис. лікарів, 25,5 млн. пацієнтів.

2. Розвиток системи громадського здоров'я

Створено передумови для формування та розвитку системи громадського здоров'я, посилення санітарно-просвітницької роботи в початкових та середніх навчальних закладах, підвищення рівня обізнаності населення щодо факторів ризику неінфекційних захворювань та шляхів їх зменшення, зниження рівня передчасної смертності від неінфекційних захворювань (серцево-судинних захворювань, раку, діабету, хронічних респіраторних захворювань та інших) шляхом затвердження Національного плану заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку (розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 р. № 530).

Запроваджено принцип пріоритетності збереження здоров'я населення в усіх напрямках діяльності органів державної влади — Урядом не схвалюється жоден акт, щодо якого не проведено оцінку впливу результатів його реалізації на громадське здоров'я (покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп, створення передумов для зміцнення та збереження здоров'я населення тощо) (постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 326 "Про внесення змін до Регламенту Кабінету Міністрів України").

Здійснено перехід на трирічне планування закупівлі вакцин, що дасть змогу забезпечити безперебійне постачання вакцин на територію України (постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 123 "Про внесення змін до порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров'я" та наказ МОЗ від 18 травня 2018 р. № 948 "Про затвердження Методики розрахунку потреби в медичних імунобіологічних препаратах (вакцинах) та медичних виробів, які використовуються для профілактичних щеплень, та Порядку визначення потреби в медичних імунобіологічних препаратах (вакцинах) та медичних виробів, які використовуються для профілактичних щеплень").

Згідно з рекомендаціями Всесвітньої організації охорони здоров'я відмінено ревакцинацію від туберкульозу в сім років як низькоефективну (наказ МОЗ від 18 травня 2018 р. № 947 "Про внесення змін до Календаря профілактичних щеплень в Україні), що дало змогу замість повторної вакцинації проти туберкульозу зосередитися на сучасній діагностиці хвороби.

Також лікарі отримали змогу використовувати клінічні рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я у щоденній роботі, що сприяє впровадженню в медичну практику сучасних методів профілактики, діагностики та лікування туберкульозу та ВІЛ-інфекції (наказ МОЗ від 26 вересня 2018 р. № 1752 "Про внесення змін до додатка 4 до Методики розробки та впровадження медичних стандартів медичної допомоги на засадах доказової медицини").

Забезпечено наявність абсолютно всіх вакцин за національним календарем щеплень до 2021 року. Вакцини за Національним календарем щеплень — це єдиний надійний захист від 10 інфекційних хвороб: гепатиту В, туберкульозу, кору, паротиту, краснухи, дифтерії, правця, кашлюку, поліомієліту і хібі-інфекції. Вакцини — якісні і ефективні, мають прекваліфікацію Всесвітньої організації охорони здоров'я — гарантію якості найавторитетнішої організації у сфері охорони здоров'я у світі.

Довідково: у 2018 році підвищилися показники охоплення профілактичними щепленнями дітей віком до одного року - порівняно з 2017 роком:

- проти поліомієліту 69,2 відсотка (51,9 відсотка у 2017 році);
- проти кашлюку, дифтерії та правцю 67,2 відсотка (53,2 відсотка);
- проти гепатиту В 65,2 відсотка (57 відсотків);
- проти гомофільної інфекції 51,1 відсотка (34,8 відсотка у 2017 році).

Розпочато процес створення регіональних центрів громадського здоров'я. Затверджено Примірний статут та Примірну структуру центру громадського здоров'я (наказ МОЗ від 2 листопада 2018 р. № 2012).

Довідково: У 2018 році створено шість обласних центрів громадського здоров'я, а саме: у м. Києві, Львівській, Сумській, Рівненській, Херсонській та Кіровоградській областях.

Затверджено новий стандарт вищої освіти за спеціальністю "громадське здоров'я" для магістерського рівня. Цей важливий крок у процесі розвитку наукового та професійного потенціалу сфери громадського здоров'я України дасть змогу навчити нових фахівців у структурах державної системи громадського здоров'я, що є стратегічно важливим для реалізації політики розвитку кадрового потенціалу та загалом врегулює механізми розвитку кадрового потенціалу в цій сфері (наказ МОН від 12 грудня 2018 р. № 1383 "Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 229 "Громадське здоров'я" для другого (магістерського) рівня вищої освіти").

3. Підвищення рівня доступності лікарських засобів

Забезпечено ефективне виконання Урядової програми "Доступні ліки". Станом на 1 січня 2019 р. 7501 аптечний заклад України працює за Програмою, тобто кожен третій аптечний заклад відпускає ліки, за які повністю або частково платить держава.

За час роботи Програми пацієнти, що мають серцево-судинні захворювання, бронхіальну астму чи страждають на діабет II типу, отримали ліки за 32 млн. рецептами на суму понад 1,6 млрд. гривень.

З початку 2018 року пацієнти отримали ліки за 18 млн. рецептами на суму 1 038 362 тис. гривень (тоді як у 2017 році пацієнти отримали ліки за 13,9 млн. рецептами).

У Програмі 23 діючі речовини лікарських засобів. В реєстрі лікарських засобів, вартість яких підлягає відшкодуванню, затвердженому наказом МОЗ від 23 липня 2018 р. № 1367, — 261 торгове найменування препаратів, 59 з яких для пацієнта є повністю безоплатними (для порівняння — у квітні 2017 р., на початку старту Програми, ці показники були такими: 21/157/23).

Довідково: в Реєстрі лікарських засобів визначено 203 препарати для лікування серцево-судинних захворювань, 45 з яких пацієнти можуть отримати безоплатно. Для лікування діабету II типу визна-

чено 43 препарати, з яких 9 є безоплатними. Від бронхіальної астми у програмі є 15 препаратів, 5 із яких пацієнт може отримати безоплатно.

На даний час здійснюється робота над оновленням Реєстру лікарських засобів, які підлягають відшкодуванню, на основі заяв від фармацевтичних виробників для включення препаратів до Програми. Участь у Програмі з боку фармацевтичних виробників відбувається виключно на добровільних засадах.

Довідково: правила Урядової програми "Доступні ліки" спонукають фармвиробників знижувати ціни на лікарські засоби. Завдяки референтному регулюванню цін, зокрема знижено ціну на лікарські засоби для лікування серцево-судинних захворювань (діюча речовина амлодипін) – на 61 відсоток; для лікування діабету II типу (діюча речовина метформін) ціну знижено на 30 відсотків; для лікування бронхіальної астми (діюча речовина будесонід) – на 50 відсотків.

Разом з тим внесено зміни до Порядку відшкодування вартості лікарських засобів, що дало змогу фізичним особам – підприємцям, які одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, виписувати рецепти на лікарські засоби, вартість яких підлягає відшкодуванню за Програмою "Доступні ліки" (постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 893). Раніше така можливість була у лікарів, що працюють лише в закладах охорони здоров'я (тобто у юридичних осіб – закладів охорони здоров'я). Завдяки відповідним змінам розширено доступ пацієнтів до необхідної терапії в рамках виконання цієї Програми. Сьогодні рецепти по Програмі можуть виписувати також лікарі-ФОПи, що мають ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики.

Довідково: За даними регіонів, на 4,2 відсотка у середньому знизилася кількість викликів швидкої допомоги з підозрою на інсульт чи інфаркт, майже на 6 відсотків – кількість викликів швидкої для людей з нападами бронхіальної астми, кількість пацієнтів з нормалізованим цукром у крові (HbA1c – глікований гемоглобін) при діабеті II типу збільшилася на 6 відсотків. За час дії Програми зменшилися кількість ускладнень у пацієнтів з діабетом II типу – на 2,65 відсотка.

Також завдяки закупівлі ліків із залученням міжнародних організацій заощаджено до 39 відсотків виділених коштів, які використано на додаткові закупівлі ліків. За кошти 2018 року за рахунок ефективних закупівель вдалося покрити частину напрямів на 100 відсотків, замовити ліки для формування запасу по дитячій онкології, а також додатково перерозподілити 910 млн. гривень на дорослу онкологію, що дало змогу збільшити забезпеченість ліками онкохворих більше ніж у два рази.

Довідково: міжнародним організаціям вдалося заощадити такі суми, у тому числі за рахунок того, що виробники у 70 відсотках випадків почали виходити на тендер напряму. Внаслідок такої економії забезпечено закупівлю більшої кількості ліків, а іноді – 100 відсотків потреби. За деякими програмами вже закуповується на 85 відсотків більше ліків, ніж заплановано.

Також протягом 2018 року ПРООН вдалося розширити конкуренцію на ринку за рахунок закупівлі генеричних версій деяких препаратів, зокрема для лікування гепатиту С та онкології. Схема лікування гепатиту С тепер коштуватиме для України рекордних 89 доларів США, що у 10 разів менше, ніж у попередні роки (приклад – Софосбувір/Ледіпасвір).

Забезпечено доступ до інформації про наявність ліків у закладах охорони здоров'я.

Довідково: з обсягами закупівлі ліків можна ознайомитися за посиланням <http://moz.gov.ua/zakupivli-likiv>, де, зокрема, розміщена інформація щодо графіка поставок лікарських засобів та медичних виробів у 2018 році та їх розподіл за регіонами; детальної інформації щодо закупівель за бюджет 2016 року та за бюджет 2017 року.

Також в режимі реального часу можна перевірити реєстрацію лікарського засобу в Державному реєстрі лікарських засобів України на веб-сайті державного підприємства "Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України" (www.drtz.kiev.ua).

Накази про розподіл лікарських засобів та медичних виробів, що закуповуються централізовано, можна знайти за посиланням <https://goo.gl/LufEM7>.

Навчальність вакцин в регіонах (на рівні областей) – за посиланням <https://goo.gl/XyAFyN>.

4. Реформування системи екстреної медичної допомоги та медицини катастроф

Для забезпечення розбудови системи екстреної медичної допомоги, якісного та своєчасного надання екстреної медичної допомоги її забезпечено матеріально-технічними ресурсами, зокрема створено оперативно-диспетчерські служби центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф з використанням сучасних GPS-технологій.

Автоматизовано процеси диспетчеризації, що дає змогу значно скоротити час обробки виклику та виїзду бригад ЕМД (до однієї хвилини). Завдяки створенню і модернізації об'єднаних диспетчерських служб диспетчери екстреної допомоги витрачають менше часу на обробку викликів, а до пацієнта виїжджає та машина, яка перебуває найближче до адреси виклику.

Довідково: на кінець 2018 року з 13 областей, в яких було заплановано створити оперативно-диспетчерські служби центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, введено в дію сім (Вінницька, Волинська, Донецька, Київська, Львівська, Одеська та Чернігівська області), введено в дію частково – чотири (Закарпатська, Запорізька, Полтавська та Тернопільська області).

5. Удосконалення надання високоспеціалізованої медичної допомоги

Боротьба із серцево-судинними та судинно-мозковими захворюваннями

Протягом 2018 року за кошти державного бюджету, на умовах співфінансування областями закуплено 14 ангиографів, що дасть змогу надати допомогу більшій кількості людей з гострим інфарктом міокарда. У 2018 році введено в експлуатацію вісім ангиографів, у тому числі два, закуплених за кошти 2018 року, решта буде введена в дію після проведення реконструкції або ремонту приміщень.

Довідково: протягом 2017–2018 років відкрито дев'ять нових кардіоцентрів:

- комунальна установа "Обласний медичний центр серцево-судинних захворювань" Запорізької обласної ради;
- комунальна установа "Маріупольська міська лікарня швидкої медичної допомоги";
- Черкаський обласний кардіологічний центр;
- Чернівецький обласний клінічний кардіологічний диспансер;
- Коломийська центральна районна лікарня;
- Центральна міська лікарня, м. Рівне;
- комунальний заклад "Кіровоградський обласний кардіологічний диспансер";
- КЛПЗ "Чернігівська обласна лікарня";
- КНП "Дунайська обласна лікарня" Одеської облради, м. Ізмаїл.

У 2018 році вперше за всю історію незалежної України держава забезпечила потребу у стент-системах для екстреної допомоги пацієнтам із елевацією сегменту ST (тих пацієнтів з інфарктом міокарда, хто потребує негайної допомоги) на 100 відсотків. Тобто кожен українець з гострим інфарктом міокарда у критичній ситуації одержує стент безоплатно. Врятовано 612 пацієнтів з гострим інфарктом міокарда у новостворених реперфузійних центрах,

кількість маніпуляцій з невідкладного стентування при гострому інфаркті досягла середнього показника у країнах ЄС, а саме 300 на 1 млн. населення.

Довідково: госпітальна летальність від гострого інфаркту міокарда в клініках, які працюють як реперфузійні центри в межах регіональних реперфузійних мереж, відповідно до сучасних клінічних протоколів становить не більше 5–6 відсотків (в середньому по Україні 14–15 відсотків).

Розвиток служби трансплантації

Розпочато реалізацію пілотного проекту щодо зміни механізму фінансового забезпечення оперативного лікування з трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів, зокрема визначення учасників пілотного проекту, правових підстав надання третинної (високо-спеціалізованої) медичної допомоги методом трансплантації під час проведення пілотного проекту (постанова Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2018 р. № 707).

З метою забезпечення реалізації норм Закону України від 17 травня 2018 р. № 2427-VIII "Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині":

- розпочато закупівлю медичних виробів для проведення трансплантації з метою покращення матеріально-технічної бази лікарень (перелік обладнання затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1120);

Довідково: у грудні 2018 р. здійснено оплату за медичні вироби, поставка яких запланована протягом 2019 року. Осучаснення та оновлення технічної бази відбуватиметься у чотирьох центрах, які визначені флагманами трансплантації, тобто безпосередньо виконуватимуть ці надскладні операційні втручання на національному рівні:

- Національній дитячій спеціалізованій лікарні "Охматдит";
  - Національному інституту раку МОЗ;
  - комунальній установі "Запорізька обласна клінічна лікарня" Запорізької обласної ради;
  - Національному інституті хірургії та трансплантології імені О. О. Шалімова.
- розроблено проект кваліфікаційних вимог до впровадження посади трансплант-координатора, які стануть ключовими фігурами в системі трансплантології та діяльність яких буде спрямована на забезпечення отримання анатомічних матеріалів та подання їх для подальшої трансплантації;
  - розроблено програму навчання трансплант-координаторів (на базі Запорізької медичної академії післядипломної освіти);
  - розпочато створення Єдиної державної інформаційної системи трансплантації, яка складатиметься з таких реєстрів: реєстру волевиявлення особи про надання згоди або незгоди на посмертне донорство; реєстру анатомічних матеріалів людини, призначених для трансплантації, реєстру живих донорів, реєстру реципієнтів тощо. Створення такої системи допоможе вчасно знаходити потенційного донора, фізичні показники якого є ідеальними для пацієнта, що потребує трансплантації.

Трансформація медичної освіти

Вперше студентів до закладів вищої медичної освіти відбирали серед найсильніших абітурієнтів. У 2018 році вступити на спеціальності "Стоматологія", "Медицина" і "Педіатрія" змогли лише ті абітурієнти, які набрали понад 150 балів за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з конкурсних предметів — біології, хімії або математики. Встановлення порогового балу дало змогу відібрати найкращих абітурієнтів (наказ МОН від 13 жовтня 2017 р. № 1378 "Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань прийому на навчання до закладів вищої освіти").

Довідково: середній бал зовнішнього незалежного оцінювання з біології абітурієнтів на контрактні спеціальності "Медицина" склав 170, а на "Стоматологія" – 177.

Реалізація державних інвестиційних проектів у сфері охорони здоров'я

В рамках реалізації державного інвестиційного проекту "Будівництво сучасного лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні "ОХМАТДИТ":

- протягом січня-квітня 2018 р. встановлено відповідне обладнання, після чого розпочато прийом пацієнтів у нових відділеннях;
- з травня 2018 р. триває активне будівництво другого пускового комплексу, де будуть діяти близько 20 відділень – у тому числі центр дитячої гематології, онкології і трансплантації кісткового мозку, а також розшириться відділення трансплантації кісткового мозку та інтенсивної мегадозової хіміотерапії. Це дасть можливість збільшити в чотири рази кількість процедур трансплантації кісткового мозку та запровадити метод трансплантації кісткового мозку від неродинного донора. Саме такі процедури сьогодні є вкрай необхідними для України, адже операції подібного типу можливі сьогодні лише за кордоном. У другому пусковому комплексі будуть також створені відділення онкології з інтенсивною хіміотерапією на 20 ліжок для комплексного лікування онкологічних захворювань та центр екстреної медицини на 450 хворих за добу. Кількість операційних і, відповідно, операцій збільшиться удвічі;

Довідково: у новому корпусі лікарні "Охматдит" розпочали роботу структурні підрозділи Центру радіології:

- відділення променевої та радіонуклідної діагностики, до складу якого входить кабінет МРТ – на цей час проведено 1760 досліджень;
- новий кабінет УЗ-досліджень – проведено 3900 досліджень;
- відділення променевої терапії – лікування пацієнтів розпочато з червня 2018 р., на даний час пройшли лікування 60 пацієнтів, перебуває на лікуванні 8 дітей;
- функціонує Центр служби крові. Станом на 1 січня 2019 р. обстежено та прийнято 3409 осіб – донорів крові та 2178 осіб – донорів тромбоконцентрату; виготовлено 6167 літрів донорської крові, – 3122 дози тромбоконцентрату, 544 літрів плазми свіжозамороженої (СЗП).

В рамках реалізації державного інвестиційного проекту "Реконструкція і розширення Національного інституту раку по вул. Ломоносова, 33/43 у Голосіївському районі м. Києва" замовлено коригування проектно-кошторисної документації, що дасть можливість в подальшому продовжувати реконструкцію та розширення Національного інституту раку.

6. Розвиток соціальних та реабілітаційних послуг у територіальних громадах

З метою визначення основних організаційних та правових засад надання соціальних послуг Верховною Радою України прийнято Закон України "Про соціальні послуги", яким, зокрема, визначено:

- єдину термінологію та підходи в організації роботи для будь-яких цільових груп, а також строки організації роботи з надання соціальних послуг;
- вичерпний перелік чинників, для визнання осіб, сімей такими, що потребують соціальних послуг;
- права та обов'язки отримувачів соціальних послуг, завдання надавачів соціальних послуг;
- перелік базових соціальних послуг, надання яких гарантується отримувачам;
- створення Реєстру соціальних послуг, який буде складатися з реєстрів про надавачів со-

ціальних послуг, що відповідають установленим критеріям діяльності, та реєстру отримувачів соціальних послуг;

- нові підходи щодо оплати соціальних послуг, виходячи з доходу особи, а не з наявності рідних та близьких.

Забезпечено розвиток соціальних послуг, а саме створено нормативно-правове підґрунтя для запровадження соціальних послуг, спрямованих на дітей з особливими освітніми потребами, батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю, дітей з сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати (наказ Мінсоцполітики від 17 серпня 2018 р. № 1174).

Довідково: середній показник охоплення соціальними послугами у 2018 році становив 88,7 відсотка, що на 1,6 відсоткового пункта більше, ніж у 2017 році (87,1 відсотка). На даний час визначено 20 соціальних послуг, що на 3 послуги більше порівняно з 2017 роком.

Для забезпечення розвитку соціальних послуг:

- затверджено Державний стандарт соціальної реабілітації осіб з інтелектуальними та психічними розладами (наказ Мінсоцполітики від 17 грудня 2018 р. № 1901);
- внесено зміни до Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, зокрема визначено єдині підходи та вимоги до надання соціальної послуги стаціонарного догляду для осіб з психічними розладами (наказ Мінсоцполітики від 26 грудня 2018 р. № 1944);
- внесено зміни до Державного стандарту денного догляду, якими передбачено надання послуг особам похилого віку з когнітивними розладами психіки; особам з інвалідністю з психічними розладами (крім осіб, які скоїли суспільно небезпечну дію та отримують амбулаторну примусову психіатричну допомогу за рішенням суду) та інтелектуальними порушеннями (наказ Мінсоцполітики від 7 грудня 2018 р. № 1834).

Запроваджено дорожню карту розвитку реабілітаційних послуг для осіб (дітей) з інвалідністю в об'єднаних територіальних громадах, що дасть змогу таким особам (дітям) засвоювати знання, уміння, навички, формувати та розвивати фізичні, розумові, соціальні, професійні здібності з метою максимальної реалізації особистого потенціалу (постанова Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 р. № 587, наказ Мінсоцполітики від 27 вересня 2018 р. № 1423).

Довідково: у 2018 році майже в чотири рази збільшилася кількість осіб (дітей) з інвалідністю, яких забезпечено в громадах реабілітаційними послугами (понад 10 тис. осіб), порівняно з 2017 роком (2,2 тис. осіб).

Затверджено новий порядок забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, а саме удосконалено систему забезпечення технічних та інших засобів реабілітації за принципом "гроші ходять за людиною" та шляхом індивідуального вибору виробу, що дасть можливість посилити індивідуальний підхід до забезпечення засобами, що відповідає їх потребам та дасть змогу вести максимально незалежний спосіб життя (постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 238).

Довідково: відповідно до зазначеного Порядку у 2018 році видано 318 460 технічних та інших засобів реабілітації на суму 1,02 млрд. гривень. Вперше за довгі роки особи з вадами зору та слуху отримали реальну можливість придбати спеціальні засоби для орієнтування, спілкування та обміну інформацією через механізм виплати особі з інвалідністю за її бажанням грошової компенсації вартості за самостійно придбані спеціальні засоби (у 2018 році виплачено 6949,65 тис. гривень).

Затверджено типові форми договорів про забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, а також методичні рекомендації щодо формування та ведення електронного

каталога-класифікатора технічних та інших засобів реабілітації з метою впровадження та ефективної імплементації нового механізму забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації (накази Мінсоцполітики від 12 квітня 2018 р. № 506 та від 29 грудня 2018 р. № 1987).

Запроваджено нову програму стимулювання територіальних громад до створення служб перевезення людей з інвалідністю, у тому числі людей з порушеннями опорно-рухового апарату (соціальне таксі) (постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 189 "Деякі питання використання коштів, передбачених у державному бюджеті для придбання спеціально обладнаних автомобілів для перевезення осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату").

Довідково: у 2018 році проведено закупівлю 25 спеціально обладнаних автомобілів, які будуть передані об'єднаним територіальним громадам, що взяли на себе зобов'язання створити і забезпечити функціонування служби перевезень.

Затверджено Державну соціальну програму забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року, якою визначено основні завдання, спрямовані на підвищення рівня дотримання принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя українського суспільства (постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 р. № 273).

З метою подолання дискримінації щодо жінок і дівчат, захисту їх прав та інтересів затверджено Національний план дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2018 р. № 634).

Внесено зміни до Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" на період до 2020 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2018 р. № 637), зокрема визначено нових виконавців Плану дій, включено заходи щодо покращення інфраструктурних та матеріально-технічних умов для служби жінок, посилено складову, яка стосується протидії сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом; включено заходи із розроблення спецкурсів та навчально-методичних матеріалів з гендерних проблем освіти у надзвичайних ситуаціях; розширено заходи щодо проведення навчань для суб'єктів виконання національного Плану дій; посилено інформаційний компонент.

З метою забезпечення надання якісних інформаційних послуг з питань запобігання домашньому насильству, належного захисту жертв насильства та притягнення до відповідальності осіб, які вчинили насильство, схвалено Концепцію Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2023 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 р. № 728).

7. Забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти ("Нова українська школа")

Визначено новий зміст початкової освіти, що базується на компетентнісному підході та спрямований на здобуття учнями не лише знань, а і компетентностей, необхідних для успішної життєдіяльності та самореалізації особистості:

- затверджено Державний стандарт початкової освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87);
- затверджено типові освітні програми для 1–4 класів закладів загальної середньої освіти (накази МОН від 21 березня 2018 р. № 268 та від 27 грудня 2018 р. № 1461).

Довідково: з 1 вересня 2018 р. розпочали навчання за новим Державним стандартом 448,6 тис. першокласників.

З метою забезпечення рівного доступу до якісної загальної середньої освіти:

- затверджено Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, відповідно до якого забезпечується територіальна доступність загальної середньої освіти, а також скасовується перевірка знань для вступу до першого класу (наказ МОН від 16 квітня 2018 р. № 367);
- затверджено Порядок створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти, відповідно до якого створюються умови для більш комфортного перебування дітей у групах подовженого дня, що можуть бути інклюзивними чи спеціальними (наказ МОН від 25 червня 2018 р. № 677);
- затверджено Положення про санаторну школу (постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 1026) та Положення про особливості організації очної форми здобуття загальної середньої освіти в закладах охорони здоров'я (спільний наказ МОН і МОЗ від 13 листопада 2018 р. №1232/2067), що дасть змогу забезпечити умови для здобуття загальної середньої освіти дітям, що потребують тривалого лікування та реабілітації, впроваджено механізм забезпечення навчання при лікарні.

Для забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти "Нова українська школа" виділено з державного бюджету 998,8 млн. гривень на закупівлю для початкових класів дидактичних матеріалів, сучасних меблів, комп'ютерного обладнання (постанова Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2018 р. № 237).

Довідково: за рахунок освітньої субвенції та коштів місцевих бюджетів (на засадах співфінансування) придбано:

- комп'ютерне обладнання (інтерактивні проектори – 9 480, ноутбуки – 19 188, планшети/нетбуки – 8 032, багатофункціональні пристрої – 16 503, ламінатори – 11 290, документкамери – 616, флеш-накопичувачі – 2 294; дошки класні стаціонарні – 8 408, дошки коркові – 3 717, екрани для проекції – 4 070, фліпчарти – 4 015, навушки з мікрофоном/телевізори – 848);
- меблі (комплекти одномісні учнівські (стіл+стілець) – 364 223, комплекти двомісні учнівські (стіл + стілець) – 9 214, комплекти для вчителів (стіл + стілець) – 6 935, шафи для зберігання засобів навчання – 19 753, контейнери для роздаткового матеріалу – 109 418, меблі для зони відпочинку – 77 131);
- дидактичні матеріали (друковані засоби навчання – 361 796, об'єкти натуральні – 57 774, моделі, макети – 164 260, муляжі – 33 288, прилади, пристосування – 345 149, інструменти – 60 753, інструменти музичні – 16 778).

З метою імплементації статті 7 Закону України "Про освіту" за кошти державного бюджету здійснено видання підручників для закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин для учнів:

- 1 класу – 188 417 примірників підручників на суму 11 495,5 тис. гривень;
- 5 класу – 227 603 примірники на суму 13 352,9 тис. гривень;
- 10 класу – 113 041 примірник навчальної літератури на суму 12 264 тис. гривень.

Державні інвестиції в середню освіту за рахунок використання нерозподілених залишків освітньої субвенції 2017 року склали 900 000 тис. гривень (розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2017 р. № 929). Кошти були спрямовані на зміцнення матеріально-технічної бази закладів загальної середньої освіти та придбання шкільних автобусів для перевезення дітей, які проживають у сільській місцевості.

Довідково:

- для 4 904 шкіл придбано обладнання для кабінетів природничо-математичних дисциплін (3 606 одиниць обладнання для 518 кабінетів біології, 1 734 одиниці обладнання для 308 кабінетів географії, 1 194 одиниці обладнання для 466 кабінетів математики, 2018 одиниць обладнання для 448 кабінетів фізики, 6 632 одиниці обладнання для 499 кабінетів хімії);
- для пунктів проведення зовнішнього незалежного оцінювання придбано 4 866 пристроїв для програвання аудіо-компакт-дисків;
- придбано 20 597 одиниць комп'ютерного та мультимедійного обладнання, якими оснащено 1 716 кабінетів початкової школи у 1 368 закладах загальної середньої освіти;
- придбано обладнання для кабінетів української мови в закладах загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин, зокрема закуплено 632 персональні комп'ютери/ноутбуки; 533 багатофункціональні пристрої з витратними матеріалами; 130 флеш-накопичувачів; 139 зовнішніх аудіосистем; 2748 комплектів меблів учнівських (стіл+стілець); 2732 набори дидактичних матеріалів; 445 комплектів для кабінетів; 316 комплектів комп'ютерного обладнання та апаратури; 3339 дидактичних матеріалів; 763 – окремі меблі;
- закуплено 268 шкільних автобусів за кошти державного та місцевих бюджетів на умовах співфінансування.

Здійснено масштабне підвищення кваліфікації педагогічних працівників – підвищено кваліфікацію 2115 тренерів-педагогів, 105 738 вчителів початкової школи, вчителів іноземних мов, які навчають учнів перших класів у 2018/19 навчальному році, вчителів закладів загальної середньої освіти, в яких діти навчаються мовами національних меншин (наказ МОН від 15 січня 2018 р. № 36).

З метою створення умов для стимулювання педагогічних працівників до підвищення педагогічної майстерності та створення дієвого механізму підтвердження високого рівня їх професійних компетентностей шляхом сертифікації затверджено положення про сертифікацію педагогічних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1190).

Заклади загальної середньої освіти забезпечено підручниками за кошти, передбачені Державним бюджетом України на 2018 рік.

Довідково: видано та доставлено до закладів освіти підручники для учнів:

- 1-х класів, що навчаються відповідно до концепції "Нова українська школа", з навчанням українською мовою (у тому числі з аудіосупроводом) – 81 назва загальним накладом 3 780 298 примірників;
- 1-х класів, що навчаються відповідно до концепції "Нова українська школа", спеціальних закладів загальної середньої освіти (у тому числі з аудіосупроводом) – 9 назв загальним накладом 9 648 примірників;
- 5-х класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою – 34 назви загальним накладом 4 210 093 примірники;
- 10-х класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою – 119 назв загальним накладом 5 501 330 примірників.

Видано двомовні словники для учнів 5-х класів в кількості 37 641 примірник на суму 2 589,8 тис. гривень та для учнів 10-х класів – у кількості 23 874 примірники на суму 1 859,9 тис. гривень.

Також видано навчальні посібники серії "Шкільна бібліотека" – хрестоматії з творами сучасних дитячих авторів, які вивчаються на уроках читання у початковій школі (видано хрестоматії для учнів 1-х та 2-х класів накладом 574 942 примірники та для учнів 3-х та 4-х класів накладом 530 851 примірник на суму 28 744,6 тис. гривень), видрукувано 24 назви підручників для спеціальних закладів загальної середньої освіти, у тому числі шрифтом Брайля, накладом 46 277 примірників на суму 10 301 тис. гривень).

Створено умови для впровадження Національної освітньої електронної платформи, що дасть змогу забезпечити вільний доступ до е-підручників всіх учасників освітнього процесу з 2019 року:

- затверджено у новій редакції порядок, згідно з яким бюджетні кошти використовувати-

муться, зокрема, на створення та функціонування Національної освітньої електронної платформи, підготовку та проведення експерименту з впровадження та використання електронних підручників у системі загальної середньої освіти, розроблення, запровадження та супроводження дистанційних курсів для учнів і педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 668);

- затверджено Положення про національну освітню електронну платформу, розроблено програмно-апаратний комплекс Національної освітньої електронної платформи (наказ МОН від 22 травня 2018 р. № 523, зареєстрований Мін'юстом 11 червня 2018 р. за № 702/32154) та передано на баланс МОН Національну освітню електронну платформу (наказ МОН від 21 грудня 2018 р. № 1428);
- у грудні 2018 року з метою забезпечення функціонування на належному рівні програмно-апаратного комплексу Національної освітньої електронної платформи проведено навчання з питань його інсталяції, налаштування та використання і проведено випробування Національної платформи на відповідність технічному завданню, затвердженому наказом МОН від 31 серпня 2018 р. № 956.

Вперше проведено міжнародне дослідження якості освіти PISA-2018 в Україні. Дані щодо України стали складовою міжнародної бази даних результатів, що дасть змогу оцінити якість української шкільної освіти порівняно з іншими країнами, відслідковувати світові тенденції розвитку освіти та виробити відповідні рішення в галузі (накази МОН від 12 березня 2018 р. № 239 та від 13 лютого 2018 р. № 138).

Довідково: результат країни в рейтингу PISA ґрунтується на результатах тестування 15-річних учнів для визначення їх навичок у математиці, природничих науках і читанні. В травні 2018 року у дослідженні взяли участь 6001 учень/студент, які представляли 250 закладів освіти.

З метою забезпечення реалізації права дітей дошкільного віку на здобуття високоякісної дошкільної освіти протягом 2018 року створено 24 211 додаткових місць у закладах освіти для дітей дошкільного віку.

Довідково: черга в заклади дошкільної освіти скоротилася з 78 468 дітей (на початку 2017 року) до 33 666 дітей (на кінець 2018 року).

З метою створення рівних можливостей для підтримки дітей з особливими освітніми потребами та забезпечення територіальної доступності психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дітей віком від 2 до 18 років створено та за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам облаштовано уніфікованим обладнанням 516 інклюзивно-ресурсних центрів (постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 617, спільний наказ МОН та Національної академії педагогічних наук від 6 вересня 2018 р. № 974/36 о.д. та наказ МОН від 3 жовтня 2018 р. № 1051).

Для забезпечення методичної підтримки інклюзивної освіти на місцях протягом 2018 року створено 24 ресурсні центри підтримки інклюзивної освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 617).

Для створення комфортного інклюзивного освітнього середовища в закладах середньої освіти за підтримки держави місцевою владою розпочато систематизоване обладнання ресурсних кімнат закладів загальної середньої освіти (розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 964, наказ МОН від 23 квітня 2018 р. № 414, зареєстрований в Мін'юсті 11 травня 2018 р. за № 582/32034 (вимоги до обладнання ресурсних кімнат), вперше виділено 123,694 млн. гривень на оснащення таких кімнат у закладах середньої освіти.

Реалізовано право дітей з особливими освітніми потребами на отримання дошкільної осві-

ти за місцем проживання та створено умови для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії дитини з особливими освітніми потребами в закладі дошкільної освіти (наказ МОН від 8 червня 2018 р. № 609).

Довідково: 1965 дітей з особливими освітніми потребами отримують інклюзивну освіту в закладах дошкільної освіти (за оперативними даними, станом на грудень 2018 р. працює 1106 інклюзивних груп; згідно з даними Держстату, на кінець 2017 року в закладах дошкільної освіти було організовано 578 інклюзивних груп).

Збільшено кількість учнів з особливими освітніми потребами, що отримують інклюзивну освіту, шляхом створення умов у закладах освіти, що розташовані поряд з місцем проживання дитини, для отримання освітніх послуг, що відповідають потребам дитини в тому числі психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових, і надання рівних можливостей для отримання фахової допомоги щодо індивідуального зростання дітям, які цього потребують, незалежно від майнового стану батьків (постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 88, наказ МОН від 8 червня 2018 р. № 609, наказ МОН від 1 лютого 2018 р. № 90).

Довідково: кількість учнів з особливими освітніми потребами, що отримують інклюзивну освіту, збільшилася на 65 відсотків – з 7179 учнів в 2017/18 навчальному році до 11 839 учнів в 2018/19 навчальному році; на забезпечення корекційно-розвиткових занять для дітей з особливими освітніми потребами виділено 304 458,3 тис. гривень.

Підвищено фахову компетентність вчителів щодо освіти дітей з особливими освітніми потребами. Створено умови для кваліфікованого надання освітніх послуг інклюзивної освіти та підвищено кваліфікацію вчителів перших класів, педагогічних працівників, які працюють в інклюзивних класах, фахівців обласних ресурсних центрів та інклюзивно-ресурсних центрів (постанова Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 р. № 72).

Довідково:

- у 2017/18 навчальному році підвищили фахову компетентність щодо освіти дітей з особливими освітніми потребами 1 575 педагогічних працівників, які працюють в інклюзивних класах (32 відсотка загальної чисельності);
- навчено 200 працівників обласних ресурсних центрів та інклюзивно-ресурсних центрів областей та міста Києва;
- 500 вчителів та працівників інклюзивно-ресурсних центрів підвищили рівень фахової компетентності на тренінгах, проведених ізраїльськими фахівцями;
- у рамках онлайн-курсу на освітній платформі EdEra (модуль "Інклюзивна освіта") підвищили фахову компетентність 3 700 вчителів.

8. Модернізація професійної (професійно-технічної) освіти

Створено 50 навчально-практичних центрів за галузевим спрямуванням за рахунок коштів державного бюджету на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти за професіями "Токар. Верстатник широкого профілю. Фрезерувальник. Шліфувальник. Свердлувальник" (дев'ять центрів), "Електрозварник ручного зварювання. Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах. Зварник" (25 центрів), "Електромонтажник з ремонту та обслуговування електроустаткування. Електромонтер з освітлення та освітлювальних мереж. Електромонтажник силових мереж та електроустаткування" (15 центрів) та "Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва" (один центр) (постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 р. № 266, накази МОН від 4 травня 2018 р. № 456 та від 27 лютого 2018 р. № 206).

Довідково: результатами діяльності навчально-практичних центрів, створених протягом 2016 та 2017 років, є збільшення загального контингенту учнів, слухачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти більш ніж на 5 відсотків порівняно з 2015–2017 роками; збільшення кількості випускників, які працевлаштовуються за професією; стажування на базі навчально-практичних цен-

трів майстрів виробничого навчання і викладачів спецдисциплін (у 2018 році – 700 осіб).

Оптимізовано мережу закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Підвищено якість підготовки кваліфікованих кадрів, забезпечено ефективне використання матеріально-технічної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти та економію бюджетних коштів (наказ МОН від 7 березня 2018 р. № 236).

Довідково: створено п'ять багатoproфільних центрів професійної освіти: державний навчальний заклад "Одеський центр професійно-технічної освіти", державний професійно-технічний навчальний заклад "Регіональний центр професійної освіти, ресторанно-готельного, комунального господарства, торгівлі та дизайну" (Харківська область), державний навчальний заклад "Харківський регіональний центр професійної освіти поліграфічних медіатехнологій та машинобудування", державний навчальний заклад "Деражнянський центр професійної освіти" (Хмельницька область), багатoproфільний регіональний центр професійної освіти у Черкаській області.

Розпочато реалізацію проектів партнерства у сфері освіти. Покращено матеріально-технічну базу закладів професійної (професійно-технічної) освіти за рахунок позабюджетних коштів, залучено роботодавців до навчально-виробничого процесу; надається допомога випускникам закладів освіти у працевлаштуванні.

Довідково:

- створено п'ять навчально-практичних центрів із залученням коштів соціальних партнерів: "Снежка" та "Відарон" на базі вищого професійного училища № 2, м. Херсон; навчально-практичний центр "Тріора" на базі державного навчального закладу "Львівське вище професійне училище дизайну та будівництва"; навчально-практичний центр з професії "Монтажник гіпсокартонних конструкцій" на базі державного навчального закладу "Черкаське вище професійне училище будівельних технологій"; навчально-практичний центр "Полімін" на базі державного навчального закладу "Одеський центр професійної освіти";
- підписано 4 меморандуми про співробітництво між МОН та АТ "Українська залізниця" (10 липня 2018 р.), Федерацією роботодавців України (5 жовтня 2018 р.), ТОВ промислове підприємство "ЗІП" (8 листопада 2018 р.), ТОВ "Фомальгаут – Полімін" (29 листопада 2018 року).

З метою поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях запроваджено елементи дуальної форми навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, що сприятиме підвищенню якості професійної підготовки; підвищенню рівня працевлаштування; зменшенню витрат на комунальні послуги та витратні матеріали; залученню додаткових фінансових надходжень – до 50 тис. гривень у кожному закладі професійної (професійно-технічної) освіти (розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660, наказ МОН від 15 травня 2018 р. № 473).

Довідково: з 1 вересня 2018 р. розширено перелік закладів професійної (професійно-технічної) освіти для впровадження елементів дуальної форми навчання. Навчання здійснюється у 198 закладах професійної (професійно-технічної) освіти, за 114 монопрофесіями навчається 7 175 учнів; до організації професійно-практичної підготовки залучено понад 800 роботодавців.

Утворено Національне агентство кваліфікацій – постійно діючий колегіальний орган, уповноважений на реалізацію державної політики у сфері кваліфікацій, затверджено його Статут та визначено граничну чисельність працівників його секретаріату (постанова Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2018 р. № 1029).

Довідково: основними повноваженнями Національного агентства кваліфікацій є супровід запровадження Національної рамки кваліфікацій, здійснення міжнародного співробітництва у сфері кваліфікацій, зокрема з метою гармонізації Національної рамки кваліфікацій з відповідними міжнародними документами; забезпечення прогнозування потреб ринку праці у кваліфікаціях; створення і ведення Реєстру кваліфікацій; координація розроблення професійних стандартів, їх реєстрація та забезпечення відкритого доступу до них; розроблення критеріїв та процедур визнання професійних квалі-

фікацій, здобутих в іноземних державах.

Затверджено 17 стандартів професійної (професійно-технічної) освіти, розроблених на основі компетентнісного підходу, що дасть змогу запровадити гнучкі освітні програми, які відповідають потребам ринку праці, та стати випускникам закладів професійної (професійно-технічної) освіти більш мобільними на ринку праці.

З метою відновлення престижності професійної освіти та популяризації робітничих професій проведено професійну орієнтацію населення із залученням представників бізнесу та органів місцевої влади (накази МОН від 25 квітня 2018 р. № 419, від 4 липня 2018 р. № 715 та від 9 серпня 2018 р. № 890).

Довідково: проведено Всеукраїнський конкурс професійної майстерності "WORLDSKILLS UKRAINE", п'ять всеукраїнських та 25 регіональних конкурсів фахової майстерності серед учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти, 25 регіональних "ярмарків професій", 25 регіональних виставок.

9. Забезпечення якості вищої освіти

З метою забезпечення вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти за принципами доброчесності та прозорості, розподілу місць державного замовлення за широким конкурсом відповідно до пріоритетів, визначених вступником, проведено єдине фахове вступне випробування з використанням організаційно-технологічних процесів здійснення зовнішнього незалежного оцінювання для вступників на спеціальності 081 "Право" та 293 "Міжнародне право" (наказ МОН від 22 березня 2018 р. № 270).

Довідково: кількість вступників, які взяли участь у єдиному фаховому вступному випробуванні у 2018 році, становила 15 834 осіб; частка вступників, які подолали встановлені пороги з усіх трьох блоків єдиного фахового вступного випробування та допущені до участі у конкурсному відборі, становила 75,4 відсотка.

Також з метою інституціоналізації та поширення принципів доброчесного вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти під час вступної кампанії 2018 року вперше проведено єдиний вступний іспит з іноземної мови з використанням зовнішнього незалежного оцінювання для вступу для здобуття ступеня вищої освіти магістра за спеціальностями галузей знань 03 "Гуманітарні науки" (крім спеціальності 035 "Філологія"), 05 "Соціальні та поведінкові науки", 06 "Журналістика", 08 "Право", 24 "Сфера обслуговування", 29 "Міжнародні відносини" (наказ МОН від 22 березня 2018 р. № 270).

Довідково: для складення єдиного вступного іспиту було зареєстровано 35 915 осіб; частка вступників, які подолали встановлені пороги з усіх трьох блоків єдиного вступного іспиту з іноземної мови та допущені до участі в конкурсному відборі, становила 87,9 відсотка.

Створено умови для запровадження діяльності Освітнього омбудсмена та його служби, на яких покладається виконання завдань із захисту прав у сфері освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 р. № 491).

Оновлено вимоги до змісту вищої освіти – сформовано систему стандартів вищої освіти, яка відповідає національній рамці кваліфікацій, затверджено 51 стандарт бакалавра та чотири стандарти магістра.

Затверджено Концепцію розвитку педагогічної освіти, якою передбачено реалізацію права вступників на першочергове зарахування до вищих педагогічних закладів освіти та реалізацію права закладів вищої педагогічної освіти проводити творчі заліки з відповідними спеці-

альностями галузі знань 01 "Освіта/Педагогіка" (наказ МОН від 16 липня 2018 р. № 776).

Україною отримано окреме вікно для фінансування конкурсів Програми "Еразмус+" у 2019–2020 роках. Виділено додаткове фінансування за напрямом Key Action (KA)1 "Міжнародна кредитна мобільність" у розмірі 2,5 млн. євро, напрямом Key Action (KA)2 "Розвиток потенціалу вищої освіти" – у розмірі 2 млн. євро, а також 1,5 млн. євро – за напрямом Жан Моне.

Довідково: "Еразмус+" – програма Європейського Союзу, що підтримує проекти, партнерства, заходи і мобільність у сфері освіти, підготовки, молоді і спорту. З 2019 року крім участі у загальному конкурсі Програми, Україною отримано можливість фінансування національних проектів у вищій освіті, за які конкуренція буде лише серед закладів вищої освіти України.

Затверджено склад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1063).

Довідково: 5 грудня 2018 р. конкурсною комісією під час відкритого конкурсу обрано склад Національного агентства: обрані 22 члени агентства, які представляють державні заклади вищої освіти (8 представників), приватні та комунальні заклади вищої освіти (по одному представнику), студентство (два представники), роботодавців (три представники), Національна академія наук (два представники), галузеві академії (по одному представнику від Національної академії педагогічних наук, Національної академії аграрних наук, Національної академії мистецтв, Національної академії правових наук).

10. Створення нової системи управління та фінансування науки

Утворено Національний фонд досліджень – незалежну неприбуткову бюджетну установу, що надає грантову підтримку фундаментальних та прикладних наукових досліджень і розробок на умовах відкритих конкурсів незалежно від відомчих ознак отримувача гранту, що сприятиме науковій конкуренції та міжвідомчій кооперації (постанова Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 528). З метою забезпечення вирішення організаційних питань діяльності Національного фонду досліджень затверджено склад його наукової ради та уповноважено члена Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій здійснити передбачені законодавством заходи, пов'язані із здійсненням державної реєстрації Національного фонду досліджень як юридичної особи, та інші заходи, необхідні для початку його функціонування (розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1087). Для забезпечення діяльності Національного фонду досліджень у Державному бюджеті України на 2019 рік за новою бюджетною програмою передбачено кошти в обсязі 262,4 млн. гривень.

Затверджено план заходів щодо реформування вітчизняної наукової сфери (розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2018 р. № 776), яким, зокрема, передбачено перегляд переліку пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та механізму їх реалізації, удосконалення системи національних академій наук, удосконалення нормативно-правової бази з метою забезпечення ефективної участі українських вчених в реалізації міжнародних проектів, міжнародних дослідницьких та інноваційних програм, заходи щодо стимулювання повернення талановитої наукової молоді в Україну тощо.

Запроваджено державну атестацію закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності та визначено перелік наукових напрямів, за якими проводиться державна атестація закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності (постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 652). За результатами державної атестації заклади вищої освіти зможуть отримувати кошти державного бюджету для забезпечення базового фінансування їх наукової (науково-технічної) діяльності за галузями наук. Надання базового фінансування університетській науці – один з ключових етапів реформування наукової сфери України.

Довідково: вперше у Державному бюджеті України на 2019 рік за новою бюджетною програмою передбачено кошти обсягом 100 млн. гривень для забезпечення базового фінансування наукової (науково-технічної) діяльності закладів вищої освіти.

З метою фінансової підтримки наукових проектів та стипендіальних програм для молодих вчених розширено можливості провадження наукової діяльності молодими вченими, а також створено умови для залучення найбільш талановитої молоді до наукової сфери (постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 1017, накази МОН щодо результатів конкурсного відбору проектів наукових робіт та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих вчених).

Довідково: загальний обсяг фінансової підтримки наукових проектів та стипендіальних програм для молодих вчених, що була передбачена для МОН у 2018 році, порівняно із 2017 роком збільшено в 1,63 рази (у 2018 році – 94 869,5 тис. гривень, у 2017 році – 58 221,7 тис. гривень)

Створено перші міжуніверситетські центри колективного користування науковим обладнанням у закладах вищої освіти, робота яких сприятиме реалізації державних цільових наукових та науково-технічних програм, проектів та експериментальних розробок вченими з кількох університетів, а також розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва (наказ МОН від 2 травня 2018 р. № 444).

Довідково: створено вісім центрів колективного користування на загальну суму 28 млн. гривень (на базі Харківського національного університету імені Каразіна, Сумського державного університету, Національного університету харчових технологій, Ужгородського національного університету, Дніпропетровської політехніки, Сумського національного аграрного університету, Приазовського технічного університету, Львівського національного університету імені Івана Франка).

З метою розширення доступу до електронних наукових баз даних для науковців, студентів, аспірантів надано доступ до міжнародних наукових баз даних Scopus та Web of Science за кошти державного бюджету вдвічі більшій кількості закладів вищої освіти та наукових установ (наказ МОН від 6 листопада 2018 р. № 1213).

Довідково: у 2017 році підключення до Scopus отримали 67 закладів, у 2018 році – 135; до Web of Science 2017 року доступ надали 64 закладам, а у 2018 році – 105; українські науковці стали в п'ять разів частіше користуватися Scopus та Web of Science

Забезпечено участь українських представників та експертів в обговоренні актуальних і важливих для України тем наукових досліджень в програмних комітетах Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій "Горизонт 2020" (розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2018 р. № 636).

З метою розвитку антарктичних досліджень забезпечено фінансування технічного переоснащення станції "Академік Вернадський", запроваджено нову сучасну програму наукових досліджень (фотоідентифікація китів, аналіз е-ДНК, аналіз мікропластика тощо), відновлено повноцінне членство України у Науковому комітеті з антарктичних досліджень (SCAR), проведено океанографічну експедицію до Південного Океану (вперше з 2001 р.), залучено учнів до антарктичних досліджень, забезпечено інтернет-зв'язок із станцією, який дає змогу оперативно отримувати результати дослідження.

Довідково: вперше за 22 роки виділено близько 34,5 млн. гривень на модернізацію української антарктичної станції "Академік Вернадський".

У рамках реалізації Міжнародної європейської інноваційної науково-технічної програми "EUREKA" забезпечено участь та фінансування двох проектів: мережевого проекту "Проекту-

вання і розробка матеріалів для захисту від ультрафіолетового випромінювання" (Київський національний університет технологій і дизайну); кластерного проекту "Майбутня електронна сфера охорони здоров'я на основі технології 5G" (національний технічний університет "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського") (накази МОН від 7 червня 2018 р. № 608 та від 2 листопада 2018 р. № 1199).

11. Створення справедливої системи пенсійного страхування

Продовжено здійснення заходів щодо удосконалення солідарної системи пенсійного забезпечення:

- осучаснено пенсії із застосуванням показника заробітної плати, обчисленого як середній показник за 2014, 2015 та 2016 роки (3764,4 гривень), із застосуванням величини оцінки одного року страхового стажу в розмірі 1 відсотка;
- встановлено застосування прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб, збільшено на 79 гривень (1452 гривні), для обчислення пенсій, надбавок, підвищень, інших пенсійних виплат;
- розширено перелік категорій осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню;
- скасовано особливий порядок виплати пенсій працюючим пенсіонерам;
- встановлено гнучкі умови виходу на пенсію залежно від тривалості страхового стажу;
- з 1 січня 2018 р. для осіб, які досягли віку 65 років, мінімальний розмір пенсії за віком за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу встановлюється в розмірі 40 відсотків мінімальної заробітної плати, визначеної законом про Державний бюджет України на відповідний рік, але не менше прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом;
- збільшено мінімальний стаж для набуття права на пенсію за віком з 15 до 25 років;
- запроваджено гнучкий "коридор" пенсійного віку 60/63/65 років разом з поступовим підвищенням на 10 років мінімального стажу, що дає право на призначення пенсії за віком. За відсутності передбаченого мінімального стажу розмір мінімальної пенсії встановлюватиметься пропорційно наявному страховому стажу;
- встановлено максимальний розмір заробітної плати, на який нараховується ЄСВ у розмірі 15 мінімальних заробітних плат;
- збережено право на призначення пенсії за вислугу років лише для військовослужбовців, а також артистів театральних-концертних та інших видовищних закладів, колективів;
- збережено право на пільговий вихід на пенсію для матерів, які виховали п'ятьох і більше дітей, осіб з інвалідністю з дитинства, учасників бойових дій та чорнобильців.

Пенсійний фонд України звільнено від невластивих виплат (виплати різниці між розміром пенсії із солідарної системи та прожитковим мінімумом для непрацездатних осіб, виплати пенсій за вислугу років, компенсації суми коштів від застосування пільгового розміру єдиного внеску).

З 1 квітня 2018 р. автоматизованим способом без особистого звернення особи проведено перерахунок пенсій 2,7 млн. особам.

З 1 грудня 2018 р. проведено перерахунок пенсій та доплат (надбавок, підвищень, допомог) з урахуванням нового розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, що становить 1 497 гривень.

Довідково:

- станом на 1 січня 2019 р. максимальний розмір пенсії становив 14 970 гривень, середній розмір пенсії – 2645,66 гривень;
- мінімальний розмір пенсії за віком за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу – 1497 гривень.

Протягом 2018 року:

- призначено 352,9 тис. нових пенсій;
- перераховано 359,7 тис. пенсій;
- призначено 9,029 тис. пенсій згідно із Законом України "Про пенсії за особливі заслуги перед Україною".

Станом на січень 2019 р. змінився розподіл чисельності пенсіонерів залежно від середнього розміру їх пенсійної виплати, зокрема кількість пенсіонерів, розмір пенсії яких становить до 1500 гривень, зменшилася на 0,5 млн. осіб (порівняно з січнем 2018 року) і становить 2,18 млн. осіб; відповідно, зросла чисельність пенсіонерів, які отримують більші виплати:

- від 1500 гривень до 4000 гривень – 7,8 млн. осіб;
- від 4000 гривень до 5000 гривень – 574,1 тис. осіб;
- від 5000 гривень – 942,7 тис. осіб.

Перераховано пенсії особам, які звільнені з військової служби, та колишнім працівникам міліції (постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 103):

- військовослужбовцям та деяким іншим особам виплата перерахованих пенсій проводиться поетапно: починаючи з 1 січня 2018 року виплачується 50 відсотків, з 1 січня 2019 р. по 31 грудня 2019 р. буде виплачуватися 75 відсотків; з 1 січня 2020 року – 100 відсотків суми підвищення пенсії;

Довідково: у 2018 році середній розмір підвищення пенсії військовослужбовцям становив 1476 гривень, у 2019 році – 761,01 гривень.

- колишнім працівникам міліції перерахунок пенсій проводиться з урахуванням грошового забезпечення, визначеного для посад поліцейських за січень 2016 р. (розмір пенсії колишні працівники міліції отримали з 1 січня 2018 р.). Сума перерахованих пенсій для виплати за період з 1 січня 2016 р. по 31 грудня 2017 р. виплачуватиметься з 1 січня 2019 р. по 31 грудня 2019 року становить 50 відсотків різниці між місячним розміром підвищеної пенсії та місячним розміром пенсії до підвищення, а з 1 січня 2020 р. – 100 відсотків різниці між місячним розміром підвищеної пенсії та місячним розміром пенсії до підвищення.

З метою здійснення своєчасних пенсійних виплат та збалансування бюджету Пенсійного фонду України з державного бюджету щомісяця у повному обсязі відповідно до місячного розпису перераховувалися кошти.

Довідково: за 2018 рік з державного бюджету до бюджету Пенсійного фонду України перераховано 150 млрд. гривень, або 100 відсотків коштів, передбачених на зазначені цілі.

З 1 січня 2018 р. впроваджено механізм, який передбачає надання застрахованій особі можливості самостійно обирати санаторно-курортний заклад для проходження реабілітаційного лікування на умовах тристоронніх договорів, що укладаються між застрахованою особою, робочим органом Фонду соціального страхування та санаторно-курортним закладом.

Довідково: у 2018 році за рахунок коштів Фонду забезпечено лікування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортних закладів після перенесених захворювань і травм 33 тис. застрахованих осіб, що на 24 відсотка більше, ніж у 2017 році. У 2018 році здійснювали реабілітаційне лікування застрахованих осіб 55 санаторно-курортних закладів, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та мають реабілітаційні відділення, оснащені необхідним обладнанням, і забезпечені медичним персоналом відповідної фахової підготовки (освіти).

Осучаснено заробітну плату, з якої призначалися щомісячні страхові виплати потерпілим на виробництві (членам їх сімей) за період 2008—2011 років, та відновлено соціальну справедливість щодо розмірів страхових виплат, призначених до 2011 року.

Довідково: у січні 2018 року осучаснено розмір щомісячних страхових виплат для 168,9 тис. потерпілих на виробництві (82 відсотка усіх отримувачів страхових виплат, які перебувають на обліку у Фонді соціального страхування). Розмір виплат збільшився в середньому на 464 гривні.

З 1 березня 2018 р. здійснено перерахунок щомісячних страхових виплат потерпілим на виробництві та членам їх сімей. Зростання розмірів щомісячних страхових виплат становило 20 відсотків.

Довідково: з 1 березня 2018 р. здійснено перерахунок щомісячних страхових виплат потерпілим на виробництві та членам їх сімей для 207 тис. осіб. Розмір виплат збільшився в середньому на 514 гривень.

12. Забезпечення ефективної державної соціальної підтримки населення

Здійснено заходи щодо уніфікації механізму надання житлових субсидій:

- забезпечено соціальною підтримкою всі категорії громадян, які її потребують в умовах підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги (постанова Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2018 р. № 329);
- запроваджено механізм надання житлових субсидій населенню у грошовій формі, що дасть змогу реалізувати реформу енергетичного сектору в частині стимулювання економічного споживання житлово-комунальних послуг громадянами, які отримують житлову субсидію (постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1176 "Деякі питання надання житлових субсидій населенню у грошовій формі").

Довідково: кількість домогосподарств, які отримували субсидію на оплату житлово-комунальних послуг у грудні 2018 р. – 3916,8 тис. (у грудні 2017 р. – 6920,7 тис.).

З метою удосконалення системи надання соціальної підтримки та посилення контролю за її впровадженням:

- встановлено державні соціальні нормативи у сфері транспортного обслуговування (постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 196);
- запроваджено механізм надання пільг у готівковій формі з оплати проїзду усіма видами транспорту загального користування на міських, приміських та міжміських маршрутах (постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 197);
- утворено Державну соціальну службу як центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей, а також здійснює державний контроль під час надання соціальної підтримки (постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 1070).

Підвищено ефективність діяльності інституту соціальних інспекторів шляхом здійснення якісного контролю за дотриманням законодавства у сфері соціальної підтримки населення (постанова Кабінету Міністрів України від 16 січня 2019 р. № 18).

З метою залучення до роботи непрацюючих працездатних громадян завершено проведення у Львівській, Полтавській, Харківській та окремих об'єднаних територіальних громадах Донецької, Житомирської та Чернігівської областей пілотного проекту із залучення до роботи непрацюючих працездатних членів із малозабезпечених сімей та внутрішньо переміщених осіб (постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 40).

Довідково: за період реалізації проекту його учасниками у пілотних регіонах стали понад 5,5 тис.

непрацюючих працездатних членів із малозабезпечених сімей та внутрішньо переміщених осіб. Понад 2 тис. осіб знайшли постійне місце роботи, близько 1 тис. осіб — взяли участь у тимчасових роботах на користь громади, а 243 — отримали фінансову допомогу на поворотній основі для започаткування власної справи. Станом на 1 грудня 2018 р. підприємці, що започаткували власну справу, створили 56 нових робочих місць.

З метою посилення соціального захисту учасників Революції Гідності та членів сімей загиблих учасників Революції Гідності у 2018 році надавалися пільги та інші соціальні гарантії, зокрема, забезпечено санаторно-курортним лікуванням 31 особу, послугами з психологічної реабілітації – 26 осіб, послугами з соціальної та професійної адаптації – 21 особу. Також щороку до 5 травня виплачується разова грошова допомога, яка у 2018 році становила 1265 гривень.

Довідково: станом на 1 січня 2019 р. одноразову грошову допомогу виплачено:

- у розмірі 1 млн. гривень — 108 сім'ям загиблих учасників Революції Гідності;
- у розмірі 700 тис. гривень — 181 особі, яка отримала тяжкі тілесні ушкодження;
- у розмірі 500 тис. гривень — 312 особам, які отримали ушкодження середньої тяжкості;
- у розмірі 200 тис. гривень — 724 особам, які отримали легкі тілесні ушкодження, побої, мордування.

Також учасникам Революції Гідності та членам сімей загиблих учасників Революції Гідності призначається незалежно від наявності страхового стажу пенсія по інвалідності. Станом на 1 січня 2019 р. на обліку в органах Пенсійного фонду України перебуває 153 особи з інвалідністю внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі в Революції Гідності.

Пенсія у зв'язку з втратою годувальника у разі смерті (загибелі особи внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я) призначається незалежно від тривалості страхового стажу годувальника у відсотках розміру пенсії за віком померлого годувальника.

Довідково: до пенсії у зв'язку з втратою годувальника встановлюється доплата для забезпечення виплати у розмірі не менше ніж:

- на одного непрацездатного члена сім'ї – 5000 гривень;
- на двох непрацездатних членів сім'ї – 6500 гривень;
- на трьох та більше непрацездатних членів сім'ї – 8000 гривень.

Розмір пенсійної виплати з урахуванням доходу не може перевищувати 10 000 гривень.

На 1 січня 2019 р. органами Пенсійного фонду України призначено 116 особам пенсію у зв'язку з втратою годувальника та зазначену доплату.

Особам, які стали особами з інвалідністю внаслідок ушкодження здоров'я під час участі в Революції Гідності, та постраждалим учасникам Революції Гідності надається відповідний статус та право користування пільгами, визначеними законодавством.

Учасникам Революції Гідності, які мають статус осіб з інвалідністю внаслідок війни, пенсії підвищуються в розмірі 25 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Дружини (чоловіки), якщо вони не взяли повторний шлюб, діти, які стали особами з інвалідністю до досягнення повноліття, і батьки загиблих (померлих) учасників Революції Гідності мають право на дострокове призначення пенсії за віком при наявності страхового стажу не менше 25 років у чоловіків після досягнення ними 55 і не менше 20 років у жінок після досягнення ними 50 років.

Посилено соціальний захист сімей з дітьми шляхом запровадження надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги "пакунок маляти" – з 1 вересня 2018 р. та відшкодування послуги з догляду за дитиною до трьох років "муниципальна няня" – з 1 січня 2019 р. (постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 р. № 427 "Деякі питання реалізації пілотного проекту із соціального захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства").

Довідково: з 1 вересня 2018 р. до регіонів поставлено понад 140 тис. "пакунків маляти", з яких понад 120 тис. пакунків передано сім'ям.

«ПАКУНОК МАЛЯТИ»

Добра і корисна соціальна ініціатива Уряду. Це допомога батькам в перші дні життя малечі. Пакунок містить пелюшки, підгузки, дитячі засоби гігієни, одяг, постільну білизну. Наповнення пакунку проведено на конкурсній основі – на платформі United Nations Global Marketplace. На даний час Мінсоцполітики спільно з МОЗ та UNICEF опрацьовують можливість надання в пакунку різноманітних корисних матеріалів для батьків.

Понад 120 тис. пакунків – передано батькам з вересня 2018 року

25 найнеобхідніших речей для новонародженого

3377 гривень – вартість «пакунка»

З метою створення ефективної системи соціального захисту ветеранів та членів їх сімей утворено Міністерство у справах ветеранів, одним із основних завдань якого буде забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері соціального захисту ветеранів (постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада № 986).

13. Забезпечення захисту прав дітей

З метою зменшення кількості дітей, які виховуються поза сімейним оточенням, та збільшення кількості забезпечених житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа удосконалено Порядок та умови надання у 2018 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа (постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 300).

Довідково: протягом 2018 року зменшено чисельність дітей, які виховуються в інтернатних закладах на 5 відсотків; придбано 70 приміщень для дитячих будинків сімейного типу і 829 квартир для забезпечення житлом дітей-сиріт з числа випускників інтернатних закладів.

З метою нормативно-правового забезпечення функціонування малих групових будинків затверджено примірне положення про малий груповий будинок, що дасть змогу покращити умови утримання і виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, яких не вдалося влаштувати у сімейні форми виховання (переважно через вік, інвалідність) шляхом утворення закладів з умовами виховання, максимально наближеними до сімейних (постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 926).

Затверджено Програму підготовки до самостійного життя випускників закладів інституційного догляду та виховання дітей, осіб з числа вихованців прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу (наказ Мінсоцполітики від 27 вересня 2018 р. № 1428), що забезпечить формування компетентностей дітей, які перебувають в інтернатних закладах, у прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу, з питань соціальної інтеграції та самостійного життя, мотивування до усвідомленого життєвого вибору та відповідального ставлення до власного життя.

Підвищено професійну компетентність посадових осіб місцевих держадміністрацій та органів місцевого самоврядування, які виконують повноваження щодо соціального захисту дітей – сертифіковано 43 регіональних тренери-консультанти (наказ Мінсоцполітики від 22 листопада 2018 р. № 1757).

Довідково: сертифікованими тренерами-консультантами проведено 50 інформаційно-просвітницьких заходів з питань деінституціалізації за програмою, якими охоплено 796 представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, закладів освіти, охорони здоров'я та соціального захисту, у тому числі закладів інституційного догляду та виховання дітей, інших надавачів соціальних, медичних, освітніх та реабілітаційних послуг, представників засобів масової інформації, випускників закладів інституційного догляду та виховання дітей, представників інститутів громадянського суспільства, міжнародних організацій, ділових кіл, волонтерів.

Об'єднаним територіальним громадам надано технічну та методичну підтримку щодо виконання функцій у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей, підвищено обізнаність посадових осіб місцевого самоврядування, що дало змогу посилити відповідальність органів місцевого самоврядування за соціальний захист дітей, та покращити показники своєчасного виявлення дітей, які постраждали від жорстокого поводження, надати допомогу якомога більшій кількості дітей, які цього потребують, запобігти їх потраплянню у ситуації, що загрожують життю і здоров'ю (наказ Мінсоцполітики від 14 червня 2018 р. № 890).

Довідково: станом на 1 січня 2019 р. утворено 109 служб у справах дітей в об'єднаних територіальних громадах.

З метою підвищення оперативності здійснення та якості відповідних заходів, їх спрямування на забезпечення захисту інтересів дітей, зокрема тих, що постраждали від жорстокого поводження, дітей, яким загрожує небезпека, змінено підходи до їх виявлення, ведення обліку та надання допомоги, вдосконалено організацію комплексних заходів щодо захисту прав та інтересів дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах (постанова Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 р. № 800).

Довідково: у 2018 році зменшилася кількість дітей, які потрапляють у ситуації, що загрожують їх життю і здоров'ю.

Протягом дев'яти місяців 2018 р. (за оперативними даними) на облік служб у справах дітей було взято 902 дитини, які перебували у складних життєвих обставинах у зв'язку з жорстоким поводженням з ними, 18 дітей, які залучалися до найгірших форм дитячої праці, та 171 дитина у зв'язку із самовільним залишенням місця постійного проживання, усього – 1091 дитина.

Продовжено розвиток патронатних сімей. Протягом 2018 року 204 дитини були забезпечені доглядом у сім'ях патронатних вихователів та не потрапили до інституційних закладів.

Довідково: станом на 1 січня 2019 р. у 14 регіонах функціонує 71 патронатна сім'я, що забезпечує тимчасовий догляд та виховання дітей, які перебували у складних життєвих обставинах, що майже в 3 рази більше порівняно з 2017 роком (24 сім'ї).

14. Зміцнення позицій державної мови в культурно-інформаційному просторі

Розроблено Стратегію популяризації української мови до 2030 року "Сильна мова – успішна держава", якою визначається курс (мета, цілі та основні завдання) державної мовної політики в частині популяризації української мови на довгостроковий період.

З метою поповнення фондів публічних бібліотек затверджено перелік книжкової продукції, що дало змогу державній установі "Український інститут книги" придбати книжкову продукцію та розподілити майже 1 млн. екземплярів (розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2018 р. № 941).

Довідково: у 2018 році було придбано 986 455 примірників (714 назв) україномовних видань для поповнення фондів публічних бібліотек на суму 114 397 900 гривень (у 2017 році було придбано 522 560 примірників (138 назв) україномовних видань для поповнення фондів публічних бібліотек на суму 48 688 610 гривень).

Крім того, з метою збереження мережі публічних бібліотек, зокрема у сільській місцевості, затверджено Державні соціальні нормативи забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні, що сприятиме забезпеченню населення мережею публічних бібліотек відповідно до встановлених державних соціальних нормативів та створить рівні можливості для сільського і міського населення у доступі до бібліотечних послуг.

15. Забезпечення національно-патріотичного виховання

З метою реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017–2020 роки проведено 31 міжнародний та всеукраїнський захід, спрямований на національно-патріотичне виховання молоді та реалізовано 28 проектів національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства.

Довідково: значно збільшено кількість молоді, залученої до заходів національно-патріотичного виховання – понад 517 тис. молодих осіб (у 2017 році – понад 270 тис. молодих осіб).

З метою формування єдиного державного підходу до якісного та змістовного наповнення програм національно-патріотичного виховання проведено соціологічне дослідження щодо впровадження єдиних стандартів, зокрема щодо засобів і способів, форм і методів національно-патріотичного виховання, оцінки досягнень відповідних суб'єктів у цій сфері та їх компетентності, за результатами якого підготовлено та поширено рекомендації місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування щодо розроблення програм національно-патріотичного виховання.

Довідково: відібрано та прийнято шість обласних програм національно-патріотичного виховання.

Протягом 2018 року відібрано 30 проектів національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надавалась фінансова підтримка. Реалізовано 28 проектів, якими охоплено понад 252 тис. осіб (дві організації провели заходи за власні кошти).

16. Створення Суспільного телебачення і радіомовлення України

З метою належного здійснення заходів щодо перетворення державного підприємства "Українська студія телевізійних фільмів "Укртелефільм" у ПАТ "Укртелефільм":

- оновлено персональний склад комісії з перетворення підприємства (наказ Держкомтелерадіо від 20 липня 2018 р. № 447);
- оновлено персональний склад інвентаризаційної Комісії підприємства (наказ Держкомтелерадіо від 20 липня 2018 р. № 448);
- внесено зміни в додаток до наказу Держкомтелерадіо щодо затвердження плану перетворення державного підприємства "Українська студія телевізійних фільмів "Укртелефільм" у публічне акціонерне товариство "Укртелефільм", виклавши його у новій редакції (наказ Держкомтелерадіо від 7 вересня 2018 р. № 592).

Крім того, Держкомтелерадіо надіслано державному підприємству "Українська студія телевізійних фільмів "Укртелефільм" затверджений зведений акт інвентаризації майна "Українська студія телевізійних фільмів "Укртелефільм", а також затверджено перелік необоротних активів "Українська студія телевізійних фільмів "Укртелефільм", що підлягають незалежній оцінці.

17. Розвиток культурно-мистецького потенціалу та збереження культурної спадщини України

Щодо модернізації системи стимулів для культурно-мистецької діяльності

Актуалізовано та оновлено систему надання грантів Президента України, що забезпечило збільшення з 2019 року загальної суми коштів для виплати грантів у галузі театрального, музичного, циркового, образотворчого мистецтва, письменникам і майстрам народного мистецтва, а також у галузі кінематографії.

Довідково: загальний розмір коштів на виплату грантів установлюється в сумі 8 млн. гривень, з них на виплату грантів у галузі театрального, музичного, циркового, образотворчого мистецтва, а також молодим письменникам і майстрам народного мистецтва – в сумі 4,1 млн. гривень, виплату грантів у галузі кінематографії – в сумі 3,9 млн. гривень.

Відповідно до порядку призначення стипендій Президента України для молодих письменників і митців у сфері музичного, театрального, образотворчого, хореографічного, естрадно-циркового мистецтва та кіномистецтва затверджено Положення про комісію та порядок відбору кандидатів на здобуття таких стипендій (наказ Мінкультури від 19 березня 2018 р. № 214).

Так, з початку 2018 року 250 молодих письменників і митців у сфері музичного, театрального, образотворчого, хореографічного, естрадно-циркового мистецтва та кіномистецтва отримують стипендії Президента України.

Також з метою фінансової підтримки державою молодих митців для створення і реалізації соціально значущих мистецьких проєктів призначено гранти молодим діячам у галузі театрального, музичного, образотворчого мистецтва та кінематографії, а також молодим письменникам і майстрам народного мистецтва (розпорядження Президента України від 13 липня 2018 р. № 104 та від 9 листопада 2018 р. № 202).

Довідково: відібрано та реалізовано 16 творчих проєктів на суму 979,7 тис. гривень. Це стимулюватиме подальше підвищення авторитету професійної творчості молодих діячів у галузі культури та мистецтва.

Забезпечено виплату 80 щорічних стипендій Президента України для молодих майстрів народного мистецтва, що заохочує молоде покоління майстрів до збереження та відродження традиційного народного мистецтва.

Довідково: у 2018 році передбачено видатки у сумі 1200,875 тис. гривень.

З метою державної підтримки кінематографії в Україні:

- визначено механізм використання коштів за бюджетною програмою “Державна підтримка кінематографії” (постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 339);
- визначено механізм утворення Ради з державної підтримки кінематографії, виплати та розмір стипендій членам Ради (постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2018 р. № 195 та від 26 липня 2018 р. № 588);
- внесено зміни до Положення про національний екранний час та його використання суб'єктами кінематографії та телебачення (постанова Кабінету Міністрів України від 16 травня 2018 р. № 381).

З метою підтримки виробництва (створення) та розповсюдження фільмів патріотичного спрямування:

- затверджено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виробництва (створення) та розповсюдження фільмів патріотичного спрямування (постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 429);
- затверджено перелік фільмів патріотичного спрямування, для виробництва та розповсюдження яких надається державна фінансова підтримка, до якого увійшло 69 кінопроектів (розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2018 р. № 686);
- затверджено Положення про Експертну раду при Міністерстві культури України з відбору кінопроектів для надання державної фінансової підтримки на виробництво (створення) та розповсюдження фільмів патріотичного спрямування (наказ Мінкультури від 17 квітня 2018 р. № 335);
- затверджено Порядок проведення відбору кінопроектів патріотичного спрямування, для виробництва (створення) та розповсюдження яких надається державна фінансова підтримка (наказ Мінкультури від 27 квітня 2018 р. № 370).

Так, протягом червня — серпня 2018 року Мінкультури було проведено конкурсний відбір кінопроектів патріотичного спрямування та за результатами процедур закупівель фільмів укладено 65 договорів на виробництво фільмів патріотичного спрямування.

Довідково: у 2018 році знято 1 фільм патріотичного спрямування "11 дітей з Моршина" та планується до завершення виробництво 48 фільмів — у 2019 році, 14 фільмів — у 2020, 2 фільмів — у 2021 році.

КІНО — ВІДНОВЛЕННЯ ІНДУСТРІЇ

Драми, комедії, історичні хроніки та повнометражні анімаційні фільми. Участь у всесвітньо відомих кінофестивалях, щомісячні «новинки» у мережах вітчизняних кінотеатрів і замовлення від світових прокатників. Все це сьогодні української кіноіндустрії, яка переживає справжнє відродження. Кіно стає елементом не тільки патріотичного виховання української молоді, а й елементом бренду «Україна» у світі. Великого значення набуває соціальна складова виробництва. Так, творці кінолегенди «Кіборги» направили сім'ям воїнів, загиблих при обороні Донецького аеропорту, частину коштів від проданих на стрічку квитків.

49 фільмів — створено у 2018 році за підтримки Уряду

1 млрд. гривень — виділено на підтримку кіно у 2019 році

Кожен долар, інвестований у кіно в Україні, **приносить 10 доларів** у світовому прокаті

Оновлено репертуар національних театрів, концертних організацій та професійних мистецьких колективів сфери управління Мінкультури творами сучасних українських авторів, що забезпечує створення та активне пропагування кращих досягнень українського мистецтва, дієву підтримку державою творчої діяльності українських драматургів та композиторів (накази Мінкультури від 14 вересня 2018 р. № 811 та від 10 липня 2018 р. № 623).

Довідково: у 2018 році придбано 31 твір музичного мистецтва на загальну суму 2200 тис. гривень для поповнення репертуарів національних мистецьких колективів.

Протягом вересня — грудня 2018 р. Українським культурним фондом на початковому етапі його функціонування здійснено фінансову підтримку 293 культурно-мистецьких проєктів, які перемогли у конкурсі, на суму понад 139,4 млн. гривень.

Щодо створення електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини і культурних цінностей

З метою створення ефективної системи захисту культурної спадщини в державі, виявлення, використання її економічного, культурно-просвітницького, туристичного та іншого потенціалу та забезпечення провадження комплексної, послідовної та скоординованої діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадських об'єднань розроблено Концепцію реформування охорони нерухомої культурної спадщини.

Забезпечено виконання плану заходів з реалізації Концепції впровадження електронного обліку і презентації об'єктів культурної спадщини та культурних цінностей, що сприятиме моделюванню уніфікованого обліку даних у контексті реалізації процесів обліку об'єктів нерухомої культурної спадщини "Облік об'єктів нерухомої культурної спадщини", який розміщено на сайті <http://heritage.in.ua>.

Забезпечено початковий етап створення модуля "Музейний фонд України" у складі електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини і культурних цінностей (наказ Мінкультури від 12 грудня 2018 р. № 1092).

Розпочато роботу з впровадження в електронній формі свідоцтва на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей з території України (наказ Мінкультури від 17 вересня 2018 р. № 815).

Щодо модернізації змісту та умов надання мистецької освіти

З метою підвищення рівня якості освіти у закладах спеціалізованої мистецької освіти оновлено зміст мистецької освіти (накази Мінкультури від 16 липня 2018 р. № 633, від 30 серпня 2018 р. № 760 та від 28 серпня 2018 р. № 745).

Змінено підходи до оцінювання якості роботи педагогічних працівників закладів спеціалізованої освіти сфери культури, підвищення якості культурно-мистецької освіти шляхом впровадження нової системи оцінювання якості роботи педагогічних працівників закладів спеціалізованої мистецької освіти (наказ Мінкультури від 12 липня 2018 р. № 628).

Модернізовано матеріально-технічну базу державних спеціалізованих мистецьких шкіл-інтернатів (другий етап).

Довідково: проведено закупівлі музичних інструментів на суму понад 17,9 млн. гривень, навчального обладнання та комп'ютерної техніки для забезпечення освітнього процесу на суму понад 1,1 млн. гривень, проведено ремонтні роботи корпусів на суму понад 20,2 млн. гривень.

Запроваджено Порядок підготовки доктора мистецтв як завершальної форми підготовки науково-педагогічних кадрів для закладів вищої мистецької освіти, що є механізмом реалізації норм Закону України "Про вищу освіту". Порядок визначає механізм здобуття зазначе-

ного ступеня та навчання в асистентурі-стажуванні здобувачами вищої освіти на третьому (освітньо-творчому) рівні у закладах вищої освіти мистецького спрямування, які здійснюють підготовку фахівців за мистецькими спеціальностями галузі знань “Культура і мистецтво” (постанова Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 р. № 865).

Підвищення якості культурних послуг у місцевих громадах

З метою визначення чітких завдань, реалізація яких дозволить сформувати оновлену ефективну систему забезпечення населення України якісними і доступними культурними послугами, що сприятиме підвищенню культурного і духовного рівня, укріпленню національної ідентичності українських громадян і, відповідно, підвищенню індексу людського розвитку в Україні, схвалено Концепцію реформування системи забезпечення населення культурними послугами.

18. Формування здорової нації

З метою створення у суспільстві умов для оздоровчої рухової активності та забезпечення здорового способу життя громадян затверджено план заходів щодо реалізації Національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року “Рухова активність — здоровий спосіб життя — здорова нація” на 2019 рік (розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 р. № 541). Реалізація плану дасть змогу залучити різні верстви населення до оздоровчої рухової активності з метою ведення здорового способу життя.

Довідково: у 2018 році кількість громадян, які мають достатній рівень оздоровчої рухової активності складає 15 відсотків (6,3 млн. осіб), у 2017 році — 14,2 відсотка (6 млн. осіб). Порівняно з 2017 роком збільшено на 1 відсоток кількість громадян, які мають достатній рівень оздоровчої рухової активності.

Крім того, протягом 2018 року регіональними центрами фізичного здоров'я населення “Спорт для всіх” з метою широкого впровадження у повсякденне життя переваг різних форм оздоровчої рухової активності, а також реалізації державної політики та програм з питань розвитку фізичної культури і масового спорту за місцем проживання та відпочинку населення в регіонах України проведено 13 646 заходів, в яких взяли участь близько 1 449 428 учасників.

Для визначення рівня фізичної підготовленості населення України проведено щорічне оцінювання фізичної підготовленості. У ньому взяли участь: 2341 тис. учнівської та студентської молоді з 16,3 тис. навчально-освітніх закладів; 194,1 тис. військовослужбовців та слухачів закладів вищої освіти державної форми власності, які здійснюють підготовку курсантів, ад'юнктів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, військовослужбовців, осіб рядового та начальницького складу відповідних органів, закладів, підприємств, установ, організацій, які належать до сфери їх управління або перебувають у їх структурі.

Довідково: у 2018 році кількість громадян, залучених до проведення оцінювання фізичної підготовленості населення України, складає 7,3 відсотка (3,1 млн. осіб), у 2017 році — 6 відсотків (2,5 млн. осіб). Порівняно з 2017 роком збільшено на 1,3 відсотка кількість громадян, залучених до проведення оцінювання фізичної підготовленості населення України.

На даний час функціонує 62 507 спортивних майданчиків, з них: із синтетичним покриттям — 2134, з тренажерами — 5853, з нестардатним тренажерним обладнанням — 7123, тенісні корти — 1120, футбольні поля — 11 051, інші майданчики — 35 226 (для порівняння у 2017 році функціонувало 61 224 майданчиків, з них з синтетичним покриттям — 1794, з тренажерами — 5473, з нестардатним тренажерним обладнанням — 6962, тенісні корти — 1112, футбольні поля — 10 899, інші майданчики — 34 984).

Протягом 2018 року Мінмолодьспортом погоджено 137 проектів з розвитку спортивної інфраструктури, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку.

Розроблено та відібрано Міжвідомчою комісією з питань державних інвестиційних проектів 2 інвестиційні проекти Мінмолодьспорту:

- "Реалізація державного інвестиційного проекту "Будівництво Льодової арени", м. Львів;
- "Реалізація державного інвестиційного проекту "Реконструкція легкоатлетичного ядра державного підприємства "Спортивний комплекс "Атлет", м. Київ.

Національний спортивний комплекс приведено у відповідність з вимогами УЄФА до систем безпеки стадіонів класу "Еліт". Здійснено капітальний ремонт окремих конструкцій, інженерних та інформаційних мереж об'єктів державне підприємство "НСК "Олімпійський" на загальну суму 102,9 млн. гривень.

У 2018 році виділено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво/реконструкцію палаців спорту у сумі 150 млн. гривень:

- проект "Будівництво Палацу спорту по вул. Прибузькій, 5/1а в м. Хмельницькому";
- проект "Будівництво універсального спортивного залу спортивного комплексу комунального закладу "Обласна спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву" Рівненської обласної ради на території Шпанівської сільської ради (в районі вул. Макарова м. Рівне)".

19. Створення нових можливостей для молоді

В рамках виконання Державної цільової соціальної програми "Молодь України" на 2016–2020 роки у 2018 році:

- близько 900 молодих людей взяли участь у навчальних тренінгах за програмою "Молодіжний працівник" (у 2017 році — понад 800 молодих людей);
- проведено низку обговорень і навчальних заходів для представників молодіжних центрів, участь у яких взяли понад 1500 учасників (у 2017 році – близько 1000 молодих людей).

Протягом 2018 року:

- до Пакту заради молоді — 2020 долучилися 34 нові партнери-підписанти з числа компаній та організацій, що будуть створювати місця для стажування і перше робоче місце для молоді (у 2017 році — 57; загалом з 2016 року — 123);
- компанії-підписанти створили 210 партнерств із освітнім сектором (у 2017 році — 190; загалом — 596 партнерств) та утворили 11 064 місць для стажування та перше робоче місце для молоді (у 2017 році – 6 188; загалом – 32 127).
- започатковано проект "Державотворець", завдяки якому надано можливість молодим людям пройти стажування в органах державної влади з метою активізації участі молоді в процесах реформування держави;

Довідково: 96 молодих людей із 18 регіонів України пройшли стажування в Адміністрації Президента України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, центральних органах виконавчої влади.

- спільно з ПРООН проведено конкурс кращих практик молодіжної роботи з метою відзначення і поширення кращих практик молодіжної роботи серед фахівців молодіжної сфери та активізації участі молоді у суспільно-політичних процесах держави.

Довідково: видано Каталог кращих практик, до якого увійшло 62 практики, який розповсюджено серед представників органів виконавчої влади, інститутів громадянського суспільства та установ, що працюють з молоддю та визначено 10 переможців, яких нагороджено під час проведення Другого Всеукраїнського форуму молодіжних працівників та працівниць

- проведено національний конкурс “Молодіжна столиця України”, за результатами якого визначено місто Кам’янець-Подільський найкращим містом для проживання і розвитку молоді в Україні у 2019 році;
- розроблено Дорожню карту молодіжної роботи у громадах, яка розповсюджується та впроваджується в об’єднаних територіальних громадах, та модель участі молоді в процесах ухвалення рішень на національному, регіональному, місцевому рівнях. Затверджено типові положення про молодіжні консультативно-дорадчі органи (постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1198).

З метою підтримки ініціативних молодих людей, активізації участі молоді у суспільно-політичному житті та заохочення до подальшої роботи і нових досягнень для розвитку України присуджено Премії Кабінету Міністрів України 20 молодим людям за особливі досягнення у розбудові України за 2017 рік (розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 585).

20. Формування позитивного іміджу України у світовому спортивному русі

Забезпечено участь українських спортсменів у спортивних змаганнях.

Спортсмени національної збірної команди України з олімпійських видів спорту взяли участь у 813 міжнародних змаганнях, з них — на XXIII зимових Олімпійських іграх, III літніх Юнацьких Олімпійських іграх, 49 чемпіонатах світу, 104 чемпіонатах Європи, 13 Кубках світу та 4 Кубках Європи, інших міжнародних змаганнях.

Довідково: українські спортсмени з олімпійських видів спорту вибороли 434 медалі: 105 золотих, 125 срібних і 204 бронзові (в олімпійських номерах програми 262 медалі: 62 золоті, 68 срібних, 132 бронзові; у неолімпійських номерах програми — 172 медалі: 43 золоті, 57 срібних, 72 бронзові).

Забезпечено участь національних збірних команд України з неолімпійських видів спорту у 305 міжнародних змаганнях, на яких завойовано 3896 нагород різного гатунку.

Українські спортсмени з інвалідністю взяли участь у 119 міжнародних змаганнях, серед яких XII зимові Паралімпійські ігри, 21 чемпіонат світу, 32 чемпіонати Європи, 21 Кубок світу, 4 Кубки Європи, 38 міжнародних турнірів та 2 Всесвітні шахові Олімпіади та вибороли 840 нагород: 320 золотих, 266 срібних, 254 бронзових.

Забезпечено участь українських спортсменів у III літніх Юнацьких Олімпійських іграх 2018 року в м. Буенос-Айресі (Аргентина). За кількістю здобутих нагород у загальнокомандному заліку українська юнацька олімпійська збірна увійшла до десяти кращих серед 206 команд-учасниць. Українські спортсмени здобули 23 нагороди: 7 золотих, 8 срібних і 8 бронзових.

На XII зимових Паралімпійських іграх 2018 року у м. Пхьончхані (Республіка Корея) національна паралімпійська збірна команда України виборола 22 медалі: 7 золотих, 7 срібних і 8 бронзових та посіла IV місце у командному заліку за загальною кількістю здобутих нагород серед 49 країн-учасниць. Це найкращий результат за останні 12 років.

На території України організовано та проведено 60 міжнародних спортивних змагань з олімпійських видів спорту та 28 — з неолімпійських видів спорту (у 2017 році — 40 з олімпійських та 24 — з неолімпійських видів спорту), з них: чемпіонат світу з хокею серед юніорів у Дивізіоні ІВ (м. Київ), етап Кубка Європи з триатлону (дорослі, юніори) (м. Дніпро), чемпіонат Європи з регбі-7 серед жіночих команд Дивізіон-ТРОPHY-1 тур (м. Дніпро), чемпіонат світу

із стрибків у воду серед юніорів (м. Київ), VII чемпіонат світу з футболу серед діаспорних команд (м. Ірпінь) та чемпіонат світу з воднолижного спорту серед дорослих (кабельна версія) (м. Дніпро).

Вперше на території України проведено чемпіонат світу з кікбоксингу ISKA (м. Київ), за результатами участі перше загальнокомандне місце посіла збірна команда України.

Проведено фінальні матчі Ліги чемпіонів УЄФА та Ліги чемпіонів УЄФА серед жінок сезону 2017/2018.

Вперше проведені всеукраїнські ігри з видів спорту, започаткованих на національно-культурних традиціях (с. Копачів, Київська область, Обухівський район), що сприяє популяризації національних видів спорту, заснованих на національно-культурних традиціях України, розвитку духовно-моральних цінностей українського народу.

Довідково: відбулись змагання з "Українського рукопашу Спас", з боротьби "На поясах", "Навхрест", "Штовхач", зі стрільби з луків верхи на конях та видовищні бої "Лава на лаву" за участю 300 спортсменів.

Забезпечено участь українських спортсменів у Всесвітній літній гімназії 2018 року та Європейських студентських іграх, що сприяло утвердженню позитивного іміджу України у міжнародному спортивному товаристві та розвитку і популяризації здорового способу життя серед учнівської та студентської молоді (накази МОН від 26 січня 2018 р. № 66 та від 16 квітня 2018 р. № 373).

Довідково:

- українська команда у Всесвітній літній гімназії (Марокко, м. Марракеш) у загальному заліку здобула перше загальнокомандне місце серед 58 країн світу (112 медалей, з них 39 золотих, 39 срібних і 34 бронзові медалі), Україну представляли 122 школярі-спортсмени з 22 областей;
- у IV Європейських університетських іграх (Португалія, м. Коїмбра) Україна була представлена в 6 видах спорту та здобула 2 золоті, 2 срібні і 6 бронзових медалей.

З метою дотримання вимог Всесвітньої антидопінгової агенції щодо профілактики, запобігання застосуванню і поширенню допінгу у спорті протягом 2018 року проведено в акредитованих лабораторіях тестування щодо наявності заборонених речовин (допінгу) та семінари для національних федерацій з видів спорту.

Довідково: проведено в акредитованих лабораторіях 1514 тестувань щодо наявності заборонених речовин (допінгу) (у тому числі за бюджетні кошти — 1126, інші — за кошти федерацій), а також проведено 37 семінарів для національних федерацій з видів спорту. Протягом 2017 року проведено в акредитованих лабораторіях 802 тестування щодо наявності заборонених речовин (допінгу) (у тому числі за бюджетні кошти — 282).

КЛЮЧОВІ ПОДАЛЬШІ ДІЇ УРЯДУ У 2019 РОЦІ

Продовження реформування системи фінансування надання медичних послуг за принципом "гроші йдуть за пацієнтом".

Запровадження програми "Безкоштовна діагностика" — забезпечення потреб пацієнта з діагностики.

Продовження реалізації урядової програми "Доступні ліки" та напрацювання механізмів щодо її удосконалення.

Продовження розбудови мережі реперфузійних центрів.

Завершення будівництва другої черги сучасного лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні "Охматдит".

Продовження трансформації медичної освіти.

Розвиток інституційної спроможності державного підприємства "Медичні закупівлі України" для здійснення стратегічних закупівель медичних препаратів та виробів.

Покращення якості надання екстреної медичної допомоги, зокрема закупівля нового транспорту з усім необхідним обладнанням, навчання сучасним технікам надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі, розширення транзиторної програми для парамедиків.

Розвиток імунопрофілактики та досягнення запланованого МОЗ на 2019 рік 95 відсоткового охоплення щепленнями на національному рівні.

Розбудова національної системи крові у партнерстві з ЄС для забезпечення рівного і своєчасного доступу громадян до якісних та безпечних компонентів і препаратів крові.

Розширення охоплення соціальними та реабілітаційними послугами вразливих верств населення на рівні територіальних громад, стимулювання територіальних громад до створення служб перевезень осіб з інвалідністю (соціальне таксі).

Покращення рівня забезпечення технічними засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення.

Визначення змісту базової середньої освіти, заснованого на компетентнісному підході (затвердження Державного стандарту базової середньої освіти).

Апробація процедури сертифікації вчителів, спрямованої на впровадження сучасних форм та засобів мотивації педагогічних працівників до професійного розвитку.

Забезпечення здобувачів освіти електронними освітніми ресурсами (розроблення та розміщення на Національній освітній платформі електронних освітніх ресурсів).

Забезпечення рівного доступу до якісної загальної середньої освіти, надання державної підтримки учням з особливими освітніми потребами за місцем проживання.

Розвиток мережі інклюзивно-ресурсних центрів.

Продовження створення додаткових місць у закладах дошкільної освіти.

Здійснення системної реформи професійної (професійно-технічної) освіти.

Створення сучасних навчально-практичних центрів за галузевим спрямуванням із залученням інвестицій роботодавців та за рахунок коштів Державного бюджету.

Нормативно-правове забезпечення створення та функціонування центрів професійної досконалості, створення умов для поширення дуальної форми здобуття освіти.

Запровадження нового змісту підготовки фахівців з вищою освітою, що відповідає вимогам

ринку праці (оновлення стандартів вищої освіти).

Модернізація матеріально-технічного забезпечення закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку вчителів.

Забезпечення здобуття освіти впродовж життя.

Забезпечення діяльності Національного фонду досліджень України, запровадження грантового фінансування наукової діяльності за рахунок загального фонду державного бюджету.

Проведення державної атестації наукових установ.

Запровадження базового фінансування наукової та науково-технічної діяльності закладів вищої освіти за науковими напрямками, які мають найважливіше значення для держави.

Забезпечення діяльності незалежного постійно діючого колегіального органу, уповноваженого на реалізацію державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти — Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Запровадження діяльності освітнього омбудсмена.

Забезпечення проведення автоматичної індексації пенсій, передбаченої завданнями пенсійної реформи з 1 березня 2019 року, підвищення у 2019 році мінімальної пенсії за віком для інших пенсіонерів з 1 липня до 1564 гривень і з 1 грудня до 1638 гривень.

Створення засад щодо запровадження професійної пенсійної системи накопичувального пенсійного забезпечення.

Здійснення з 1 березня 2019 року перерахунку щомісячних страхових виплат потерпілим на виробництві та членам їх сімей, запровадження механізму "гроші ходять за людиною" в питаннях забезпечення потерпілих на виробництві технічними засобами реабілітації.

Забезпечення створення Єдиного державного реєстру ветеранів війни.

Підвищення ефективності програм соціальної підтримки населення, зокрема:

- посилення адресності надання соціальної допомоги та перехід до монетизації надання пільг та житлових субсидій;
- запровадження стимулів до працевлаштування отримувачів соціальної допомоги;
- забезпечення здійснення державного контролю за соціальними виплатами та запровадження інституту соціальної інспекції;
- запровадження механізму реалізації соціальної ініціативи "муніципальна няня".

Подальше проведення реформування закладів інституційного догляду та виховання дітей.

Модернізація підходів до фінансування закладів інституційного догляду та виховання дітей з метою формування якісно нової системи забезпечення та захисту прав дітей на рівні кожної громади із запровадженням дієвого механізму державного контролю за її функціонуванням.

Випуск книжкової продукції та придбання україномовних книг для поповнення фондів публічних бібліотек.

Забезпечення здійснення заходів щодо формування економічно самодостатньої, конкурентоздатної галузі кінематографії.

Створення умов для доступу до початкової мистецької освіти осіб з особливими освітніми потребами.

Впровадження сучасних принципів відбору претендентів на здобуття грантів у галузі театального, музичного, циркового, образотворчого мистецтва та кінематографії.

Запровадження механізмів електронного обліку культурної спадщини та культурних цінностей.

Затвердження мінімальних стандартів забезпечення культурними послугами громадян, здійснення заходів щодо реформування фінансування системи забезпечення населення культурними послугами.

Збільшення кількості інститутів громадянського суспільства, залучених до процесу відродження та розвитку національно-патріотичного виховання, розвиток національно-патріотичного виховання в прикордонних районах.

Створення умов для збільшення кількості залучених громадян до оздоровчої рухової активності.

Здійснення заходів щодо створення нових можливостей для молоді.

Забезпечення активної участі молоді, представників інститутів громадянського суспільства, що працюють з молоддю, та молодіжних центрів у вирішенні найактуальніших питань молоді.

Забезпечення участі українських спортсменів у міжнародних змаганнях та проведення на високому рівні міжнародних заходів на території України.

Забезпечення приведення основ спортивного менеджменту в Україні у відповідність з існуючими міжнародними стандартами.

IV

#УРЯДГРОЙСМАНА

ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА І БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ

ОСНОВНА
ЧАСТИНА

ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛІ ВІДПОВІДНО ДО СЕРЕДНЬОСТРОКОВОГО ПЛАНУ

Принцип верховенства права має важливе значення для сталого та рівноправного зростання і соціального розвитку. Верховенство права є різноплановим поняттям, що охоплює певні галузі — від безпеки особистості та права власності і розв'язання конфліктів до стримувань і протидії Уряду і боротьби з корупцією.

Запобігання та боротьба з корупцією передбачають забезпечення належного виконання законодавства, функціонування ефективної, координованої та прозорої системи антикорупційних інституцій. Кабінет Міністрів України в межах своєї компетенції співпрацюватиме з Національним антикорупційним бюро, Генеральною прокуратурою України, судовою гілкою влади, іншими установами з питань боротьби з корупцією.

Невід'ємною складовою ефективною системи боротьби з корупцією та забезпечення верховенства права є належне функціонування правоохоронних органів у цілому, функціонування ефективною системи виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Руйнування корупційних схем забезпечить значну економію бюджетних коштів та їх спрямування на розвиток економіки і підвищення добробуту громадян.

Загальна мета антикорупційної реформи полягає в мінімізації можливостей для проявів корупції; збільшенні ризику відстеження і покарання за корупційну поведінку та мінімізації її наслідків; усуненні толерантного ставлення до проявів корупції.

КЛЮЧОВІ ПРІОРИТЕТИ УРЯДУ У 2018 РОЦІ

Для досягнення зазначеної цілі дії Кабінету Міністрів України були зосереджені на:

- удосконаленні системи електронного декларування;
- підвищенні спроможності державних органів щодо запобігання і протидії корупційним проявам, зокрема шляхом впровадження системи планування локальної антикорупційної політики;
- здійсненні в межах своїх повноважень заходів щодо сприяння створенню та ефективному функціонуванню Вищого антикорупційного суду;
- забезпеченні ефективної координації роботи з проведення антикорупційної реформи, зокрема шляхом налагодження співробітництва, обміну досвідом та інформацією між окремими органами для досягнення спільних цілей подолання корупції в Україні;
- запуску Державного бюро розслідувань та завершенні процесу забезпечення функціональної спроможності виконання Національним агентством з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, покладених на нього функцій з виявлення, розшуку та управління активами;
- продовженні реформування системи виконання судових рішень;
- побудові системи пробації, здатної забезпечити баланс між безпекою суспільства/запобіганням злочинам та реабілітацією правопорушників;
- розвитку системи надання безоплатної правової допомоги, що дасть змогу оперативно реагувати на потреби громадян у вирішенні правових питань.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ У 2018 РОЦІ

- Підвищено спроможність державних органів щодо запобігання і протидії корупційним проявам.
- Здійснено заходи щодо сприяння створенню та ефективному функціонуванню Вищого антикорупційного суду, Державного бюро розслідувань: прийнято рішення про виділення приміщень для їх розміщення, передбачено необхідні обсяги фінансування.
- Запущено повноцінний процес управління арештованими активами — 9 млн. гривень надходжень до Державного бюджету України від управління арештованими активами; 3,1 млн. гривень — від реалізації арештованих активів.
- Відкрито 4 модельні центри пробації європейського зразка для забезпечення виправлення засуджених у містах Кропивницькому, Луцьку, Полтаві і Черкасах.
- Забезпечено ефективну роботу центрів надання безоплатної правової допомоги, до яких звернулись 632 800 громадян безпосередньо та 220 000 через Єдиний контакт-центр, 37 200 разів працівники центрів безоплатної правової допомоги представляли інтереси клієнтів у суді.
- Здійснено запуск 5 міжрегіональних ресурсно-комунікаційних платформ (правових клубів PRAVOKATOR) у м. Києві, Дніпрі, Львові, Одесі та Харкові, з метою надання громадянам правничих послуг вищої якості, на базі яких проведено 250 навчальних заходів.
- Забезпечено роботу понад 242,5 тис. дистанційних точок доступу до безоплатної правової допомоги, якими надано 767 692 правових консультацій та проведено понад 754 000 правопросвітницьких заходів для понад 2 млн. людей по всій Україні в рамках правопросвітницького проекту "Я МАЮ ПРАВО".
- Підвищено ефективність виконання судових рішень та рішень інших органів — за виконавчими документами стягнуто 14,3 млрд. гривень, з них 1,6 млрд. гривень — на користь державного бюджету.
- Удосконалено роботу з виконання судових рішень про стягнення аліментів та ліквідацію заборгованості з виплати заробітної плати: державними виконавцями стягнуто 4,6 млрд. гривень на користь 555 тис. дітей, 461,4 млн. гривень заборгованості з виплати заробітної плати.
- Забезпечено відкриття даних щодо боржників за аліментами та заробітної плати в Єдиному реєстрі боржників (<https://erb.minjust.gov.ua>).

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ЗА 2018 РІК

1. Забезпечення функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

З метою удосконалення функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, проведено аудит роботи реєстру та за результатами затверджено підсумковий звіт, на підставі якого доопрацьовано техніко-економічне обґрунтування модернізації реєстру.

Розроблено програмне забезпечення системи проведення логічного і арифметичного контролю декларацій Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (за підтримки ПРООН в Україні). У результаті Національне агентство з питань запобігання корупції отримало інструмент для проведення логічного і арифметичного контролю поданих до Реєстру декларацій, автоматизації процесу отримання інформації, необхідної для здійснення перевірок таких декларацій.

Довідково: з початку роботи реєстру (1 вересня 2016 року) відбулось три етапи електронного декларування в Україні. На кінець 2018 року в реєстрі зареєстровано більше 1 млн. 256 тис. користувачів, подано понад 2 млн. 885 тис. електронних документів, в тому числі: більше 2 млн. 457 тис. електронних декларацій, близько 313 тис. виправлених електронних декларацій та майже 115 тис. повідомлень про суттєві зміни у майновому стані.

З метою зменшення часу для отримання інформації, необхідної для проведення перевірок декларацій, позбавлення процесу перевірки даних бюрократизації укладено протоколи автоматизованого обміну між Єдиним державним реєстром декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та іншими державними реєстрами, інформаційними базами даних (13 реєстрів та баз даних).

З метою забезпечення єдиного технологічного простору для накопичення, обробки інформації та підвищення надійності захисту такої інформації Національним агентством з питань запобігання корупції здійснюється робота щодо створення відомчого центру обробки даних. Зокрема розроблено проектно-кошторисну документацію для будівництва центру з технічним переоснащенням інженерних мереж, отримано експертний висновок та розпочата його побудова.

З метою забезпечення фінансового контролю статків публічних службовців Національним агентством з питань запобігання корупції здійснювались заходи щодо:

- забезпечення контролю за поданням та перевіркою декларацій суб'єктів декларування;
- надання методичної та консультативної допомоги стосовно подання та перевірки декларацій суб'єктів декларування;
- виявлення порушень та вжиття заходів щодо притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

Довідково: станом на 31 грудня 2018 року здійснювалась повна перевірка 1 250 декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (з них 622 розпочато у 2017 році, 628 — у 2018 році), щодо 750 суб'єктів декларування.

Кількість прийнятих рішень про результати здійснення повних перевірок декларацій збільшилась у порівнянні з 2017 роком більше ніж у три рази — до 472 (2017 — 143).

За результатами здійснення повних перевірок декларацій кількість затверджених обґрунтованих висновків, які були направлені спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції, збільшилася в 12 разів — до 243, з яких:

- 89 обґрунтованих висновків стосувалися декларування недостовірної інформації на суму понад 250 прожиткових мінімумів;
- 5 обґрунтованих висновків щодо виявлення ознак незаконного збагачення;
- 149 обґрунтованих висновків за фактом умисного неподання декларації суб'єктами декларування.

Кількість складених та направлених до суду протоколів про адміністративні правопорушення за фактами вчинення адміністративних правопорушень, передбачених статтею 172⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення, збільшилася майже в сім разів — до 310, з яких:

- за фактами несвоєчасного подання суб'єктами декларування декларацій (частина перша статті 172⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення) — 154 протоколи;
- за фактами неповідомлення або несвоєчасного повідомлення про суттєві зміни у майновому стані (частина друга статті 172⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення) — 136 протоколів;
- за фактами декларування недостовірної інформації (частина четверта статті 172⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення) — 20 протоколів.

2. Підвищення рівня стандартів доброчесності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, а також громадськості

З метою підвищення спроможності державних органів щодо запобігання і протидії корупційним проявам здійснювались заходи стосовно впровадження системи планування локальної антикорупційної політики (антикорупційних програм) на основі результатів оцінки корупційних ризиків. Зокрема підготовлено та затверджено у міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади звіти за результатами оцінки корупційних ризиків у їх діяльності для врахування їх під час підготовки антикорупційних програм.

Довідково: 97 відсотків загальної кількості державних органів утворили комісії для оцінки корупційних ризиків із залученням представників громадськості та експертного середовища.

Протягом 2018 року на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції надійшло 128 антикорупційних програм, з яких: 115 — погоджено із пропозиціями, 13 — відмовлено у погодженні з наданням відповідних обґрунтувань.

З метою роз'яснення законодавства про конфлікт інтересів та інші обмеження щодо запобігання корупції проведено ряд тренінгів, в яких взяли участь не лише особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняні до них особи, а й представники громадських об'єднань, які працюють у сфері запобігання корупції, регіональних та центральних засобів масової інформації.

Протягом 2018 року тривав безкоштовний навчальний онлайн-курс "Конфлікт інтересів: треба знати!" на платформі громадського проекту масових відкритих онлайн-курсів "Prometheus", спрямований на підвищення рівня стандартів доброчесності щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а також інших обмежень та зобов'язань, передбачених Законом України "Про запобігання корупції". Крім того, розроблено поглиблений онлайн-курс: "Конфлікт інтересів: треба знати! Від теорії до практики" (стартував 21 січня 2019 р.), який покликаний підвищити ефективність виявлення, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання встановлених заборон та обмежень з урахуванням тих помилок та проблемних питань, які виявлено під час правозастосовної практики.

Довідково: проведено 11 тренінгів та здійснено 6 публікацій з метою роз'яснення законодавства про конфлікт інтересів та інші обмеження щодо запобігання корупції.

У безкоштовному навчальному онлайн-курсі "Конфлікт інтересів: треба знати!" взяли участь більше 40 тис. слухачів (у 2017 році — 3111 слухачів);

Національним агентством з питань запобігання корупції здійснювався моніторинг та контроль за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, а також контроль за дотриманням вказаними особами обмежень щодо запобігання корупції.

Довідково: за фактами порушення вимог Закону щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та пов'язаних з цим обмежень (на підставі отриманої інформації від фізичних та юридичних осіб, а також із засобів масової інформації та інших відкритих джерел) складено та направлено в установленому порядку до суду 471 протокол про адміністративні правопорушення (у 2017 році — 159), з яких за кваліфікацією:

- порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (стаття 172⁷ Кодексу України про адміністративні правопорушення) — 459 протоколів (у 2017 році — 147);
- порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (стаття 172⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення) — 9 протоколів (у 2017 році — 7);
- порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків (стаття 172⁵ Кодексу України про адміністративні правопорушення) — 3 протоколи (у 2017 році — 1).

Переважна більшість протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язаних з корупцією, складена за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а саме неповідомлення особою про наявність у неї реального конфлікту інтересів та вчинення дій/прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів.

За невиконання законних вимог (приписів) Національного агентства з питань запобігання корупції уповноваженими особами складено 26 протоколів про адміністративні правопорушення за статтею 188⁴⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення (у 2017 році — 4).

3. Забезпечення ефективної загальної координації та комунікаційної підтримки антикорупційної реформи

Урядом у межах своїх повноважень здійснювалися заходи щодо сприяння створенню та ефективному функціонуванню Вищого антикорупційного суду.

Зокрема прийнято рішення про передачу із сфери управління Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства до сфери управління Державної судової адміністрації України будівель для розміщення відповідно Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду та судових палат Вищого антикорупційного суду для здійснення правосуддя в першій інстанції (розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 1064).

З метою реалізації положень, передбачених статтею 9 Закону України “Про Вищий антикорупційний суд” стосовно забезпечення здійснення діяльності членами Громадської ради міжнародних експертів, Урядом прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 1019 “Про врегулювання деяких питань діяльності членів Громадської ради міжнародних експертів на час виконання ними своїх повноважень”, якою врегульовуються питання виплати винагороди та компенсації витрат на переїзд та проживання в Україні членам Громадської ради міжнародних експертів на час їх участі у процедурах відбору кандидатів на зайняття посади суддів Вищого антикорупційного суду, а також надання їм права безоплатного доступу до відкритих державних реєстрів.

Довідково: 2 серпня 2018 р. Вищою кваліфікаційною комісією суддів України оголошено конкурс на зайняття 39 вакантних посад суддів Вищого антикорупційного суду, з яких до: Вищого антикорупційного суду — 27 посад суддів; Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду — 12 посад суддів. У рамках оголошеного конкурсу триває добір кандидатів на посади суддів Вищого антикорупційного суду.

6 листопада 2018 р. на засіданні Вищої кваліфікаційної комісії суддів України обрано шістьох членів Громадської ради міжнародних експертів, які мають досвід роботи на посадах суддів, адвокатів та прокурорів у різних країнах: Аурелійус Гутаускас (Литовська Республіка), Флеммінг Крістіан Денкер (Данія), Тед Зажечни (Канада), Мір'яна Лазарова Трайковська (Республіки Македонія), Лорна Харріс (Великобританія), сер Ентоні Хупер (Великобританія).

З метою забезпечення узгоджених дій органів виконавчої влади з реалізації антикорупційної реформи та її комунікаційної підтримки продовжувалась реалізація Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції шляхом затвердження та виконання плану заходів з її реалізації на 2018 рік (розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 86).

У рамках виконання плану заходів МІП проведено інформаційну кампанію серед населення щодо протидії корупції в Україні. У рамках кампанії в усі регіони України передано для розміщення друковані макети соціальної реклами у кількості 10 біл-бордів, 20 сіті-лайтів, 245 постерів різних форматів, на загальнонаціональних телеканалах поширено чотири тематичні відеоролики “Подолаємо корупцію разом”.

Для підвищення рівня поінформованості населення у сфері протидії корупції та збільшення рівня довіри до державних інституцій проведено пілотне оцінювання антикорупційних комунікацій та використання комунікаційних каналів у рамках кампанії “Медреформа. Головні лікарі” та у розрізі загального інформаційного поля Міністерства охорони здоров'я та Міністерства інформаційної політики.

У рамках пілотного оцінювання проаналізовано та визначено кількість комунікаційних продуктів, їх поширень та кількість проведених комунікаційних заходів (стовідсоткове виконання медійного плану на 2018 рік), канали поширення антикорупційних повідомлень (телерадіомовлення, кінотеатри, зовнішня реклама), а також частку антикорупційних комунікацій (24 відсотка з загального обсягу комунікацій МОЗ за обраною тематикою) та співвідношення позитивних, негативних та нейтральних інформаційних повідомлень (25 відсотків позитивних, 57 відсотків нейтральних та 18 відсотків негативних повідомлень щодо МОЗ за обраною тематикою).

Проведене оцінювання охарактеризувало ключові рекомендації для підвищення результативності планування та здійснення антикорупційних комунікацій на наступні роки.

Національним агентством з питань запобігання корупції затверджено Комунікаційну стратегію на 2018—2020 роки (рішення від 27 квітня 2018 р. № 811) та проведено низку інформаційних кампаній за участю засобів масової інформації для різних цільових груп.

З метою продовження системної та постійної комунікації Уряду з населенням з питань протидії корупції затверджено план заходів з реалізації Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції на 2019 рік для формування належного рівня довіри серед українських громадян, бізнесу та міжнародних партнерів до державної антикорупційної політики; а також підвищення рівня поінформованості суспільства щодо корупції, персональної відповідальності, шляхів уникнення та викриття корупційних дій.

Довідково: план визначає конкретні заходи із розбудови системи комплексних, послідовних та скоординованих урядових комунікацій, в якій антикорупційна реформа сприймається як ефективний інструмент запобігання та протидії корупції на всіх рівнях (державному, інституційному та побутовому), а в суспільстві формується довіра до антикорупційних ініціатив Уряду та зменшується толерантність до будь-яких проявів корупції.

4. Забезпечення ефективної діяльності Державного бюро розслідувань та Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів

Щодо Державного бюро розслідувань

У 2018 році Державним бюро розслідувань забезпечено проведення конкурсів до центрального апарату та територіальних органів на 674 посади, під час якого були дотримані квоти, встановлені Законом України “Про Державне бюро розслідувань” для слідчих підрозділів.

За результатами конкурсів до Державного бюро розслідувань призначено 541 працівника, з яких 285 слідчих.

Зареєстровано територіальні управління Державного бюро розслідувань, розташовані у м. Києві, Краматорську, Львові, Мелітополі, Миколаєві, Полтаві, Хмельницькому, затверджено їх положення та річні програми.

За результатами вжитих заходів передано нерухоме майно до сфери управління Державного бюро розслідувань (м. Київ та Полтава) та укладено договори оренди нерухомого майна (м. Київ, Краматорськ, Львів, Мелітополь, Миколаїв, Хмельницький) для розміщення центрального апарату та територіальних органів Державного бюро розслідувань.

Протягом 2018 року центральним апаратом та територіальними органами Державного бюро розслідувань придбано матеріальні засоби, техніку, обладнання, автомобілі спеціального призначення та інше майно для провадження службової діяльності на загальну суму 65,7 млн. гривень (копіювальна техніка, сканери, набір експерта-криміналіста, відеокамери, радіостанції, шредери, паперова продукція, офісне приладдя, меблі, спецодяг, господарські товари тощо).

Здійснено заходи з організації роботи центрального апарату та територіальних управлінь Державного бюро розслідувань:

- отримано доступ до Єдиного реєстру досудових розслідувань;
- отримано спеціальний дозвіл на право провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею;
- розроблено та підписано 6 меморандумів (угод) про співробітництво з науково-дослідними, навчальними установами, правоохоронними органами та Консультативною місією ЄС з реформування сектору цивільної безпеки.

Довідково: станом на 1 січня 2019 р. Державним бюро розслідувань як правоохоронним органом (центральним апаратом та територіальними управліннями), здійснювалося досудове розслідування понад 2400 кримінальних проваджень, з яких 569 – розпочато слідчими Державного бюро розслідувань. Скеровано до суду 70 кримінальних проваджень.

Щодо Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів

Протягом 2018 року здійснювались заходи щодо завершення процесу забезпечення функціональної спроможності виконання АРМА покладених на нього функцій з виявлення, розшуку та управління активами. Зокрема, укомплектовано центральний апарат АРМА на 79,2 відсотка (103 особи), утворено шість територіальних управлінь АРМА (постанова Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 р. № 816).

З метою забезпечення можливості відрядження до АРМА висококваліфікованих спеціалістів інших державних органів, підприємств, установ, організацій для виконання обов'язків, що вимагають спеціальних знань та навичок, розроблено та подано до Верховної Ради України проект Закону України "Про внесення змін до Законів України "Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів" та "Про державну службу" щодо відрядження до Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів" (реєстраційний номер 9167).

Затверджено Порядок здійснення контролю за ефективністю управління активами (постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 351), яким встановлено механізм здійснення АРМА контролю за ефективністю управління активами з метою повної, об'єктивної та неупередженої оцінки стану виконання договору про управління активами; невтручання у провадження господарської діяльності управителя; ознайомлення управителя з результатами контролю.

У 2018 році вперше здійснено повноцінний процес управління арештованими активами – від прийняття в управління АРМА до повернення цих активів їх власнику. Зокрема, передано

управителям на підставі відповідних договорів управління різноманітні види арештованих активів (нерухомість, транспортні засоби, корпоративні права) та забезпечено дохідність управління цими активами на рівні, що забезпечує їх утримання для подальшої конфіскації або повернення власникам.

У результаті забезпечено збереження активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні, а також забезпечено надходження до державного бюджету коштів від управління арештованими активами.

Довідково: у 2018 році вперше забезпечено понад 9 млн. гривень надходжень від управління арештованими активами до Державного бюджету України. Від реалізації арештованих активів забезпечено надходжень – 3,1 млн. гривень (2,5 млн. гривень у 2017 році).

Загальна сума нарахованих відсотків за користування грошовими коштами, розміщеними на депозитних рахунках АРМА в державних банках у 2018 році, становила у гривневому еквіваленті понад 17,4 млн. гривень. Депозитний портфель АРМА на кінець 2018 року становив 149,8 млн. гривень.

Забезпечено співпрацю з міжнародними організаціями та державними інституціями інших країн з повернення активів з метою збору відомостей, доказів та відслідковування активів на території держави та за її межами, а також їх повернення. Зокрема, у 2018 році АРМА включено до переліку компетентних органів, які відповідають за запобігання та боротьбу з кримінальними правопорушеннями та співпрацюють з Європолем, набуло статусу спостерігача в Міжвідомчій мережі з управління активами Балканського регіону (BAMIN), розпочато співпрацю з Міжрегіональним науково-дослідним інститутом ООН з питань злочинності і правосуддя (UNICRI).

5. Удосконалення системи державного контролю за партійними фінансами

З метою забезпечення здійснення державного контролю за дотриманням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій Національним агентством з питань запобігання корупції проводився щокварталу аналіз за законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їх статутної діяльності, своєчасністю подання звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів на загальнодержавних та місцевих виборах, повнотою таких звітів, відповідністю їх оформлення встановленим вимогам, достовірністю включених до них відомостей.

Довідково: від політичних партій за I–III квартали 2018 року прийнято 269, 274 і 276 звітів відповідно, які разом з висновками Національного агентства з питань запобігання корупції за результатами їх аналізу оприлюднено на офіційному веб-сайті Національного агентства.

За результатами аналізу звітів політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за порушення у сфері запобігання політичній корупції у 2018 році Національне агентство склало 401 протокол про адміністративні правопорушення (у 2017 році – 264), з них:

- за порушення порядку подання фінансового звіту про надходження і використання коштів виборчого фонду, звіту партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру (стаття 212²⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення) – 174 протоколи (у 2017 році – 170);
- за порушення порядку надання або отримання внеску на підтримку політичної партії (стаття 212²⁵ Кодексу України про адміністративні правопорушення) – 206 протоколів (у 2017 році – 86);
- невиконання законних вимог (приписів) Національного агентства (стаття 188⁴⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення) – 21 протокол (у 2017 році – 8).

За результатами розгляду надісланих за підсудністю адміністративних матеріалів судами винесено рішення та накладено штрафів на суму 401 276 гривень та конфісковано незаконно здійснених внесків на суму 289 436 гривень (у 2017 році – 311 100 гривень і 1 214 690 гривень відповідно).

Розроблено та подано на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку притягнення до відповідальності за порушення, пов'язані з наданням фінансової підтримки політичним партіям та їх фінансовою звітністю” (реєстраційний номер 8597), прийняття якого дасть

зможу встановити ефективні, пропорційні та дієві санкції за порушення у сфері фінансування партій, забезпечить невідворотність адміністративної відповідальності за відповідні правопорушення та сприятиме утвердженню прозорості та відкритості у діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції.

З метою забезпечення впровадження електронної системи звітності політичних партій підготовлено техніко-економічне обґрунтування на створення інформаційно-телекомунікаційної системи "Єдиний державний реєстр звітності політичних партій та кандидатів".

6. Реформування системи виконання судових рішень

Забезпечено створення якісної системи навчання та кваліфікований добір осіб, які мають намір здобути професію приватного виконавця. Забезпечено демонополізацію навчання для здобуття професії приватного виконавця, сформовано перелік 10 закладів, що проводять навчальні курси з отримання знань у сфері примусового виконання рішень.

Довідково: з початку запровадження змішаної системи пройшли навчання 1158 осіб, які виявили намір провадити діяльність приватного виконавця. Видано 278 свідоцтв про стажування, проведено 36 кваліфікаційних іспитів.

За 2018 рік проведено 21 кваліфікаційний іспит, в яких взяли участь 259 осіб, з них 72 особи успішно склали іспит та отримали посвідчення приватного виконавця. До Єдиного реєстру приватних виконавців України внесено інформацію щодо 66 приватних виконавців.

З початку запровадження інституту приватних виконавців до Єдиного реєстру приватних виконавців України внесено інформацію щодо 143 осіб, що мають право провадити виконавчу діяльність.

Протягом 2018 року на виконанні у приватних виконавців перебувало 31,9 тис. виконавчих документів, за якими підлягало стягненню 97,6 млрд. гривень.

На кінець звітного періоду завершено 6,4 тис. виконавчих документів, що становить 20 відсотків від кількості документів, що підлягали виконанню, на суму 84,7 млрд. гривень (86,7 відсотка).

У зв'язку з повним фактичним виконанням завершено 3,5 тис. виконавчих документів (53,9 відсотка) на суму 795,8 млн. гривень.

Всього стягнуто разом з частковими стягненнями 1,1 млрд. гривень.

У 2018 на виконання до приватних виконавців надійшло 30,48 тис. виконавчих документів, що становило 1,2 відсотка від загальної кількості документів, пред'явлених на виконання до органів і осіб, які здійснюють примусове виконання рішень. Порівняно з 2017 роком кількість пред'явлених документів збільшилась на 27,05 тис.

З метою забезпечення ефективного нагляду за діяльністю приватних виконавців забезпечено діяльність Кваліфікаційної комісії приватних виконавців та Дисциплінарної комісії приватних виконавців. Затверджено порядок проведення перевірок діяльності приватних виконавців (наказ Мін'юсту від 22 жовтня 2018 р. № 3284/5).

Довідково: протягом 2018 року здійснено 228 перевірок, з яких 77 перевірок офісів приватних виконавців та 151 позапланову перевірку діяльності приватних виконавців.

За результатами проведення позапланових перевірок діяльності приватних виконавців до Дисциплінарної комісії приватних виконавців внесено 10 подань про притягнення до дисциплінарної відповідальності, з яких задоволено три подання та застосовано: одне дисциплінарне стягнення у вигляді припинення діяльності приватного виконавця, одне дисциплінарне стягнення у вигляді зупинення діяльності приватного виконавця на три місяці та одне дисциплінарне стягнення у вигляді попередження.

Забезпечено належне виконання судових рішень про стягнення аліментів. З моменту набрання чинності змін до законодавства у сфері захисту прав дітей стан виконання рішень про стягнення аліментів значно покращився, збільшено суму стягнутої заборгованості за виконавчими документами, збільшено кількість документів, за якими боржниками погашається борг у повному обсязі.

«ЧУЖИХ ДІТЕЙ НЕ БУВАЄ»

Захист матеріальних прав дітей і захист дітей від свавілля одного з батьків. Це ідея урядової ініціативи «Чужих дітей не буває». Вона посилює відповідальність батьків за несплачені аліменти. До того ж батьків, які нехтують утриманням дитини, позбавляють можливості заборонити її виїзд за кордон – інструменту шантажу та прояву неповаги до дитини, яким часто зловживали.

---

555 тис. дітей – повернуто борги по аліментах у 2018 році

4,6 млрд. грн – загальний обсяг коштів, випланих на користь дітей

165,9 тис. боржників – винесені постанови про встановлення тимчасового обмеження у праві виїзду за межі України

166,9 тис. боржників – обмежено у праві керування транспортними засобами

167 тис. боржників – обмежено у праві користування зброєю

166,6 тис. боржників – обмежено у праві полювання

Завдяки застосуванню нових заходів примусу до боржника державними виконавцями на користь дітей стягнуто майже вдвічі більшу суму, ніж у 2017 році.

Довідково: протягом 2018 року державними виконавцями стягнуто 4,6 млрд. гривень на користь 555 тис. дітей (протягом 2017 року було стягнуто 2,4 млрд. гривень), з яких 2 млрд. гривень стягнуто завдяки застосуванню до боржників нових законодавчих обмежень.

Завдяки дії законодавчих нововведень:

- 52,6 тис. боржників погасили заборгованість за аліментами у повному обсязі;
- 43,9 тис. виконавчих документів відкликано стягувачами у зв'язку з відсутністю претензій до боржника;
- стосовно 165,9 тис. боржників винесені постанови про встановлення тимчасового обмеження у праві виїзду за межі України;
- 166,9 тис. боржників обмежено у праві керування транспортними засобами;
- 167 тис. боржників обмежено у праві користування зброєю;
- 166,6 тис. боржників обмежено у праві полювання.

Складено 30 868 протоколів про вчинення боржником адміністративного правопорушення, що полягає в ухиленні від сплати аліментів (25 236 протоколів надіслано до суду). Судами винесено 3124 постанови про накладення на боржника стягнення у вигляді суспільно корисних робіт. Винесено 62 тис. постанов про накладення на боржника штрафу у розмірі 20, 30 і 50 відсотків суми боргу, з яких виконано 1100 постанов.

Стягнуто з боржників штрафних санкцій на користь стягувачів на суму майже 17 млн. гривень. Винесено 1749 постанов про стягнення виконавчого збору на суму 7 784 951 гривня, з яких виконано 848 постанов на суму 3 215 524 гривні.

Вжито організаційних заходів з метою ліквідації заборгованості з виплати заробітної плати:

- відкрито публічний реєстр боржників, які мають заборгованість із заробітної плати;
- створено всеукраїнський та регіональні антирейтинги найбільших підприємств-боржників;
- при головних територіальних управліннях юстиції утворені регіональні штаби з координації, моніторингу та контролю за станом виконання органами державної виконавчої служби рішень про стягнення заборгованості із заробітної плати та інших виплат, пов'язаних з трудовими правовідносинами;
- забезпечено проведення перевірок всіх виконавчих проваджень про стягнення заробітної плати;
- запроваджено здійснення постійного моніторингу та контролю за виконанням рішень про стягнення заробітної плати.

Внесено зміни до Положення про автоматизовану систему виконавчого провадження (наказ Мін'юсту від 21 березня 2018 р. № 855/5), якими передбачено створення реєстру боржників, які мають заборгованість за виконавчими провадженнями про стягнення заборгованості із заробітної плати та інших платежів, пов'язаних з трудовими правовідносинами.

Довідково: протягом 2018 року на виконанні в органах державної виконавчої служби перебувало 58,5 тис. виконавчих документів про стягнення заборгованості із заробітної плати на загальну суму понад 1301 млн. гривень.

Станом на 1 січня 2019 р. фактично виконано 32 591 виконавчий документ та стягнуто 461,4 млн. гривень заборгованості з виплати заробітної плати (на 106,7 млн. гривень більше, ніж за аналогічний період 2017 року).

Повністю погашено заборгованість відносно 38,3 тис. працівників.

З початку роботи виконавчих груп та регіональних штабів стягнуто 365,3 млн. гривень заборгованості із заробітної плати на користь 27,9 тис. працівників.

Удосконалено автоматизовану систему виконавчого провадження. Зокрема, забезпечено електронну взаємодію з органами Національної поліції щодо електронного обміну інформацією про зареєстровані за боржником транспортні засоби та накладення на них арешту, а також виконання постанов виконавців про розшук транспортних засобів боржника та Державною прикордонною службою щодо отримання виконавцем інформації про

перетинання боржником державного кордону України та виконання постанов державних виконавців про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві виїзду за межі України.

З метою забезпечення сторонам виконавчого провадження вільного доступу до інформації про виконавче провадження в автоматизованій системі виконавчого провадження реалізовано технічну можливість здійснення боржниками оплати боргів он-лайн.

Довідково: протягом 2018 року органами державної виконавчої служби фактично виконано 959,5 тис. виконавчих документів, що на 136,3 тис. або на 16,6 відсотка більше порівняно з 2017 роком. При цьому всього стягнуто 14,3 млрд. гривень, що на 1,7 млрд. гривень або на 13,2 відсотка більше порівняно з 2017 роком.

На користь бюджету стягнуто 1,6 млрд. гривень, що на 310,8 млн. гривень або на 23,5 відсотка більше порівняно з 2017 роком.

Започатковано реалізацію експериментального проекту у сфері примусового виконання рішень, в рамках якого відкрито перший офіс "Центр виконання рішень" у м. Дніпрі, а також передбачено поширення проекту на Луганську, Сумську, Одеську області та м. Київ (постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. № 700).

Довідково: центр виконання рішень забезпечує громадянам можливість подавати документи про примусове виконання рішень та інші документи виконавчого провадження за принципом екстериторіальності в межах відповідної області, отримати відомості з автоматизованої системи виконавчого провадження, швидко та правильно оформити документи, отримати інформаційну допомогу та консультацію, оплатити заборгованість чи авансовий внесок через термінал, у тому числі банківською картою, тощо.

Центр виконання рішень у м. Дніпрі та офіси, які відкриваються у 2019 році в інших областях, працюватимуть у форматі "єдиного вікна" та відкритого сучасного європейського простору. Завдяки оптимізації повноважень державних виконавців та спеціалістів державні виконавці матимуть більше часу для вчинення виконавчих дій, а "фронт-офіс" "Центру виконання рішень" забезпечуватиме надання громадянам усіх інших послуг.

7. Реформування системи пробації та ресоціалізація

З метою забезпечення діяльності системи пробації у 2018 році створено єдину державну установу "Центр пробації" з підпорядкуванням їй 24 філій у кожній області та 573 уповноважених органи з питань пробації.

Створено модельні центри європейського зразка для забезпечення виправлення засуджених у м. Кропивницькому, Луцьку, Полтаві і Черкасах.

Забезпечено надання необхідних послуг суб'єктам пробації для впливу на кримінальну поведінку шляхом використання персоналом уповноважених органів з питань пробації ключових методик, програм та інструментів роботи із суб'єктами пробації.

Налагоджено взаємодію з органами місцевої влади, державними та громадськими організаціями для збільшення рівня довіри з боку суспільства до системи пробації.

Забезпечено застосування пробаційних програм до засуджених з метою зниження рівня скоєння повторних злочинів. Досягнуто позитивних змін в поведінці суб'єктів пробації шляхом розвитку та підтримки навичок конструктивного та критичного мислення, формування навичок рефлексії, планування та постановки цілей, а також сприяння розвитку співпраці у взаєминах з оточенням та соціально прийнятних норм поведінки, усвідомлення необхідності стратегій зменшення шкоди від вживання психоактивних речовин та підвищення вмотивованості до відмови від вживання, розвиток навичок саморегуляції психоемоційних станів, управління гнівом та агресивною поведінкою, розширення інструментів ефективної взаємодії, формування готовності дотримуватися соціально прийнятних норм і ненасильницьких моделей поведінки.

Довідково: затверджено три пробаційні програми для повнолітніх суб'єктів пробації ("Попередження вживання психоактивних речовин", "Подолання агресивної поведінки", "Зміна прокримінального

мислення”) та три для неповнолітніх суб’єктів пробації (“Зміна прокримінального мислення”, “Подолання агресивного мислення”, “Попередження вживання психоактивних речовин”). З червня 2018 року розпочато пілотування ще однієї пробаційної програми – “Формування життєвих навичок”.

Станом на 1 січня 2019 року 371 представник персоналу органу пробації (куратор) пройшов відповідне навчання щодо виконання пробаційних програм.

Збільшено кількість запитів суду на складення досудової доповіді, що призводить до отримання судом розширеної інформації про особу, умови її життєдіяльності та можливі причини протиправної поведінки. З метою збільшення кількості випадків прийняття до уваги судами висновків досудових доповідей забезпечено обґрунтовану, об’єктивну оцінку особи обвинуваченого.

Розроблено національний інструмент оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення, який використовується у складенні досудової доповіді щодо обвинуваченого та для розроблення індивідуального плану роботи із засудженими. Затверджено Методичні рекомендації оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення особами, які вчинили кримінальні правопорушення (обвинувачуються у вчиненні кримінальних правопорушень) у віці 14–18 років (наказ Мін’юсту від 3 грудня 2018 р. № 3787/5).

Довідково: на обліку уповноважених органів з питань пробації станом на 31 грудня 2018 р. перебувало 69 359 осіб (засуджених без позбавлення волі та адміністративних порушників).

У 2018 році рівень повторного засудження протягом перебування на пробації становив 2,25 відсотка кількості осіб, що перебували на обліку уповноважених органів з питань пробації (2288 осіб у звітному періоді засуджено за повторні кримінальні правопорушення). Від загальної кількості осіб, знятих з обліку (45 033), рівень повторного засудження становить 5 відсотків. У 95 відсотків загальної кількості суб’єктів пробації досягається мета виправлення суб’єктів пробації.

Протягом 2018 року на виконання надійшло 35,6 тис. ухвал суду на складення досудових доповідей, у 2017 році досудові доповіді склалися на виконання 22,1 тис. ухвал суду. У 2018 році складено 33,2 тис. досудових доповідей, що на 62,7 відсотка більше, ніж у 2017 році.

Складено 25,6 тис. досудових доповідей, у яких надано висновок про можливість виправлення без позбавлення або обмеження волі на певний строк (у 2017 році - 15,1 тис.).

Запроваджено нові форми і методи проведення ресоціалізаційної роботи із засудженими у межах пенітенціарної пробації, а саме розроблено анкету оцінки ризиків та потреб засуджених, індивідуальний план підготовки до звільнення засуджених, угоду про співпрацю з засудженим, а також розроблено ефективну програму підготовки осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі на певний строк, до звільнення в рамках реалізації пілотного проекту “FREE-ZONE”.

Довідково: відкрито 12 консультаційних кабінетів для роботи із суб’єктами пробації, які хворі на ВІЛ-інфекцію, туберкульоз та вірусний гепатит С.

З метою забезпечення ефективної реалізації комунікаційної політики про роль та переваги пробації створено в Інтернеті веб-сайт “Пробація України” (<http://www.probation.gov.ua/>), а також створено та забезпечено наповнення в соціальній мережі Фейсбук сторінки державної установи “Центр пробації” та всіх підпорядкованих філій.

Довідково: у центральних та регіональних друкованих виданнях протягом 2018 року опубліковано 687 статей, заміток та оголошень;

в ефірі центральних та регіональних телеканалів вийшло 124 тематичні сюжети та програми;

у радіоефірі протягом 2018 року прозвучала 101 тематична новина чи проблемна програма щодо впровадження пробації в Україні; в Інтернеті (не враховуючи власні веб-ресурси) розміщено понад 5 тис. інформаційних матеріалів; на центральній та регіональних сторінках філій державної установи “Центр пробації” у соціальній мережі Фейсбук розміщено 14 742 публікації.

Затверджено Національну стратегію реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1027), яка є дорожньою картою для прийняття необхідних законодавчих змін, спрямованих на запобігання та профілактику правопорушень, а також ресоціалізацію підлітків, які перебувають у

конфлікті з законом. Пропонується альтернативна судовим процедурам вирішення конфліктів система профілактики правопорушень серед неповнолітніх, зокрема, розширена система покарань, не пов'язана з ізоляцією особи, що застосовуватиметься до неповнолітніх.

Здійснено запуск пілотного проекту "Програма відновлення для неповнолітніх правопорушників, які вчинили злочини невеликої або середньої тяжкості, на базі системи надання безоплатної правової допомоги" (у Львівській, Одеській, Харківській, Миколаївській, Луганській та Донецькій областях). Проект передбачає для дітей, які вперше вчинили злочин легкої або середньої тяжкості, замість притягнення до кримінальної відповідальності пройти через програму відновлення та уникнути покарання.

8. Забезпечення рівного доступу до правосуддя та правової допомоги

З метою підвищення рівня правової свідомості та правової культури суспільства, збільшення реальних можливостей реалізації громадянами своїх прав покращено рівень правової спроможності та правових можливостей територіальних громад та спільнот через мережу з понад 500 стаціонарних точок доступу до безоплатної правової допомоги – місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та бюро правової допомоги, а також дистанційних та мобільних точок доступу.

Правопросвітницькими заходами охоплено всю територію України. Зокрема, в рамках реалізації правопросвітницького проекту "Я МАЮ ПРАВО!" охоплено понад 15 млн. громадян, у тому числі у віддалених населених пунктах. Особливу увагу приділено вразливим категоріям населення, яким надавалася безоплатна правова допомога, поширювалися інформаційні матеріали з правових питань, проводилися правоосвітні заходи тощо.

Довідково: ключові результати реалізації проекту "Я маю право!":

- проведено 754 001 правоосвітницький захід для понад 2 млн. людей у 100 відсотках районів, міст обласного значення;
- забезпечено роботу 242 555 дистанційних точок доступу до безоплатної правової допомоги, в рамках яких надано 767 692 правові консультації (точки функціонують у приміщеннях бібліотек, органах місцевого самоврядування, місцевих органах виконавчої влади, центрах надання адміністративних послуг, закладах соціального обслуговування населення, закладах освіти та закладах охорони здоров'я, приміщеннях громадських та волонтерських організацій);
- здійснено 245 816 виїздів у рамках роботи мобільних пунктів консультування, у тому числі 43 550 – до установ виконання покарання, органів пробації, під час яких надано 987 947 правових консультацій;
- проведено 55 223 навчальних заходи з прав людини для представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- розроблено та оновлено інформаційні матеріали, що містять роз'яснення щодо реалізації та захисту гарантованих Конституцією та законами України прав;
- розповсюджено 15 834 682 буклети "Я МАЮ ПРАВО!", 875 028 примірників інформаційного видання "Юстиція відкрита для людей";
- розміщено 199 311 публікацій у друкованих та інтернет-засобах масової інформації з метою інформування та роз'яснення громадянам їх гарантованих Конституцією та законами України прав;
- створено та забезпечено трансляцію соціальних аудіо- та відеороликів на правову тематику у засобах масової інформації, громадському транспорті, громадських місцях (усього 445 869 розміщень);
- разом з громадською організацією "Go Global" започатковано пілотний проект з викладання у мовних таборах "Go Camp" права іноземними мовами для дітей шкільного віку, у якому взяло участь понад 40 шкіл з різних областей України;
- здійснюється регулярне оновлення веб-сайту проекту pravo.minjust.gov.ua та забезпечується його наповнення інформацією про заходи, проведені в рамках проекту, з роз'ясненнями прав, гарантованих Конституцією та законами України, алгоритмами дій у разі порушень;
- за підтримки міжнародних партнерів здійснено запуск телевізійної програми "Я МАЮ ПРАВО!", яка містить роз'яснення із найбільш затребуваних правових питань.

Завдяки активним правопросвітницьким заходам зросла кількість звернень до Єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги. Кількість опрацьованих звернень у 2018 році становила 220 тисяч.

Створено довідково-інформаційну платформу правових консультацій “WikiLegalAid”, що містить понад 1400 консультацій з правових питань, також посилання на нормативні акти, судові рішення, є зразки процесуальних документів. 13 грудня 2018 року цю платформу презентовано громадськості як один із механізмів правопросвітництва для посилення правової спроможності та правових можливостей громадян. Доступ до всієї інформації є безкоштовним. Над заповненням WikiLegalAid працюють понад 400 експертів, які пройшли навчання.

З 16 жовтня 2018 року стартувала ініціатива “Сімейні радники”. Це спільна ініціатива Міністерства юстиції, Координаційного центру з надання правової допомоги та громадськості, Міністерства соціальної політики за підтримки міжнародних партнерів. Сімейні радники – це волонтери, які допомагають іншим людям захищати свої права у галузі сімейного права. Сьогодні сімейні радники працюють у м. Києві, Одесі, Львові, Миколаєві та Рівному.

У 2018 році вдосконалено стандарти та моніторинг якості надання безоплатної вторинної правової допомоги, зокрема запроваджено інструмент фахової оцінки матеріалів справи клієнта (за його згодою).

Довідково: 26 жовтня 2018 року підписано Меморандум щодо посилення експертного потенціалу у сфері доступу вразливих категорій населення до правосуддя у кримінальному провадженні (між Національною асоціацією адвокатів України, Координаційним центром з надання правової допомоги, Українською фундацією правової допомоги, Українською Гельсінською спілкою з прав людини та Харківською правозахисною групою). Завдяки дії Меморандуму у системі надання безоплатної правової допомоги впроваджуються інструменти фахової оцінки матеріалів справи клієнта.

За 2018 рік досягненнями адвокатів системи безоплатної правової допомоги у кримінальних провадженнях є:

- 280 виправдувальних вироків або рішень про закриття провадження щодо клієнтів;
- 6809 випадків звільнення від відбування покарання з випробуванням клієнтів;
- 3343 випадки призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом щодо клієнтів;
- 894 випадки зменшення обсягу обвинувачення клієнтам;
- 2051 випадок обрання більш м'якого запобіжного заходу клієнтам.

Для забезпечення рівного доступу до безоплатної правової допомоги всіх верств населення по всій території України функціонує понад 3000 дистанційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги (у 2017 році – 2567). Крім того, працівниками центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги проводяться виїзні прийоми громадян в рамках роботи мобільних консультаційних пунктів. Зокрема, такі виїзди здійснюються до самотніх осіб, осіб похилого віку, осіб з обмеженими фізичними можливостями за місцем їх фактичного проживання з метою надання таким особам адресної правової допомоги.

Довідково: у 2018 році працівниками місцевих центрів безоплатної вторинної правової допомоги було здійснено 13 414 виїздів мобільних консультаційних пунктів (у 2017 році – 10 150 виїздів), з них 1562 – за місцем проживання осіб з метою надання їм адресної правової допомоги (у 2017 році – 1450).

Кількість опрацьованих звернень клієнтів до місцевих центрів у 2018 р. – 632,8 тис. (у 2017 році – 570,5 тис.).

Кількість випадків представництва інтересів у суді працівниками центрів – 37,2 тис. (у 2017 році – 18,5 тис.).

Для надання громадянам якісних правничих послуг, а також на основі аналізу результатів функціонування системи безоплатної правової допомоги, здійснено запуск п'яти міжрегіональних ресурсно-комунікаційних платформ (правових клубів PRAVOKATOR) у м. Києві, Дніпрі, Львові, Одесі та Харкові. Це інноваційні майданчики правничого спрямування, що сприятимуть подальшому розвитку системи.

Довідково: проведено 250 навчальних заходів на базі міжрегіональних ресурсно-комунікаційних платформ та 507 навчальних заходів центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

З 7 січня 2018 року доступ до безоплатної вторинної правової допомоги отримали особи, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі. Крім того, отримати її можуть усі діти.

З метою спрощення процедур конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правової допомоги, внесено зміни до Порядку і умов проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги (постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 898).

Довідково: 3 грудня 2018 року стартував конкурс з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги за новим порядком. До спільноти адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу, може долучитися майже 500 осіб.

З метою забезпечення ефективної реалізації права особи на отримання якісної безоплатної вторинної правової допомоги, врегулювання та спрощення механізму організації надання такої допомоги, зменшення витрат людських ресурсів, необхідних для реалізації окремих процесів, пов'язаних з її наданням, зокрема перевірки належності осіб до суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу за критерієм, подано до Верховної Ради проект Закону "Про внесення змін до статті 17 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" щодо надання інформації з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування центрам з надання безоплатної вторинної правової допомоги" (реєстраційний номер 9254).

Захист права власності та антирейдерська діяльність

З метою покращення інвестиційного клімату в країні, усунення такого явища, як рейдерство, при Мін'юсті утворено Комісію з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації, основною метою якої є захист конституційних прав та інтересів фізичних та юридичних осіб шляхом скасування незаконних рішень та реєстраційних дій державних реєстраторів на всій території України.

Довідково: за період з 1 січня по 28 грудня 2018 року Мін'юстом розглянуто по суті 1369 скарг в сфері державної реєстрації, 431 з яких була задоволена і відповідні реєстраційні дії було скасовано.

Також у зв'язку з проведенням весняної посівної кампанії головам облдержадміністрацій разом з територіальними підрозділами Мін'юсту, МВС, Держгеокадастру та ДФС за участю представників органів прокуратури України та Служби безпеки України, було доручено активізувати роботу регіональних міжвідомчих комісій з питань захисту прав інвесторів, протидії незаконному поглинанню та захопленню підприємств та оперативно реагувати на випадки силового захоплення земельних ділянок та об'єктів аграрної інфраструктури, інші прояви аграрного "рейдерства" (протокольне рішення Уряду від 18 квітня 2018 р. № 14)

Протягом 2018 року за результатом роботи мобільних точок доступу до системи безоплатної правової допомоги управліннями юстиції здійснено 2158 виїздів до найвіддаленіших районів по всій території України та прийнято понад 22 654 громадян. В ході таких виїздів надавалися безоплатні консультації з питань протидії незаконній реєстрації прав на землю та з інших правових питань землекористування.

Під час засідань регіональних міжвідомчих комісій з питань захисту прав інвесторів, протидії незаконному поглинанню та захопленню підприємств, утворених при облдержадміністраціях, загалом розглянуто 732 звернення, з яких 191 має ознаки рейдерських захоплень земельних ділянок та порушення прав орендарів.

Проведено широкомасштабну інформаційну кампанію стосовно роботи регіональних міжвідомчих комісій з питань захисту прав інвесторів, протидії незаконному поглинанню та захопленню підприємств та роботи мобільних точок доступу до системи безоплатної правової допомоги.

КЛЮЧОВІ ПОДАЛЬШІ ДІЇ УРЯДУ У 2019 РОЦІ

Розширення функціональних можливостей та підвищення надійності роботи програмного забезпечення з метою здійснення ефективного контролю за дотриманням вимог законодавства щодо подання е-декларацій та належної перевірки поданих декларацій, а також виявлення фактів порушення вимог фінансового контролю.

Удосконалення управління конфліктами інтересів з метою удосконалення механізмів запобігання та врегулювання конфлікту інтересів з урахуванням рекомендацій, підготовлених за підтримки Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні.

Популяризація стандартів доброчесності для підвищення рівня доброчесності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та прирівняних до них осіб, та з метою підвищення обізнаності щодо своїх прав, механізму їх реалізації, конфіденційності та правових способів захисту від корупційних ризиків.

Забезпечення здійснення належного державного контролю за фінансуванням політичних партій, вжиття заходів до запровадження електронної системи звітності політичних партій.

Імплементация кращих практик ЄС щодо повернення та управління активами, підвищення ефективності управління активами, арештованими у кримінальному провадженні, активами, що підлягають стягненню за цивільними позовами фізичних та юридичних осіб.

Запуск Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні.

Запровадження системи управління конфіскованими активами.

Завершення здійснення заходів з організації матеріально-технічного забезпечення Державного бюро розслідувань.

Підвищення рівня довіри до діяльності органів виконавчої влади в розрізі антикорупційної політики шляхом проведення відповідних соціальних кампаній та загального підвищення якості комунікування з антикорупційних тематик із суспільством.

Впровадження нової соціально орієнтованої моделі виконавчої служби, продовження реалізації дієвих заходів впливу на боржників та формування спеціальних знань, умінь та навичок для виконавців, працівників органів державної виконавчої служби.

Подальший розвиток інституту приватних виконавців, що забезпечує оптимізацію навантаження на органи державної виконавчої служби. Очікуваний результат – зменшення навантаження на державних виконавців через збільшення кількості приватних виконавців та рівноцінну конкуренцію; здійснення нагляду та контролю за діяльністю виконавців; збільшення кількості фактично виконаних рішень.

Запуск у промислову експлуатацію Єдиного реєстру засуджених та осіб, взятих під варту, з метою створення необхідних умов для діяльності профільних підрозділів в частині забезпечення повною та достовірною інформацією про засуджених, осіб, узятих під варту, та суб'єктів пробації.

Забезпечення рівного доступу до правосуддя та правової допомоги, підтримка розвитку незалежних провайдерів безоплатної правової допомоги.

V

БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНА

#УРЯДІГРОЙСМАНА

ОСНОВНА
ЧАСТИНА

ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛІ ВІДПОВІДНО ДО СЕРЕДНЬОСТРОКОВОГО ПЛАНУ

Отримати можливість почувати себе у безпеці — одне з найбільш сильних на сьогодні прагнень громадян України. Надійний захист суверенітету та відновлення територіальної цілісності України дасть можливість забезпечити повноцінний розвиток Української держави. Уряд продовжуватиме підтримку здатності держави протистояти різним формам зовнішньої агресії, в тому числі надаватиме всебічну підтримку розвитку спроможностей Збройних Сил.

Крім того, Уряд повинен відповідати на всі виклики щодо мінімізації загроз життю та майну громадян, зокрема забезпечувати здійснення заходів щодо їх захисту від незаконних посягань, запобігання злочинності, профілактики та адекватного реагування на надзвичайні ситуації, підтримки безпечності публічного простору та дорожнього руху.

КЛЮЧОВІ ПРІОРИТЕТИ УРЯДУ У 2018 РОЦІ

Запровадження об'єднаного керівництва силами оборони, створення системи управління силами оборони на основі нового розподілу повноважень, функцій, завдань, обов'язків і відповідальності у сфері оборони, що відповідає принципам, прийнятим у державах - членах НАТО.

Впровадження оборонного планування на основі спроможностей.

Нарощення обсягів оснащення Збройних Сил новими і модернізованими зразками озброєння та техніки.

Розвиток спроможностей Збройних Сил для адекватного реагування на загрози національній безпеці у воєнній сфері, для захисту України, її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності кордонів.

Покращення соціального захисту та збільшення грошового забезпечення військовослужбовців.

Розвиток прикордонної інфраструктури та облаштування державного кордону.

Подальший розвиток Національної гвардії для забезпечення виконання визначених правоохоронних і оборонних завдань з протидії загрозам національній безпеці.

Забезпечення інформаційного суверенітету та кіберзахисту.

Вирішення проблемних питань на територіях, що зазнали негативного впливу внаслідок тимчасової окупації або збройного конфлікту, захист прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.

Здійснення подальших заходів щодо захисту та відновлення політико-дипломатичним шляхом територіальної цілісності України у межах міжнародно визнаних кордонів.

Реалізація ефективного механізму просування інтересів України у світі, забезпечення об'єктивного інформування про події в Україні, формування позитивного іміджу України.

Захист громадян від порушення їх прав, запобігання злочинності, забезпечення безпечності публічного простору та дорожнього руху, захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ У 2018 РОЦІ

- 60 відсотків структурних підрозділів Генерального штабу Збройних Сил реорганізовано за принципами та цінностями, які застосовуються у державах – членах НАТО.
- Більш як на 20 відсотків збільшено інтенсивність бойової підготовки Збройних Сил.
- Прийнято на озброєння Збройних Сил 16 нових зразків озброєння та військової техніки, проведено державні випробування 12 нових зразків озброєння та військової техніки, поставлено до Збройних Сил понад 8 тис. одиниць основних зразків нового та модернізованого озброєння та військової техніки.
- Відновлено інфраструктуру Збройних Сил:
  - 60 об'єктів на восьми навчальних центрах і полігонах;
  - 37 об'єктів на семи арсеналах, базах та складах;
  - 14 комплексів аеродромних споруд та злітно-посадкових смуг Збройних Сил;
  - 23 їдальні для переходу на нову систему харчування.
- Завершено будівництво та введено в експлуатацію 19 гуртожитків поліпшеного планування.
- Військовослужбовцям Збройних Сил розподілено 1078 квартир (649 – службових, 429 – для постійного проживання), зокрема забезпечено житлом 655 учасників антитерористичної операції (операції об'єднаних сил), у тому числі 38, що отримали поранення.
- Передано у власність учасникам АТО 33,6 тис. земельних ділянок загальною площею 53,7 тис. гектарів.
- Реорганізовано 77 відділів прикордонної служби за адміністративно-територіальним принципом.
- Вжито заходів до зменшення кількості вчинених кримінальних правопорушень – на 7 відсотків.
- Схвалено Стратегію інформаційної реінтеграції Донецької та Луганської областей, а також Стратегію інформаційної реінтеграції Автономної Республіки Крим та м. Севастополя.
- Затверджено бренд України Ukraine NOW.
- Покращено матеріально-технічну базу пожежно-рятувальних підрозділів – закуплено та передано до підрозділів ДСНС 155 пожежних автоцистерн та 1077 одиниць дихальних апаратів.

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ЗА 2018 РІК

1. Запровадження об'єднаного керівництва силами оборони

Проведено комплекс заходів щодо імплементації норм Закону України від 21 червня 2018 р. № 2469-VIII "Про національну безпеку України". Внесено зміни до системи керівництва Збройними Силами, зокрема щодо розподілу завдань, функцій, повноважень, відповідальності та підзвітності Міністра оборони, Головнокомандувача Збройних Сил, начальника Генерального штабу Збройних Сил, командувача об'єднаних сил, командувачів родів військ (сил) Збройних Сил тощо.

Здійснено заміну чотирьох військових посад керівництва Міноборони на цивільні, чисельність цивільних посад апарату Міноборони становить 80 відсотків загальної чисельності (призначено цивільних Міністра оборони, державного секретаря Міноборони та двох (із трьох існуючих посад) заступників Міністра оборони).

Замінено на цивільні військові посади 5 керівників структурних підрозділів апарату Міноборони, оптимізовано співвідношення між військовослужбовцями та працівниками апарату Міноборони.

З метою забезпечення демократичного цивільного контролю над Збройними Силами, інформування суспільства про оборонну політику держави, а також про стан виконання заходів з розвитку Збройних Сил видано щорічник "Біла книга – 2017. Збройні Сили України" (україномовної версії – 2200 примірників, англійської – 1500).

Для забезпечення стійкого функціонування транспорту в мирний час та особливий період до системи Міноборони включено Держспецтрансслужбу з уточненням правових та організаційних засад щодо її функціонування в мирний час та особливий період.

Здійснюється плановий перехід та набуття спроможностей:

- Генеральним штабом Збройних Сил – із стратегічного планування та керівництва силами оборони;
- командуваннями видів Збройних Сил, окремих родів військ (сил) – з організації підготовки та відновлення боєздатності військ (сил);
- Об'єднаним оперативним штабом Збройних Сил – з планування застосування та безпосереднього управління угрупованнями військ (сил).

Сформовано Командування сил логістики Збройних Сил та організовано його укомплектування за рахунок чисельності Озброєння і Тилу Збройних Сил.

Головне управління зв'язку та інформаційних систем Генерального штабу Збройних Сил приведено до типової J-структури, яка використовується у штабах НАТО.

Реорганізовано Головне управління оборонного та мобілізаційного планування Генерального штабу Збройних Сил України в Головне управління оборонного планування Генерального штабу Збройних Сил України.

Довідково: проведено понад 3 тис. організаційних заходів. Сформовано 240 нових частин, переформовано 163 та переведено на нові штати 121 військову частину.

Розгорнуто ключові елементи системи забезпечення кібернетичного захисту критичної інформаційної інфраструктури Збройних Сил. Утворено та набули спроможностей

регіональні центри захисту інформації та кібербезпеки (у м. Вінниці, Чернігові, Миколаєві), центр адміністраторів безпеки інформаційно- телекомунікаційної системи та центр безпеки інформації. Утворені центри готові до виконання завдань із забезпечення кіберзахисту об'єктів критичної інформаційної інфраструктури Збройних Сил.

Запроваджено єдину систему організації заходів із запобігання корупції та реалізовано річний обсяг заходів Антикорупційної програми Міноборони на 2018—2020 роки (наказ Міноборони від 27 квітня 2018 р. № 190). Введено в дію посібники, методичні матеріали та навчальні програми з питань запобігання та виявлення корупції. Здійснено із залученням громадськості оцінку корупційних ризиків у діяльності Міноборони та Збройних Сил. Суттєво зменшено кількість ідентифікованих корупційних ризиків за основними напрямками діяльності. Створено умови для досягнення рейтингу "С" за оцінкою незалежної міжнародної організації Transparency International.

2. Забезпечення реалізації ефективної політики, системи планування і управління ресурсами в секторі оборони

Запроваджено підготовчі заходи щодо комплексного огляду сектору безпеки і оборони (оборонного огляду). Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 941 "Про затвердження Порядку проведення оборонного огляду Міністерством оборони".

Завершено практичну апробацію елементів планування на основі спроможностей у Міноборони та Збройних Сил.

З метою поширення у Збройних Силах методології оцінювання на основі спроможностей, яку використовують у збройних силах держав – членів НАТО, за підтримки Групи з керівництва та управління у сфері оборони США (DGMT) проведено два пілотні проекти з оцінювання спроможностей.

У рамках підготовки персоналу протягом 2018 року за сприяння Академії оборони Великої Британії, експертів Групи з розбудови оборонних інституцій (США) та іноземних радників при Міноборони підготовлено 173 фахівці з питань оборонного планування на основі спроможностей.

Триває виконання заходів, спрямованих на розширення сфери публічних закупівель матеріально-технічних засобів, озброєння і військової техніки, робіт та послуг відповідно до потреб Міноборони.

Затверджено Тимчасовий порядок організації внутрішнього контролю та управління ризиками у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України.

Держаудитслужбою та Рахунковою палатою у лютому 2018 року проведено перевірки контрактів від одного постачальника Міноборони за 2016—2017 роки, зокрема за 2016 рік – 45 відсотків контрактів, за 2017 рік – 35 відсотків.

У рамках опрацювання питання щодо створення єдиного закупівельного органу Збройних Сил розпочато реалізацію пілотного проекту щодо організації діяльності закупівельного центру в 124 об'єднаних центрах забезпечення оперативного командування "Захід" м. Львів.

Послідовно забезпечується розвиток інфраструктури Збройних Сил. Запроваджено системний підхід щодо забезпечення військ (сил) безпосередньо в операційних районах (полігонах) модулями, які відповідають оперативним (бойовим) завданням. Видано наказ Міноборони від 23 листопада 2018 р. № 595 "Про забезпечення Збройних Сил України модульним польовим табором", визначено послідовність робіт із замовлення, виготовлення, випробувань (тестової експлуатації), закупівлі та постачання елементів батальйонного автономного польового табору. Розроблено та затверджено технічні вимоги на елементи експериментального батальйонного автономного польового табору, насамперед для модулів польових кухонь, модулів запасів продовольства та їдалень.

У рамках відновлення інфраструктури базування Військово-Морських Сил Збройних Сил на узбережжі Чорного і Азовського морів та створення сучасної системи управління разом з інженерною службою шостого флоту Військово-Морських Сил США триває будівництво Центру морських операцій Військово-Морських Сил Збройних Сил.

Загалом у 2018 році відновлено:

- 60 об'єктів на восьми навчальних центрах і полігонах Збройних Сил;
- 37 об'єктів на семи арсеналах, базах та складах Збройних Сил;
- 14 комплексів аеродромних споруд та злітно-посадкових смуг Збройних Сил;
- 23 їдальні для переходу на нову систему харчування Збройних Сил.

На виконання вимог Закону України від 6 вересня 2018 р. № 2523-VIII "Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях" введено посади радників з гендерних питань, у тому числі на громадських засадах. Усього призначено 57 радників, у тому числі на громадських засадах.

Створено умови для дотримання гендерної рівності у відносинах між військовослужбовцями. Опрацьовано пропозиції до нової редакції Статуту Збройних Сил України з питань відносин між військовослужбовцями з урахуванням гендерної рівності.

Довідково: розроблено методичний поради́ник (поради́ник команди́ру) щодо формування гендерної ментальності особового складу підрозділу (військової частини) Збройних Сил на засадах європейських цінностей та навчальну план-програму курсів підвищення професійного рівня військовослужбовців-жінок Збройних Сил.

3. Забезпечення оперативних (бойових, спеціальних) спроможностей сил оборони

Проведено кризове планування, розроблено та затверджено Президентом України – Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил Стратегічний замисел застосування Збройних Сил, інших складових сектору безпеки і оборони з відсічі збройної агресії, визначено порядок залучення інших військових формувань та правоохоронних органів до здійснення заходів воєнного стану та виконання завдань оборони.

Відповідно до принципів і досвіду держав – членів НАТО відпрацьовано 615 національних стандартів підготовки (у тому числі 390 стандартів колективної підготовки та 225 стандартів індивідуальної підготовки).

Проведено понад 200 штабних навчань (тренувань) з органами військового управління, основними з яких були командно-штабні навчання "Вовча зграя – 2018" із Силами спеціальних операцій, "Маруновий берет – 2018" з Десантно-штурмовими військами та "Шторм – 2018" з Військово-Морськими Силами Збройних Сил. Річний цикл оперативної підготовки завершено проведенням стратегічного командно-штабного навчання "Козацька воля – 2018" та командно-штабного тренування "Буревій – 2018".

Крім того, протягом 2018 року проведено понад 30 бригадних навчань, понад 1300 командно-штабних навчань, майже 300 батальйонних навчань та 14 льотно-тактичних навчань. Порівняно з 2017 роком інтенсивність бойової підготовки збільшено на 20 відсотків.

Забезпечено участь Повітряних Сил Збройних Сил в операції "Північний сокіл – 2018". Загалом екіпажами літака ІЛ-76МД здійснено 56 польотів із нальотом понад 119 годин з авіабази "Туле" до станції "Норд" (о. Гренландія). Під час операції загалом перевезено майже 719 тис. літрів пального та понад 26 тонн вантажів.

Продовжується набуття спроможностей Силами спеціальних операцій Збройних Сил. Розроблено настанови з їх підготовки та застосування. Військові частини спеціального призначення та інформаційно-психологічних операцій переведено на уніфіковані штати.

Триває здійснення заходів, спрямованих на відродження військово-морського потенціалу держави. Сформовані та набувають спроможностей Морське командування та Командування морської піхоти.

Здійснюються заходи щодо оснащення Військово-Морських Сил Збройних Сил новим (відновленим) корабельним складом як вітчизняного, так і іноземного виробництва. Протягом останніх чотирьох років до складу Військово-Морських Сил Збройних Сил прийнято шість малих броньованих артилерійських катерів. За програмами міжнародної допомоги у військовій сфері отримано два патрульних катери типу "Island".

Довідково: в рамках оновлення парку озброєння та військової техніки (ОВТ) протягом 2018 року за державним оборонним замовленням:

прийнято на озброєння Збройних Сил 16 нових зразків озброєння та військової техніки;

проведено державні випробування 12 нових зразків озброєння та військової техніки;

допущено до експлуатації у Збройних Силах 32 зразки озброєння та військової техніки;

поставлено до Збройних Сил понад 8 тис. одиниць основних зразків нового та модернізованого озброєння та військової техніки.

Нарощено бойовий потенціал військ (сил) Збройних Сил, відновлено понад 5,9 тис. одиниць озброєння та військової техніки (у тому числі державними підприємствами оборонно-промислового комплексу – 979 одиниць, силами ремонтно-відновлювальних органів Збройних Сил – 4,9 тис. одиниць).

Проведено комплекс заходів щодо створення ефективної системи воєнної розвідки з урахуванням принципів і стандартів НАТО. Реформовано систему військової розвідки. Із збереженням існуючої моделі розвідувального забезпечення створено та набув спроможностей окремий структурний підрозділ, на який покладено функцію J2 – організація розвідувального забезпечення Збройних Сил.

Довідково: затверджено Положення про Департамент розвідувального забезпечення Генерального штабу Збройних Сил Головного управління розвідки Міноборони (J2), удосконалено структуру Департаменту та призначено особовий склад.

ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВА ТЕХНІКА

Оборона й безпека входить до топ-5 пріоритетів видатків державного бюджету. Фінансується не тільки матеріальне забезпечення військовослужбовців, а й програми технічного та технологічного переозброєння армії.

Минулого року на озброєння направили близько 16,4 млрд. гривень. Цього року суму асигнувань збільшили майже до 17 млрд. гривень.

Окремо слід згадати про програму розвитку медслужби ЗСУ за стандартами НАТО і створення системи MEDEVAC. Її складова – формування підрозділу медичної евакуації, оснащеного авіаційною та автомобільною спецтехнікою, в тому числі українського виробництва.

Понад 8 тис. одиниць основних зразків нового та модернізованого озброєння та військової техніки поставлено до Збройних Сил у 2018 році

16 нових зразків ОБТ прийнято на озброєння Збройних Сил

100 модернізованих санітарних автомобілів «Богдан 2251» надійшло військовим медикам у 2018 році

4. Запровадження об'єднаної системи логістики і системи медичного забезпечення

З метою запровадження об'єднаної системи логістики сформовано Командування сил логістики, яке набуває спроможностей для реалізації покладених функцій.

Здійснено удосконалення нормативно-правової бази з питань функціонування об'єднаної системи логістики. Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2018 р. № 772 "Про затвердження Порядку забезпечення Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення, Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції, розвідувальних органів, військової прокуратури, Державної служби з надзвичайних ситуацій, працівників закладів охорони здоров'я необхідними засобами та ресурсами під час їх залучення до здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях".

Запроваджено у складових сил оборони єдиний формат логістичного забезпечення (постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1208 "Про затвердження Порядку логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності").

Проведено ключові заходи щодо створення єдиної ефективної системи логістики і постачання сил оборони як у мирний час, так і в особливий період:

- удосконалено систему речового забезпечення Збройних Сил. Триває експеримент із створення і функціонування системи логістичного забезпечення, що відповідатиме принципам, прийнятим у країнах НАТО, який проводиться на базі оперативних командувань "Захід", ПвК "Захід" Збройних Сил та підпорядкованих їм військових частинах, і передбачає передачу повноважень з логістичного забезпечення від центру безпосередньо структурам згаданих органів військового управління;
- здійснено перехід 52 військових частини Збройних Сил на нову систему продовольчого забезпечення із застосуванням сучасного каталогу продуктів харчування. Загалом у Збройних Силах харчування особового складу за новою системою здійснюється у 73 військових частинах;
- введено понад 100 нових предметів речового майна та уточнено норми речового забезпечення, особовий склад Збройних Сил забезпечено польовою формою одягу в повному обсязі.

З метою формування та реалізації єдиної системи медичного забезпечення та лікування особового складу складових сил оборони затверджено Воєнно-медичну доктрину України (постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 910) та забезпечено координацію діяльності медичних служб сил оборони. Упроваджено стандартизацію медичної допомоги, евакуації, реабілітації та підготовки медичних працівників. Визначено засади щодо формування та реалізації єдиної системи медичного забезпечення та лікування особового складу складових сил оборони.

Особовий склад Збройних Сил охоплено обов'язковою військово-медичною підготовкою. Запроваджено посади "бойовий медик взводу", "старший бойовий медик роти (батареї)", уведено нові штати медичних підрозділів у складі бригад та окремих батальйонів.

Скорочено етапність у наданні медичної допомоги, кваліфікована допомога наближена до поранених (уражених, хворих). За рахунок удосконалення форм управління лікувально-евакуаційними заходами та системи медичного постачання знижено летальність на етапах медичної евакуації та у лікувальних закладах.

5. Забезпечення професіоналізації сил оборони та створення необхідного військового резерву

Продовжено формування мобілізаційних ресурсів та оперативного резерву Збройних Сил.

Вжито заходів до укомплектування первинних офіцерських посад, зокрема за рахунок прийняття офіцерів запасу, випускників кафедр військової підготовки, проведення курсів прискореної підготовки молодших офіцерів з числа сержантів. Оперативний резерв Збройних Сил збільшено до 181 тис. осіб.

Довідково: на даний час чисельність професійних військовослужбовців у Збройних Силах становить близько 165 тис. осіб, із них офіцерів – близько 48 тис.; осіб рядового, сержантського та старшинського складу військовослужбовців військової служби за контрактом – близько 117 тис. осіб. Коефіцієнт чисельності професійних військових на кінець 2018 року на 1 тис. населення України становить 3,92.

Здійснено підготовку резервістів, проведено збори та інші заходи у навчальних центрах Збройних Сил.

Довідково: проведено майже втричі більше зборових заходів у порівнянні з 2017 роком. Пройшли підготовку понад 32 тис. резервістів, що майже у 2 рази більше, ніж у 2017 році. Крім того, запроваджено новий вид зборів резервістів у складі навчальних центрів, що дало змогу провести перепідготовку близько 7 тис. осіб.

Завершено перехід на нову організаційно-штатну структуру центрів комплектування та соціальної підтримки військових комісаріатів у визначених областях.

Довідково: Створено 111 територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі Чернігівського, Дніпропетровського, Одеського, Рівненського обласних військових комісаріатів у складі відповідних районних (міських) військових комісаріатів. Здійснено відбір та призначення особового складу на відповідні посади.

Затверджено перспективну модель кар'єрного зростання офіцерів, в основу якої покладено здобуття військової освіти з одночасним вивченням іноземної мови, у тому числі за кордоном. Триває робота з оптимізації співвідношення категорій особового складу відповідно до їх структури і чисельності та загальноприйнятих показників збройних сил держав – членів НАТО.

Особливу увагу приділено розвитку професійного сержантського корпусу. Практично реалізовано Замисел системи управління кар'єрою професійного рядового, сержантського та старшинського складу. Зокрема, комплектуються та очолюються виключно сержантами відповідні структурні підрозділи персоналу, морально-психологічного забезпечення та підготовки військ (сил) в органах управління. Утворені та діють центри підготовки сержантського складу у кожному виді Збройних Сил.

Починаючи з 1 березня 2018 р. Уряд змінив порядок нарахування грошового забезпечення військовослужбовцям. Збільшено у структурі грошового забезпечення частку основних його видів (посадового окладу, окладу за військовим (спеціальним) званням та надбавки за вислугу років) до 60 відсотків та зменшено частку додаткових видів у структурі грошового забезпечення з 85 відсотків до 40 відсотків. Крім того, ліквідовано диспропорцію в розмірах грошового забезпечення в різних силових структурах і надано правові підстави для перерахунку пенсій колишнім військовослужбовцям.

Збільшено грошове забезпечення військовослужбовців льотного складу – встановлено надбавку за особливості проходження служби (100 відсотків посадового окладу) та премії в розмірі 10 відсотків посадового окладу.

Вдосконалено систему державних соціальних гарантій для військовослужбовців, членів їх сімей. Запроваджено виплату грошової компенсації за піднайом (найом) жилого приміщення для військовослужбовців рядового, сержантського та старшинського складу військової служби за контрактом (у разі відсутності можливості їх розміщення в спеціально пристосованих казармах або сімейних гуртожитках).

З метою запровадження обліку часу виконання службових обов'язків військовослужбовцями понаднормово у вихідні та святкові дні з подальшим наданням часу на відпочинок видано наказ Мініборони від 26 грудня 2018 р. № 658 "Про затвердження Змін до Інструкції про організацію у Збройних Силах України соціального і правового захисту військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, призваних на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори, та членів їхніх сімей, працівників Збройних Сил України".

У 2018 році військовослужбовцям Збройних Сил розподілено 1078 квартир (649 – службових, 429 – для постійного проживання), зокрема забезпечено житлом 655 учасників антитерористичної операції (операції об'єднаних сил), у тому числі 38 осіб, що отримали поранення.

Довідково: усього за час проведення антитерористичної операції (операції об'єднаних сил) з фондів Мініборони отримали житло 1889 учасників антитерористичної операції (операції об'єднаних сил), у тому числі 92 військовослужбовці, що отримали поранення.

Затверджено Порядок забезпечення Державною іпотечною установою поліцейських та осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту житлом на умовах фінансового лізингу (постанова Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 р. № 1201). Прийняте рішення спрямоване на поліпшення житлового забезпечення та соціального захисту поліцейських та осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, що буде ефективним стимулом для сумлінного виконання ними службових обов'язків.

Триває реалізація проекту щодо будівництва 184 гуртожитків поліпшеного типу для розміщення 23 тис. військовослужбовців за контрактом.

У 2018 році завершено будівництво та введено в експлуатацію 19 гуртожитків поліпшеного типу. Загалом сформовано фонд на 2 375 ліжко-місць для розміщення військовослужбовців за контрактом.

Довідково: до кінця 2019 року сплановано реалізувати зазначений проект та завершити будівництво решти (165) гуртожитків поліпшеного типу для розміщення військовослужбовців за контрактом.

ГУРТОЖИТКИ ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ

Поліпшення умов життя українських військових – одна із складових урядової політики повного забезпечення сектору безпеки й оборони. Робота здійснюється одразу в декількох напрямках – будівництво квартир, надання житла на умовах фінансового лізингу, а також будівництво комфортабельних гуртожитків для «контрактників». Гуртожитки будуються за типовим проектом в 21 області.

Середня вартість однієї будівлі 15 млн. грн. Тут будуть сучасні кухні, пральні кімнати, душові та вбиральні. В кімнаті житимуть не більше 5 осіб, в гуртожитку – не більше 125.

184 гуртожитки
заплановано до
зведення у цілому

23 тис. військових
проживатимуть
у поліпшених умовах

19 гуртожитків введено в
експлуатацію в 2018 році

Протягом 2018 року територіальними органами Держгеокадастру передано у власність учасникам антитерористичної операції 33,6 тис. земельних ділянок загальною площею 53,7 тис. гектара.

6. Підвищення надійності охорони та рівня захищеності державного кордону

У межах бюджетного фінансування продовжувалися роботи з інженерного облаштування українсько-російської ділянки державного кордону на ділянках відділів прикордонної служби "Тополі" Харківського і "Троїцьке" Луганського прикордонних загонів та реконструкція будівель відділів прикордонної служби "Вільхуватка" Харківського і "Розсипне" Луганського прикордонних загонів. Розпочато роботу з реконструкції будівель відділу прикордонної служби "Карповичі" Чернігівського прикордонного загону.

Довідково: в рамках виконання плану заходів, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 р. № 439, облаштовано 2,5 кілометра металевого паркану на ділянці відділу прикордонної служби "Тополі", 16,2 кілометра рокадної дороги на ділянці відділу прикордонної служби "Троїцьке", 20 кілометрів рову та 20 кілометрів валу на ділянці відділу прикордонної служби "Троїцьке".

Розгорнуто та організовано оперативно-службову діяльність Донецько-Луганського регіонального управління та Лисичанського прикордонного загону.

Здійснено заходи щодо модернізації системи охорони державного кордону:

- реорганізовано 77 відділів прикордонної служби за адміністративно-територіальним принципом;
- завершено капітальний ремонт двох вертольотів;
- впроваджено в охорону державного кордону безпілотні авіаційні комплекси; побудовано та прийнято до складу Морської охорони Держприкордонслужби один малий катер;
- завершено будівництво комплексу відділу прикордонної служби "Леонівка";

Довідково: загалом, з початку проведення відповідних робіт:

- встановлено чотири комплекси відеоспостереження;
- прокладено 247,3 кілометра рокадної дороги;
- облаштовано 99,02 кілометра інженерних загороджень і 336,8 кілометра протитранспортних ровів;
- розроблено 66,54 кілометра контрольних-слідових смуг.

Тривають заходи з демаркації українсько-білоруської ділянки державного кордону, зокрема за 2018 рік винесено на місцевість 380 кілометрів українсько-білоруського державного кордону, визначено координати 693 прикордонних знаків, встановлено 171 прикордонний знак на українсько-білоруському державному кордоні. Створено спільну геодезичну мережу вздовж державного кордону між Республікою Білорусь та Україною.

Довідково: загалом винесено на місцевість майже 805,5 кілометра лінії кордону та визначено понад 2015 місць встановлення прикордонних знаків.

У межах функціонування міжнародних пунктів пропуску з 27 листопада 2018 р. розпочато здійснення прикордонного і митного контролю легкового та вантажного автотранспорту у міжнародному пункті пропуску для автомобільного сполучення "Бронниця – Унгри".

З метою запровадження спільного українсько-молдовського контролю в пунктах пропуску через державний кордон Українська Сторона ініціювала перед Молдовською Стороною питання щодо підписання протоколів між Адміністрацією Державної прикордонної служби України, Державною фіскальною службою України і Генеральним інспектором Прикордонної поліції МВС Республіки Молдова, митною службою при Міністерстві фінансів Республіки Молдова щодо організації спільного контролю у пунктах пропуску ("Кельменці – Ларга", "Кучурган – Первомайськ", "Маяки – Удобене – Паланка", "Рені – Джурджулешть", "Росошани – Бричень", "Платонове – Гоянул Ноу", "Кучурган – Новосавицьке", "Мамалига – Крива"). Отримано відповідь від Молдовської Сторони про згоду на проведення процедури підписання в рамках прийнятних для обох Сторін заходів.

Довідково: у 2018 році Держприкордонслужбою виявлено 1302 кримінальних правопорушення, з них 893 – за результатами оперативно-розшукової діяльності. На стадії вчинення припинено 978 кримінальних правопорушень (у 2017 році – 892 правопорушення).

Органи охорони державного кордону виявили, запобігли і припинили 76 958 адміністративних правопорушень. Накладено штрафів на загальну суму 93,47 млн. гривень (у 2017 році – 42,37 млн. гривень).

Затримано 3268 нелегальних мігрантів, з них 1130 – за незаконне перетинання державного кордону, 2084 особи – за порушення правил перебування в Україні, 54 особи – за інші правопорушення. Відмовлено у в'їзді в Україну 4 646 іноземцям – потенційним нелегальним мігрантам.

Здійснено прикордонний контроль та в установленому порядку пропущено 100,561 млн. осіб (збільшення на 3 відсотка порівняно з 2017 роком) і 20,278 млн. транспортних засобів.

7. Забезпечення боєздатності та готовності Національної гвардії до виконання завдань

Розроблено та узгоджено перелік матеріально-технічних засобів з Агентством зменшення загрози Міністерства оборони США відповідно до реєстраційної картки Проекту (Програми) від 9 листопада 2015 р. № 3322 для військових частин (підрозділів), на які покладено виконання функцій з охорони ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання державної власності, охорони важливих державних об'єктів. Компанії-підряднику "PARSONS" від Агентства зменшення загроз Міністерства оборони США надані повноваження щодо проведення процедур закупівель матеріально-технічних засобів.

Для підвищення рівня захищеності, створення належного підґрунтя для забезпечення охорони ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання державної власності, важливих державних об'єктів та спеціальних вантажів Урядом подано до Верховної Ради України проект Закону України "Про Статут з охорони Національною гвардією ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання державної власності, важливих державних об'єктів та спеціальних вантажів" (реєстраційний номер 8606).

Завершено розгортання загонів спеціального призначення Національної гвардії, доукомплектовано окремі загони спеціального призначення територіальних управлінь Національної гвардії особовим складом, озброєнням, військовою та іншою технікою відповідно до штатів, що дасть змогу підвищити здатність окремих загонів спеціального призначення до участі в антитерористичних операціях, в реагуванні на загрози громадській безпеці та виконувати завдання з протидії незаконним збройним формуванням у всіх регіонах держави.

З метою удосконалення Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Національної гвардії України Кабінетом Міністрів подано на розгляд Пре-

зидента України відповідний проект Указу, яким, зокрема, передбачено обов'язкове зарахування осіб, звільнених з військової служби в особливий період на службу до оперативного резерву першої черги, продовження в особливий період контракту про проходження служби у військовому резерві, укладеного громадянами добровільно, уточнення підстав для прийняття та звільнення із служби у військовому резерві Національної гвардії, а також звільнення резервістів від проходження зборів.

Для підвищення рівня захищеності системи обігу службової інформації Національної гвардії від кібератак утворено службу кібернетичного захисту Головного управління Національної гвардії.

З метою запровадження ефективної системи планування, прозорого управління ресурсами з урахуванням системи державного прогнозування та стратегічного планування в Головному управлінні Національної гвардії створено три підсистеми автоматизованої системи управління військовими ресурсами "Сокіл".

Для підвищення рівня бойової підготовки особового складу та підрозділів Національної гвардії, використання сучасної навчально-матеріальної бази та передових методик навчання у підготовці особового складу Національної гвардії вжито заходів до нарощення можливостей навчально-матеріальної бази Міжнародного міжвідомчого багатoproфільного центру підготовки підрозділів Національної гвардії.

Довідково: в рамках Ініціативи з питань безпекової допомоги для України відповідно до контракту V4-B-UAS отримано 420 комплектів системи імітації бою MILES IWS-2, споруджено висотно-штурмовий комплекс у Центрі підготовки до спеціальних дій Міжнародного міжвідомчого багатoproфільного центру підготовки підрозділів.

З метою удосконалення системи всебічного забезпечення вжито заходів до створення ефективної системи логістики Національній гвардії, системи постачання у мирний час, у кризовий та особливий періоди.

Довідково: збільшено складську базу Центральної бази забезпечення з формуванням складу пального об'ємом 1,5 млн. літра;

Для відновлення інфраструктури військових містечок та створення належних соціально-побутових умов для проживання особового складу відремонтовано: один гуртожиток, 23 казарми, чотири солдатські лазні, сім їдалень, 13 сховищ для техніки, один склад озброєння.

Введено в експлуатацію багатоквартирний житловий будинок на 90 квартир у м. Хмельницькому та на 80 квартир у м. Вишгород;

Здійснено придбання для військовослужбовців та членів їх сімей 77 квартир в різних регіонах України.

Триває робота з будівництва житлових будинків у м. Тернополі, Вінниці, Вишгороді та Харкові (чотири будинки).

Вжито заходів до удосконалення системи медичного забезпечення особового складу Національної гвардії.

Довідково: придбано сім автомобілів швидкої медичної допомоги Ford Transit з реанімаційним обладнанням, п'ять мобільних медичних пунктів (автомобілів для проведення нескладних хірургічних втручань і надання першої лікарської допомоги поза постійним місцем дислокації і в польових умовах) та три санітарних автобуси. Стан укомплектованості санітарним транспортом з'єднань та військових частин Національної гвардії становить 83 відсотка.

8. Захист та відновлення політико-дипломатичним шляхом територіальної цілісності України у межах міжнародно визнаних кордонів

Продовжено переговорний процес щодо політичного врегулювання ситуації на основі Мінських домовленостей. МЗС забезпечено контакти та переговори у Нормандському форматі, надано політико-дипломатичне, інформаційно-аналітичне і експертне сприяння діяльності представників України у Тристоронній контактній групі, проведено роботу, спрямовану на посилення міжнародної ізоляції Росії у зв'язку з окупацією і милітаризацією Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, невиконанням Мінських домовленостей.

Забезпечено роботу української делегації під час засідань Тристоронньої контактної групи (м. Мінськ). Проведено 23 зустрічі.

Проведено зустріч Нормандської четвірки на рівні міністрів закордонних справ (11 червня 2018 р.), за результатами якої:

- Україна разом з Німеччиною і Францією узгодила спільну позицію з усіх принципових питань;
- вперше у Нормандському форматі обговорені питання розгортання на Донбасі миротворчої місії ООН та звільнення українських заручників та політичних в'язнів;
- досягнуто домовленостей щодо продовження консультацій на рівні політичних директорів та підготовки до зустрічі глав держав.

Ухвалено важливі резолюції ООН "Проблема милітаризації Автономної Республіки Крим і м. Севастополя (Україна), а також частин Чорного та Азовського морів" та "Ситуація з правами людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополь (Україна)". Протягом року оголошено понад 60 заяв делегації України в Раді Безпеки ООН та Генеральній Асамблеї ООН. Європейський Парламент ухвалив важливу резолюцію щодо ситуації в Азовському морі (25 жовтня 2018 року).

Забезпечено незмінність позиції міжнародного співтовариства щодо необхідності збереження спеціальних економічних і секторальних санкцій та інших обмежувальних заходів щодо Російської Федерації до виконання нею Мінських домовленостей та деокупації Автономної Республіки Крим.

Санкційний режим ЄС щодо Російської Федерації не лише збережено у повному обсязі, але і значно посилено, зокрема у зв'язку з будівництвом мосту через Керченську протоку (рішення Ради ЄС від 31 липня 2018 р.), причетністю до проведення нелегітимних "виборів" на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей (рішення Ради ЄС від 10 грудня 2018 року). 21 грудня 2018 р. Рада ЄС продовжила до 31 липня 2019 року дію санкцій проти Російської Федерації.

З метою посилення тиску на державу-агресора проведено ряд заходів у рамках міжнародної платформи "Друзі деокупації Криму", зокрема проведено переговори з представниками Австралії, Великобританії, Естонії, Литви, Латвії, Португалії, Швеції, Канади, США, Норвегії, Данії, Польщі, Румунії. Питання щодо створення міжнародної платформи обговорювалося з ЄС у рамках консультацій у форматі "Україна — Польща" щодо правових наслідків окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя (24—25 травня 2018 р., м. Варшава), засідання у форматі "Україна — Політико-безпековий комітет ЄС" (7 травня 2018 р., м. Брюссель), візиту в Україну Політико-безпекового комітету ЄС (13—15 червня 2018 р.), двосторонніх зустрічей з керівництвом ЄС та держав — членів ЄС тощо.

Організовано роботу громадської платформи з питань звільнення політв'язнів.

Довідково: на даний час на території Російської Федерації продовжують незаконно утримуватися щонайменше 30 громадян України, а також понад 40 громадян України на території тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим.

Збережено поступ у справі притягнення Росії до міжнародно-правової відповідальності за порушення норм та принципів міжнародного права, міжнародних та двосторонніх договорів:

- подано 19 лютого 2018 р. Меморандум в арбітражному провадженні проти Російської Федерації за Конвенцією ООН з морського права, який містить факти, докази, обґрунтування правової позиції України та доводить, що Російська Федерація порушила суверенні права України в Чорному та Азовському морях та у Керченській протоці;
- Україна звернулася 19 квітня 2018 р. до Міжнародного суду ООН з проханням надати остаточне тлумачення свого Наказу щодо запровадження тимчасових заходів у справі щодо порушення Російською Федерацією Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму від 9 грудня 1977 р. та Міжнародної конвенції про заборону усіх форм расової дискримінації від 21 грудня 1965 року. В своїх листах до Сторін Суд підтвердив обов'язковість виконання цього Наказу та зобов'язав Російську Федерацію до 18 січня 2019 р. поінформувати щодо конкретно вжитих кроків, спрямованих на виконання цього Наказу.

Утворено Міжвідомчу комісію з питань узагальнення правової позиції держави щодо відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації та підготовки консолідованої претензії України до Російської Федерації щодо реалізації її міжнародно-правової відповідальності за збройну агресію проти України (постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 1059).

Схвалено проект Меморандуму про взаєморозуміння між урядами Австралії, Королівства Бельгія, Малайзії, Королівства Нідерланди та України щодо фінансової підтримки судового переслідування винних у збитті літака рейсу МН17 17 липня 2014 р. (розпорядження Кабінет Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1083).

Забезпечено постійну присутність української тематики у медіапросторі іноземних країн як ефективного інструменту протидії російській пропаганді за кордоном.

Забезпечено використання міжнародно-правового механізму захисту прав та інтересів України, передбаченого Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, з метою притягнення Російської Федерації до міжнародно-правової відповідальності за порушення норм і принципів міжнародного права в контексті тимчасової окупації окремих районів Донецької та Луганської областей та Автономної Республіки Крим і м. Севастополя.

Довідково: на початок 2018 року у провадженні Європейського суду з прав людини (далі Європейський суд) перебувало п'ять міждержавних справ України проти Росії, порушених за заявами України, що були подані протягом 2014–2015 років, а саме:

- "Україна проти Росії" від 13 березня 2014 р. (доповнена 12 червня 2014 р. та 20 листопада 2014 р.) щодо порушення прав людини на території Автономної Республіки Крим внаслідок анексії протягом 2014 року;
- "Україна проти Росії (II)", від 22 серпня 2014 р. стосовно фактів викрадення на території Донецької та Луганської областей дітей-сиріт та дітей-інвалідів представниками терористичних угруповань "ДНР" та "ЛНР" та їх незаконного або фактичного переміщення на територію Росії;
- "Україна проти Росії (IV)" від 26 серпня 2015 р., яка охоплює порушення прав людини Російською Федерацією на території Автономної Республіки Крим у 2015 році;
- Україна проти Росії (V) щодо порушення протягом 2014 року прав людини на території Донецької та Луганської областей;
- Україна проти Росії (VI) щодо порушення протягом 2015 року прав людини на території Донецької та Луганської областей;
- Європейський суд прийняв 9 травня 2018 р. рішення про передачу міждержавних справ України проти Росії на розгляд Великої Палати.

Протягом 2018 року до Європейського суду подані нові міждержавні справи проти Росії.

Довідково: 21 червня 2018 р. Уряд України звернувся до Європейського суду у порядку Правила 39 Регламенту Європейського суду в інтересах політичного в'язня Олега Сенцова. Уряд України звертався до Європейського суду з клопотанням про надання Уряду Росії термінових вказівок стосовно утримання від вжиття будь-яких дій, які становитимуть загрозу для життя і здоров'я Олега Сенцова, надання представникам України, зокрема Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, доступу до нього, а також інформації про стан його здоров'я. Ураховуючи, що у провадженні Європейського суду перебуває індивідуальна справа "Сенцов проти Росії" за № 48881/14 та адвокат Олега Сенцова звернувся з аналогічним клопотанням щодо стану його здоров'я, Європейський суд прийняв рішення про приєднання клопотання України до індивідуальної справи "Сенцов проти Росії". У відповідь Уряд України повідомив Європейському суду про бажання бути залученим до справи як третьої сторони.

Уряд України надіслав 10 серпня 2018 р. до Європейського суду нову міждержавну заяву проти Росії, яка стосується порушення прав політичних в'язнів. Європейський суд підтвердив 27 серпня 2018 року отримання заяви Уряду України, зареєструвавши її під назвою "Україна проти Росії (VII)".

У зв'язку з агресією Російської Федерації в Азовському морі та захопленням представниками ФСБ Російської Федерації трьох українських кораблів Військово-Морських Сил з командою 25 листопада 2018 р. у Керченській протоці, Урядом України подано 28 листопада 2018 р. клопотання про надання відповідно до Правила 39 Регламенту Європейського суду з прав людини (далі – Регламент) Уряду Російської Федерації вказівок щодо забезпечення конвенційних прав захоплених моряків та їх повернення до України. Європейський суд, розглянувши клопотання України, зобов'язав 29 листопада 2018 р. Російську Федерацію надати до 3 грудня 2018 р. інформацію про захоплення українських моряків, юридичні підстави їх утримання, а також про стан здоров'я та медичну допомогу, яка їм надається. Європейський суд своїм листом від 4 грудня 2018 р. частково задовольнив клопотання Уряду України та на підставі Правила 39 Регламенту зобов'язав Російську Федерацію забезпечити українських моряків необхідною медичною допомогою. Одночасно Європейський суд встановив 7 січня 2019 р. як крайній строк для подання Урядом України повноцінної міждержавної заяви на підставі статті 33 ("Міждержавні заяви") Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Урядом України подано 7 січня 2019 р. повноцінну міждержавну заяву проти Російської Федерації за № 55855/18 щодо порушення прав захоплених українських військовослужбовців Військово-Морських Сил Збройних Сил.

З метою поглиблення співробітництва з НАТО забезпечено виконання Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2018 рік, затвердженої Указом Президента України від 28 березня 2018 р. № 89.

Проведено міжнародну конференцію високого рівня "Уроки гібридного десятиліття: що треба знати для руху вперед" у рамках Платформи Україна – НАТО з вивчення досвіду гібридної війни в Україні (7–8 листопада 2018 р., м. Київ).

Забезпечено супроводження реалізації восьми трастових фондів та чотирьох програм з надання допомоги НАТО для України (програми з розбудови доброчесності оборонних структур (BI), з професійного розвитку (PDP), з удосконалення військової освіти (DEEP) і "Наука заради миру та безпеки" (SPS). Підписано Імплементативну угоду між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки та постачання про реалізацію цього фонду (13 грудня 2018 року).

Проведено чергове засідання Комісії Україна–НАТО щодо поточної гуманітарної ситуації на Донбасі, зусиль Уряду України з відновлення критично-важливої інфраструктури у цьому регіоні, передусім водопостачання, а також щодо наслідків для цивільного населення від агресії Російської Федерації на Сході України (17 жовтня 2018 р., м. Брюссель).

Затверджено та забезпечено виконання плану заходів щодо реалізації Концепції вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2018 рік (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 р. № 109). Зокрема, проведено масштабну інформаційну кампанію "Чому НАТО? Засади і принципи діяльності НАТО та його роль у підтримці міжнародної безпеки". В рамках кампанії забезпечено понад 20 млн. контактів з українською аудиторією у віці 16–65 років. Охоплення аудиторії загальнонаціональними телеканалами в рамках кампанії – понад 9,7 млн. осіб, регіональних телеканалів – понад 10 млн. осіб, радіо – близько 3 млн. осіб, друкованої продукції – 640 тис. осіб.

9. Вирішення проблемних питань на територіях, що зазнали негативного впливу внаслідок тимчасової окупації або збройного конфлікту, захист прав і свобод внутрішньо переміщених осіб

Сформовано пріоритети та визначено шляхи реалізації державної інформаційної політики стосовно Донецької та Луганської областей, Автономної Республіки Крим. Урядом схвалено Стратегію інформаційної реінтеграції Донецької та Луганської областей (розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 р. № 539), а також Стратегію інформаційної реінтеграції Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, які спрямовано на створення передумов для відновлення територіальної цілісності України, забезпечення доступу громадян України на тимчасово окупованих територіях до об'єктивної та правдивої інформації (розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1100).

Затверджено план заходів, спрямованих на реалізацію деяких засад державної внутрішньої політики щодо тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя (розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 р. № 218), яким передбачено завдання та заходи щодо забезпечення прав та свобод громадян, що проживають на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, надання їм підтримки та допомоги, забезпечення доступу до медичних послуг, освіти, культури та засобів масової інформації, захисту культурної спадщини та інтересів держави тощо.

Забезпечено розвиток телерадіомовлення в Донецькій, Луганській та Херсонській областях, поширено українське мовлення на м. Донецьк. У напрямку тимчасово окупованого м. Донецька працює вісім телеканалів у цифровому стандарті, три телеканали в аналоговому стандарті, а також вісім FM-радіостанцій.

Довідково: протягом 2018 року в рамках діяльності Комісії з питань забезпечення стабільного функціонування системи національного телебачення і радіомовлення при МІП забезпечено мовлення:

- 17 радіостанцій, дев'яти телеканалів у цифровому стандарті, шести телеканалів в аналоговому стандарті (Донецька область);
- 15 радіостанцій, 10 телеканалів у цифровому стандарті, чотирьох телеканалів в аналоговому стандарті (Луганська область);
- восьми радіостанцій, семи телеканалів у цифровому стандарті, трьох телеканалів в аналоговому стандарті (Херсонська область).

Забезпечено інформаційну підтримку висвітлення тематики збройної агресії Російської Федерації, питань тимчасово окупованих територій та проблем громадян України, що проживають на них.

Довідково: за напрямом інформаційної реінтеграції Автономної Республіки Крим проведено такі загальнонаціональні комунікаційні кампанії:

- до 26 лютого – Дня опору Криму російській окупації;
- до 18 травня – Дня пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу;
- до 26 червня – Дня кримсько-татарського національного прапора;
- до 9 серпня – Міжнародного дня корінних народів світу;
- до 10 грудня – Міжнародного дня захисту прав людини.

За напрямом інформаційної реінтеграції Донбасу проведено чотири загальнонаціональні комунікаційні кампанії:

- комунікаційна кампанія "10 000 сміливих заради 45 000 000 єдиних";
- інформаційно-просвітницька кампанія "Літопис українського Донбасу";
- медіакампанія, присвячена презентації документального циклу "Герої українського Донбасу";
- комунікаційна кампанія "Донбас – Україна".

З метою захисту прав та законних інтересів внутрішньо переміщених осіб, а також осіб, які проживають на тимчасово окупованих територіях, Урядом розроблено та подано до Верховної Ради України проект Закону України "Про внесення змін до деяких законів України з питань забезпечення захисту прав внутрішньо переміщених осіб" (реєстраційний номер 8332).

Затверджено план заходів з реалізації Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 944), спрямований на забезпечення захисту прав, свобод і законних інтересів внутрішньо переміщених осіб, запровадження довгострокових рішень з урахуванням інтересів приймаючих громад, налагодження ефективної взаємодії між внутрішньо переміщеними особами та органами місцевого самоврядування, усунення будь-яких проявів дискримінації та досягнення соціальної єдності.

Надано підтримку органам місцевого самоврядування на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України, а також розширено сферу надання субвенції з державного бюджету на всі регіони України, що постраждали внаслідок збройного конфлікту (розпорядження Кабінету Міністрів України "Про розподіл у 2018 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України" від 11 липня 2018 р. № 475, від 14 листопада 2018 р. № 857, від 5 грудня 2018 р. № 927, від 5 грудня 2018 р. № 929).

Довідково: за рахунок субвенції у 2018 році придбано 116 квартир для забезпечення тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб у населених пунктах Маріуполь, Родинське, Золоте, Новотошківське, Велика Новосілка, Покровськ, Лиман, Кривий Ріг.

Розпочато реалізацію 10 пілотних субпроектів на території Харківської, Дніпропетровської, Запорізької та Миколаївської областей: "Перспектива" – "Бізнес-Платформа", "Нові можливості адаптації внутрішньо переміщених осіб та ветеранів АТО", "Психосоціальна підтримка", "Кожен має значення", "Майбутнє створюється зараз", "Центр розвитку підприємницьких ініціатив ВПО та ветеранів АТО "Новий відлік", "Відновлення соціальної інфраструктури для вимушених переселенців, учасників АТО, членів їх сімей, інвалідів", "Створення умов для забезпечення реалізації державної політики у сфері пожежної та техногенної безпеки", "Сучасний ЦНАП – крок у розвитку громади м. Жовті Води", "Створення реабілітаційного відділення для ветеранів та інших цільових груп на базі КЗ "Міська лікарня № 5". Зазначені проекти спрямовані на забезпечення можливостей для працевлаштування внутрішньо переміщених осіб та ветеранів АТО, надання їм психосоціальної підтримки, використання інноваційних методів лікування (грант від Міжнародного банку реконструкції та розвитку/Міжнародної асоціації розвитку (Світовий банк) "Подолання наслідків конфлікту, пілотний проект з відновлення та розбудови спроможностей" від 20 вересня 2016 р. ФДРМ TF0A3307).

Довідково: протягом 2018 року Швейцарська Конфедерація через підрозділ гуманітарної допомоги Швейцарської агенції розвитку та співробітництва (SDC) двічі доставляла гуманітарну допомогу на схід України загальною вартістю 2,32 млн. швейцарських франків, яка складалася з хімічних реагентів для очистки води та обладнання для знезараження стічних вод, що використовуються для забезпечення питною водою близько 4,5 млн. осіб, які проживають на території Донецької області (по обидва боки лінії розмежування). Також доставлено медичне обладнання та витратні матеріали для медичних закладів Донецької та Луганської областей.

Здійснено заходи із протимінної діяльності (невійськовий компонент) на територіях, що зазнали негативних наслідків у результаті збройного конфлікту на сході України.

Довідково: виявлено та знешкоджено вибухонебезпечні предмети за результатами обстеження території загальною площею 1295,78 гектара м. Гірське Попаснянського району Луганської області.

Поінформовано населення щодо правил безпечної поведінки у разі виявлення вибухонебезпечних предметів. Виготовлено 24 комплекти наочних посібників "Міни та ВВП", які передано для використання у закладах загальної середньої освіти, що розташовані поблизу лінії розмежування.

Розширено можливості та популяризовано "Портал економічного та соціального відновлення". Створено єдину Національну платформу, де узагальнюється вся інформація про потреби постраждалого регіону, програми і проекти, спрямовані на їх задоволення.

Забезпечено захист прав та інтересів осіб, позбавлених особистої свободи внаслідок дій незаконних збройних формувань та/або органів влади Російської Федерації на окремих територіях Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, а також підтримку зазначених осіб та членів їх сімей.

Довідково: надано підтримку громадянам України, яких незаконно позбавлено особистої свободи внаслідок дій незаконних збройних формувань та/або органів влади Російської Федерації на окремих територіях Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та тимчасово окупованій території України, звільненим 27 грудня 2017 р. та 24 січня 2018 р., у розмірі 100 тис. гривень 71 особі на загальну суму 7,1 млн. гривень (постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 38).

Надано підтримку сім'ям політичних в'язнів для забезпечення надання професійної правової допомоги (у тому числі заходів, спрямованих на забезпечення можливості її надання) у розмірі 100 тис. гривень 77 особам на загальну суму 7,7 млн. гривень (постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 328).

Надано підтримку сім'ям 24 українських моряків, незаконно затриманих у результаті акту збройної агресії з боку Російської Федерації, що відбувся 25 листопада 2018 р. у районі Керченської протоки, у розмірі 100 тис. гривень на загальну суму 2,4 млн. гривень (постанова Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2018 р. № 1066).

Урегульовано питання щодо надання додаткової фінансової підтримки громадянам України, незаконно утримуваним Російською Федерацією. Допомога буде надаватись у формі щомісячної стипендії у розмірі трьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб станом на 1 січня поточного року (Указ Президента України від 7 грудня 2018 р. № 417 "Про державні стипендії імені Левка Лук'яненка").

У рамках здійснення заходів, передбачених Державною цільовою програмою відновлення та розбудови миру в східних регіонах України:

- розпочато реконструкцію, капітальний ремонт та переоснащення 15 закладів освіти (у тому числі закладів дошкільної освіти) на загальну суму 57,704 млн. гривень; шести закладів охорони здоров'я на загальну суму 33,648 млн. гривень; чотирьох закладів фізичної культури та спорту на загальну суму 4,483 млн. гривень; трьох закладів у сфері соціального захисту на суму 1,390 млн. гривень;
- проведено капітальний ремонт 5800 метрів автомобільних доріг на загальну суму 16,397 млн. гривень; поточний та ямковий ремонт 12,185 тис. кв. метрів автомобільних доріг на загальну суму 12,53 млн. гривень; заходи з покращення транспортних послуг (розроблення транспортних моделей міст) на суму 3,947 млн. гривень; капітальні ремонти систем водопостачання/водовідведення на загальну суму 6,102 млн. гривень; реконструкцію та капітальний ремонт залізничних мереж на загальну суму 16,682 млн. гривень;
- проведено більше 50 тренінгів, у рамках яких 795 осіб отримали гранти на розвиток власної справи у сумі 30,146 млн. гривень (грантові кошти донорів);
- надано більше 48 тис. послуг у сфері працевлаштування та проведено більше 8 тис. профорієнтаційних заходів;
- надано 718 внутрішньо переміщеним особам послуги з працевлаштування, 164 особи працевлаштовано, з яких 28 працівників працевлаштовано з компенсацією роботодавцеві витрат на оплату праці, фактичні обсяги фінансування становили 441,2 тис. гривень

з Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття;

- утворено два соціальних центри з питань надання допомоги постраждалим внаслідок збройного конфлікту та проведено понад 300 семінарів;
- утворено Центр надання допомоги учасникам антитерористичної операції та членам їх сімей (6,397 млн. гривень);
- утворено 26 шкільних служб порозуміння, більше 120 педагогів, медіаторів-координаторів служб порозуміння із 60 закладів освіти пройшли відповідне навчання;
- надана психологічна підтримка більше ніж 2,5 тис. сімей (2193 дитини), 7948 осіб.

Облаштовано контрольні пункти в'їзду-виїзду "Станиця Луганська" у Луганській області та "Мар'їнка" у Донецькій області, зокрема навісами для проходження людей, новими об'єктами сервісної зони, централізованою системою водопостачання та водовідведення, електропостачанням, з метою поліпшення громадянам умов для перетину лінії розмежування.

Ведуться відповідні роботи з облаштування контрольних пунктів в'їзду/виїзду "Новотроїцьке", "Гнутаєве", "Майорське" у Донецькій області, "Каланчак" та "Чонгар" у Херсонській області.

Довідково: на контрольному пункті в'їзду/виїзду "Новотроїцьке" змонтовано два зали очікування, в яких встановлено телевізори, обладнання для обігріву та кондиціонування приміщення, встановлено на території три санітарні модулі, прокладено водопровідно-каналізаційну мережу.

На контрольному пункті в'їзду/виїзду "Гнутаєве" встановлено нові службові модулі для здійснення паспортного контролю та санітарні модулі, проведено роботи щодо водозабезпечення.

На контрольному пункті в'їзду/виїзду "Майорське" змонтовано два зали очікування, здійснено будівництво водопровідно-каналізаційної мережі та встановлено на території три санітарні модулі.

Розроблено проектну документацію для контрольних пунктів в'їзду/виїзду "Каланчак" і "Чонгар" у Херсонській області та проведено топографо-геодезичні зйомки цих пунктів.

Україна отримала від міжнародних партнерів значну фінансову допомогу на реалізацію гуманітарних проектів з відновлення та розбудови миру в східних регіонах країни.

У рамках Цільового фонду багатьох партнерів 13 березня 2018 р. виділено перші 2 млн. доларів США, надані Урядами Канади та Швеції. Крім того, залучено:

- 57 млн. доларів США на проект міжнародної технічної допомоги "Демократичне врядування у Східній Україні", донором є Агентство США з міжнародного розвитку USAID;
- 5 млн. євро від Уряду Федеративної Республіки Німеччина на реалізацію проекту "Професійна інтеграція внутрішньо переміщених осіб в Україні", виконавець проекту – Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ);
- 5 млн. євро на проект міжнародної технічної допомоги "Зміцнення самозабезпечення переміщених осіб та громад, що постраждали від конфлікту в Україні", виконавець проекту – Міжнародна організація з міграції, кошти залучені від Федерального уряду Німеччини через Кредитну установу для відбудови (KfW);
- 10 000 швейцарських франків на проект міжнародної технічної допомоги "Підвищення спроможності Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України щодо здійснення координації програм з протимісної діяльності та розвиток місцевого потенціалу з планування, координації, управління та реалізації проектів з гуманітарного розмінування", донором проекту є Швейцарська агенція з розвитку та співробітництва;
- 15 000 швейцарських франків на проект міжнародної технічної допомоги "Організація

проведення наукових досліджень із залученням вітчизняних та міжнародних фахівців для пошуку довготривалих рішень у сфері розбудови миру, попередження та врегулювання конфліктів”, донором проекту є Швейцарська Агенція з розвитку та співробітництва.

Протягом року здійснено ряд заходів на міжнародному рівні з метою пошуку шляхів вирішення проблемних питань відновлення Донбасу, зокрема проведено консультації у форматі “Україна — Політико-безпековий комітет ЄС” (7 травня, 23 листопада 2018 р., м. Брюссель), організовано здійснення візиту Політико-безпекового комітету ЄС на Схід України (13—15 червня 2018 р.). Крім того, до підсумкового документа 8-го засідання Парламентського комітету асоціації Україна—ЄС (17—19 вересня 2018 р., Львів, Івано-Франківськ) включено положення, які відповідають одному із стратегічних напрямів роботи — відновленню та розбудові миру у східних регіонах України за сприяння ЄС.

Продовжено реалізацію Надзвичайної кредитної програми відновлення України, яка спрямована на відновлення маломасштабної багатогалузевої пошкодженої інфраструктури з метою подолання наслідків конфлікту на Сході країни.

Довідково: в рамках реалізації Програми у 2018 році розпочато фінансування 44 проектів у Донецькій області загальною вартістю 157,6 млн. гривень та 10 проектів загальною вартістю 14,1 млн. гривень у Луганській області.

10. Формування та реалізація державної політики у сфері інформаційної безпеки та розбудова системи державних стратегічних комунікацій

Здійснено моніторинг фактів порушення свободи слова та права на професійну діяльність журналістів. Протягом 2018 року на Платформі Ради Європи з просування захисту засобів масової інформації та безпеки журналістів щодо України було розміщено 14 нових повідомлень, на 12 з яких Україна надала офіційну позицію.

Довідково: усього за чотири роки (з квітня 2015 р.) щодо України на Платформі Ради Європи з просування захисту засобів масової інформації та безпеки журналістів розміщено 47 повідомлень, з яких:

- шість позначено як “вирішені”;
- два перебувають на опрацюванні;
- на 45 повідомлень Україна надала офіційну відповідь.

Протягом року проводились комплексні інформаційні кампанії з поширення суспільно важливої інформації, підтримки реформ Уряду, популяризації європейських цінностей, підтримки армії, відзначення важливих державних та пам’ятних дат, а також проведено соціально-медійні проекти, спрямовані на протидію сепаратистським настроям у прикордонних регіонах України.

Загалом у 2018 році проведено 67 інформаційних кампаній, які територіально охоплювали як окремі регіони, так і всю територію країни. Інформаційні кампанії проводилися шляхом поширення соціального відеоматеріалу, розміщення зовнішньої друкованої соціальної реклами та розповсюдження відповідної тематичної друкованої продукції як в межах України, так і за кордоном.

Довідково: в семи прикордонних містах України організовано та проведено фестиваль української музики “Твоя Країна fest” за участю гуртів “Антитіла”, “Тартак”, “Мандри”, GrozovSka Band, Марійки Бурмаки та Gypsy Lyre. Головна мета фестивалю — створення умов для культурної комунікації територіальних громад, різновікової та різнонаціональної аудиторії прикордонних та віддалених міст України, а також міст, що розташовані близько до зони ООС.

В 15 містах України проведено фестиваль "Дні українського кіно", мета якого ознайомити із сучасними вітчизняними фільмами жителів тих міст України, де немає кінотеатрів, звернути увагу українського суспільства на необхідність повернути кінотеатри в маленькі міста і села. Крім того, проект орієнтований і на промоцію сучасного українського кінематографа за кордоном (США, Португалія, Велика Британія, Канада).

В 10 містах України проведено тематичні виставки "Формула безпеки Україна – НАТО", присвячені 20-річчю підписання Хартії про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору.

У більше ніж 10 населених пунктах Донецької та Луганської областей поблизу зони ведення операції об'єднаних сил реалізовано соціально-медійний проект для дітей "Велика мандрівка Святого Миколая". Заходи відбулися за участю відомих українських митців — гурту "Мандри", Марії Бурмаки, Сашка Лірника, Іванки Червінської та Gypsy Lyre.

В рамках популяризації української армії реалізовано соціально-медійний проект "Українські амазонки" — етнопоказ за участю жінок—учасниць дій на Сході України, волонтерок та військових журналісток. Захід уже проведено у м. Києві, Львові та Дніпрі.

До Дня захисника України реалізовано соціально-медійний проект "Запроси мене з війни" з метою популяризації Збройних Сил та висвітлення питання психологічної реабілітації українських захисників.

На національних телеканалах України та в Інтернеті поширено соціальні відеоролики "Дякуємо", "Люби" та "Обніми", які тільки в Інтернеті набрали мільйони переглядів.

Завдяки співпраці з офісом Facebook було верифіковано понад 140 сторінок центральних органів виконавчої влади та перших осіб державних інституцій.

Підготовлено аналітичну доповідь "Біла книга. Спеціальні інформаційні операції Кремля (2014—2018 рр.)". В рамках цієї доповіді зведено та проаналізовано всі основні інформаційні операції держави-агресора в інформаційному просторі України, маніпуляції, фейкові новини, факти антиукраїнської пропаганди тощо. Доповідь містить інформацію про складові елементи таких операцій та інструменти, що використовуються Російською Федерацією в ході інформаційних операцій.

Також протягом 2018 року виявлено та проаналізовано у відкритих джерелах поширювані фейкові, маніпулятивні та інші види повідомлень, що мають характер загроз національним інтересам та національній безпеці в інформаційній сфері.

В рамках урядової комунікаційної платформи "Єдиний голос" забезпечено здійснення системних заходів із підвищення якості комунікації органів виконавчої влади із суспільством (розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 985).

Вдосконалено методологічну базу із стратегічних комунікацій, проведено системну роботу з підвищення рівня професійної компетентності працівників комунікаційних підрозділів органів виконавчої влади. Зокрема, в рамках платформи "Єдиний голос" організовано та проведено понад 40 зустрічей та близько 50 тренінгів, семінарів, майстер-класів за їх участю.

Працівників комунікаційних підрозділів органів виконавчої влади забезпечено методичними матеріалами, що сприятимуть здійсненню комунікацій органів влади із суспільством з урахуванням сучасних і ефективних методів, інструментів та новітніх каналів комунікацій. Зокрема, розроблено та розповсюджено довідник "Комунікаційний інструментарій для державних службовців".

Забезпечено комунікаційну підтримку пріоритетних напрямів діяльності та ініціатив Уряду. Загалом протягом 2018 року міністерства провели 10 863 інформаційно-комунікаційних заходи. Зокрема, організовано 1550 брифінгів та прес-конференцій, публікацію 4251 інтерв'ю, коментарів та статей, 1838 участей у телерадіоефірах, 3224 інших публічних заходи (зустрічі з експертами, представниками інститутів громадянського суспільства, участь у засіданнях за круглим столом тощо).

Проведено аудит стану впровадження кризових комунікацій в органах державної влади, що залучені до кризового реагування, підготовлено рекомендації, що доведені до відома представників органів державної влади.

Підвищено якість “зворотного зв’язку” із суспільством щодо діяльності органів влади, надано інструменти державним службовцям для оперативного визначення та реагування на актуальні запити суспільства, вдосконалено механізми здійснення моніторингу відкритих джерел інформації органами виконавчої влади. Сформовано єдину комплексну методологію проведення моніторингу медіапростору для потреб органів виконавчої влади України.

Забезпечено проведення моніторингу обсягів ефіру висвітлення телерадіомовниками, загальнонаціональними інформаційними агенціями та електронними засобами масової інформації ситуації на Донбасі та в Автономній Республіці Крим і м. Севастополі.

Затверджено план заходів на 2018 рік з реалізації Стратегії комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018—2021 роки (розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 272), в рамках виконання якого проведено масштабну інформаційну кампанію щодо результатів впровадження реформ та інституційних перетворень в Україні як складової євроінтеграції, зокрема, забезпечено понад 20 млн. контактів з українською аудиторією у віці 16—65 років. Охоплення аудиторії загальнонаціональними телеканалами в рамках кампанії – близько 11,5 млн. осіб, регіональних телеканалів – понад 10 млн. осіб, друкованою продукцією – близько 320 тис. осіб.

Завершено процес реформування державних та комунальних друкованих засобів масової інформації. Створено умови для функціонування незалежних, економічно ефективних місцевих мас-медіа, які стануть інформаційними майданчиками для висвітлення важливих питань життя місцевих громад. За результатами моніторингу процесу реформування встановлено, що близько 80 відсотків комунальних друкованих засобів масової інформації перетворено в окремі суб’єкти господарювання.

Довідково: до Зведеного переліку об’єктів реформування внесено 760 державних і комунальних друкованих засобів масової інформації (662 – комунальних, 98 – державних). На кінець 2018 року реформовано 507 друкованих засобів масової інформації та редакцій, а саме: 480 – комунальних (що становить близько 80 відсотків загальної кількості видань), 27 – державних (що становить близько 33 відсотка загальної кількості видань).

Вжито заходів до недопущення на український ринок іноземної видавничої продукції антиукраїнського змісту. Зокрема, протягом 2018 року надано 97 відмов у видачі дозволів на ввезення 477 000 примірників видань антиукраїнського змісту, складено 27 адміністративно-господарських протоколів щодо порушення правил розповсюдження видавничої продукції. Сума штрафних санкцій становила 1 005 210 гривень.

11. Просування інтересів України у світі

Розширено мережу системи іномовлення України телеканалу UA|TV та кореспондентську мережу Українського національного інформаційного агентства “Укрінформ” за кордоном. В результаті відбулося істотне збільшення аудиторії системи іномовлення у світі та покращився доступ міжнародної спільноти до актуальної та правдивої інформації про Україну.

Довідково: збільшено потенційну аудиторію телеканалу іномовлення України UA|TV на 30 відсотків, зокрема в таких країнах Європи як Латвія, Польща, Словаччина, Німеччина, Болгарія, Литва, Республіка Молдова, а також в Індонезії.

Запущено сайт каналу іномовлення України UA|TV.

Крім того, телеканал іномовлення UA|TV розпочав мовлення у тестовому режимі на тимчасово окупованій території України з веж у Чонгарі (Херсонська область), Волновасі (Донецька область), Бахмутівці (Луганська область).

Забезпечено відкриття чотирьох нових корпунктів Українського національного інформаційного агентства "Укрінформ" за кордоном – в Австрії (м. Відень), Нідерландах (м. Гаага), Туреччині (м. Анкара) та США (м. Нью-Йорк); запущено дві нові мовні версії сайту "Укрінформ" – японську та польську.

З метою популяризації України у світі, сприяння інтеграції до світового інформаційного простору, підвищення рівня загальної обізнаності міжнародної спільноти про Україну та її окремі регіони затверджено бренд України Ukraine NOW, а також технічний стандарт (брендбук) використання бренда, що фіксує основні вимоги до застосування єдиного бренда країни у різних сферах (постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 416).

Довідково: бренд Ukraine Now отримав одну з найбільш престижних премій у сфері дизайну – RedDot Design Award у категорії Corporate Identity.

Протягом 2018 року бренд представлено в Американській торговельній палаті у м. Лондоні на презентації реформ уряду в м. Копенгагені (Данія), в м. Нью-Йорку (США), Великій Британії, Португалії та Китаї, а також на численних громадських заходах різних спрямувань. Крім того, бренд України представлено іноземній аудиторії в рамках соціально-медійного проекту "Ukraine NOW: Eurotour", завдяки якому пересічні громадяни Польщі, Німеччини та Чехії змогли познайомитись з брендом України, а також за допомогою технології віртуальної реальності відвідати наймальовничіші куточки України і побачити її краєвиди з висоти пташиного польоту. Важливим завданням туру також стала популяризація української мови на туристичних маршрутах Європи.

Також в рамках просування бренду України у м. Києві проведено освітній фестиваль "Маркет мов", організований з метою популяризації вивчення іноземних мов.

Проведено масштабну онлайн-кампанію про Україну за кордоном. В рамках популяризації України у світі в Інтернеті розміщено рекламу (відео- та банерну рекламу), таргетовану на лідерів суспільної думки, журналістів, туристів, аналітиків, державних службовців США та країн Європи тощо.

З метою популяризації України, створення позитивного іміджу та просування інтересів держави на міжнародній арені, а також захисту національного інформаційного простору поширено іміджеві відеоматеріали про Україну, її здобутки та перспективи на найбільших світових телеканалах. Кампанія спрямована насамперед на підвищення рівня загальної обізнаності міжнародної спільноти про Україну та її окремі регіони і як результат – на підвищення туристичної та інвестиційної привабливості України.

Довідково: поширено три відеоролики "Україна – це Європа" на міжнародних телеканалах Europe news (мовлення на 163 країни світу), BBC (Африка, Азія, Північна Америка, Австралія) та CNN (більше 200 країн світу). Також на CNN поширено три іміджеві відео "Red", "Yellow", "Green" про емоції, що прив'язують до України.

В рамках популяризації України у світі, доведення інформації про нашу державу до іноземної аудиторії за кордоном представлено фільми "Кіборги" (проведено покази в Португалії, США, Королівстві Нідерланди, Польщі, Туреччині), "Дякую" (Латвія, Румунія, Португалія, Японія, Німеччина, Хорватія) та "Бранці Кремля" (США, Австрія, Болгарія).

Утворено державну установу "Український інститут", завданнями якого є презентація та просування іміджу України у світі, сприяння міжнародним обмінам та інтеграції України у світовий культурний простір, популяризація української мови та культурного продукту за кордоном, поширення інформації про науковий, освітній та туристичний потенціал нашої держави.

Забезпечено постійну присутність української тематики у медіапросторі іноземних країн як ефективний інструмент протидії російській пропаганді за кордоном. Дипломатичними представництвами України оприлюднено понад 700 інтерв'ю/коментарів та публікацій, проведено ряд прес-конференцій/брифінгів та більше 500 публічних заходів за участю засобів масової інформації.

Забезпечено розширення переліку міжнародних суб'єктів, які законодавчо визнали Голодомор в Україні 1932–1933 років геноцидом українського народу.

Лібералізовано візовий режим з низкою країн світу, зокрема почав діяти безвізовий режим поїздки для громадян України до Катару, Антигуа і Барбуди та провінції Хайнань (КНР). Низку візових спрощень для громадян України запровадили Оман, Ефіопія, Кувейт (e-віза), М'янма. Саудівською Аравією зменшено візовий збір за оформлення громадянам України одноразових віз з 533 до 100 доларів США. Японією розширено категорії заявників на отримання багаторазових віз з діловою, культурною та науковою метою; збільшено строк дії віз з 3 до 5 років; зменшено перелік необхідних документів для отримання візи.

З метою оптимізації консульської присутності України за кордоном започатковано роботу двох штатних консульських установ: Генерального консульства України в Едмонтоні та Консульства України в Анталії, а також шести Почесних консульств України, зокрема у м. Інсбрук та Грау (Австрія), Момбаса (Кенія), Сен-Брієк (Франція), Шіофок (Угорщина), Монровія (Ліберія).

12. Створення ефективної системи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та пожеж

З метою запровадження альтернативних механізмів забезпечення належного рівня техногенної і пожежної безпеки у державі та зменшення регуляторного впливу органів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки щодо суб'єктів господарювання із середнім і незначним ступенями ризику Урядом розроблено та подано до Верховної Ради України проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо способів здійснення державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки" (реєстраційний номер 9132).

Також Урядом подано до Верховної Ради України проект Закону України "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки" (реєстраційний номер 8327), яким пропонується підвищити розміри штрафу за порушення встановлених законодавством вимог техногенної, пожежної безпеки, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.

З метою приведення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, у відповідність із законодавством та запровадження здійснення заходів державного нагляду (контролю) на основі ризик-орієнтовного підходу прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2018 р. № 715 "Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки Державною службою з надзвичайних ситуацій".

З метою підвищення захищеності населення і територій від пожеж і наслідків надзвичайних ситуацій здійснено заходи щодо створення територіальними громадами місцевих пожежних підрозділів та розвитку в територіальних громадах руху добровільних пожежних, що підвищує ефективність системи реагування на пожежі і надзвичайні ситуації у результаті скорочення часу прибуття до місця події для надання допомоги.

Довідково: протягом 2018 року в Україні органами місцевого самоврядування утворено 50 місцевих пожежних команд, зокрема в Полтавській області – 9; Львівській – 8; Волинській – 6; Вінницькій, Миколаївській, Рівненській, Тернопільській, Херсонській та Чернігівській – по 3; Донецькій та Івано-Франківській – по 2; Запорізькій, Кіровоградській, Одеській, Хмельницькій та Черкаській – по 1.

Всього органами місцевого самоврядування створено 1 тис. 223 місцевих пожежно-рятувальних підрозділи, з яких 388 – в об'єднаних територіальних громадах (додатково необхідно утворити 1 тис. 79 місцевих пожежних команд).

Здійснено заходи з упорядкування та координації дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів управління та сил цивільного захисту, суб'єктів господарювання у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій (постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 223 "Про затвердження Плану реагування на надзвичайні ситуації державного рівня").

Забезпечено подальше нарощування матеріально-технічної бази пожежно-рятувальних підрозділів ДСНС та їх технічне переоснащення сучасною технікою, аварійно-рятувальними засобами і спеціальним обладнанням з метою підвищення оперативності та ефективності реагування пожежно-рятувальних підрозділів ДСНС у разі виникнення надзвичайних ситуацій та подій.

Підвищено рівень спроможності піротехнічних підрозділів ДСНС для здійснення гуманітарного розмінування території держави від вибухонебезпечних предметів.

Довідково: закуплено та передано до підрозділів ДСНС:

- 8 піротехнічних машини "Козак ПМ-Л";
- 155 одиниць автоцистерн пожежних;
- 5 екскаваторів-планувальників;
- 1 пересувний пункт управління з автотягачем сидельним;
- 400 комплектів костюмів спеціальних захисних (одяг для пожежного захисний);
- 1077 одиниць дихальних апаратів на стисненому повітрі.

З метою покращення матеріально-технічного забезпечення ДСНС активно проводилася робота з Урядами Федеративної Республіки Німеччина, США, Польщі, координаторами проектів ОБСЄ в Україні та Європейського Союзу.

АВІАЦІЯ ДЛЯ МВС

Авіаційний підрозділ Міністерства внутрішніх справ стає реальністю - у 2018 році Уряди України та Франції досягли згоди і підписали спеціальну Угоду про постачання 55 вертольотів Airbus Helicopters для порятунку, гасіння пожеж, переслідування злочинців та охорони кордонів. Хоча ще два роки тому розвиток саме авіації в структурі МВС здавався неможливим. Вертольоти стануть основою Єдиної системи авіаційної безпеки та цивільного захисту МВС - третьої за потужністю в Європі.

---

555 млн євро –
сума угоди
про поставку
вертольотів

15 баз та центр
обслуговування –
будуть створюватися
по всій Україні

Кременчук –
стане містом
навчання пілотів

У 2018 році ДСНС отримано гуманітарну та міжнародну технічну допомогу на суму понад 93,2 млн. гривень, з них у рамках проектів міжнародної технічної допомоги, які впроваджуються в системі ДСНС, отримано товарно-матеріальних цінностей на загальну суму понад 84 млн. гривень.

Довідково:

- за проектом "Підтримка України в управлінні надзвичайними ситуаціями", донор – Уряд Федеративної Республіки Німеччина, через Федеральне міністерство економічного співробітництва та розвитку Німеччини отримано п'ять спеціальних аварійно-рятувальних машин Volkswagen Caddy, призначених для ліквідації дорожньо-транспортних пригод, захисний одяг для рятувальників, гідравлічний інструмент, ремонтні набори, п'ять компресорів високого тиску, 90 дихальних апаратів Dräger загальною вартістю близько 18,4 млн. гривень;
- за проектом "Тренінги із запобігання розповсюдженню РХБЯ-2 та технічна допомога", донор проекту – Уряд США, через Міністерство оборони США/Агенство зменшення загроз, в рамках чинного проекту отримано матеріально-технічні засоби для реагування на потенційні радіаційно-хімічні загрози та аварійні ситуації, а саме: деконтамінаційні комплекти для спецобробки, засоби індивідуального захисту, детектори хімічного аналізу, мікротактичний наземний робот з маніпулятором і сенсорним інтегрованим набором для використання приладів виявлення хімічних речовин на дистанційному керуванні, прилади автоматичної ідентифікації хімічних речовин і гамма-випромінювання з аксесуарами на загальну суму понад 41,7 млн. гривень. Завдяки плідній співпраці з Відділом зменшення загрози при Посольстві США в Україні в 2018 році отримано додаткове фінансування від Уряду США на суму 5 млн. доларів США та проведено державну перереєстрацію проекту до 31 грудня 2019 року;
- за проектом "Посилення потенціалу України у сфері цивільного захисту II", донор – Уряд Федеративної Республіки Німеччина, через Федеральне міністерство закордонних справ ФРН отримано портативні хімічні аналізатори з ноутбуками, програмним забезпеченням, ручні ідентифікаційні пристрої хімічних речовин HAZMAT ID (2 одиниці); систему візуального сканування небезпечних хімічних газів у повітрі SIGIS2 (1 одиниця); ІТ-обладнання для навчальних аудиторій та проведення командно-штабних навчань на загальну суму понад 18,3 млн. гривень. У I кварталі 2018 року отримано додаткове фінансування від Уряду ФРН на суму 1,62 млн. євро та проведено державну перереєстрацію проекту до 31 грудня 2019 року;
- за проектом "Розвиток потенціалу України з протимінної діяльності", донор – Координатор проектів ОБСЄ в Україні, з метою впровадження системи ІМСМА, забезпечення піротехнічних підрозділів офісною технікою отримано ІТ-обладнання загальною вартістю близько 2,3 млн. гривень;
- за проектом "Надання спеціалізованого обладнання для захисту від хімічних, біологічних, радіологічних та ядерних загроз для підготовки груп швидкого реагування в центрах передового досвіду в Південно-Східній Європі", донор – ЄС, у рамках якого отримано костюми хімзахисту з комплектуючими (23 штуки), захисні комбінезони з комплектуючими (50 штуки), суміші для приготування суміші для знезараження на загальну суму близько 3,5 млн. гривень.

Протягом 2018 року до виконання завдань за призначенням у зоні проведення антитерористичної операції та у складі Об'єднаних сил від ДСНС залучалося 5 тис. 600 осіб та 430 одиниць техніки, якими забезпечено:

- ліквідацію понад 7 тис. пожеж (Донецька – 4791, Луганська – 2601), в ході яких врятовано 266 осіб (Донецька – 83, Луганська – 183) та 1 тис. 911 будівель та споруд (Донецька – 230, Луганська – 1 тис. 681);
- знешкодження близько 24 тис. 700 одиниць вибухонебезпечних предметів, у тому числі 17 спеціально встановлених, перевірено та розміновано понад 4 тис. гектарів території та 16 гектарів акваторії водних об'єктів;
- організацію роботи пунктів надання допомоги населенню, розташованих у межах контрольних пунктів в'їзду/виїзду уздовж лінії зіткнення на території Донецької ("Майорське", "Мар'їнка", "Новотроїцьке" та "Гнутове") та Луганської ("Станиця Луганська") областей;
- відновлення 566 пошкоджених від обстрілів житлових будинків та об'єктів інфраструктури;
- надання допомоги місцевим органам влади та органам місцевого самоврядування у відновленні сталого функціонування систем життєзабезпечення населення.

Виконання зазначених заходів на території Донецької та Луганської областей продовжується у взаємодії з командуванням Об'єднаних сил.

13. Автоматизація процесів, пов'язаних з реалізацією державної політики у сфері міграції

З метою розширення для суб'єктів звернення географії та кількості місць доступу до адміністративних послуг ДМС та задоволення попиту населення в цих послугах організовано підключення центрів надання адміністративних послуг, які забезпечені необхідним обладнанням та захищеними каналами зв'язку і подали заявки на підключення, до Єдиного державного демографічного реєстру.

У 2018 році до Єдиного державного демографічного реєстру підключено 81 центр надання адміністративних послуг та їх територіальних підрозділів.

Введено в промислову експлуатацію комплексну систему захисту інформації в Національній системі біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства (наказ ДМС від 14 грудня 2018 р. № 225).

Розширено перелік документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, які оформлюються із застосуванням засобів Єдиного державного демографічного реєстру (постанови Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 321 та № 322).

Довідково: кількість документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, оформлення яких здійснюється із застосуванням засобів Єдиного державного демографічного реєстру, збільшено з 4 (станом на 2017 рік) до 7 (станом на 2018 рік).

Якщо раніше з біометричним електронним носієм оформлялися паспорт громадянина України у вигляді картки (ID-картка), паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний паспорт та службовий паспорт, у 2018 році з біометричним електронним носієм також розпочато оформлення:

- посвідчення члена екіпажу;
- посвідки на тимчасове проживання для іноземців;
- посвідки на постійне проживання для іноземців.

З метою покращення рівня обслуговування громадян удосконалено електронні сервіси для підвищення рівня зручності оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон та паспорта громадянина України у формі ID-картки.

Довідково: з 2018 року громадяни України, не виходячи з дому, мають змогу:

- записатися на зручний для себе час у будь-якому територіальному органі чи територіальному підрозділі ДМС для оформлення закордонного паспорта або ID-картки (сервіс "Електронна черга");
- оплатити вартість адміністративної послуги (реквізити для оплати надає сервіс "Платіжні реквізити");
- заповнити окремі дані про особу для подальшого формування заяви-анкети на закордонний паспорт або ID-картку, що скоротить час перебування особи в підрозділі ДМС.

У 2018 році із застосуванням засобів Єдиного державного демографічного реєстру видано:

- 1 324 997 паспортів громадянина України;
- 5 559 231 паспортів громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм біометричної інформації;
- 24 120 посвідок на тимчасове проживання, з яких 16 249 оформлено вперше.

Поліпшено умови надання фізичним особам, у тому числі з урахуванням потреб осіб з інвалідністю, адміністративних послуг з оформлення документів, що підтверджують громадян-

ство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус.

Створено базу даних контрольних шаблонів для автоматизованої системи біометричної ідентифікації осіб Національної системи біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства на основі відповідної інформації з Єдиного державного демографічного реєстру.

14. Забезпечення безпеки громадян

Реформування та вдосконалення системи МВС позитивно вплинуло на зниження рівня злочинності. Так, протягом 2018 року зберігалась позитивна тенденція до зменшення, порівняно з попереднім роком загальної кількості вчинених кримінальних правопорушень.

Довідково: протягом 2018 року зменшилась, порівняно з попереднім роком, загальна кількість вчинених кримінальних правопорушень (без урахування закритих) на 7 відсотків (з 495,8 тис. до 463,3 тис.), у тому числі умисних вбивств на 3 відсотка, згвалтувань на 20 відсотків, крадіжок на 9 відсотків, грабежів на 24 відсотка, розбоїв на 25 відсотків, шахрайств на 12 відсотків, незаконних заволодінь транспортними засобами на 26 відсотків.

Крім того, у 2018 році у 1,5 раза більше ніж в попередньому році виявлено та припинено діяльність організованих груп та злочинних організацій.

У рамках продовження реформи кримінального блоку поліції:

- утворено департамент стратегічних розслідувань, основним пріоритетом діяльності якого є протидія організованій злочинності та перешкоджання росту активності представників організованого криміналітету;
- у слідчих управліннях головних управлінь Національної поліції в областях та м. Києві розпочато роботу підрозділів з розслідування особливо тяжких та тяжких злочинів.

З червня 2018 року управління Корпуса оперативно-раптової дії (КОРД) функціонують в усіх головних управліннях Національної поліції в областях.

До планової служби з охорони громадського порядку в межах населених пунктів постійної дислокації частин Національної гвардії залучалося 142 532 військовослужбовці.

Підрозділи Національної гвардії залучалися до участі в 3311 заходах (спеціальні поліцейські операції, оперативно-профілактичні заходи), у яких було задіяно 112 572 військовослужбовці.

Розширено мережу патрулювання автошляхів міжнародного та державного значення до 6,3 тис. кілометра завдяки додатковому залученню до цілодобового позмінного патрулювання 99 автопатрулів (загальна кількість на даний час становить 219 автопатрулів) та несенню служби на 14 дорожніх станціях (загальна кількість становить 42 стаціонарних пости).

Патрульна поліція функціонує в 38 населених пунктах України. У 2018 році розпочато роботу її підрозділів у м. Ковелі, Ізмаїлі, Білій Церкві, Умані, с. Чайки, а також сформовано підрозділ патрульної поліції Автономної Республіки Крим та м. Севастополі (з дислокацією в Херсонській області).

З метою покращення стану безпеки дорожнього руху та транспортної дисципліни його учасників, зниження рівня аварійності на вулично-дорожній мережі держави, зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод і тяжкості їх наслідків та забезпечення реалізації принципу невідворотності покарання за вчинені правопорушення здійснено заходи щодо підготовки впровадження системи фіксації правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі.

У 2018 році патрульною поліцією проведено інформаційно-роз'яснювальні акції "Будь помітним! Безпека понад усе!" та "Тиждень безпеки дорожнього руху", реалізовано проект "Шкільний офіцер поліції", спрямовані на запобігання дитячому дорожньо-транспортному травматизму.

Завдяки вжитим на автошляхах держави заходам порівняно з 2017 роком зменшилась на 8 відсотків кількість дорожньо-транспортних пригод (зі 162,5 тис. до 150 тис.), у тому числі з постраждалими – на 11 відсотків (з 27,2 тис. до 24,3 тис.).

15. Створення Національної телекомунікаційної мережі, забезпечення кіберзахисту

Завершено будівництво першої черги Національної телекомунікаційної мережі, що дозволило створити єдину транспортну телекомунікаційну платформу, яка у майбутньому забезпечить надання 36 державним органам сучасних захищених телекомунікаційних послуг зв'язку та кіберзахисту. Протягом 2018 року:

- розгорнуто та забезпечено підключення двох головних (центральных) вузлів та 29 транспортних вузлів Національної телекомунікаційної мережі;
- побудовано 100 кілометрів волоконно-оптичних ліній зв'язку;
- модернізовано 491 телекомунікаційний вузол у всіх районних центрах України;
- розпочато дослідну експлуатацію першої черги Національної телекомунікаційної мережі;
- затверджено проектну документацію на будівництво другої черги Національної телекомунікаційної мережі.

Довідково: розгортання першої черги Національної телекомунікаційної мережі дозволило збільшити пропускну спроможність:

- 16 каналів – до 100 Гбіт/с;
- 46 каналів – до 10 Гбіт/с.

Впроваджено пілотний проект із збереження резервних копій державних електронних інформаційних ресурсів та організаційно-технічну модель кіберзахисту (I етап – розгорнуто центральний сегмент системи кіберзахисту державних інформаційних ресурсів та об'єктів критичної інформаційної інфраструктури).

З метою забезпечення можливості здійснювати моніторинг кіберпростору у цілодобовому режимі (24/7) розгорнуто центральний сегмент системи виявлення вразливостей і реагування на кіберінциденти та кібератаки щодо об'єктів кіберзахисту, який дозволяє:

- виявляти аномальні активності та потенційно небезпечні події в Інтернеті;
- аналізувати кіберзагрози;
- організувати взаємодію основних суб'єктів забезпечення кібербезпеки.

КЛЮЧОВІ ПОДАЛЬШІ ДІЇ УРЯДУ У 2019 РОЦІ

Забезпечення демократичного цивільного контролю над Збройними Силами, удосконалення системи військового керівництва Збройними Силами, впровадження організаційно-штатних структур в усіх органах військового управління з урахуванням принципів побудови та функціонування органів військового управління збройних сил держав – членів НАТО, а також удосконалення процесів логістичного забезпечення.

Впровадження оборонного планування на основі спроможностей, проектного управління ресурсами та організація проведення оборонного огляду.

Забезпечення військ (сил) сучасним озброєнням та створення необхідної інфраструктури.

Створення територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки.

Продовження модернізації системи охорони державного кордону, запровадження механізму координації інтегрованого управління кордонами.

Забезпечення потреби в медичній техніці з'єднань, військових частин і навчальних центрів Національної гвардії України, оновлення засобів інженерного озброєння та обладнання нових військових містечок засобами зв'язку, інформатизації та технічного захисту інформації.

Надання політико-дипломатичного сприяння переговорному процесу в Нормандському форматі та в рамках Тристоронньої контактної групи у м. Мінську, реалізація нових механізмів та інструментів деокупації Криму.

Продовження діалогу та співробітництва України з НАТО.

Забезпечення прав і свобод громадян України, що порушені внаслідок збройної агресії та тимчасової окупації частини території України.

Подальша розбудова системи інформаційної безпеки України, реалізація Стратегії інформаційної реінтеграції Донецької та Луганської областей та Стратегії інформаційної реінтеграції Автономної Республіки Крим та м. Севастополя.

Протидія сепаратистським настроям у прикордонних регіонах України, що несуть загрозу суверенітету України.

Реалізація проектів з надання психосоціальної допомоги населенню, яке постраждало внаслідок збройного конфлікту на сході України.

Забезпечення захисту та соціальних гарантій осіб, незаконно засуджених та незаконно затриманих внаслідок дій незаконних збройних формувань, окупаційної адміністрації та/або органів влади Російської Федерації на тимчасово окупованих територіях України, та на території держави-агресора.

Забезпечення незмінності позиції ключових партнерів та міжнародних організацій щодо необхідності збереження та розширення спеціальних економічних і секторальних санкцій та інших обмежувальних заходів щодо Російської Федерації до повного відновлення територіальної цілісності України.

Забезпечення міжнародно-правової відповідальності Російської Федерації за збройну агресію проти України.

Посилення рівня захисту прав та інтересів громадян України за кордоном.

Розширення аудиторії суб'єктів системи іномовлення України, підтримка бренду України "Ukraine Now".

Вдосконалення механізму обмеження доступу на український ринок іноземної друкованої продукції антиукраїнського змісту.

Підвищення технічної готовності пожежно-рятувальних підрозділів ДСНС, розширення можливостей та рівня ефективності авіації МВС з реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру.

Сприяння створенню розвинутої мережі місцевої та добровільної пожежної охорони в об'єднаних територіальних громадах.

Розбудова інфраструктури Єдиного державного демографічного реєстру та Національної системи біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства, розбудова Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами.

Запобігання злочинності та забезпечення безпечності публічного простору.

Впровадження системи фіксації правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі.

Розгортання та підключення 28 транспортних вузлів Національної телекомунікаційної мережі (друга черга), впровадження та дооснащення єдиних основного та резервного захищених дата-центрів для збереження резервних копій державних інформаційних ресурсів.

Створення Реєстру об'єктів критичної інформаційної інфраструктури.

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

 #УРЯДГРОЙСМАНА

Попри виклики, які стоять перед державою, Україна продовжує зберігати макроекономічну стабільність, нарощувати економічний потенціал, вирішувати проблеми, які накопичувалися роками, та успішно боронити свій суверенітет. Це свідчить про те, що створюється надійний та міцний фундамент для подальшого успішного зростання і розбудова країни триває.

Зовнішні виклики та вплив кризи, якої зазнала Україна внаслідок років неефективного врядування та вторгнення російських окупаційних військ, все ще позначаються на соціально-економічному розвитку країни. Позитивні результати започаткованих Урядом реформ ще не повною мірою відчують на собі бізнес та громадяни, оскільки проблеми, які доводиться вирішувати сьогодні, набули хронічного характеру.

Однак системні зміни за рахунок накопичення їх результатів дають і даватимуть в середньостроковій перспективі все більш помітні результати. У нинішній ситуації життєво важливим є закріплення досягнутого прогресу та забезпечення продовження та незворотності реформ.

Серед найбільших викликів, які стоять перед Україною в 2019 році, – пікові навантаження через погашення боргових зобов'язань держави. На обслуговування і повернення боргів, накопичених у попередні роки, буде спрямована майже третина бюджету 2019 року. Разом з Президентом України і Верховною Радою Уряд доклав зусиль для успішного подолання ризиків у 2018 році і в поточному році докладе всіх необхідних зусиль для збереження макроекономічної стабільності.

При цьому Уряд впроваджує середньострокове бюджетне планування та реалізує Середньострокову стратегію управління державним боргом, спрямовану на поступове скорочення його відношення до валового внутрішнього продукту.

Ключовим пріоритетом для Уряду на 2019 рік залишається забезпечення сталого економічного зростання.

Дерегуляція та постійне спрощення умов ведення бізнесу робить Україну привабливою для залучення зовнішніх та внутрішніх інвестицій, що має критичне значення, в тому числі для забезпечення модернізації вітчизняної промисловості. На порядку денному сьогодні – подальше впровадження ризик-орієнтованого підходу до перевірок та реформування системи ДФС.

Важливу роль у цьому процесі має відіграти також підвищення ефективності управління державними підприємствами та забезпечення прозорості приватизації. Держава як суб'єкт ринкових відносин має набувати більшої ефективності. Уряд продовжуватиме реформу корпоративного управління та підвищуватиме прозорість державних закупівель.

Серед ключових завдань, які сьогодні вирішує Уряд, – системна модернізація інфраструктури, зокрема розбудова українських доріг, оновлення бази залізничного транспорту, розвиток авіаційного, річкового і морського транспорту. Тільки системні зусилля дозволять розбудувати сучасну інфраструктурну базу, без якої успішний розвиток України неможливий.

2019 рік має надзвичайно важливе значення для подальшого вирішення завдання забезпечення енергетичної незалежності, що також є одним із ключових пріоритетів Уряду. Одночасно з вирішенням проблем кожного із секторів енергетичного блоку особлива увага буде приділена питанням енергоефективності, зокрема розпочне свою роботу нещодавно створений Фонд енергоефективності.

Економічне зростання є передумовою подальшого підвищення соціальних стандартів та добробуту українців в цілому.

Створення нових робочих місць з належною оплатою праці, розвиток малого та середнього бізнесу є передумовою для формування в Україні сильного середнього класу, який не шукає кращої долі по світу та забезпечує стабільний розвиток власної держави. Уряд також продовжує докладати зусиль для забезпечення прав українців на достойну оплату праці та гідну пенсію шляхом детінізації ринку праці та підвищення соціальної відповідальності бізнесу.

Крім того, зростання доходів бюджету дасть можливість збільшувати інвестиції в підвищення якості життя громадян та розвиток людського капіталу. Серед пріоритетів Уряду – реалізація ініціатив, спрямованих на підтримку молодих сімей, захист дітей та розвиток молоді. Буде далі продовжена одна з важливих реформ – розбудова Нової української школи, яка передбачає принципово новий підхід до навчання українських школярів та професійної діяльності вчителів.

Реформа медицини, зокрема запровадження нової моделі фінансування охорони здоров'я, старт національної кампанії з вибору сімейних лікарів, реалізація програми "Доступні ліки" та закупівля сучасного медичного обладнання, стала першим важливим кроком до здоров'я та благополуччя нації. Крім того, у поточному році, поряд з продовженням уже розпочатих кроків, заплановано запровадження безоплатної діагностики і початок реформування системи екстреної медичної допомоги.

Базовою передумовою економічного зростання та розвитку людського капіталу є забезпечення функціонування ефективної системи врядування. Оновлена система державного управління стає драйвером реформ, забезпечить прийняття ефективних урядових рішень та надання якісних адміністративних послуг.

Важливим є другий етап децентралізації, який не лише посилить роль місцевих громад та сприятиме формуванню нової територіальної основи організації влади, але і законодавчо закріпить її незворотність. Децентралізація – це не лише нові повноваження та зміна адміністративної системи, але і нові дороги, дитячі садки, школи та лікарні.

Захист прав і свобод громадянина є однією з ключових функцій держави. Тому увага Уряду до забезпечення правосуддя та боротьби з корупцією залишається незмінною. Підтримка створення та функціонування системи антикорупційних органів та дієве впровадження антикорупційної стратегії спрямовуються на формування в суспільстві атмосфери нетерпимості до корупції та підвищення довіри громадян до держави. Так, Уряд зосереджує свою пріоритетну увагу на створенні інституційних передумов для зменшення корупційних ризиків через підвищення прозорості прийняття рішень, забезпечення відкритості інформації для громадськості і бізнесу, розвиток електронного врядування, спрощення доступу до адміністративних послуг, розширення практики публічних консультацій.

Безумовним пріоритетом для Уряду є питання безпеки громадян і оборони держави. Загроза українській державності попри намагання агресора згуртувала українців та стала поштовхом до відродження української армії. Безпекові виклики стимулюють до подальшої модернізації армії за стандартами НАТО, переоснащення війська та створення нових зразків озброєння. Разом з українською армією мир та безпеку громадян захищають Національна поліція, Державна прикордонна служба та Національна гвардія. Фінансування сектору безпеки і оборони у 2019 році збільшено і забезпечуватиметься безперебійно.

Україна не може змиритися з анексією Криму та окупацією Донбасу, але вирішення цієї проблеми лежить не у військовій, а у дипломатичній площині – шляхом консолідації міжнародних партнерів України з метою посилення санкцій проти Російської Федерації, інформаційної реінтеграції окупованих територій та протидії ворожій пропаганді. У цьому напрямі Уряд розраховує на беззаперечну підтримку світової спільноти.

Наскрізним пріоритетом зусиль, які докладає Уряд в різних сферах, є європейська і євроатлантична інтеграція. Будучи відданим європейським цінностям, Уряд продовжуватиме рішучі та послідовні дії на шляху інтеграції України в європейський та євроатлантичний політичний, економічний, правовий та безпековий простір.

Міжнародні партнери підтримали створення форуму «Партнерство заради розвитку» та пріоритетне спрямування міжнародної допомоги на ключові реформи. З метою подальшої консолідації міжнародної підтримки Уряду України та Канади планують у середині року провести третю щорічну Конференцію щодо реформ в Україні.

Спираючись на результати роботи у 2018 і попередніх роках, незважаючи на всі виклики поточного року, Уряд вбачає сприятливі можливості подальшої розбудови фундаменту для

успішного розвитку незалежної української держави і сфокусує на цьому всі свої зусилля.

Для закріплення досягнень та збереження темпу реформ у 2019 році важливою є підтримка Парламенту. Зокрема, першочергового розгляду потребують ініціативи щодо законодавчого забезпечення реалізації ключових реформ і виконання зобов'язань України в рамках Угоди Україна – ЄС.

Спільна робота Уряду, Парламенту та Президента прискорить перетворення України на реформовану та процвітаючу державу та зміцнить віру українців у можливість бути успішними у своїй країні. Розвинуте та інвестиційно привабливе бізнес-середовище, гідні соціальні стандарти, сучасна освіта і якісна охорона здоров'я, ефективна публічна адміністрація, успішний розвиток міст і сіл по всій території України, верховенство права та рівність перед законом, безпека держави і громадян – це напрями, які потребують консолідації зусиль усіх державних інституцій і політичних сил.